

Obsah

Zhrnutie	2
1 Ekonomický rámec rozpočtového hospodárenia Slovenskej republiky	3
1.1 Vonkajšie ekonomické prostredie	3
1.2 Makroekonomický vývoj SR	4
1.2.1 Hrubý domáci produkt	4
1.2.2 Trh práce	5
1.2.3 Vývoj cien	5
1.2.4 Platobná bilancia	6
1.2.5 Porovnanie makroekonomických predpokladov rozpočtu a skutočnosti	6
2 Hospodárenie verejnej správy v metodike ESA 2010	7
2.1 Zámery, ciele a opatrenia rozpočtovej politiky v roku 2020	7
2.2 Saldo verejnej správy	10
2.3 Vplyv COVID-19 na saldo verejnej správy	29
2.4 Dlh verejnej správy	31
2.4.1 Maastrichtský dlh štátnych rozpočtových organizácií	34
2.4.2 Maastrichtský dlh ostatných subjektov verejnej správy	36
2.5 Porovnanie salda a dlhu verejnej správy v Európskej únii	40
3 Hospodárenie štátneho rozpočtu na hotovostnom princípe	42
3.1 Príjmy štátneho rozpočtu	45
3.1.1 Daňové príjmy	45
3.1.2 Nedaňové príjmy	49
3.1.3 Granty a transfery	55
3.2 Výdavky štátneho rozpočtu	58
3.2.1 Výdavky štátneho rozpočtu podľa ekonomickej klasifikácie	58
3.2.1.1 Bežné výdavky	58
3.2.1.2 Kapitálové výdavky	76
3.2.2 Výdavky podľa funkčnej klasifikácie	86
3.2.3 Vzťahy štátneho rozpočtu k obciam	89
3.2.4 Vzťahy štátneho rozpočtu k vyšším územným celkom	94
3.2.5 Čerpanie rezerv štátneho rozpočtu	98
3.3 Štátne finančné aktíva	99
3.4 Vzťahy štátneho rozpočtu k Európskej únii	103
3.4.1 Príjmy z rozpočtu Európskej únie	105
3.4.2 Výdavky štátneho rozpočtu rozpočtované vo väzbe na príjmy z Európskej únie	107
3.4.3 Prostriedky poskytnuté SR používané prostredníctvom samostatných účtov	111
3.4.4 Zhrnutie čerpania záväzkov programových období po vstupe SR do EÚ	111
Tabuľková príloha k hotovostnému plneniu ŠR	113

Zhrnutie

- **Verejná správa v roku 2020 na základe výsledkov predložených k 1.4.¹ notifikovaných v metodike ESA 2010 hospodárila so schodkom 5 608 766 tis. eur, čo predstavuje -6,2 % HDP.** Pôvodný rozpočet verejnej správy z decembra 2019 predpokladal hospodárenie na úrovni -0,49 %. Z dôvodu prepuknutia pandémie COVID-19 vo svete bolo nutné reagovať na nepriaznivý ekonomický vývoj a potrebu zabezpečiť výdavky na proti pandemické opatrenia. Novelou zákona o štátnom rozpočte sa predpokladal schodok verejnej správy na úrovni 11,6 % HDP.
- **Dlh verejnej správy k 31. 12. 2020 na základe prvej notifikácie výsledkov v metodike ESA 2010 dosiahol výšku 55 180 557 tis. eur a v pomere k predbežne vyčíslenému HDP dosiahol 60,6 %.** Z dôvodu predpokladaných výdavkov na boj proti pandémie a nižších príjmov verejnej správy sa očakával nárast verejného dlhu až na úroveň 62,2 % HDP.
- **Prepad reálnej ekonomiky podľa jarnej notifikácie (údaje k 1.4.) dosiahol 5,2 %.** Zasiadnuté boli všetky zložky HDP, najviac k poklesu prispel prepád investícií. Predpokladaný scenár ekonomického vývoja z polroku 2020 pri spracovaní novely zákona o štátnom rozpočte, ktorý odhadoval pokles HDP na úrovni 9,8 %, sa tak nenaplnil. Nominálne HDP dosiahlo 91 104 836 tis. eur, čo je oproti roku 2019 menej o 2 760 341 tis. eur.
- Plnenie rozpočtu verejnej správy v roku 2020 bolo výrazne zasiahnuté šírením koronavírusu SARS-CoV-2 spôsobujúceho ochorenie COVID-19, ktoré sa začalo šíriť v krajinách Európy začiatkom roku a neskôr po celom svete. Ako reakcia na túto neočakávanú a bezprecedentnú situáciu bolo nutné pripraviť novelu zákona o štátnom rozpočte, do ktorej sa premietli predpokladané negatívne vplyvy na národné hospodárstvo, ekonomickú aktivitu a tým aj verejné financie. Pokles ekonomiky sa odhadoval na -9,8 %. Okrem výpadku príjmov sa predpokladali výrazne vyššie výdavky na ochranu obyvateľstva a podporu zamestnanosti. **Predbežne vyčíslený objem výdavkov súvisiaci s pandemiou COVID-19 s negatívnym vplyvom na saldo verejnej správy v metodike ESA 2010 dosiahol 1 434 370 tis. eur.**
- V rámci Európskej únie (27 krajín) dosiahol **priemerný schodok 6,9 % HDP, čo je medziročne viac o 6,4 p. b.** V rámci eurozóny dosiahol priemerný deficit 7,2 % HDP, a medziročne sa hospodárenia krajín používajúcich menu euro zhoršilo o 6,6 p. b. **Priemerný dlh verejnej správy krajín EÚ dosiahol 90,7 % a krajín eurozóny 98,0 % HDP.**

V rámci krajín EÚ 27 došlo k poklesu HDP o 4,7 % (Slovensko pokles o 5,2 p. b). a nárastu dlhu o 11,44 % (Slovensko o 12,4 p. b.). Za rok 2020 vykázali všetky krajiny EÚ deficitné hospodárenie a s výnimkou Dánska boli deficity krajín nad hranicu 3,0 % HDP. Slovensko s deficitom 6,2 % HDP sa pohybuje pod priemerom EÚ 27.
- **Hotovostný schodok štátneho rozpočtu dosiahol 7 758 422 tis. eur a oproti novelizovanému rozpočtu bol nižší o 4 194 212 tis. eur.** Hotovostné príjmy štátneho rozpočtu dosiahli 15 750 634 tis. eur (takmer 100 % hodnoty príjmov roku 2019). Hotovostné výdavky boli 23 509 056 tis. eur (130 % hodnoty skutočných výdavkov roku 2019).
- **Hotovostný schodok bol krytý štátnymi dlhopismi v sume 6 630 451 tis. eur a prijatými zahraničnými bankovými úvermi v hodnote 1 127 970 tis. eur.**

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/news/euro-indicators>

1 Ekonomický rámec rozpočtového hospodárenia Slovenskej republiky

Slovenská ekonomika v roku 2020 klesla v dôsledku pandémie COVID-19 o 5,2 %. Pandémia ovplyvnila všetky zložky HDP, najvýraznejšie klesli investície, export a import. Vplyv na spotrebu domácností bol tlmený stabilnejším trhom práce a opatreniami na udržanie pracovných miest. Zamestnanosť sa znížila, spomalil sa rast miezd zároveň ale aj rast cenovej hladiny. Z pohľadu makroekonomických základní pre daňové a odvodové príjmy bol makroekonomický vývoj v roku 2020 výrazne negatívny oproti očakávaniam rozpočtovej prognózy MF SR.

1.1 Vonkajšie ekonomické prostredie

Svetový obchod sa v prvom polroku 2020 prepadol z dôvodu prepuknutia pandémie koronavírusu. V druhej polovici roka však došlo k oživeniu v medzinárodnom obchode, čo pomohlo oživiť priemyselnú výrobu v eurozóne. **Ekonomika eurozóny poklesla o 6,6 %**, k čomu prispel predovšetkým hlboký prepád v 2. štvrtroku 2020, kedy sa kvôli opatreniam zvyšujúcim sociálny odstup niektoré sektory na určitý čas úplne vypli. Po prudkom prepade sa ekonomika eurozóny svižne odrazila od dna v treťom štvrtroku, keď sa epidemická situácia vo viacerých krajinách zlepšila. Pokračujúce oživenie zastavila druhá vlna pandémie, ktorá zasiahla viaceré európske krajiny na jeseň 2020. Napriek horšej zdravotnej situácii boli ekonomické náklady druhej vlny vďaka cielenejším opatreniam menšie ako na jar. Priemyselnú produkciu v závere roka podporil svetový obchod s dopytom po automobiloch zo zahraničia.

Dôsledkami pandémie trpia v oveľa väčšej miere služby, ktoré zasiahli obmedzenia týkajúce sa mobility obyvateľstva. Predovšetkým odvetvia služieb, kde je nevyhnutný fyzický kontakt ako hotelierstvo, turizmus, či reštauračné služby, sa nachádzajú dlhodobo v strate. Kríza sa prejavila aj na pracovnom trhu, no nárast miery nezamestnanosti bol aj vďaka rozsiahlym fiškálnym a monetárnym opatreniam pomerne mierny. K upokojeniu obchodných vzťahov prispela aj pre Európu ústretovejšia americká administratíva a upokojenie vzťahov medzi Čínou a USA.

Dôsledky pandémie koronavírusu boli pre krajiny eurozóny nerovnomerné. Najväčšie ekonomické náklady niesli krajiny ako Španielsko (prepád HDP o 11,0 % v roku 2020) a Taliansko (prepád o 8,9 % v 2020), ktorých ekonomická štruktúra je vo väčšej miere zameraná na turizmus a s ním spojené služby. Naopak, najväčšia európska ekonomika, Nemecko, ťažila zo svojej orientácie na priemysel, čo sa prejavilo v miernejšom prepade v roku 2020 (prepád HDP o 4,9 %). Podporným faktorom pre celú Európu bol svetový obchod ťahaný najmä dopytom z ázijských trhov. Podobne aj obchodní partneri vo V4 dosiahli podstatne lepšie výsledky v porovnaní s pôvodnými očakávaniami. Dlhšie trvajúce uzavretie ekonomiky pravdepodobne posunie oživenie až na záver roka 2021.

Globálne finančné trhy zareagovali na globálnu pandémiu historickými prepadmi na jar 2020. Prudké výpredaje na akciových trhoch však ustali vďaka rýchlym opatreniam monetárnym a fiškálnym autorít, ktoré trhom dodali potrebnú likviditu a tým upokojili situáciu. Vďaka opatreniam viaceré akciové indexy stihli v závere roka prekonať svoje historické maximum. Na dlhopisových trhoch sa uvoľnená menová politika prejavila ďalším poklesom dlhopisových výnosov. Dôsledky pandémie sa premietli aj na trhu s ropou, ktorej cena poklesla zo 68 USD za barel na konci roka 2019 k 20 USD za barel v apríli 2020. Zlepšujúca sa situácia vo svetovom priemysle prispela k prekročeniu 50 USD za barel koncom roka, no prekonať predkrízovú úroveň sa nepodarilo. Nižšie ceny energií tlmili rast cien vo svete a aj v krajinách eurozóny. Kurz eura voči americkému doláru posilnil a prekonal v závere roka 1,22 EUR/USD.

Negatívne dôsledky pandémie tlmili pohotové reakcie centrálnych bánk aj svetových vlád. Americký Fed znížil svoju kľúčovú úrokovú sadzbu na úroveň 0 – 0,25% a predstavil rozsiahly balík opatrení na podporu finančného sektora v boji s pandemiou. Rovnako aj Európska centrálna banka obnovila svoj program nákupu dlhopisov a predstavila niekoľko podporných opatrení, čím zabezpečila dostatok voľnej likvidity na finančných trhoch.

Vývoj vybraných ukazovateľov eurozóny			
	2018	2019	2020
Hrubý domáci produkt (% rast)	1,9	1,3	-6,6
Zamestnanosť (ESA, % rast)	1,6	1,2	-1,6
Miera nezamestnanosti (VZPS, %)	8,1	7,5	-
Kompenzácie na zamestnanca* (% rast)	2,2	1,9	-0,6
Miera inflácie (HICP, %)	1,8	1,2	0,3
10-ročný nemecký dlhopis (% výnos)	0,48	-0,22	-0,48
Kurz USD/EUR (priemer roka)	1,18	1,12	1,14
Cena ropy Brent (USD/bl)	71,5	64,2	43,2

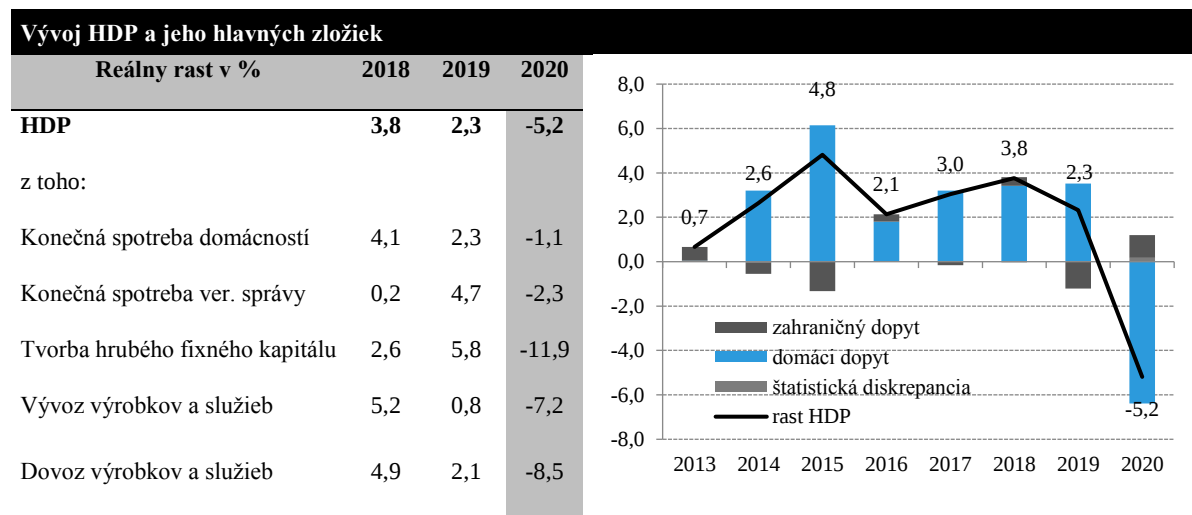
* suma všetkých miezd a odvodov na jedného zamestnanca v ekonomike („superhrubá“ mzda)

Zdroj: Eurostat, Bloomberg

1.2 Makroekonomický vývoj SR

1.2.1 Hrubý domáci produkt

V roku 2020 bola slovenská ekonomika výrazne zasiahnutá pandemiou COVID-19, v dôsledku ktorej došlo k prepadu reálnej ekonomiky o 5,2 %. Zasiahnuté boli všetky zložky HDP, najviac k poklesu prispel prepád investícií. Pokles spotreby domácností tlmil stabilnejší trh práce a opatrenia na udržanie pracovných miest. Import tovarov a služieb padol hlbšie než export, zahraničný obchod tak k rastu HDP prispel celkovo pozitívne. Po prvej vlne pandémie prišlo v druhej polovici roka k pomerne rýchlemu oživeniu, a to najmä v sektore priemyslu.

Zdroj: ŠÚ SR

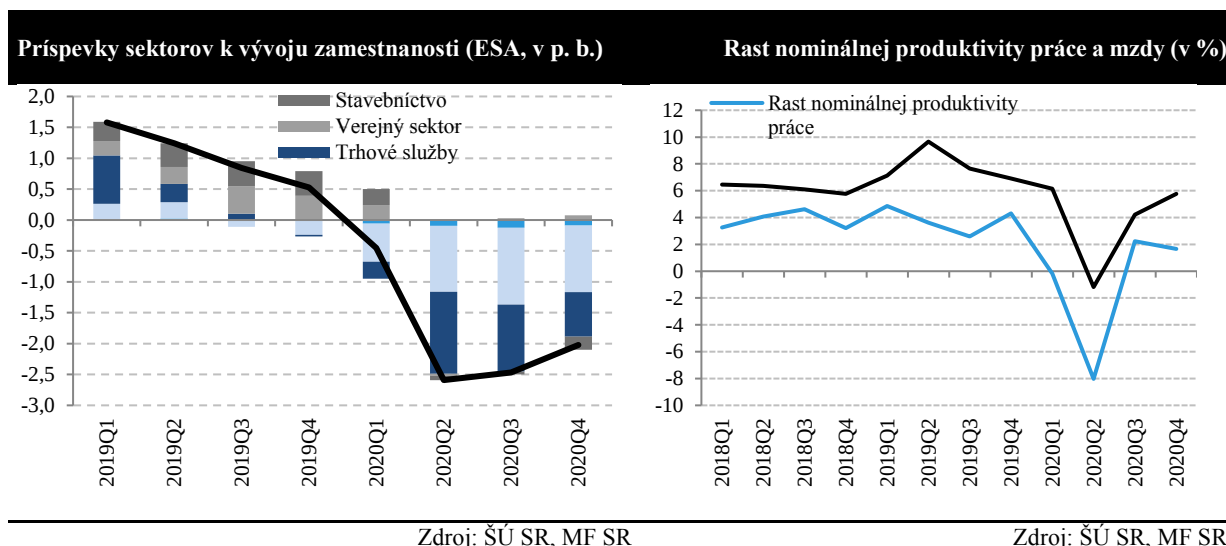
Zdroj: ŠÚ SR

1.2.2 Trh práce

Ekonomická kríza vyvolaná pandémiou koronavírusu negatívne zasiahla trh práce. Kým v predkrízovom roku 2019 zamestnanosť rástla tempom 1,1 %, v roku 2020 sa znížila o 1,9 %, čo predstavuje pokles o 46 tis. pracovných miest. Najviac zamestnancov stratilo prácu v sektoroch, v ktorých nie je možné vykonávať prácu z domu (obchod, rekreácia a umenie, cestových ruch či stravovanie). Vyhliadky zamestnávateľov sa v roku 2020 prudko zhoršili a nástup druhej vlny pandémie na konci roka oddiali zotavenie na trhu práce.

Vládne opatrenia podporujúce skrátenú prácu (tzv. kurzarbeit) však tlmili nárast nezamestnanosti, ktorá sa zvýšila menej ako sa pôvodne predpokladalo. **Miera nezamestnanosti v roku 2020 tak dosiahla 6,7 %.**

Nominálna priemerná mzda zamestnanca hospodárstva SR za rok 2020 dosiahla 1 133 eur. Po priaznivých rokoch na trhu práce, rast miezd prudko spomalil na 3,8 % medziročne (v roku 2019 dosiahla nominálna priemerná mzda úroveň 1 092 eur a medziročný rast takmer 8 %). Rast priemernej mzdy bol do značnej miery ovplyvnený veľkým množstvom poberateľov dávky ošetrovného a nemocenskej dávky a aj nižšou mzdou plynúcou zo skrátených úväzkov. Aj napriek ekonomickej kríze mzdy poklesli menej ako produktivita. Tempo rastu miezd prevyšuje mieru rastu produktivity už od roku 2014.

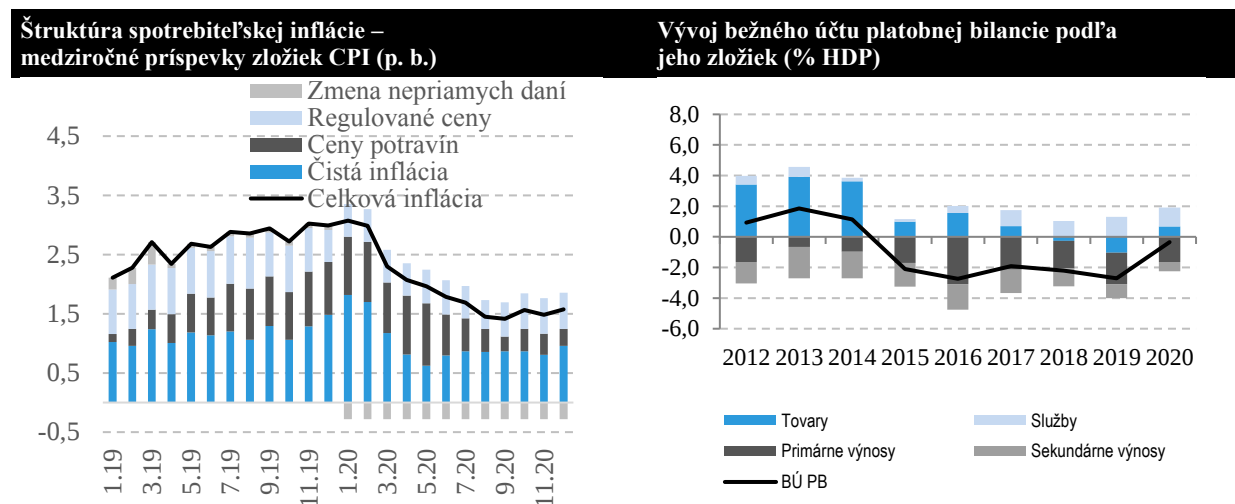
1.2.3 Vývoj cien

Inflácia v roku 2020 spomalila. Kým na začiatku roka ešte dosahoval medziročný rast cien úroveň 3 %, ku koncu roka sa inflácia pohybovala okolo 1,5 %. K spomaleniu došlo najmä v dôsledku spomaleniu rastu cien potravín a poklesu cien pohonných látok. Tie reagovali na výrazný pokles cien ropy na globálnych trhoch spôsobený pandémiou koronavírusu. Celoročne stúpili ceny merané indexom CPI o 1,9 % (2,0 % podľa HICP²). Rast cien služieb spomalil napriek pandémie len mierne, keďže pokles spotreby bol spôsobený najmä obmedzeniami na strane ponuky a ceny obchodovateľných tovarov sa takmer nezmenili. Regulované ceny v minulom roku rástli o 3,3 % v reakcii na januárové zvýšenie cien plynu a elektriny.

² Harmonizovaný index spotrebiteľských cien.

1.2.4 Platobná bilancia

Deficit bežného účtu platobnej bilancie sa v roku 2020 znížil na -0,4 % HDP z -2,7 % HDP v predchádzajúcom roku. Zahraničný obchod klesol v oboch smeroch, pokles exportu však bol nižší ako pokles importu. Bilancia tovarov tak skončila v prebytku 0,6 % HDP. Podobne zostal zachovaný aj vysoký prebytok bilancie služieb aj napriek prepadu exportu aj importu. Zároveň sa zmiernili aj deficity bilancie primárnych aj sekundárnych výnosov.

Zdroj: ŠÚ SR, MF SR

Zdroj: NBS, MF SR

1.2.5 Porovnanie makroekonomických predpokladov rozpočtu a skutočnosti

Pre pandémiu skončila reálna ekonomika výrazne horšie ako očakávala prognóza MF SR použitá pri zostavovaní rozpočtu verejnej správy pre rok 2020. Oproti prognóze sa prepadli všetky zložky HDP. Pokles importu však bol výraznejší ako pokles exportu, príspevok zahraničného obchodu k HDP tak bol výrazne pozitívny, podobne ako v roku 2009, keď došlo k porovnateľnému prepadu ekonomiky. Na trhu práce došlo k poklesu zamestnanosti a spomaleniu rastu miezd, očakávania nedosiahol ani cenový vývoj.

Porovnanie skutočnosti za rok 2020 s predpokladmi pre tvorbu rozpočtu na roky 2020-2023			
v %, ak nie je uvedené inak	Rozpočet 2020	Skutočnosť	Rozdiel v p.b.
Hrubý domáci produkt, reálny rast	2,3	-5,2	-7,5
Hrubý domáci produkt v bežných cenách mld. Eur	98,6	91,1	-7,5
Konečná spotreba domácností a NISD, reálny rast	2,1	-1,1	-3,2
Konečná spotreba domácností a NISD, nominálny rast	4,2	1,1	-3,1
Priemerná mesačná mzda, reálny rast	2,5	1,8	-0,7
Priemerná mesačná mzda, nominálny rast	4,7	3,8	-0,9
Zamestnanosť (ESA)	0,2	-1,9	-2,1
Miera nezamestnanosti (VZPS)	5,8	6,7	+0,9
Index spotrebiteľských cien, priemerný rast	2,1	1,9	-0,2
Saldo bežného účtu platobnej bilancie (% HDP)	-2,2	-0,4	+1,8

Zdroj: MF SR, ŠÚ SR

Rok 2020 skončil z pohľadu makroekonomických základní pre dane a odvody negatívne. Zhoršenie vývoja na trhu práce viedlo k pomalšiemu rastu mzdovej bázy, ktorá je najvýznamnejšou základňou pre daň z príjmu fyzických osôb a odvodov. Pomalšie oproti očakávaniam rástla aj nominálna spotreba, kým reálna spotreba, ako aj reálne a nominálne HDP dokonca klesli. Celkovo tak makroekonomický vývoj vytvoril negatívne riziká pre rozpočtované príjmy verejnej správy v roku 2020.

2 Hospodárenie verejnej správy v metodike ESA 2010

2.1 Zámery, ciele a opatrenia rozpočtovej politiky v roku 2020

Rozpočet verejnej správy na roky 2020 až 2022 bol vypracovaný v intenciách Programového vyhlásenia vlády SR, kde medzi hlavné priority vlády SR patrilo ozdravenie verejných financií s cieľom dosiahnuť dlhodobú udržateľnosť verejných financií. Stratégia rozpočtovej politiky pri zostavovaní rozpočtu verejnej správy na rok 2020, ako aj pre nasledujúce rozpočtové roky, bola zameraná na ďalšie zlepšovanie rozpočtovej pozície verejnej správy, pričom základným cieľom rozpočtovej politiky bolo dosiahnutie dlhodobej udržateľnosti verejných financií. Splnenie uvedeného cieľa si vyžadovalo pokračovanie v konsolidácii aj v nasledujúcom období. Strednodobým rozpočtovým cieľom verejných financií bolo dosiahnutie vyrovnaného štrukturálneho salda.

Rozpočet verejnej správy na roky 2020 až 2022 vychádzal z aktuálnej prognózy makroekonomického vývoja a prognózy daňových a odvodových príjmov do roku 2022. Zároveň zohľadňoval aj aktuálny predpoklad vývoja rozpočtu verejnej správy v priebehu roku 2019.

Rozpočtový cieľ vlády SR v rámci rozpočtu verejnej správy na roky 2020 - 2022 (z decembra 2019) bol schválený v podobe deficitu verejných financií v roku 2020 vo výške 0,49 %. Na možné riziká dosiahnutia plánovaného schodku upozorňovala Rada pre rozpočtovú zodpovednosť, ktorá odhadovala schodok na 1,8 % HDP.

Rozpočet verejnej správy na roky 2020 - 2022 bol vypracovaný v metodike ESA 2010, pričom reagoval aj na zmeny vyplývajúce z poslednej benchmarkovej revízie výkazníctva zo strany Eurostatu, v zmysle usmernení Štatistického úradu SR, keď rozpočet už počítal so zmenou zaznamenania príspevkov prevádzkovateľov jadrových zariadení Národnému jadrovému fondu a úrokov, ktoré Národný jadrový fond získava správou naakumulovaných prostriedkov prevádzkovateľov jadrových zariadení a so zmenou zaznamenania príjmu z licencií na poskytovanie mobilných služieb (UMTS)³.

Súčasťou rozpočtu verejnej správy na roky 2020 až 2022 boli viaceré tituly vyplývajúce jednak z legislatívnych zmien, na druhej strane z prijatých opatrení a zámerov vlády SR. Uvedené opatrenia boli zapracované tak na strane príjmov ako aj na strane výdavkov.

Opatrenia na príjmovej strane sa týkali v prevažnej miere daňových príjmov, a to s cieľom efektívnejšieho výberu daní a zníženia počtu daňových únikov. Na príjmovej strane bolo okrem iných opatrení zapracované zvýšenie možnosti odpočtu výdavkov na vedu a výskum, zvýšenie výšky nezdaniteľnej časti základu dane pre daňovníka, zníženie sadzby dane z príjmov na 15 % pre právnické osoby a živnostníkov, ktorých výnosy alebo príjmy sú nižšie ako 100 tis. eur ročne. V dani z pridanej hodnoty bola zavedená znížená sadzba na vybrané potraviny a printové médiá.

Legislatívne zmeny a priority prijaté vládou SR sa odzrkadlili aj na strane výdavkov rozpočtu verejnej správy. V rámci sociálnej oblasti boli v rozpočte premietnuté legislatívne zmeny súvisiace najmä so zavedením jednorazového príspevku na školské potreby pre deti nastupujúce do školy, so zvýšením rodičovského príspevku, zdvojnásobením výšky vianočného príspevku a systémovej zmeny spôsobu výpočtu základného minimálneho dôchodku. Zvyšoval sa aj peňažný príspevok na opatrovanie a finančný príspevok na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou. V súlade s uzatvorenými kolektívnymi zmluvami

³ Universal Mobile Telecommunications System - UMTS licencie sú vopred určené na presne vymedzenú dobu, príjem z poskytnutia („predaja“) alebo predĺženia platnosti licencie bude preto v súlade s pravidlami ESA 2010 zaznamenávaný ako dôchodok z majetku a príjem bude rovnomerne rozložený do celého obdobia platnosti licencie. Verejná správa bude vykazovať ako príjem alikvotnú časť z celkovej hodnoty predanej resp. predĺženej licencie. Ročný príjem sa vyčíslí ako podiel celkovej hodnoty predanej alebo poskytnutej licencie a počtu rokov platnosti licencie.

vyššieho stupňa a nadväzujúcu legislatívu bola na rok 2020 do rozpočtu príslušných kapitol štátneho rozpočtu rozpočtovaná valorizácia na úrovni 10 % s účinnosťou od 1. januára 2020 pre štátnych zamestnancov a zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme, ako aj finančné prostriedky pre pedagogických a odborných zamestnancov, ako aj na zlepšenie odmeňovania začínajúcich učiteľov.

V dôsledku situácie odrážajúcej výrazný pokles ekonomickej aktivity vyvolaný pandémiou COVID-19 a najmä za účelom zabezpečenia finančného krytia opatrení zameraných na zmiernenie negatívnych následkov pandémie, ako aj zohľadnenia výpadku príjmov štátneho rozpočtu v roku 2020, pristúpila vláda SR v priebehu roku 2020 k schváleniu novely zákona o štátnom rozpočte na rok 2020⁴ a jej predloženiu do Národnej rady Slovenskej republiky.

Po nástupe pandémie sa cieľom rozpočtovej politiky stalo zabezpečenie krytia opatrení na boj proti pandémii ochorenia COVID-19 a jej negatívne vplyvy na ekonomiku a sociálnu situáciu občanov.

Novelou zákona sa zohľadnil hotovostný výpadok daňových ako aj nedaňových príjmov kapitol štátneho rozpočtu v celkovej sume 1 426 249 tis. eur. Celkové výdavky štátneho rozpočtu sa zvýšili o 7 758 202 tis. eur, a to z dôvodu zvýšenia výdavkov priamo súvisiacich s pandémiou COVID-19 v sume 4 900 738 tis. eur a výdavkov na zabezpečenie v rozpočte nekrytých titulov v sume 2 857 464 tis. eur. Úpravami príjmov a výdavkov sa zvýšil hotovostný schodok štátneho rozpočtu o 9 184 451 tis. eur.

V nadväznosti na prijatie novely zákona o štátnom rozpočte na rok 2020 a očakávaný prepád HDP na úrovni 9,8 % v súvislosti s pandémiou COVID-19, Ministerstvo financií SR v informácii o predpokladanom vývoji rozpočtu verejnej správy v roku 2020 odhadlo dosiahnutie schodku rozpočtu verejnej správy v roku 2020 v metodike ESA 2010 vo výške 11,6 % HDP. Uvedený odhad schodku rozpočtu verejnej správy na rok 2020 vychádzal z v tom čase aktuálnej prognózy daňových a odvodových príjmov, predpokladu realizácie väčšiny výdavkov obsiahnutých v novele štátneho rozpočtu, ako aj z predpokladaného vývoja hospodárenia subjektov verejnej správy.

Zároveň na príjmovej a výdavkovej strane boli už zapracované aj položky vychádzajúce z metodických úprav ESA 2010, ktoré neboli súčasťou schváleného rozpočtu verejnej správy. K týmto položkám patrili inputy naturálnych miezd, FISIM⁵ (nepriamo merané služby finančného sprostredkovania), umeleckej produkcie na vlastné použitie a výroby softvéru na vlastné použitie. Takisto sa už v odhade počítalo aj so zaradením systému podpory obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby energie, tzv. zelenej energie, ktorý je v zmysle metodiky ESA 2010 presmerovaný cez sektor verejnej správy. Uvedená úprava vyplývala z poslednej benchmarkovej revízie výkazníctva zo strany Eurostatu, v zmysle usmernení Štatistického úradu SR, ale nebola zapracovaná v rozpočte verejnej správy na roky 2020 až 2022.

V priebehu roku 2020 prebiehal pravidelný monitoring vývoja plnenia schváleného rozpočtu verejnej správy na mesačnej báze. Ministerstvo financií SR sledovalo vývoj v širšom rámci celých verejných financií formou pravidelnej analýzy očakávaných predpokladov hospodárenia kapitol štátneho rozpočtu a ostatných subjektov verejnej správy na hotovostnej báze a v metodike ESA 2010. Na základe aktuálne dostupných údajov o dosiahnutej skutočnosti a predpokladanom vývoji príjmov a výdavkov rozpočtu verejnej správy ku koncu rozpočtového roka sa

⁴ Zákon č. 217/2020 Z. z. zo 14. júla 2020, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 468/2019 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2020

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 549/2013 z 21. mája 2013 o európskom systéme národných a regionálnych účtov v Európskej únii, Kapitola 14 – Nepriamo merané služby finančného sprostredkovania (FISIM).

kvantifikovali očakávané zmeny a riziká v hospodárení jednotlivých subjektov rozpočtu verejnej správy oproti schválenému rozpočtu na rok 2020.

Mesačné predpoklady vývoja verejných financií vychádzali z najnovších analýz a prognóz makroekonomického vývoja a prognóz daňových a odvodových príjmov, ako aj z podkladov o očakávanom plnení príjmov a čerpaní výdavkov za prostriedky EÚ a prostriedky na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu.

Analýza aktuálneho vývoja rozpočtu verejnej správy v roku 2020, ktorá vychádzala z predpokladu dosiahnutia schodku rozpočtu verejnej správy vo výške 9,68 % HDP, a ktorá definovala najvýznamnejšie vplyvy na saldo rozpočtu verejnej správy v porovnaní so schváleným rozpočtovým cieľom, bola súčasťou rozpočtu verejnej správy na roky 2021 až 2023, ktorý Ministerstvo financií SR predložilo na rokovanie vlády SR a rokovanie NR SR.

Výsledky hospodárenia verejnej správy sa predkladajú Európskemu štatistickému úradu (Eurostatu) dvakrát ročne na základe nariadenia⁶ o nadmernom schodku, prvýkrát do 1. apríla bežného roka a druhýkrát do 1. októbra bežného roka. Do 1. apríla bežného roka sa predkladá odhad schodku za predchádzajúci rozpočtový rok a do 1. októbra bežného roka sa predkladá aktualizovaný schodok za predchádzajúci rozpočtový rok. **V zmysle uvedeného pravidla je potrebné údaje v kapitole 2 chápať ako predbežné, ktoré môžu byť v období do 1. októbra tohto roka revidované.**

Základnou databázou o hospodárení verejnej správy sú údaje z finančných výkazov jednotlivých subjektov verejnej správy za rok 2020, avšak nie všetky boli verifikované schvaľovacím procesom. Definitívne údaje o hospodárení verejnej správy za rok 2020 budú prezentované po skončení schvaľovacieho procesu, na základe vykonaných auditov účtovných výkazov a po získaní definitívnych údajov pre časové rozlíšenie daní a poistného z Finančnej správy SR, Sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní.

⁶ Nariadenie Rady (ES) č. 479/2009 z 25. mája 2009 o uplatňovaní Protokolu o postupe pri nadmernom schodku.

2.2 Saldo verejnej správy

Rozpočet verejnej správy na rok 2020, ktorý bol schválený vládou SR⁷ a vzatý na vedomie v NR SR⁸, predpokladal hospodárenie so schodkom 480 409 tis. eur (0,49 % HDP). **V súvislosti s pandémiou COVID-19 schválila vláda SR v priebehu roka 2020 novelu zákona o štátnom rozpočte na rok 2020**, ktorou sa upravili príjmy štátneho rozpočtu a najmä výdavky štátneho rozpočtu. Vplyv úpravy štátneho rozpočtu na hospodárenie celej verejnej správy sa odhadoval vo zvýšení deficitu z 0,49 % na 11,6 % HDP, pri odhadovanom poklese ekonomiky o 9,8 %.

Novela štátneho rozpočtu s vplyvom na rozpočet verejnej správy

Rok 2020 bol z pohľadu verejných financií bezprecedentný a rozpočtové ciele navrhované v roku 2019 nemohli byť vplyvom nástupu pandémie objektívne dosiahnuteľné. V štandardných podmienkach je zostavenie rozpočtu verejnej správy niekoľko mesačný proces, pričom sa berú do úvahy požiadavky jednotlivých rezortov, predpoklady územnej samosprávy a východiská sa prijímajú na základe predvídateľného ekonomického vývoja (globálneho i vnútorného).

Prudký nástup pandémie neposkytoval dostatok času ani stabilnejší výhľad makroekonomických základní. Úprava rozpočtu verejnej správy preto vychádzala najmä zo zmeny hotovostného štátneho rozpočtu, ktorý sa hlavnou mierou podieľal na krytí zvýšených výdavkov, ako aj na znášaní prepadu rozpočtovaných príjmov.

Daňové príjmy štátneho rozpočtu na hotovostnej báze **po novele zákona v roku 2020 poklesli v porovnaní so schváleným rozpočtom** na roky 2020 až 2022 **o 1 270 826 tis. eur**. Dane zaznamenali pokles z titulu prepadu ekonomiky spôsobenej pandémiou. Najväčšie zníženie výnosu dane bolo zaznamenané u DPH (-514 575 tis. eur), DPPO (-313 726 tis. eur) a spotrebných daní (-94 536 tis. eur). Za poklesom bolo aj nezapočítanie vplyvu zavedenia eKasy a nanomarkerov do aktuálnej daňovej prognózy (-180 000 tis. eur). Pokles nedaňových príjmov v sume 155 423 tis. eur súvisel s nižším plnením príjmov z administratívnych poplatkov a iných poplatkov a platieb, výpadkom očakávaných príjmov z odvodov z hazardných hier a iných podobných hier, ako aj nižším plnením kapitálových príjmov súvisiacich predovšetkým s predajom prebytočného majetku štátu.

Zvýšenie celkových výdavkov sa alokovalo v kapitole Všeobecná pokladničná správa z dôvodov, že nebola definitívna detailná štruktúra a použitie výdavkov v jednotlivých kapitolách štátneho rozpočtu a zároveň niektoré výdavky mohli byť refundované z realokovaných prostriedkov EÚ. Týmto spôsobom sa malo zabezpečiť hospodárne a efektívne použitie výdavkov štátneho rozpočtu.

V rámci výdavkov priamo súvisiacich s pandémiou COVID-19 boli zahrnuté predovšetkým tituly ako zvýšenie transferu pre Sociálnu poisťovňu v sume 1 121 963 tis. eur na zabezpečenie jej platobnej schopnosti v dôsledku výpadku jej príjmov a potreby financovať opatrenia s vplyvom na zvýšené výdavky na ošetrovné a nemocenské a výdavky poistenia v nezamestnanosti, zvýšenie výdavkov Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR o 1 067 371 tis. eur na opatrenia schválené vládou v rámci „prvej pomoci“ na udržanie zamestnanosti a na podporu udržania zamestnanosti v predškolských zariadeniach, zvýšenie výdavkov verejného zdravotného poistenia, zdravotníckych zariadení, ako aj rozpočtových a príspevkových organizácií rezortu zdravotníctva s vplyvom 358 445 tis. eur, zvýšenia výdavkov kapitoly Ministerstvo hospodárstva SR v sume 200 000 tis. eur v rámci opatrenia na kompenzáciu nákladov na nájomné, zvýšenie výdavkov kapitoly Ministerstva dopravy a výstavby SR v sume 195 210 tis. eur najmä z dôvodu kompenzácie výpadku príjmov z tržieb dopravných spoločností, zvýšenie výdavkov na zabezpečenie nákupu ochranných pomôcok a zdravotníckeho materiálu

⁷ Uznesením č. 500/2019; <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/24253/1>

⁸ Uznesením č. 2270/2019; <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony&ZakZborID=13&CisObdobia=7&ID=1600>

v kapitole Správa štátnych hmotných rezerv SR v sume 122 841 tis. eur, zvýšenie výdavkov kapitoly Ministerstvo vnútra SR v súvislosti so zvýšeným výkonom služby príslušníkov Policajného zboru ako aj Hasičského a záchranného zboru, zabezpečením ochranných a zdravotníckych pomôcok a krytím nákladov na prevádzku karanténnych centier v celkovej výške 83 627 tis. eur, a zvýšenie ostatných výdavkov naprieč kapitolami štátneho rozpočtu najmä v súvislosti s nákupom a realizáciou dezinfekcie, materiálu, zdravotníckych a ochranných pomôcok, ako aj prostriedkami na podporu ekonomiky.

Akruálne príjmy verejnej správy po novele rozpočtu ŠR mali dosiahnuť nižšie plnenie o 709 549 tis. eur, z toho najväčší negatívny vplyv sa očakával v plnení daňových (vrátane odvodových) príjmov o 2 175 026 tis. eur. Toto zníženie mali kompenzovať vyššie nedaňové príjmy o 155 862 tis. eur a príjmy z grantov a transferov o 1 309 615 tis. eur, keďže sa zvýšené výdavky predpokladalo financovať aj realokáciou prostriedkov z EU zdrojov.

Celkové predpokladané výdavky verejnej správy sa po novele štátneho rozpočtu zvýšili o 8 835 419 tis. eur, z toho bežné výdavky o 6 781 712 tis. eur a kapitálové výdavky o 2 053 707 tis. eur. Z hotovostných bežných výdavkov sa navýšili najmä výdavky na tovary a služby o 3 319 219 tis. eur a bežné transfery o 4 020 473 tis. eur, výdavky na mzdy a poistné vzrástli spolu o 202 107 tis. eur. Hotovostné kapitálové výdavky boli navýšené na výdavkoch na obstarávanie kapitálových aktív o 1 432 816 tis. eur a kapitálových transferoch o 580 537 tis. eur.

Konsolidované príjmy a výdavky verejnej správy (na akruálnej báze)						v tis. eur	
	Skutočnosť		Schválený rozpočet	Rozpočet po novele ŠR	Skutočnosť	Rozdiel	Rozdiel
	2018	2019	2020	2020	2020	2020	2020
	1	2	3	4	5	6=5-3	7=5-4
Príjmy spolu, v tom:	36 334 397	39 064 654	38 845 467	38 135 918	38 378 909	-466 558	242 991
Daňové a poistné príjmy	28 401 827	31 869 168	32 493 317	30 318 291	31 178 057	-1 315 260	859 766
Nedaňové príjmy	6 569 727	5 675 931	5 748 637	5 904 499	5 698 062	-50 575	-206 437
Granty a transfery	1 362 843	1 519 555	603 513	1 913 128	1 502 790	899 277	-410 338
Výdavky spolu, v tom:	37 236 151	40 313 338	39 325 876	48 161 295	43 987 675	4 661 799	-4 173 620
Bežné výdavky	34 280 447	36 790 106	37 351 131	44 132 843	40 459 666	3 108 535	-3 673 177
Kapitálové výdavky	2 955 704	3 523 232	1 974 745	4 028 452	3 528 009	1 553 264	-500 443
Saldo podľa ESA2010	-901 754	-1 248 684	-480 409	-10 025 377	-5 608 766	-5 128 357	4 416 611
% z HDP	-1,0	-1,3	-0,5	-11,6	-6,2	-5,7	5,4

Zdroj: MF SR

Podľa prvej notifikácie výsledkov roku 2020, hospodárenie s verejnými financiami v metodike ESA 2010 dosiahlo schodok vo výške 5 608 766 tis. eur (6,2 % HDP).

Oproti pôvodne schválenému rozpočtu verejnej správy v decembri 2019 došlo v roku 2020 k zhoršeniu hospodárenia verejnej správy o 5 128 357 tis. eur resp. o 5,7 % HDP. Celkové príjmy verejnej správy klesli o 466 558 tis. eur, a to najmä v dôsledku nižšieho poklesu daňových a odvodových príjmov ako sa predpokladalo, a to o 1 315 260 tis. eur (namiesto pôvodných 2 175 026 tis. eur). Tento pokles bol čiastočne vykompenzovaný nárastom príjmov z grantov a transferov o 899 277 tis. eur (oproti uvažovanom náraste o 1 309 615 tis. eur).

Negatívny vplyv zaznamenal aj vývoj celkových výdavkov, ktoré oproti schválenému rozpočtu vzrástli o 4 661 799 tis. eur. Bežné výdavky sa zvýšili o 3 108 535 tis. eur v dôsledku vyššieho čerpania bežných transferov. Išlo najmä o refundáciu dodatočných prevádzkových nákladov

(najmä pre samosprávy vrátane regionálneho školstva a verejné vysoké školy) ako aj financovanie podporných schém a zvýšených výdavkov na mzdy, tovary a služby (plošné testovanie, odmeny pracovníkom v prvej línii, nákup zdravotníckeho materiálu a podobne).

Kapitálové výdavky vzrástli o 1 553 264 tis. eur, a to najmä na obstaranie kapitálových aktív. Celkový predpokladaný nárast výdavkov pri porovnaní pôvodne schváleného rozpočtu a novelizovaného rozpočtu vo výške 8 835 419 eur sa naplnil len na zhruba 53 %.

Na úrovni celej verejnej správy bola oproti rozpočtu zaznamenaná pozitívna odchýlka v sume 4 416 611 tis. eur najmä vplyvom nižšieho schodku hotovostného rozpočtu (opisovaný v 3. kapitole) a vyšších prebytkov niektorých ostatných zložiek verejnej správy (obce, Sociálna poisťovňa, verejné zdravotné poistenie, verejné vysoké školy a Národná diaľničná spoločnosť, a. s.). Negatívne vplývali na saldo verejnej správy schodky dopravných podnikov a Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s.

Nezanedbateľným faktorom v porovnávaní očakávaného salda verejných financií a dosiahnutej skutočnosti mal ekonomický vývoj a miernejší prepád HDP ako sa predpokladalo. Rast HDP v rámci pôvodne zostaveného rozpočtu bol na úrovni 2,3 %, jeho očakávaný prepád po nástupe pandémie na úrovni 9,8 % a v skutočnosti národné hospodárstvo zaznamenalo pokles o 5,2 %.

Pre ďalšie porovnávanie rozpočtovaných hodnôt v tejto kapitole (vrátane ekonomického vývoja) voči skutočnosti sa v nasledujúcom texte používa novelizovaný rozpočet ŠR na rok 2020 a z neho vyplývajúci odhad deficitu verejnej správy.

Príjmy verejnej správy boli oproti rozpočtu na rok 2020 úhrnom vyššie o 242 991 tis. eur, a to vplyvom nárastu daňových a poisťných príjmov o 859 766 tis. eur. **Výdavky verejnej správy** boli nižšie o 4 173 620 tis. eur oproti rozpočtu, z toho bežné výdavky o 3 673 177 tis. eur a kapitálové výdavky o 500 443 tis. eur.

Celkové daňové a odvodové príjmy verejnej správy boli oproti rozpočtu vyššie o 859 766 tis. eur, vrátane metodických vplyvov zohľadnenia príjmov dosahovaných z podpory obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby energie (pokles tzv. „zelenej energie“ o 18 355 tis. eur), príjmov z príspevkov prevádzkovateľov hazardných hier (nárast o 5 000 tis. eur), príjmov z investičných dôchodkov patriacich držiteľom poisťiek⁹ (nárast o 918 tis. eur) a príjmov zo spotreby emisných kvót (nárast o 141 093 tis. eur).

Vývoj v prípade daní a odvodov, ktoré boli rozpočtované resp. pri ktorých nedošlo k metodickým zmenám v ich zaznamenávaní, poskytuje nasledovná tabuľka (ide o rozhodujúce položky daní verejnej správy):

Vybrané daňové a odvodové príjmy VS podľa ESA2010		v tis. eur	
	Rozpočet 2020	Skutočnosť 2020	Rozdiel 2020
	1	2	3=2-1
Daň z príjmov fyzických osôb	3 350 710	3 469 281	118 571
- závislá činnosť	3 285 588	3 405 452	119 864
- podnikanie	65 122	63 829	-1 293
Daň z príjmov právnických osôb	1 966 280	2 181 362	215 082
Daň z príjmov vyberaná zrážkou	232 870	235 081	2 211
Daň z pridanej hodnoty	6 354 076	6 827 183	473 107

⁹ Investičné dôchodky patriace držiteľom poisťiek zodpovedajú celkovým prvotným dôchodkom z investícií poisťno-technických rezerv. Ide o rezervy, v prípade ktorých poisťovacia korporácia uznáva príslušné záväzky voči držiteľom poisťiek. Výnosy z investovania vlastných zdrojov poisťovní sa nepokladajú za záväzky voči držiteľom poisťiek a preto sú z celkovej hodnoty výnosov vylučované.

Vybrané daňové a odvodové príjmy VS podľa ESA2010			v tis. eur
	Rozpočet 2020	Skutočnosť 2020	Rozdiel 2020
	1	2	3=2-1
Spotrebné dane	2 198 022	2 233 542	35 520
- Minerálny olej	1 165 746	1 196 254	30 508
- Tabak a tabakové výrobky	744 214	732 026	-12 188
- Ostatné spotrebné dane	288 062	305 262	17 200
Dane z majetku (nehnuteľnosti)	441 827	427 774	-14 053
Dane z medzinárodného obchodu	20 408	19 904	-504
Ostatné dane	820 021	807 257	-12 764
- Daň z motorových vozidiel	146 622	112 990	-33 632
- Osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach	116 674	120 982	4 308
- Osobitný odvod vybraných finančných inštitúcií	148 950	148 950	0
- Dane za špecifické služby	205 210	225 575	20 365
- Ostatné	202 565	198 760	-3 805
Daňové príjmy vrátane sankcií	15 384 214	16 201 384	817 170
Sociálne odvody (EAO + dlžné)	8 069 791	8 258 146	188 355
Zdravotné odvody (EAO + dlžné)	3 973 589	4 070 876	97 287
Fondy sociálneho zabezpečenia	12 043 380	12 329 022	285 642
Daňové a odvodové príjmy spolu	27 427 594	28 530 406	1 102 812

1) Príspevky na sociálne zabezpečenie neobsahujú okrem štátom plateného poistného aj príjmy z odvodov za ozbrojené zločky, poistné na starobné poistenie zo SP, penále a imputované poistné.

Zdroj: IFP, MF SR

2) Zdravotné odvody neobsahujú štátom platené poistné

V prípade **dane z príjmov fyzických osôb** (DPFO) sa na celkovom rozdieli oproti rozpočtu vo výške 118 571 tis. eur podieľal najmä výber DPFO zo závislej činnosti v sume 119 864 tis. eur. K vyššiemu výnosu prispel najmä odolnejší trh práce aj vyšší výber dane spôsobený tichým zdanením. Výnos DPFO z podnikania¹⁰ je mierne pod úrovňou rozpočtu 2020 z dôvodu ekonomickej neistoty v tejto dani spôsobenej pandemiou.

Výnos **dane z príjmov právnických osôb**¹¹ za rok 2020 je oproti rozpočtu vyšší o 215 082 tis. eur. Dôvodom je revízia makroekonomických predpokladov na rok 2020. Prepad ekonomiky v roku 2020 sa javí byť nižší ako sa pôvodne očakávalo. To má pozitívny vplyv na očakávaný výnos DPPO.

Výnos **dane z pridanej hodnoty**¹² je oproti rozpočtu vyšší o 473 107 tis. eur. Vyšší výnos ide plne na vrub spotreby domácností. Tá sa napriek pandémie neprepadla na rozdiel od susedných krajín alebo ďalších krajín EÚ. K stabilnému výnosu DPH prispela pokračujúca úspešnosť výberu, kde nenastal podobný pokles ako v kríze 2009. Rovnako aj daňová medzera DPH za rok 2020, ktorá je indikátorom efektivity výberu, ostala medzi rokmi 2019 a 2020 stabilná.

Výnos **spotrebných daní** za rok 2020 je oproti rozpočtu vyšší o 35 520 tis. eur. Jedinou spotrebnou daňou, ktorá nepresiahla rozpočtovanú úroveň, je spotrebná daň z tabakových výrobkov. Jej výnos je o 12 188 tis. eur nižší, čo súvisí najmä s nezaplatením dane na konci roka približne vo výške 20 000 tis. eur. Spotrebná daň z minerálneho oleja zaznamenala výnos vyšší

¹⁰ Výnos DPFO z podnikania za rok 2020 je len odhad, pretože daňové priznania za rok 2020 sa podávajú v roku 2021 a skutočný výnos dane bude známy až na začiatku roka 2022.

¹¹ Výnos DPPO za rok 2020 je len odhad, pretože daňové priznania za rok 2020 sa podávajú v roku 2021 a skutočný výnos dane bude známy až na začiatku roka 2022.

¹² Výnos DPH za rok 2020 je potrebné považovať za predbežný odhad. Skutočnosť bude známa v apríli 2021.

o 30 508 tis. eur. Ekonomická aktivita bola v 2. polroku silnejšia než sa očakávalo pri tvorbe rozpočtu. Ostatné spotrebné dane sa vyvíjali približne v súlade s rozpočtom.

Osobitný odvod z regulovaných odvetví¹³ sa vyvíjal takmer v súlade s rozpočtovanou hodnotou a **osobitný odvod z vybraných finančných inštitúcií** bol od druhej polovice roka 2020 zrušený.

Výnos **sociálnych aj zdravotných odvodov** bol pozitívne ovplyvnený najmä silnejším vývojom na trhu práce. Pri zdravotných odvodoch sa lepšie makroekonomické prostredie premietlo do skutočného plnenia, ktoré bolo v roku 2020 vyššie o 97 287 tis. eur oproti rozpočtovým predpokladom. Akruálny výnos sociálnych odvodov prevýšil rozpočtovanú sumu o 188 355 tis. eur. Z toho 26 214 tis. eur tvorí predpokladaná suma odložených sociálnych odvodov za mesiace roka 2020, ktoré sa splatia až v roku 2021. Tento výnos je akruálne priradený do roku 2020 napriek hotovostnému plneniu v roku 2021.

Pre základný obraz o vývoji ostatných príjmov ako aj výdavkov sú opisované nedaňové príjmy, granty a transfery, bežné výdavky a kapitálové výdavky na konsolidovanej báze. Vyčíslenie konsolidácie vzájomných príjmov a výdavkov medzi subjektmi verejnej správy sa uvádza na úrovni celej verejnej správy, bez konsolidácie na konkrétne subjekty verejnej správy.¹⁴

Nedaňové príjmy verejnej správy boli oproti rozpočtu na rok 2020 nižšie o 206 437 tis. eur. Na pokles nedaňových príjmov oproti rozpočtu malo negatívny vplyv zníženie hotovostných príjmov z podnikania a vlastníctva majetku (o 33 817 tis. eur), kapitálových príjmov (o 21 563 tis. eur) a iných nedaňových príjmov (o 142 636 tis. eur). Naopak, vyššie ako rozpočtované boli príjmy z administratívnych a iných poplatkov (o 95 312 tis. eur) a úrokové príjmy (o 471 265 tis. eur). Negatívne na nedaňové príjmy vplývali aj úpravy v súlade s metodikou ESA 2010. Išlo najmä o transakcie so štátnym dlhom, napríklad časovo rozlíšené prijaté úroky v sume 336 833 tis. eur a úroky zo swapov v sume 77 504 tis. eur, ako aj vylúčenie príspevkov prevádzkovateľov jadrových zariadení z príjmov Národného jadrového fondu v sume 69 590 tis. eur, vylúčenie príjmov z predaja emisných kvót v sume 241 826 tis. eur, vylúčenie superdividendy z príjmov z vlastníctva majetku v sume 171 757 tis. eur.

Granty a transfery verejnej správy boli v porovnaní s rozpočtom nižšie o 410 338 tis. eur. Nekonsolidované granty a transfery vzrástli oproti rozpočtu o 376 670 tis. eur. Na tejto hodnote sa podieľali najmä obce sumou 399 533 tis. eur, zdravotnícke zariadenia sumou 147 930 tis. eur a verejné zdravotné poistenie sumou 197 800 tis. eur. Naopak oproti rozpočtu klesli granty a transfery štátnych príspevkových organizácií o 135 160 tis. eur a Sociálnej poisťovne o 182 904 tis. eur. Obchodné spoločnosti štátu Národná diaľničná spoločnosť, a. s., Železničná spoločnosť Slovensko, a. s. a Železnice slovenskej republiky zaznamenali nižšie granty a transfery oproti rozpočtu spolu o 183 232 tis. eur v dôsledku nižšej refundácie investičných výdavkov v roku 2020.

Bežné výdavky verejnej správy boli nižšie o 3 673 177 tis. eur oproti rozpočtu. Pri výdavkoch na mzdy, ktoré dosiahli nárast oproti rozpočtu o 195 132 tis. eur, zaznamenali najväčší nárast zdravotnícke zariadenia o 50 936 tis. eur (z toho v ústrednej správe 37 133 tis. eur), obce o 34 278 tis. eur a VÚC o 11 919 tis. eur. S tým súvisel aj nárast výdavkov na poistné o 4 023 tis. eur v rámci celej verejnej správy. Na vývoj výdavkov na tovary a služby, ktoré v hotovostnom vyjadrení zaznamenali zníženie o 5 195 863 tis. eur oproti rozpočtu, malo do veľkej miery vplyv čerpanie výdavkov v rámci konkrétnych výdavkových titulov, pričom sú rozpočtované v rámci bežných výdavkov (napr. zálohové platby na projekty EU a prostriedky

¹³ Výnos osobitného odvodu z regulovaných odvetví za rok 2020 je odhad, pretože daňové priznania za rok 2020 sa podávajú v roku 2021 a skutočný výnos dane bude známy až na začiatku roka 2022.

¹⁴ Obdobne ako v rozpočte na príslušný rok, hospodárenie jednotlivých zložiek verejnej správy sa prezentuje nekonsolidované a príjmy a výdavky celej verejnej správy na konsolidovanej báze.

štátneho rozpočtu na spolufinancovanie, ktorých zúčtovanie sa vykonáva na príslušných výdavkoch). Taktiež sa v rozpočte na rok 2020 očakávalo vyššie čerpanie výdavkov na krytie opatrení na boj proti pandémie COVID-19, ako sa skutočne dosiahlo. Na vývoj bežných výdavkov vplýval aj odvod do rozpočtu EÚ v sume 877 392 tis. eur, ktorý bol oproti rozpočtu nižší o 35 810 tis. eur.

Kapitálové výdavky verejnej správy oproti rozpočtu na rok 2020 klesli o 500 443 tis. eur. Z toho výdavky na obstaranie kapitálových aktív klesli o 220 870 tis. eur, a to okrem štátneho rozpočtu aj u Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. o 122 202 tis. eur, u Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s. o 69 044 tis. eur a u dopravných podnikov o 36 725 tis. eur.

Nasledujúca tabuľka poskytuje prehľad najvýznamnejších položiek (príjmov, výdavkov resp. výsledok hospodárenie subjektov verejnej správy) a ich vplyv na dosiahnuté saldo verejnej správy za rok 2020 oproti rozpočtu.

Vysvetlenie pozitívnej či negatívnej odchýlky od rozpočtu je v nasledujúcom texte pomocou opisu hotovostného plnenia rozpočtu resp. pri významných úpravách hotovostného plnenia aj pomocou vysvetlenia aktualizácie podľa metodiky ESA 2010. Výsledky hospodárenia podľa zložiek verejnej správy ako aj rozdiel medzi rozpočtom a skutočnosťou za rok 2020 sú uvedené v tabuľke na strane 28.

Saldo verejnej správy v roku 2020 podľa ESA 2010 - rozdiel oproti novele rozpočtu		v tis. eur
	2020 (S - R)	Rozdiel (% HDP)
Saldo verejnej správy - rozpočet	-10 025 377	-11,58
1. Daňové a odvodové príjmy verejnej správy	859 766	0,94
- daňové príjmy	929 403	1,02
z toho: imputácia daňových príjmov za zelenú energiu	518 727	0,57
- odvodové príjmy	-69 637	-0,08
2. Vplyv iných ako daňových príjmov štátneho rozpočtu	-1 118 255	-1,23
- príjmy z dividend a z odvodov zo zisku (vrátane časového rozlíšenia)	-177 808	-0,20
- zmena stavu pohľadávok	169 617	0,19
- ostatné	463 919	0,51
- EÚ príjmy	-1 573 983	-1,73
3. Vplyv vybraných výdavkov štátneho rozpočtu	3 859 876	4,24
- spolufinancovanie	226 360	0,25
- odvod do rozpočtu EÚ	35 810	0,04
- korekcie k fondom EÚ	61 855	0,07
- upravujúca položka-očistenie vplyvu príjmov PJ za prostriedky EÚ z uhradených korekcií nahlásených v roku rozhodnutia	289 540	0,32
- transfer Sociálnej poisťovni a zdravotnej poisťovni	361 526	0,40
- imputácia výdavkových subvencií na zelenú energiu	-67 738	-0,07
- zmena stavu záväzkov	64 199	0,07
- TPS - splatenie starého dlhu	-158 115	-0,17
- ostatné	1 472 456	1,62
- EÚ výdavky	1 573 983	1,73
4. Vplyv hospodárenia samostatných účtov (vrátane ŠFA) bez daní	232 892	0,26

Saldo verejnej správy v roku 2020 podľa ESA 2010 - rozdiel oproti novele rozpočtu		v tis. eur
	2020	Rozdiel
	(S - R)	(% HDP)
5. Vplyv akruálnych príjmov a výdavkov súvisiacich s obsluhou štátneho dlhu	-306 216	-0,34
6. Výdavky sociálneho a zdravotného poistenia	588 664	0,65
- výdavky zo sociálneho poistenia	355 905	0,39
- výdavky zdravotníckym zariadeniam (výdavky poistenia)	232 759	0,26
7. Rozdiel v hospodárení fondov sociálneho zabezpečenia (okrem odvodových príjmov a výdavkov poistenia verejného zdravotného poistenia a sociálneho poistenia)	-255 805	-0,28
- transfer Sociálnej poisťovni zo štátneho rozpočtu	-361 694	-0,40
- výdavkový transfer z verejnej časti ZP do súkromnej časti ZP na splátku istiny úveru súkromnej časti ZP súkromným zdrav. poisťovniam	-21 655	-0,02
- platba za správu verejného zdravotného poistenia súkromným zdrav. poisťovniam	-81 702	-0,09
- transfer VŠZP vložený formou vkladu do základného imania	198 000	0,22
- ostatné	11 246	0,01
8. Rozdiel v hospodárení subjektov ústrednej správy bez daňových príjmov	183 085	0,20
- obchodné spoločnosti štátu	122 381	0,13
- Slovak Investment Holding (SIH)	-6 120	-0,01
- PO štátu	40 016	0,04
- VVŠ	151 538	0,17
- štátne fondy bez vplyvu príjmov z emisných kvót	-90 435	-0,10
- Slovenský pozemkový fond	12 201	0,01
- ostatné subjekty ústrednej správy	-46 496	-0,05
9. Rozdiel v hospodárení územnej samosprávy bez daňových príjmov	372 604	0,41
- obce	363 352	0,40
- VÚC	-5 084	-0,01
- dopravné podniky	-13 164	-0,01
- príspevkové organizácie obcí a VÚC	-517	0,00
- zdravotnícke zariadenia územnej samosprávy	12 038	0,01
- ostatné subjekty územnej samosprávy	15 979	0,02
Saldo verejnej správy - skutočnosť	-5 608 766	-6,16

Pozn.: (+) znamená pozitívny vplyv a (-) negatívny vplyv na saldo VS

Zdroj: MF SR

Dividendy vs. superdividendy

Príjem štátneho rozpočtu z dividend a odvodov zo zisku po vzájomnej konsolidácii bol rozpočtovaný vo výške 466 480 tis. eur. V skutočnosti dosiahol štátny rozpočet za rok 2020 hotovostný konsolidovaný príjem z dividend vo výške 423 012 tis. eur. Rozdiel tvorili odlišné výsledky hospodárenia dosiahnuté obchodnými spoločnosťami za rok 2019 ako sa predpokladalo v čase zostavovania rozpočtu na rok 2020.

Dividendy, ktoré sú príjmom verejnej správy za príslušný rok, dosiahli výšku 251 488 tis. eur, čo je oproti rozpočtu menej o 177 808 tis. eur. Rozdiel medzi rozpočtovanou hodnotou a akruálnym príjmom z dividend tvorí najmä tzv. superdividenda¹⁵. Úhrnom dosiahla výška konsolidovanej superdividendy sumu 171 524 tis. eur, z toho 82 150 tis. eur zaznamenal Slovenský plynárenský priemysel, a. s., 75 106 tis. eur Stredoslovenská energetika Holding, a. s. a 13 697 tis. eur Východoslovenská energetika Holding, a. s.

Konsolidované dividendy verejnej správy podľa subjektov ¹				v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet po novele ŠR	Skutočnosť	Rozdiel
	2018	2019	2020	2020	2020
	1	2	3	4	5=4-3
Dividendy verejnej správy	441 834	510 206	466 888	424 031	-42 857
Štátny rozpočet	441 054	508 711	466 480	423 012	-43 468
Riadne dividendy, z toho:	383 222	297 349	423 719	251 488	-172 231
Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	266 014	167 807	220 935	167 850	-53 085
Západoslovenská energetika, a.s.	35 470	32 553	37 809	37 483	-326
Stredoslovenská energetika Holding, a. s.	2 540	4 359	96 204	21 098	-75 106
Východoslovenská energetika Holding, a.s.	6 083	30 332	20 327	20 325	-2
TIPOS, národná lotériová spoločnosť, a.s.	6 000	2 000	2 000	3 300	1 300
Letisko Košice - Airport Košice, a.s.	415	642	779	742	-37
SSDZ, a.s.	60	218	218	490	272
Vodohospodárska výstavba, š. p. Bratislava	200	200	200	200	0
Technická inšpekcia, a.s.	63	54	78	0	-78
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.	59 000	50 000	44 669	0	-44 669
Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s.	2 350	4 173	500	0	-500
Lesy Slovenskej republiky š. p.	5 000	5 000	0	0	0
Poštová banka, a.s.	7	11	0	0	0
Letisko Sliač, a.s.	20	0	0	0	0
Superdividendy, z toho	57 832	211 362	42 761	171 524	128 763
Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	38 986	209 193	29 065	82 150	53 085
Stredoslovenská energetika Holding, a. s.	730	227	0	75 106	75 106
Východoslovenská energetika Holding, a. s.	17 328	0	13 696	13 697	1
Západoslovenská energetika, a.s.	480	0	0	326	326
Správa služieb diplomatického zboru, a.s.	153	0	0	208	208
Letisko Košice - Airport Košice, a.s.	155	115	0	37	37
Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s.	0	1 827	0	0	0
MH Manažment, a. s.	780	1 495	408	1 019	611
Riadne dividendy	741	1 045	397	786	389
Superdividendy	39	450	11	233	222

¹⁾ Po vylúčení vplyvu vyplatených dividend od subjektov verejnej správy, ktoré majú neutrálny vplyv na saldo verejnej správy (Eximbanka, Slovenský pozemkový fond, MH Manažment, a. s., JAVYS, a. s. a Slovenskej konsolidačná, a.s.)

Zdroj: MF SR

¹⁵ Superdividendy sú dividendy, ktoré sú vysoké z pohľadu poslednej (nedávnej) výšky úrovne dividend a ziskov. Superdividendy rozdeľujú čisté bohatstvo podniku, keď znižujú vlastné zdroje podniku. Kým dividendy prináležia bežnému zisku, ktorý pochádza zo štandardných hlavných činností podniku, superdividendy prináležia iným (mimoriadnym) výnosom. Na určenie výšky superdividend sa používa tzv. superdividendový test.

Prenesené výdavky štátneho rozpočtu

Podľa § 8 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách“) je možné kapitálové výdavky a vybrané bežné výdavky štátneho rozpočtu použiť na určený účel aj v nasledujúcich dvoch rozpočtových rokoch po rozpočtovom roku, na ktorý boli rozpočtované.

Prostriedky Európskej únie, prostriedky štátneho rozpočtu určené na financovanie spoločných programov SR a EÚ a prostriedky štátneho rozpočtu určené na financovanie účelov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi SR a inými štátmi možno použiť aj v nasledujúcich rozpočtových rokoch až do ich vyčerpania. Toto pravidlo na jednej strane zefektívňuje použitie verejných prostriedkov tým, že kapitoly rozpočtu nie sú motivované čerpať prostriedky v danom roku „za každú cenu“, na druhej strane vytvára neistotu pri vyhodnocovaní salda v súlade so schváleným štátnym rozpočtom. Viazané a prenášané výdavky do ďalšieho rozpočtového roka pôsobia v smere zníženia skutočného salda oproti schválenému rozpočtu v danom rozpočtovom roku, prenesené a zároveň použité výdavky z predchádzajúceho rozpočtového roka naopak saldo v danom rozpočtovom roku zvyšujú.

Čistý dopad na saldo verejnej správy závisí od výsledného efektu presunov. Ak sú prenesené výdavky do ďalšieho rozpočtového roka vyššie ako použité z predchádzajúceho rozpočtového roka, saldo sa oproti schválenému rozpočtu zníži, v opačnom prípade sa zvýši.

Pre analytický odhad vplyvu prenášaných výdavkov štátneho rozpočtu na saldo verejnej správy v danom roku sú dôležité len reálne použité výdavky z prenesených prostriedkov predchádzajúcich období a na druhej strane len tá časť prenesených výdavkov do nasledujúcich období, ktorá bola súčasťou rozpočtovaných výdavkov roku 2020.

V roku 2019 sa podľa § 8 zaviazali výdavky vo výške 730 717 tis. eur (v tom kapitálové výdavky v sume 676 613 tis. eur a bežné výdavky v sume 54 104 tis. eur), z toho:

- zdroj 131I (prostriedky z r. 2018) v sume 216 808 tis. eur (v tom bežné výdavky v sume 1 243 tis. eur),
- zdroj 111 (prostriedky z r. 2019) v sume 466 908 tis. eur (v tom bežné výdavky v sume 6 860 tis. eur),
- zdroj 131Z v sume 47 001 tis. eur (v tom bežné výdavky v sume 46 001 tis. eur).

V roku 2020 sa z uvedených prostriedkov použilo 436 543 tis. eur (v tom kapitálové výdavky v sume 427 741 tis. eur a bežné výdavky v sume 8 802 tis. eur), z toho:

- zdroj 131I (prostriedky z r. 2018) v sume 149 314 tis. eur (v tom bežné výdavky v sume 2 265 tis. eur),
- zdroj 131J (prostriedky z r. 2019) v sume 284 012 tis. eur (v tom bežné výdavky v sume 3 320 tis. eur),
- zdroj 131Z v sume 3 218 tis. eur (v tom bežné výdavky v sume 3 218 tis. eur).

V roku 2020 sa podľa § 8 zaviazali výdavky rozpočtované v rokoch 2018, 2019 a 2020 vo výške 1 131 095 tis. eur (v tom kapitálové výdavky v sume 1 043 351 tis. eur a bežné výdavky v sume 87 745 tis. eur), z toho:

- zdroj 131I (prostriedky z r. 2018) v sume 63 212 tis. eur,
- zdroj 131J (prostriedky z r. 2019) v sume 174 716 tis. eur (v tom bežné výdavky v sume 1 123 tis. eur),
- zdroj 111 (prostriedky z r. 2020) v sume 857 307 tis. eur (v tom bežné výdavky v sume 52 762 tis. eur),
- zdroj 131Z v sume 35 860 tis. eur (v tom bežné výdavky v sume 33 860 tis. eur).

Kapitálové výdavky rozpočtované v roku 2018, ktoré neboli podľa zákona o rozpočtových pravidlách použité do konca roka 2020, možno v súlade s ustanovením § 33a ods. 1 zákona č. 67/2020 o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením

nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v znení neskorších predpisov použiť do 31. decembra 2021.

Vzťahy s EÚ

Odvody do rozpočtu EÚ (bez odvodov z tradičných vlastných zdrojov) boli na hotovostnej báze nižšie oproti rozpočtu o 35 810 tis. eur. Odvody na aktuálnej báze boli v roku 2020 zhodné s hotovostnými odvodmi, preto aj úspora na aktuálnej báze predstavovala 35 810 tis. eur.

Pod **korekciou k fondom EÚ** sa rozumie porušenie uplatniteľného práva EÚ alebo vnútroštátneho práva v súvislosti s výdavkami, ktoré boli vykázané Európskej komisii alebo v súvislosti s výdavkami schvaľovanými na národnej úrovni, v dôsledku čoho Slovenskej republike nie sú preplatené výdavky, ktoré potom musí pokryť štátny rozpočet. Negatívny vplyv na saldo verejnej správy mali finančné korekcie vo výške 181 145 tis. eur (v skutočnosti boli korekcie oproti rozpočtovaným korekciám nižšie o 61 855 tis. eur), z toho v dôsledku zníženia pohľadávky voči EÚ z dôvodu systémových korekcií¹⁶ v sume 106 649 tis. eur a individuálnych korekcií¹⁷ v sume 74 496 tis. eur.

V prípade, ak boli korekcie nahradené novými výdavkami, realizujú sa aj príjmy na príjmovom účte platobných jednotiek a zároveň bola v minulosti zaznamenaná programová (systémová) korekcia podľa požiadaviek Eurostatu v čase, keď bolo o nej rozhodnuté, išlo by o duplicitné zaznamenanie zníženia pohľadávky EÚ, jednak prostredníctvom nahlásenia korekcií v roku rozhodnutia a potom aj zmenou stavu pohľadávky vypočítanej ako rozdiel príjmov a výdavkov zo zdroja EÚ na rozpočtovom účte štátnych rozpočtových organizácií. Z tohto dôvodu je duplicitný negatívny vplyv na schodok eliminovaný. Uvedené zohľadnila upravujúca položka očistenie vplyvu príjmov za prostriedky EÚ z dôvodu úhrady korekcií na náklady štátu vo výške 382 940 tis. eur (Skutočná výška upravujúcej položky „očistenie vplyvu“ bola vyššia o 289 540 tis. eur ako sa predpokladalo v rozpočte.).

Podľa Rozhodnutia Eurostatu č. 22/2005 o zaznamenávaní transferov z EÚ do členských krajín má byť celkový vplyv EÚ tokov podľa metodiky ESA 2010 na schodok verejnej správy neutrálny. Upravujúca položka, ktorou sa eliminuje vplyv EÚ fondov na saldo verejnej správy, v skutočnosti dosiahla negatívnu hodnotu 234 621 tis. eur. Naopak v rozpočte sa predpokladal pozitívny vplyv vo výške 861 953 tis. eur, keďže novelou sa zvýšil objem prostriedkov, o ktorých sa predpokladalo že budú refundované z prostriedkov EÚ zdrojov o 775 000 tis. eur (išlo o prostriedky vynaložené v súvislosti s opatreniami na boj proti pandémie COVID-19.). Tento rozdiel oproti skutočnosti mal negatívny vplyv na plnenie rozpočtu vo výške 1 096 574 tis. eur. Znamená to, že štát realizoval nižšie výdavky z EU zdrojov, ako boli rozpočtované, preto upravujúca položka na eliminovanie vplyvu EU fondov na schodok bola nižšia (nebola potreba takej vysokej eliminácie výdavkov hradených z EU zdroja).

Zelená energia

Podpora obnoviteľných zdrojov energie (OZE) sa realizuje prostredníctvom štátu, ktorý chce podporiť OZE pomocou povinného výkupu energie za vyššiu cenu. Od roku 2020 už túto povinnosť výkupu nemajú distribučné spoločnosti ako v minulosti, ale SPP/OKTE (Organizátor krátkodobého trhu s elektrinou). Pri podpore výroby ide o nekomerčnú aktivitu vykonávanú jednotkami nepatriacimi do sektora verejnej správy, ktoré vykupujú viac za elektrinu z OZE, pretože im to ukladá zákon, teda vykonávajú vládnu politiku v oblasti podpory OZE.

¹⁶ Systémová korekcia vzniká v dôsledku opakujúceho sa nedostatku zisteného v rámci viacerých projektov, je dôsledkom závažného nedostatku účinného fungovania systémov riadenia a kontroly, a to vrátane nestanovenia vhodných postupov.

¹⁷ Individuálna nezrovnalosť je zistený nedostatok (jednorazová chyba), ktorý sa viaže k jednej operácii, resp. k jednému projektu a je nezávislý od iných chýb alebo nedostatkov v systéme riadenia a kontroly.

Z toho dôvodu sa presmerovávajú predmetné transakcie cez sektor verejnej správy, kde neverejné jednotky vyberajú dane a zároveň poskytujú subvencie výrobcovi energie. Dane platí obyvateľstvo v cenách energie v rámci tarify za prevádzku systému (TPS) a podpora OZE sa realizuje výkupom elektriny za zvýšenú cenu v podobe subvencie.

V roku 2020 boli inkasované daňové príjmy prostredníctvom TPS vo výške 518 727 tis. eur, čo bolo o 18 355 tis. eur menej oproti rozpočtovaným príjmom. Na strane výdavkov na podporu obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby energie bol vyplatený objem subvencií vo výške 604 820 tis. eur, čo bolo viac oproti rozpočtu o 67 738 tis. eur. **Saldo schémy podpory zelenej energie v roku 2020 dosiahlo deficit 86 093 tis. eur.**

Nevyplatené úhrady distribučným spoločnostiam za predchádzajúce roky podpory predstavujú maastrichtský dlh verejnej správy, pričom dĺžka a výška splácania bude určovaná Úradom pre reguláciu sieťových odvetví. Novelizovaný rozpočet predpokladal úhradu týchto záväzkov v objeme 320 000 tis. eur, v skutočnosti bolo uhradených 161 885 tis. eur za rok 2018¹⁸. Splátka sa podľa metodiky ESA 2010 nepovažuje za výdavok ovplyvňujúci schodok a hotovostný výdavok sa reklasifikuje na splátku dlhu. Nižšia vyplatená splátka oproti rozpočtu má negatívny vplyv na skutočné plnenie rozpočtu (vylúčil sa nižší výdavok ako rozpočtovaný).

Vplyv akruálnych príjmov a výdavkov na obsluhu štátneho dlhu

Predstavoval schodok 298 187 tis. eur a schodok oproti rozpočtovaným príjmom a výdavkom bol nižší o 306 216 tis. eur. Rozdiel medzi rozpočtovaným a skutočným hotovostným transferom zo štátneho rozpočtu na krytie nákladov štátneho dlhu bol vo výške 266 098 tis. eur. Úspora bola dosiahnutá najmä vplyvom monetárnej politiky Európskej centrálnej banky na finančné trhy a domácimi makroekonomickými fundamentami.

Hospodárenie vybraných subjektov verejnej správy (na nekonsolidovanej báze)

Sociálna poisťovňa dosiahla hotovostný prebytok vo výške 159 003 tis. eur (rozdiel oproti rozpočtu je o 120 110 tis. eur vyšší ako sa plánovalo). Pozitívny vplyv na hotovostný prebytok mali vyššie príjmy na poisťnom, do ktorých patrí aj odplata za pohľadávky z poisťného voči zdravotníckym zariadeniam postúpené na štátnu spoločnosť Debitum, a. s. v sume 109 331 tis. eur. Išlo o vplyv ostatnej etapy oddlžovania v súlade s Koncepciou oddlženia zdravotníckych zariadení schválenej vládou SR v roku 2017¹⁹. Ďalej sa v rozpočte predpokladalo s vyššími výdavkami poistenia v súvislosti s pandemiou COVID-19 (pandemické nemocenské dávky, ošetrovné a dávky v nezamestnanosti). Výdavky poistenia v roku 2020 predstavovali sumu 9 182 686 tis. eur, čo bolo o 354 331 tis. eur menej ako sa predpokladalo.

Sociálna poisťovňa dosiahla ESA prebytok vo výške 201 896 tis. eur (rozdiel oproti rozpočtu je o 132 574 tis. eur vyšší ako sa plánovalo). Na zlepšenie hospodárenia oproti hotovostnému prebytku sa podieľala najmä imputácia pohľadávok na poisťnom voči zdravotníckym zariadeniam vo výške 109 255 tis. eur, aktualizácia hotovostného výdavku z dôchodkových dávok²⁰ o 71 774 tis. eur a aktualizácie poisťného vo výške 40 654 tis. eur (o 61 333 tis. eur viac ako sa predpokladalo)²¹. Negatívny vplyv predstavoval pokles pohľadávok na poisťnom voči zdravotníckym zariadeniam v súvislosti s oddlžením vo výške 168 775 tis. eur (z toho istina 123 055 tis. eur a penále 45 720 tis. eur).

¹⁸ Uznesenie vlády SR č.629/2019 z 18. decembra 2019; <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/24418/1>

¹⁹ Vláda SR schválila „Koncepciu oddlženia zdravotníckych zariadení,“ na svojom rokovaní 13. septembra 2017 uznesením č. 425/2017.

²⁰ Starobný dôchodok vypláca Sociálna poisťovňa vopred v pravidelných mesačných termínoch v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. o Sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. V tomto prípade vplyv časovo posunutého výdavku sa týka dôchodkových dávok, ktoré Sociálna poisťovňa vypláca v decembri bežného roka, na ktoré vznikol nárok v mesiaci január nasledujúceho roka (t. j. výplatný termín pripadá na sviatok resp. víkend). V súlade s metodikou ESA 2010 sa dôchodkové dávky časovo rozlišujú do období, s ktorým vecne súvisia.

²¹ Bližšie je uvedený popis „Vo výnose sociálnych a zdravotných odvodov“ na str.14.

Zdravotné poisťovne dosiahli ESA prebytok 127 292 tis. eur (rozdiel oproti rozpočtu je o 126 394 tis. eur vyšší ako sa plánovalo). Najväčší pozitívny vplyv predstavoval transfer Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a. s. poskytnutý zo štátnych finančných aktív formou vkladu do základného imania vo výške 198 000 tis. eur. Na základe vecného účelu použitia týchto prostriedkov bola finančná operácia preklasifikovaná na kapitálový transfer.

Ďalším pozitívnym vplyvom bol medziročný nárast pohľadávok o 32 456 tis. eur (išlo najmä o ostatné pohľadávky 35 359 tis. eur a pohľadávky voči Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou o 10 057 tis. eur). Nárast ostatných pohľadávok vo Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a. s. súvisí s mimoriadnymi opatreniami v súvislosti s pandémiou COVID-19, kedy sa prvýkrát v roku 2020 nevykonávalo ročné zúčtovanie so štátom za rok 2019 a uhrádzali sa príspevky vo forme preddavkov, čo spôsobilo tento výrazný medziročný nárast.

Imputácia aktualizácie poistného predstavovala pozitívny vplyv vo výške 2 387 tis. eur. Na hospodárenie negatívne vplýval výdavkový transfer z verejnej časti zdravotného poistenia do súkromnej časti zdravotných poisťovní (išlo o splátku istiny úveru zdravotnej poisťovne Dôvera, a. s.) a platba za správu verejného zdravotného poistenia spolu vo výške 143 717 tis. eur (nárast o 103 357 tis. eur ako sa predpokladalo).

Medziročný nárast záväzkov zhoršil hospodárenie zdravotných poisťovní o 93 349 tis. eur (išlo predovšetkým o záväzky voči poskytovateľom zdravotnej starostlivosti o 63 080 tis. eur, voči lekárom o 11 082 tis. eur a ostatné záväzky o 20 297 tis. eur). Nárast ostatných záväzkov tvorí prijatý a nezúčtovaný preddavok z ročného zúčtovania poistného so štátom za rok 2019 v zmysle legislatívnej zmeny v súvislosti s mimoriadnymi opatreniami so šírením COVID-19 pandémie. Negatívny vplyv predstavoval aj pokles pohľadávok voči poskytovateľom zdravotnej starostlivosti o 12 347 tis. eur.

Výdavky verejného zdravotného poistenia na zdravotnú starostlivosť poskytnutú zdravotníckym zariadeniam boli rozpočtované v sume 5 167 508 tis. eur, skutočnosť bola o 232 759 tis. eur nižšia. Nižšie čerpanie výdavkov na zdravotnú starostlivosť súviselo so zhoršujúcou sa pandemickou situáciou, kedy sa poskytovala najmä neodkladná zdravotná starostlivosť a štandardné realizované plánované výkony boli pozastavené.

Obchodné spoločnosti ústrednej správy dosiahli zlepšenie hospodárenia o 122 381 tis. eur oproti plánu, úhrnom bol dosiahnutý prebytok 8 685 tis. eur, pričom v rozpočte sa očakával schodok 113 696 tis. eur. V rámci tejto zložky verejnej správy je vykazované hospodárenie celkovo za 9 subjektov, pričom v rozhodujúcej miere sa na výsledku podieľajú najmä spoločnosti ako Železnice Slovenskej republiky š. p., Železničná spoločnosť Slovensko, a. s., Národná diaľničná spoločnosť, a. s. a Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a. s.

Železnice Slovenskej republiky š. p. (ŽSR) zlepšili svoje hotovostné hospodárenie o 7 507 tis. eur oproti rozpočtu, príčina zlepšenia na strane príjmov je väčší objem prijatých plnení z poistného majetku, prijaté dividendy z dcérskych a pridružených spoločností v sume 700 tis. eur a tiež zvýšené príjmy z predaja trakčnej energie dopravcom ako predpokladal rozpočet. Nedaňové príjmy vzrástli o 7 491 tis. eur.

Na strane výdavkov boli nižšie výdavky oproti rozpočtu za tovary a služby o sumu 17 714 tis. eur (najviac na materiál na opravu a údržbu infraštruktúry). V súvislosti so zabezpečením správy a prevádzky železničnej infraštruktúry spoločnosť prijala účelovo viazané prostriedky vo výške 280 495 tis. eur na sanáciu výdavkov priamo implikovaných vznikom pandémie súvisiacej s ochorením COVID-19. V nadväznosti na výšku prijatých grantov a transferov (menej o 22 618 tis. eur oproti rozpočtu) mali ŽSR nižšie výdavky na obstaranie kapitálových aktív o sumu 6 909 tis. eur. Dôvodom nižšieho čerpania kapitálových výdavkov je, že časť finančných

prostriedkov bola v danom roku viazaná v zmysle §8 na použitie výdavkov do nasledujúcich rokov.

Spoločnosť v roku 2020 alokovala investičné výdavky v sume 187 293 tis. eur v rámci jednotlivých projektov, z ktorých najvýznamnejšie boli investície do modernizácie trate Púchov - Žilina, I. etapa, úsek Púchov - Považská Teplá, na projekt Komunikačná infraštruktúra služieb telematiky ŽSR (modernizácia elektronickej komunikačnej siete), na realizáciu záchytných parkovísk a rekonštrukciu ozubnice Štrba - Štrbské Pleso.

Pozitívne na ESA schodok vplýval nárast pohľadávok o 2 658 tis. eur a pokles záväzkov o 6 821 tis. eur. Najviac narástli ostatné pohľadávky o sumu 3 445 tis. eur z dôvodu zaúčtovania pohľadávky za stavebné práce pre Finančné riaditeľstvo, ktorá bude vysporiadaná po podpise Dohody a nárast daňových pohľadávok z dôvodu predpísaného nadmerného odpočtu. V záväzkoch sa najviac prejavil pozitívny vplyv na schodok v poklese záväzkov voči dodávateľom v nadväznosti na nečerpanie výdavkov.

Železničná spoločnosť Slovensko, a. s. (ZSSK) hospodárila s hotovostným prebytkom vo výške 25 887 tis. eur, na ktorý mal vplyv vyšší pokles výdavkov ako pokles príjmov. Celkové príjmy boli nižšie z dôvodu poklesu grantov a transferov o 57 968 tis. eur v nadväznosti na viazanie finančných prostriedkov, ktoré boli kapitole MDV SR v zmysle § 8 viazané na použitie výdavkov do nasledujúcich rokov. Z dôvodu mimoriadnej situácie v súvislosti s pandémiou COVID-19 sa redukovali dopravné výkony v nadväznosti na znížený dopyt po vlakovej doprave a výrazne poklesli tržby od cestujúcich takmer o polovicu oproti predchádzajúcemu roku. V tejto súvislosti bol ZSSK v zmysle Dodatku k Zmluve o dopravných službách vo verejnom záujme poskytnutý transfer ako kompenzácia negatívneho vplyvu pandémie na hospodárenie a finančnú stabilitu spoločnosti.

Spoločnosť predpokladala nárast nákladov a s tým spojených výdavkov, avšak oproti očakávaniam dosiahla výraznú úsporu v objeme čerpania bežných výdavkov o 52 017 tis. eur a kapitálových výdavkov o 69 044 tis. eur. Znížili sa výdavky na ľudských zdrojoch v podobe „home office“ a krátenia úväzkov, zaznamenala sa úspora vo výdavkoch na energie, na pohonné hmoty, ale zároveň narástli výdavky v spojitosti s opatreniami proti šíreniu nákazy. Vo zvýšenej miere sa opravovali koľajové vozidlá a dezinfikovali vlakové súpravy. Z celkových výdavkov spoločnosť postúpila na faktoring výdavky v sume 71 559 tis. eur, a tieto negatívne ovplyvnili ESA schodok až na úroveň 86 682 tis. eur. Ďalším negatívnym vplyvom bol nárast záväzkov o 46 326 tis. eur. Medziročne došlo k nárastu na účtoch dodávateľov a nevyfakturovaných dodávok hlavne v súvislosti s modernizáciou vozového parku v rámci OPII. Najvýznamnejšiu položku tvorí nákup 4 ks elektrických jednotiek „Panter“ od dodávateľa ŠKODA TRANSPORTATION, CZ v hodnote 43 600 tis. eur. Ekologické elektrické jednotky boli obstarané v rámci Integrovaného dopravného systému zameraného na obnovu parku železničných koľajových vozidiel pre prímestskú a regionálnu verejnú železničnú osobnú dopravu a v roku 2020 pre trenčiansky a žilinský región.

Národná diaľničná spoločnosť, a. s. dosiahla v roku 2020 hotovostný prebytok vo výške 144 408 tis. eur, čo predstavuje zlepšenie o 121 748 tis. eur oproti rozpočtu. Na zlepšenie hospodárenia spoločnosti mal vplyv vyšší pokles výdavkov ako pokles príjmov. Z bežných výdavkov bola zaznamenaná najväčšia úspora oproti rozpočtu na výdavkoch na tovary a služby o 72 703 tis. eur. Dôvodom bol časový posun realizácie projektov a prác z dôvodu pandémie COVID-19. Išlo najmä o posun zapracovania legislatívnych úprav do systému elektronického výberu mýta (ETC), posun realizácie vodorovného dopravného značenia, na ktorú nebol ukončený proces verejného obstarávania a o opravy a údržby. Oproti očakávaniam sa znížili aj výdavky na dane, úspory sa dosiahli z legislatívnych zmien v oblasti DPH, samozdanie stavebných prác. Výdavky na obstaranie kapitálových aktív klesli o 122 202 tis. eur (dosiahli

výšku 451 363 tis. eur), najmä z dôvodu posunov termínov stavieb, resp. neukončených verejných obstarávaní.

Najvyššie investície v roku 2020 boli vynaložené na stavby diaľnic a rýchlostných ciest D1 Prešov západ – Prešov juh (87 100 tis. eur), D3 Čadca Bukov – Svrčinovec (72 200 tis. eur), D1 Hubová – Ivachnová (53 900 tis. eur), R2 Mýtna – Lovinobaňa (45 600 tis. eur) a R4 Prešov – severný obchvat I. etapa (33 600 tis. eur).

Pokles celkových príjmov spoločnosti o 73 118 tis. eur oproti rozpočtu bol podmienený nižšími príjmami z grantov a transferov zo štátneho rozpočtu a z prostriedkov EÚ o 102 646 tis. eur ako dôsledok poklesu investičných výdavkov a teda ich nižšej refundácie. Tento negatívny vplyv bol mierne kompenzovaný nárastom príjmov z predaja diaľničných známok a mýta o 28 724 tis. eur oproti rozpočtu. Na ESA prebytok vo výške 109 400 tis. eur negatívne vplýval pokles pohľadávok o 36 559 tis. eur, najmä pohľadávok súvisiacich s realizáciou elektronického mýta (pokles o 25 016 tis. eur) a pohľadávok voči odberateľom (pokles o 6 439 tis. eur).

Rozpočtovaný hotovostný schodok **Jadrovej a vyrad'ovacej spoločnosti, a. s. (JAVYS)** bol vo výške 14 996 tis. eur, v skutočnosti však hospodáril s hotovostným prebytkom 3 981 tis. eur. Zlepšenie hospodárenia o 18 977 tis. sa dosiahlo poklesom bežných výdavkov o 20 111 tis. eur a kapitálových výdavkov o 13 291 tis. eur. Dôvodom bol posun realizácie projektov spojených s vyrad'ovaním jadrových zariadení, resp. záverečnou časťou jadrovej energetiky do budúcich období. S tým súviseli aj nižšie príjmy z grantov a transferov z refundácie oprávnených výkonov o 9 512 tis. eur. Oproti rozpočtu klesla aj suma iných nedaňových príjmov o 3 219 tis. eur, nižšie boli najmä príjmy z vrátenej DPH z minulých období. Na ESA prebytok vo výške 10 876 tis. eur mal pozitívny vplyv medziročný nárast pohľadávok o 4 491 tis. eur, najmä daňových pohľadávok a ESA úprava v sume 4 321 tis. eur vylučujúca z výdavkov 99 % z povinných platieb uhradených Národnému jadrovému fondu (NJF). Tento výdavok predstavuje šetrenie na budúce vyrad'ovanie rádioaktívnych zariadení, ktoré prevádzkuje JAVYS, pričom má na tieto prostriedky v budúcnosti nárok. Z uvedeného dôvodu položka predstavuje finančnú operáciu. 1 % z povinných platieb si môže ponechať NJF na svoju správu, a teda zostáva výdavkom JAVYS-u.

Slovenská konsolidačná, a. s. dosiahla hotovostný schodok vo výške 9 893 tis. eur, čo predstavovalo zlepšenie oproti rozpočtu o 6 530 tis. eur. Na zlepšenie hospodárenia spoločnosti mal pozitívny vplyv najmä pokles celkových výdavkov o 6 004 tis. eur. Príjmy boli vyššie o 526 tis. eur. Z bežných výdavkov klesli oproti rozpočtu výdavky na mzdy a poistné spolu o 543 tis. eur a výdavky na tovary a služby o 4 940 tis. eur, a to hlavne z dôvodu vyplácania trov konaní exekúcií v zmysle zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní, keď sa pôvodne očakávali výdavky vo výške 12 600 tis. eur, ale čerpanie v roku 2020 bolo nakoniec len vo výške 7 216 tis. eur. Hlavným dôvodom nárastu príjmov bolo zvýšenie iných nedaňových príjmov, kde spoločnosť eviduje najmä príjmy z realizácie pohľadávok prevzatých zo sektora verejnej správy. Na ESA schodok v sume 9 317 tis. eur mal pozitívny vplyv aj pokles záväzkov o 488 tis. eur (najmä ostatných záväzkov).

MH Manažment, a. s. svoje hospodárenie zlepšil o 1 223 tis. eur, keď oproti rozpočtovanému hotovostnému schodku vo výške 1 606 tis. eur dosiahol v skutočnosti schodok vo výške 383 tis. eur, čo bolo spôsobené nárastom nedaňových príjmov o 492 tis. eur a poklesom bežných výdavkov o 739 tis. eur. Najväčší nárast zaznamenali príjmy z dividend (dosiahli výšku 1 018 tis. eur). Z tejto sumy sú ESA dividendy 785 tis. eur a superdividenda 233 tis. eur. Pozitívny vplyv na saldo mal aj celkový pokles výdavkov. Najväčší vplyv na ich zníženie mali nižšie výdavky súvisiace s právnymi službami na zastupovanie spoločnosti MH Manažment, a. s. v súdnych konaniach, nižšie náklady súvisiace s bezodplatným prevodom cenných papierov od fyzických osôb a nižšie výdavky na splátku dlhopisov. Na nárast ESA schodku na sumu

3 619 tis. eur oproti rozpočtovanému (2 115 tis. eur) negatívne vplývalo preklasifikovanie poskytnutej pôžičky vo výške 250 tis. eur na vydaný kapitálový transfer a superdividenda vo výške 233 tis. eur. ESA hospodárenie zhoršilo aj preklasifikovanie vkladov do základného imania na vydané kapitálové transfery vo výške 22 498 tis. eur pre Kúpele Sliač, a. s., spoločnosť Zvolenská teplárenská, a. s. a BAT a. s., ktoré bolo čiastočne kompenzované preklasifikovaním vkladu do základného imania zo ŠFA na prijatý kapitálový transfer vo výške 20 000 tis. eur a tiež nárastom pohľadávky za poskytnutú pôžičku Kúpeľom Sliač, a. s. Saldo negatívne ovplyvnil aj nárast záväzkov z prijatých preddavkov za predaj bytov.

Zdravotnícke zariadenia v ústrednej správe dosiahli hotovostný schodok na úrovni 30 937 tis. eur, čo bolo takmer 100 % rozpočtovanej hodnoty (30 958 tis. eur). Negatívny vplyv predstavoval nárast bežných aj kapitálových výdavkov spolu o 115 512 tis. eur viac ako sa predpokladalo a zároveň pozitívny vplyv mali vyššie príjmy o 141 877 tis. eur viac v kategórii granty a transfery. Ministerstvo zdravotníctva SR priebežne uvoľňovalo finančné prostriedky formou transferu podľa potrieb zdravotníckych zariadení najmä v súvislosti so zvýšenými výdavkami na mzdy, tovary a služby a na kapitálové výdavky súvisiace s riešením protipandemických opatrení.

V metodike ESA však zdravotnícke zariadenia dosiahli schodok vo výške 42 918 tis. eur a rozpočtovaný bol schodok vo výške 43 558 tis. eur. Hotovostný schodok bol zvýšený aktualizáciou pohľadávok a záväzkov, ktorá je v prípade zdravotníckych zariadení významnejšia ako pri iných subjektoch verejnej správy. Najväčší vplyv na zhoršenie hospodárenia oproti hotovostnému schodku predstavoval nárast celkových záväzkov o 24 800 tis. eur. V príspevkových organizáciách, ktoré tvoria najväčšiu skupinu zdravotníckych zariadení z pohľadu právnej formy, došlo medziročne k nárastu záväzkov o 30 584 tis. eur. Na jednej strane došlo k nárastu záväzkov voči dodávateľom o 74 803 tis. eur, na druhej strane z dôvodu oddľžovania došlo k poklesu záväzkov za poisťné odvody voči Sociálnej poisťovni o 50 584 tis. eur.

V podnikateľských subjektoch došlo v roku 2020 k poklesu celkových záväzkov o 5 972 tis. eur, z toho voči dodávateľom o 5 377 tis. eur. Negatívny vplyv na hospodárenie mala imputácia novopostúpených záväzkov na iného veriteľa (tzv. doakualizácia) vrátane časového rozlíšenia úrokov vyplývajúcich z týchto záväzkov o 19 763 tis. eur a imputácia obstarania kapitálových aktív prostredníctvom investičného dodávateľského úveru v sume 4 332 tis. eur.

Príspevkové organizácie ústrednej správy dosiahli ESA prebytok vo výške 34 154 tis. eur, podstatnou mierou k tomu prispel hotovostný prebytok vo výške 35 036 tis. eur, čo predstavuje zlepšenie o 40 898 tis. eur oproti rozpočtu. Na zlepšenie hospodárenia oproti rozpočtu vplývali nižšie výdavky na tovary a služby o 105 771 tis. eur, nižšie výdavky na mzdy o 60 753 tis. eur, nižšie výdavky na poisťnom o 24 518 tis. eur, nižšie výdavky na obstarávanie kapitálových aktív o 15 602 tis. eur a naopak tieto boli čiastočne eliminované vyššími výdavkami oproti rozpočtu na položke bežné transfery vo výške 29 519 tis. eur. Pozitívny vplyv nižších výdavkov čiastočne eliminovali aj nižšie príjmy a to hlavne nižší objem prijatých grantov a transferov ako predpokladal rozpočet o 135 160 tis. eur.

Verejné vysoké školy hospodárili v roku 2020 s hotovostným prebytkom 106 741 tis. eur. Lepšie hospodárenie oproti rozpočtu o 154 024 tis. eur bolo spôsobené na strane príjmov vyššími grantmi a transfermi o 69 702 tis. eur z dôvodu vyššieho čerpania prostriedkov štátneho rozpočtu určeného na krytie dôsledkov pandemickej situácie ako aj prostriedkov určených na rekonštrukcie vysokoškolských študentských domovov. Zároveň vyššie čerpanie bolo zo zdrojov EÚ a spolufinancovania presunutých z minulých rokov. Pozitívny vplyv spôsobený vyšším čerpaním grantov a transferov oproti rozpočtu je čiastočne neutralizovaný nižšími príjmami z administratívnych a iných poplatkov o 35 421 tis. eur. Na strane výdavkov k zlepšeniu

hospodárenia vysokých škôl prispelo nižšie čerpanie výdavkov na tovary a služby o 71 716 tis. eur a taktiež na mzdy o 50 083 tis. eur. ESA prebytok dosiahol výšku 107 496 tis. eur a v porovnaní s hotovostným prebytkom sa zvýšil vplyvom medziročnej zmeny pohľadávok a záväzkov spolu o 760 tis. eur. Rozdiel oproti rozpočtu však klesol o 2 481 tis. eur, keď novela štátneho rozpočtu počítala s vplyvom medziročnej zmeny pohľadávok a záväzkov spolu o 3 241 tis. eur.

Štátne fondy v roku 2020 hospodárili s ESA s úhrnným prebytkom 140 513 tis. eur, čo je o 42 849 tis. eur viac oproti rozpočtu, ktorý bol na úrovni 97 664 tis. eur. Najväčší vplyv na dosiahnutý výsledok mal **Environmentálny fond**, ktorý hospodáril s hotovostným prebytkom 192 203 tis. eur, čo je o 125 570 tis. eur viac v porovnaní s rozpočtom. Pozitívny vplyv na strane príjmov je spôsobený najmä vyššími príjmami z predaja emisných kvót o 79 863 tis. eur. Negatívny vplyv na hospodárenie fondu mali nižšie daňové príjmy za špecifické služby (za ukladanie komunálnych odpadov) o 7 809 tis. eur. Na strane výdavkov je pozitívny vplyv spôsobený nižšími bežnými a kapitálovými transfermi prevažne obciam o 53 518 tis. eur.

ESA prebytok fondu dosiahol výšku 101 595 tis. eur, čo je už len o 35 346 tis. eur lepší hospodársky výsledok oproti rozpočtu. Zmena je spôsobená tým, že podľa metodiky ESA 2010 sú príjmom len tie príjmy z predaja emisií, ktoré sú spotrebované v danom roku v ekonomike. V roku 2020 bol tento príjem vo výške 141 093 tis. eur, čo je o 100 733 tis. eur menej ako bol celkový predaj emisných kvót. Pozitívnym vplyvom na hospodárenie je medziročná zmena pohľadávok a záväzkov spolu o 10 125 tis. eur.

V roku 2020 došlo k lepšiemu hospodáreniu oproti rozpočtu aj u **Národného jadrového fondu**, ktorý hospodáril s hotovostným prebytkom 109 129 tis. eur, čo je o 7 499 tis. eur lepšie hospodárenie oproti rozpočtu. Na strane príjmov negatívne vplýval na celkový hospodársky výsledok nižší transfer z Ministerstva hospodárska Slovenskej republiky z odvodu od prevádzkovateľov prenosovej a distribučných sústav v sume 3 030 tis. eur. Na strane výdavkov k zlepšeniu hospodárenia prispeli nižšie celkové výdavky oproti rozpočtu o 10 527 tis. eur. Je to kvôli nižším bežným a kapitálovým transferom z dôvodu nižšieho plnenia naplánovaných výkonov u spoločnosti JAVYS, a. s. v sume 10 357 tis. eur oproti rozpočtu.

Na základe zmeny metodiky zaznamenávania príspevkov od prevádzkovateľov jadrových zariadení, kedy sa do príjmov NJF zaznamenáva len 1 % z príspevkov od prevádzkovateľov jadrových zariadení a taktiež 1 % z úrokov, ktoré jadrový fond získava za správu naakumulovaných prostriedkov prevádzkovateľov jadrových zariadení, a zvyšných 99 % z príspevkov sa zaznamenáva ako záväzok voči týmto prevádzkovateľom určený na budúce vyradovanie jadrových zariadení, dochádza k tomu, že jadrový fond vylúčil sumu 111 033 tis. eur z príjmov a hospodáril s ESA schodkom 1 507 tis. eur. S touto metodickou úpravou počítal aj rozpočet. Medziročná zmena pohľadávok a záväzkov spolu o 995 tis. eur prispela, že ESA schodok je nižší o 8 495 tis. eur oproti rozpočtu.

Štátny fond rozvoja bývania hospodáril s hotovostným prebytkom 43 446 tis. eur, čo je o 2 539 tis. eur viac oproti rozpočtu. Najväčším pozitívnym vplyvom na strane príjmov v sume 1 008 tis. eur bol nárast úrokov z úverov. Na strane výdavkov je to najmä pokles prostriedkov vyplatených za tovary a služby v sume 440 tis. eur. ESA prebytok vo výške 40 425 tis. eur sa znížil v porovnaní s hotovostným prebytkom najmä vplyvom úpravy v súlade s metodikou ESA2010 vo výške 3 384 tis. eur. Táto úprava spôsobila, že ŠFRB hospodáril s nižším ESA prebytkom oproti rozpočtu o 992 tis. eur.

Ostatné subjekty ústrednej správy (v tom Rozhlas a televízia Slovenska, Slovenský pozemkový fond, Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov, neziskové organizácie štátu a ostatné podniky ústrednej správy) spolu dosiahli prebytok 7 743 tis. eur a zhoršili tak svoje hospodárenie o 34 800 tis. eur oproti rozpočtu na rok 2020. Na tomto výsledku mala

výrazný podiel spoločnosť Debitum, a. s. svojím schodkom 109 337 tis. eur, ktorý dosiahla v dôsledku odkúpenia pohľadávok Sociálnej poisťovne voči zdravotníckym zariadeniam. Postúpené pohľadávky boli v roku 2020 zároveň odpustené v súlade s „Koncepciou oddĺženia zdravotníckych zariadení“ z roku 2017. Tento negatívny vplyv bol čiastočne kompenzovaný zlepšením hospodárenia štátnych neziskových organizácií o 32 316 tis. eur, Rozhlasu a televízie Slovenska o 25 869 tis. eur a Slovenského pozemkového fondu o 12 201 tis. eur oproti rozpočtu. Na lepšie hospodárenie štátnych neziskových organizácií oproti rozpočtu malo vplyv viacero faktorov.

Najväčší vplyv mal Fond na podporu športu, ktorý získal z MH SR transfer, ktorý nebol zahrnutý v rozpočte, v sume 10 000 tis. eur určených na podporu športovým klubom v čase pandémie. Fond na podporu umenia taktiež dostal transfer zo štátneho rozpočtu v sume 9 500 tis. eur určených na pomoc umelcom v čase pandémie, čo rovnako spôsobilo pozitívnejšie hospodárenie oproti rozpočtu. Rozhlas a televízia Slovenska dosiahli ESA schodok 2 844 tis. eur, ktorý je o 25 869 tis. eur nižší oproti rozpočtu. Najväčším pozitívnym vplyvom na strane príjmov v sume 2 427 tis. eur bol nárast transferov zo štátneho rozpočtu a taktiež nárast daňových príjmov od koncesionárov v sume 2 381 tis. eur. Na strane výdavkov bolo hospodárenie oproti rozpočtu ovplyvnené najmä poklesom úhrad za tovary a služby o 15 465 tis. eur z dôvodu, že v roku 2020 sa v súvislosti s pandemiou rušili alebo presúvali do nasledujúcich rokov výroby nových projektov, čo spôsobilo najväčšiu úsporu v platbách externým dodávateľom. Taktiež došlo k zníženiu výdavkov na obstaranie kapitálových aktív v hodnote 2 828 tis. eur, kde došlo k úspore na rekonštrukciách budov a nákupe novej techniky. Slovenský pozemkový fond hospodáril s ESA prebytkom 15 750 tis. eur, čo je o 12 201 tis. eur viac oproti rozpočtu. Pozitívne vplývali najmä vyššie príjmy z predaja a prenájmu pozemkov o 5 780 tis. eur, nižšie výdavky za tovary a služby o 3 093 tis. eur, nižšie čerpanie výdavkov na nákup pozemkov o 1 133 tis. eur, pokles bežných transferov o 1 933 tis. eur, a to najmä v súvislosti s nízkym čerpaním výdavkov na reštitučné náhrady a náhrady doplatkov za záhradkárske osady, ktoré poklesli o 1 780 tis. eur.

Územná samospráva dosiahla prebytok 179 959 tis. eur, čo je oproti rozpočtu viac o 375 909 tis. eur.

Výšku prebytku ovplyvnilo **hospodárenie obcí**, ktoré mali rozpočtovaný hotovostný schodok 226 701 tis. eur, v skutočnosti dosiahli prebytok vo výške 163 884 tis. eur. K lepšiemu hospodáreniu prispel nárast daňových príjmov o 60 344 tis. eur, išlo najmä o príjmy z podielových daní, príjmy z dane z nebytových priestorov a príjmy z dane za rozvoj. Ďalším pozitívnym vplyv mal nárast prijatých hotovostných grantov a transferov o 343 211 tis. eur oproti rozpočtu.

Najvyšší nárast zaznamenali transfery v rámci verejnej správy, z toho bežné transfery na prenesený výkon štátnej správy zo štátneho rozpočtu v sume 974 619 tis. eur. Hotovostný prebytok obcí pozitívne ovplyvnilo aj nižšie čerpanie bežných výdavkov oproti rozpočtovaným, najmä na položke tovarov a služieb o 124 096 tis. eur (z toho materiál, rutinná údržba a služby) a pokles výdavkov na kapitálových transferoch o 40 684 tis. eur (najmenej transferov sa poukázalo pre príspevkové organizácie a ostatné subjekty VS v porovnaní s plánovanými). Z investičných výdavkov sa čerpali finančné zdroje najmä na vybudovanie kanalizácií a čističiek odpadových vôd, na projekty zlepšenia životného prostredia, na zníženie energetickej náročnosti budov, na výstavbu, modernizáciu a rekonštrukciu budov, bezpečná a ekologická doprava (budovanie cyklotrás) a projekty sociálnej inklúzie.

Hospodárenie podľa metodiky ESA skončilo s prebytkom 140 673 tis. eur, z dôvodu časového rozlíšenia vo výške 20 812 tis. eur a ostatných úprav vo výške 2 399 tis. eur. Z nich sa najviac na nižšom ESA prebytku podieľal nárast záväzkov o 27 736 tis. eur (na osobné náklady

o 14 329 tis. eur v nadväznosti na prijaté opatrenia v odmeňovaní zamestnancov verejnej správy, voči orgánom sociálneho a zdravotného poistenia o 10 411 tis. eur a nárast ostatných dlhodobých aj krátkodobých záväzkov a prijatých preddavkov o 7 399 tis. eur). Nárast pohľadávok z nedaňových príjmov o sumu 7 200 tis. eur čiastočne eliminoval vplyv spôsobený nárastom záväzkov.

Vyššie územné celky hospodárili oproti rozpočtu lepšie o sumu 2 109 tis. eur a dosiahli prebytok vo výške 15 997 tis. eur v dôsledku zvýšenia prijatého výnosu z dane z príjmov o 29 470 tis. eur a nárastu bežných a kapitálových grantov a transferov o 82 998 tis. eur. Dosiahnutý hotovostný prebytok negatívne ovplyvnil nárast bežných aj kapitálových výdavkov, z toho o sumu 45 394 tis. eur narástli výdavky na bežné transfery (transfery v rámci VS) a o sumu 61 803 tis. eur narástli kapitálové výdavky, najmä výdavky na obstaranie kapitálových aktív o 55 084 tis. eur. Tieto výdavky boli alokované na realizáciu stavieb a ich technické zhodnotenie, na obstaranie prevádzkových strojov a zariadení a na rekonštrukcie ciest a modernizácie mostných objektov.

Oproti hotovostnému prebytku sa ESA prebytok znížil na sumu 7 735 tis. eur vplyvom nárastu záväzkov o 8 581 tis. eur, z toho najvyšší nárast mali záväzky na osobné náklady, záväzky voči orgánom sociálneho a zdravotného poistenia a daňové záväzky v nadväznosti na prijaté opatrenia v odmeňovaní zamestnancov verejnej správy (o 7 936 tis. eur). V menšej miere k zhoršeniu prebytku prispel aj nárast prijatých preddavkov oproti predchádzajúcemu obdobiu.

Dopravné podniky zhoršili svoje hospodárenie oproti rozpočtu o 4 911 tis. eur a dosiahli hotovostný prebytok vo výške 2 213 tis. eur. V dôsledku mimoriadnej situácie spojenej s pandemiou COVID-19 sa nedosiahli očakávané výnosy a to z dôvodu znížených tržieb za cestovné a nízkeho dopytu na zájazdovú, zmluvnú a príležitostnú dopravu, čo sa prejavilo v poklese nedaňových príjmov o 9 625 tis. eur. Presun plánovaných investičných akcií v rámci projektov modernizácie a obstarania technologických vozidiel spôsobil pokles na položke grantov a transferov o 32 144 tis. eur. V bežných výdavkoch sa dosiahla na niektorých položkách úspora z dôvodu poskytovania dopravy v úspornom prázdninovom režime, k čomu prispelo aj zníženie cien palív, zníženie cien náhradných dielov vplyvom mimoriadnych verejných obstarávaní. V súvislosti s pandemiou poklesli aj výdavky na mzdy a poistné z dôvodu zníženia výkonov v MHD. Časť plánovaných výdavkov bola použitá na zvýšenú dezinfekciu dopravných prostriedkov. V nadväznosti na prehodnotenie priorít v rámci investičných akcií, ich presun do ďalších rokov (modernizácia električkového depa, nákup autobusov) a prebiehajúce verejné obstarávania, sa zaznamenal pokles vo výdavkoch na obstaranie kapitálových aktív o 36 725 tis. eur oproti pôvodne plánovaným.

Prebytkové hotovostné hospodárenie bolo negatívne ovplyvnené poklesom pohľadávok o 11 241 tis. eur, ktoré čiastočne eliminoval pokles záväzkov o 3 037 tis. eur a dopravné podniky dosiahli ESA schodok vo výške 6 040 tis. eur.

Saldo verejnej správy podľa jednotlivých subjektov v roku 2020 obsahuje nasledovná tabuľka:

Schodok verejnej správy podľa jednotlivých subjektov					v tis. eur	
	Skutočnosť		Schválený rozpočet	Rozpočet po novele ŠR	Skutočnosť	Rozdiel
	2018	2019	2020	2020	2020	2020
	1	2	3	4	5	6=5-4
Ústredná správa, z toho						
Štátny rozpočet ¹⁾	-1 498 741	-1 774 115	-1 519 086	-9 833 796	-6 369 492	3 464 304
Príspevkové organizácie ústrednej správy	2 002	22 675	-5 862	-5 862	34 154	40 016
Štátne fondy	101 098	87 162	297 729	97 664	140 513	42 849
Eximbanka SR	13 776	4 414	900	1 100	2 026	926
SIH a investičné fondy SIH-u	-4 149	-829	0	0	-6 120	-6 120
Obchodné spoločnosti štátu, z toho:	-13 562	-43 378	53 262	-113 696	8 685	122 381
Národná diaľničná spoločnosť, a.s.	9 541	10 110	35 795	22 660	109 400	86 740
JAVYS, a.s.	7 324	403	-14 996	-15 024	10 876	25 900
Slovenská konsolidačná, a.s.	951	1 575	-5 610	-16 356	-9 317	7 039
MH Invest, s.r.o.	-10 990	-3 448	-2 537	-6 552	-1 428	5 124
MH Manažment, a.s.	-8 055	-2 644	-2 009	-2 115	-3 619	-1 504
MH Invest II, s.r.o.	-538	-459	2 360	3 846	-447	-4 293
Železnice Slovenskej republiky	537	718	0	-26 983	-9 997	16 986
Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	-12 221	-39 517	40 259	-73 172	-86 682	-13 510
Verejné vysoké školy	30 982	-4 406	203	-44 042	107 496	151 538
Zdravotnícke zariadenia ústrednej správy	213 109	-51 277	38 208	-43 558	-42 918	640
Ostatné subjekty ústrednej správy	90 192	190 956	68 380	42 543	7 743	-34 800
Územná samospráva, z toho						
Obce a ich rozpočtové organizácie	-29 323	55 868	91 988	-226 701	140 673	367 374
Vyššie územné celky a ich rozpočtové organizácie	102 822	45 582	130 963	13 888	7 735	-6 153
Príspevkové organizácie obcí	5 482	1 491	3 900	4 948	5 734	786
Príspevkové organizácie VÚC	2 630	1 546	2 470	8 560	7 609	-951
Dopravné podniky	10 990	32 438	4 124	7 124	-6 040	-13 164
Zdravotnícke zariadenia územnej samosprávy	44 319	-6 703	2 049	-3 769	8 269	12 038
Ostatné subjekty územnej samosprávy	-7 640	15 610	0	0	15 979	15 979
Fondy sociálneho zabezpečenia						
Sociálna poisťovňa	27 888	54 090	333 420	69 322	201 896	132 574
Verejné zdravotné poistenie	6 371	120 192	16 943	898	127 292	126 394
Schodok verejnej správy spolu	-901 754	-1 248 684	-480 409	-10 025 377	-5 608 766	4 416 611
% z HDP	-1,1	-1,3	-0,5	-11,6	-6,2	5,4

1) Vrátane štátnych finančných aktív, samostatných účtov a salda účtu štátneho dlhu

Zdroj: MF SR

2.3 Vplyv COVID-19 na saldo verejnej správy

Členské krajiny EÚ boli požiadané zo strany Eurostatu poskytnúť v rámci prvej notifikácie výsledkov hospodárenia verejnej správy za rok 2020 aj o informácie o prijatých opatreniach súvisiacich s pandémiou COVID-19. Ide o aktívne opatrenia vlády, ktorých účelom je zmiernenie alebo odvrátenie negatívneho vplyvu COVID-19 na hospodárske subjekty a obyvateľstvo krajiny.

Za takéto opatrenia Eurostat považuje nové schémy podpory v rámci reakcie vlády na pandémiu (podpora zamestnanosti a udržanie pracovných miest, dodatočné platby subjektom) alebo úpravu existujúcich systémov, napr. v oblasti daní, odvodov a dotácií (ako napríklad zníženie daňovej sadzby, zvýšenie oprávnených dávok, zmena v trvaní poberania dávok, zmena kritérií oprávnenosti). Ďalšími sledovanými výdavkami sú výdavky na obstaranie tovarov a služieb, ako napríklad v zdravotníctve nákup zdravotníckeho materiálu, ochranných pomôcok, respirátorov, dezinfekcie, testov, dodatočné platby zdravotníckemu personálu.

V spolupráci so Štatistickým úradom SR boli výdavky súvisiace s COVID-19 v metodike ESA 2010 predbežne vyčíslené na 1 777 331 tis. eur. Po zohľadnení použitia prostriedkov zo štrukturálnych fondov, ktoré boli počas roka 2020 realokované v niektorých operačných programoch na boj proti pandémii, sú odhadované výdavky súvisiace s pandémiou na úrovni 1 434 370 tis. eur. Po započítaní zníženia príjmov z odvodov o 7 629 tis. eur je celkový vplyv 1 441 999 tis. eur. Prostriedky EÚ boli použité najmä v rámci Operačného programu Ľudské zdroje, a to na úhradu výdavkov podpornej schémy Prvá pomoc vo výške 251 929 tis. eur a 82 585 tis. eur na poskytovanie úverov podnikateľom. Celkovo bolo zo zdrojov fondov EÚ k 31.12.2020 použitých 342 961 tis. eur na opatrenia proti COVID-19.

Vláda SR už od marca 2020 prijímala viaceré konkrétne opatrenia proti pandémii, legislatívneho aj nelegislatívneho charakteru. Postupne boli prijímané zákony resp. úpravy existujúcich zákonov z dielne viacerých rezortov. V sociálnej oblasti išlo najmä o zavedenie pandemického ošetrovného, dočasné predĺženie podpornej doby poberania dávky v nezamestnanosti, odklad platenia poisťných odvodov, finančná podpora pre zamestnávateľov a SZČO za účelom udržania zamestnanosti (kompenzácia na úhradu mzdových nákladov a úhradu odvodov), zvýšenie finančného príspevku na poskytovanie sociálnych služieb a ďalšie.

Podpora podnikateľov sa riešila aj schémou poskytovania dotácií na nájomné, odkladom úhrady preddavkov na daň z príjmov, finančnou pomocou na zabezpečenie likvidity malých, stredných a veľkých podnikov prostredníctvom úverov alebo poskytovaním záruk za tieto úvery.

Mestám, obciam a VÚC boli poskytnuté návratné finančné výpomoci s odkladom splátok za účelom zmiernenia výpadku daňových príjmov. Viacerým subjektom boli poskytnuté vyššie transfery a dotácie (napr. NDS, ŽSR, ZSSK).

V oblasti zdravotníctva išlo najmä o úhradu zvýšených výkonov zdravotníckych zariadení, mzdové výdavky na pracovníkov v prvej línii, úhradu mobilných odberových miest ako nových poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a ďalšie.

Ďalej boli financované nákupy pohotovostných rezerv, ochranných pomôcok, dezinfekcie, testov, pľúcnych ventilátorov, masiek a respirátorov, výdavky na štátne karanténne zariadenia a podobne.

V nasledovnom prehľade sú prezentované výdavky súvisiace s COVID-19 v metodike ESA 2010. V tejto metodike nie všetky hotovostné výdavky subjektov verejnej správy ovplyvňujú deficit. Príkladom sú poskytnuté výpomoci územnej samospráve, ktoré predstavujú pôžičky a výpožičky medzi subjektmi verejnej správy. Rovnako tak poskytnuté a prijaté transfery v rámci subjektov verejnej správy po ich vzájomnej konsolidácii sú bez vplyvu na saldo.

Výdavky na COVID opatrenia s vplyvom na saldo VS v metodike ESA	v tis. eur
Podpora udržania zamestnanosti	920 154
Spolu opatrenia 1 až 4B, z toho:	773 206
<i>Podpora zamestnávateľov - zavreté prevádzky, úhrada mzdy (1)</i>	59 988
<i>Podpora SZČO - zatvorené prevádzka alebo podľa poklesu tržieb (2)</i>	129 071
<i>Podpora zamestnávateľov - zasiahnuté prevádzky, úhrada mzdy (3A)</i>	187 916
<i>Podpora zamestnávateľov - zasiahnuté prevádzky, pokles tržieb (3B)</i>	382 509
<i>Podpora SZČO - paušálny príspevok (4A)</i>	12 459
<i>Podpora jednoosobových s.r.o. (4B)</i>	1 264
Kurzarbeit pre materské školy (za prvú vlnu)	58 500
Preplácanie nájmu	39 700
Zvýšenie a udržanie zamestnanosti formou podpory uchádzačov o zamestnanie	48 748
Sociálna pomoc (vrátane pandemických OČR a PN)	241 456
Ošetrovné (OČR)	141 800
Nemocenské (PN)	36 210
Dávka v nezamestnanosti (predĺženie počas obdobia mimoriadneho stavu do septembra 2020)	32 286
SOS príspevok (prvá vlna do augusta 2020, druhá vlna od novembra 2020)	15 467
Rodičovský príspevok (predĺženie počas obdobia mimoriadneho stavu)	13 240
Dávka v hmotnej núdzi	2 452
Zvýšené výdavky v zdravotníctve	337 262
Odmeny pracovníkom v zdravotníctve z toho:	151 710
<i>Odmeňovanie pracovníkov v prvej línii - MZ</i>	13 360
<i>Výdavky lekárom - špecialistom</i>	138 350
Zvýšené výdavky - ventilátory, osobné výdavky, lieky, bežné a kap. transfery	39 000
Výdavky plošné testovanie (MV SR a MO SR)	84 000
Zvýšené výdavky zdravotníckych zariadení	62 552
Iné opatrenia	278 459
Tovary a služby súvisiace s COVID-19 (dezinfekcia, iné)	22 072
Tvorba pohotovostných zásob	73 320
Odmeny pracovníkom v prvej línii (mimo MZ)	63 640
Dotácie rôznym sektorom / subjektom, z toho:	16 120
<i>Dotácie na nepravidelnú autobusovú dopravu</i>	6 000
<i>MK SR výzva č. 1 na podporu kultúry a kreatívneho priemyslu</i>	5 120
<i>MDV SR na podporu letísk a leteckej dopravy</i>	5 000
Zvýšené výdavky Ministerstva vnútra, z toho:	24 458
<i>MV SR hospodárska mobilizácia - karanténne zariadenia</i>	16 600
<i>MV SR ohrozenie verejného zdravia II. stupňa (ochorenie COVID-19) - pre 70 okresov</i>	7 858
Ostatné, z toho:	78 849
<i>MPSVR SR ostatné</i>	3 000
<i>Osobné výdavky bezprostredne súvisiace s pandémiou</i>	8 853
<i>Repatriácia občanov/karanténne zariadenia</i>	3 796
<i>Vklad do základného imania SZRB</i>	50 000
<i>Vklad do základného imania LPS</i>	13 200
Spolu	1 777 331
<i>Výdavky refundované z EU zdroja</i>	342 961
Vplyv výdavkov na saldo VS	1 434 370

Zdroj: ŠÚSR, MFSR

Opatrenia, ktoré nemali v roku 2020 vplyv na saldo verejnej správy v metodike ESA boli realizované s cieľom zabezpečiť likviditu podnikateľského sektora. Išlo napríklad o poskytovanie úverov štátnymi finančnými inštitúciami ako je Slovenská záručná a rozvojová banka a Eximbanka SR, poskytovanie záruk za úvery čerpané komerčnými bankami, odklad daňového priznania a platenia preddavkov na daň z príjmov právnických osôb a fyzických osôb podnikateľov a ďalšie nástroje.

Opatrenia na zabezpečenie likvidity a bankové garancie bez vplyvu na deficit	v tis. eur
Odklad daní a odvodov (bez vplyvu na deficit)	456 368
Odklad daňového priznania DPPO	187 000
Posun platenia preddavkov DPPO/DPFO pri poklese tržieb o 40 %	246 000
Odklad zdravotných odvodov za marec	5 941
Odklad sociálnych odvodov za marec, máj, jún, júl	17 427
Bankové záruky (bez priameho vplyvu na deficit)	1 038 140
SZRB	64 500
Eximbanka	81 140
SIH	342 500
Veľká schéma	550 000
Spolu	1 494 508

Zdroj: MFSR

Odklad daňového priznania či posun v platení odvodov nemajú vplyv na deficit VS z dôvodu ich aktualizácie. Tieto dane a odvody neboli odpustené, iba sa posunula ich hotovostná úhrada. Bankové záruky nemali vplyv na deficit verejnej správy v roku 2020, nakoľko platil pri nich 12 mesačný odklad splatnosti (do júla 2021). V prípade zlyhania týchto úverov bude zaznamenaný negatívny vplyv na saldo vo výške realizovaných záruk zo strany štátu.

2.4 Dlh verejnej správy

Maastrichtský dlh verejnej správy dosiahol k 31.12.2020 hodnotu 55 180 557 tis. eur, čo predstavuje **60,6 % HDP**. **V pomere k HDP medziročne vzrástol o 12,4 p. b.** Východiská rozpočtu v decembri 2019 predpokladali dlh na úrovni 46,8 % HDP, čo v absolútnom vyjadrení malo predstavovať 45 895 000 tis. eur. Skutočne dosiahnutý dlh je v pomere k HDP oproti rozpočtu vyšší o 13,8 p. b., v absolútnej hodnote je oproti rozpočtu vyšší o 9 285 557 tis. eur. V medziročnom porovnaní dlh verejnej správy vzrástol v nominálnom vyjadrení o 9 905 496 tis. eur (12,4 p. b.) pričom zmena rastu HDP spôsobila zvýšenie dlhu verejnej správy medziročne o 1,8 p. b.

Maastrichtský dlh verejnej správy sa prezentuje ako konsolidovaný, to znamená, že vzťahy medzi jednotlivými subjektmi verejnej správy sú vylúčené. Skupiny subjektov verejnej správy uvedené v tabuľke nižšie sú vnútorne skonsolidované o vzájomné vzťahy v rámci danej skupiny (napríklad územná samospráva). Hodnota konsolidácie vo výške 1 501 732 tis. eur predstavuje len pôžičky medzi skupinami verejnej správy²², napríklad pôžičky Štátneho fondu rozvoja bývania poskytnuté subjektom územnej samosprávy.

Konsolidované vzájomné pôžičky predstavovali najmä:

- pôžičky ŠFRB 732 655 tis. eur, ktorý poskytuje návratné finančné prostriedky najmä subjektom územnej samosprávy v oblasti podpory bývania,

²² Okrem týchto vzťahov sa pri výpočte maastrichtského dlhu v rámci zložky „štátny dlh“ abstrahuje od záväzkov Ministerstva financií SR voči Štátnej pokladnici z tzv. refinančného systému (12 502 051 tis. eur) a od záväzkov z vkladov subjektov verejnej správy v Štátnej pokladnici (7 066 671 tis. eur).

- návratná finančná výpomoc poskytnutá zo štátneho rozpočtu Agentúre pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov 330 000 tis. eur,
- imputovaná pôžička Agentúry pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov 165 462 tis. eur,
- návratné finančné výpomoci poskytnuté zo štátneho rozpočtu mestám, obciam a ostatným subjektom verejnej správy 272 478 tis. eur.

V prehľade maastrichtského dlhu podľa zložiek verejnej správy sú uvedené hodnoty na nekonsolidovanej báze, pričom výsledná hodnota dlhu a opis medziročných vplyvov sú uvádzané po konsolidácii.

Maastrichtský dlh verejnej správy podľa jednotlivých subjektov				v tis. eur
	k 31.12.2018	k 31.12.2019	k 31.12.2020	Zmena
	1	2	3	4=(3-2)
Ústredná správa				
z toho:				
Štátny dlh ¹⁾	42 619 545	43 256 363	53 046 072	9 789 709
Príspevkové organizácie ústrednej správy	16 154	1 733	1 738	5
Exportno-importná banka SR	10 121	124 462	175 880	51 418
Obchodné spoločnosti štátu	665 149	740 118	750 849	10 731
z toho:				
Železničná spoločnosť Slovensko, a. s.	386 388	455 337	506 420	51 083
Národná diaľničná spoločnosť, a. s.	169 235	127 370	97 602	-29 768
Železnice Slovenskej republiky	83 218	130 531	135 206	4 675
MH Manažment, a. s.	15 214	15 214	84	-15 130
JAVYS, a. s.	8 339	8 936	8 807	-129
MH Invest II., s. r. o.	2 755	2 730	2 730	0
Verejné vysoké školy	5 553	5 439	5 430	-9
Zdravotnícke zariadenia ústrednej správy	153 036	180 334	194 160	13 826
Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov	411 508	366 616	331 485	-35 131
Ostatné subjekty ústrednej správy	900	911	658	-253
Územná samospráva				
Obce a ich rozpočtové organizácie	1 472 902	1 490 908	1 593 710	102 802
Vyššie územné celky a ich rozpočtové organizácie	362 819	391 001	498 712	107 711
Príspevkové organizácie obcí	1 540	1 507	1 943	436
Príspevkové organizácie VÚC	859	782	857	75
Dopravné podniky	76 239	61 289	71 897	10 608
Zdravotnícke zariadenia miestnej samosprávy	3 472	3 042	2 621	-421
Ostatné subjekty miestnej samosprávy	4 808	4 654	5 003	349
Fondy sociálneho zabezpečenia				
Sociálna poisťovňa	395	234	499	265
Verejné zdravotné poistenie	144	267	775	508
Verejná správa spolu	45 805 144	46 629 660	56 682 289	10 052 629
Konsolidácia	1 421 962	1 354 599	1 501 732	147 133
z toho: konsolidácia v skupine miestnej samosprávy	776 353	785 408	999 331	213 923
Verejná správa spolu konsolidovaná	44 383 182	45 275 061	55 180 557	9 905 496
% z HDP	49,6	48,2	60,6	12,4

1) Bez tzv. refinančného systému a záväzkov z vkladov subjektov verejnej správy v Štátnej pokladnici

Zdroj: MF SR

Na náraste nominálneho dlhu v roku 2020 sa v najvyššej miere podieľal **hotovostný schodok štátneho rozpočtu** vo výške 7 758 420 tis. eur. Zvýšenie maastrichtského dlhu oproti roku 2019 **negatívne** ovplyvnili najmä nasledovné skutočnosti:

- schodok štátneho rozpočtu na hotovostnej báze a ďalšie požiadavky na cudzie zdroje vyplývajúce z riadenia dlhu a likvidity a v neposlednom rade mimoriadne výdavky spojené s pandémiou v priebehu uplynulého roka, ktoré vyvolali potrebu emitovať štátne pokladničné poukážky v menovitej hodnote 3 200 000 tis. eur, rovnako ako štátne dlhopisy v menovitej hodnote 9 995 700 tis. eur,
- prijatie úverov od Európskej investičnej banky vo výške 347 970 tis. eur, od Rozvojovej banky Rady Európy vo výške 480 000 tis. eur a čerpanie prvej tranže úveru SURE od Európskej únie vo výške 300 000 tis. eur v rámci štátneho dlhu,
- imputácia záruky Exportno-importnej banky SR v hodnote 173 000 tis. eur do štátneho dlhu,
- zvýšenie dlhu Exportno-importnej banky SR o 51 418 tis. eur,
- nárast dlhu Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s. o 51 083 tis. eur,
- nárast konsolidovaného dlhu obcí o 17 808 tis. eur,
- zvýšenie konsolidovaného dlhu zdravotníckych zariadení patriacich do ústrednej správy o 13 861 tis. eur,
- nárast dlhu dopravných podnikov v územnej samospráve o 10 608 tis. eur.

Pozitívny vplyv na vývoj maastrichtského dlhu oproti jeho stavu v roku 2019 mali najmä tieto skutočnosti:

- splátky záväzkov zo štátnych pokladničných poukážok v menovitej hodnote 1 820 000 tis. eur,
- splátky záväzkov zo štátnych dlhopisov v menovitej hodnote 2 863 611 tis. eur
- splátky úverov v štátnom dlhu v hodnote 15 411 tis. eur,
- pokles zadlženosti Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. o 29 768 tis. eur,
- pokles konsolidovaného dlhu vyšších územných celkov 21 243 tis. eur,
- zníženie dlhu MH Manažmentu o 15 130 tis. eur.

Maastrichtský dlh verejnej správy bol financovaný predovšetkým cennými papiermi, štátnymi pokladničnými poukážkami a štátnymi dlhopismi v súhrnnej menovitej hodnote 46 681 021 tis. eur (84,6 %). Bankové úvery a iné záväzky dosiahli hodnotu 8 230 039 tis. eur (14,9 %), z čoho 1 859 323 tis. eur predstavuje záväzok pripadajúci na Slovenskú republiku z nástroja EFSF, ktorého úroveň sa oproti roku 2019 nezmenila. Osobitnou súčasťou maastrichtského dlhu sú záväzky z vkladov peňažných prostriedkov v Štátnej pokladnici tých klientov, ktorí nie sú súčasťou verejnej správy. Tieto záväzky dosiahli hodnotu 203 187 tis. eur (0,4 %).

Z pohľadu meny bol maastrichtský dlh v roku 2020 tvorený z 96,6 % dlhom v eurách a 3,4 % dlhu pripadlo na iné meny, ktoré sú najmä v štátnom dlhu pri emitovaných dlhopisoch denominovaných v amerických dolároch, japonských jenoch, švajčiarskych frankoch a nórskech korunách.

Z hľadiska pôvodnej splatnosti (dohodnutej pri vzniku dlhu) je maastrichtský dlh tvorený z 3,5 % (1 914 650 tis. eur) krátkodobým dlhom, pričom majoritu tvoria štátne pokladničné poukážky v menovitej hodnote 1 380 000. Dlh s pôvodnou splatnosťou vyššou ako jeden rok predstavuje 96,5 % (53 265 907 tis. eur).

Z hľadiska teritoriálnej štruktúry majú v držbe väčšinu maastrichtského dlhu verejnej správy SR zahraniční veritelia, a to 53,6 % (29 588 610 tis. eur). V portfóliu tuzemských

veriteľov je 46,4 % (25 591 947 tis. eur) maastrichtského dlhu, pričom ide o tuzemské bankové inštitúcie a obchodníkov s cennými papiermi.

2.4.1 Maastrichtský dlh štátnych rozpočtových organizácií

Štátny dlh, ktorý je v správe Ministerstva financií SR a ktorým sa financuje nesúlad príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu, dosiahol v menovitej hodnote ku koncu roka 2020 výšku 53 046 072 tis. eur. V porovnaní s revidovaným stavom dlhu za predchádzajúci rok²³ vzrástol o 9 789 709 tis. eur (o 22,6 %). Mimoriadne zvýšenie štátneho dlhu súvisí s financovaním výdavkov na opatrenia prijaté v súvislosti s pandémiou COVID-19 a s plánovaným schodkom štátneho rozpočtu na úrovni 11 952 634 tis. eur.

Štátny dlh je v rozhodujúcej miere tvorený záväzkami z emisie štátnych dlhopisov (85,4 %), štátnych pokladničných poukázok (2,6 %), prijatými bankovými úvermi (6,8 %) a záväzkami z nástroja EFSF (3,5 %). Imputovanie záväzkov za tzv. zelenú energiu (0,4 %) a imputované prevzatie záruky Eximbanky (0,3 %) výšku štátneho dlhu v rozhodujúcej miere neovplyvnilo.

Štátny dlh podľa dlhových nástrojov	v tis. eur			
	k 31.12.2018	k 31.12.2019	k 31.12.2020	Zmena
	1	2	3	4=(3-2)
Štátne dlhopisy	36 937 291	38 165 775	45 297 864	7 132 089
Bankové úvery a iné pôžičky	2 280 118	2 471 559	3 583 436	1 111 877
Záväzky z EFSF	1 880 640	1 859 323	1 859 323	0
Štátne pokladničné poukázky	800 000	0	1 380 000	1 380 000
Záväzky z vkladov v Štátnej pokladnici	42 635	40 820	203 187	162 367
Zábezpeky	139 028	236 009	177 586	-58 423
Dlhodobé záväzky z obchodného styku a prijaté preddavky	4 401	3 654	0	-3 654
Imput pôžičky z EOSA	227 832	197 217	165 462	-31 755
Imput záväzkov schémy zelenej energie	307 600	282 006	206 214	-75 792
Imputované prevzatie záruky Eximbanky do štátneho dlhu	0	0	173 000	173 000
Spolu dlh	42 619 545	43 256 363	53 046 072	9 789 709

Zdroj: MF SR, ARDAL

V priebehu roka 2020 si mimoriadna situácia v súvislosti s pandémiou COVID-19 vynútila emisiu štátnych dlhopisov v menovitej hodnote 9 995 700 tis. eur a štátnych pokladničných poukázok v menovitej hodnote 3 200 000 tis. eur. Zároveň boli splatené štátne dlhopisy vydané v prechádzajúcich rokoch v hodnote 2 863 611 tis. eur a štátne pokladničné poukázky v hodnote 1 820 000 tis. eur.

Ministerstvo financií SR v mene Slovenskej republiky prijíma úvery od medzinárodných finančných inštitúcií, a to na podporu národných projektov v oblasti budovania cestnej infraštruktúry, životného prostredia, poľnohospodárstva, informatizácie a podobne. Z prostriedkov sa spolufinancujú aj spoločné projekty SR a EÚ financované európskymi štrukturálnymi fondmi a Kohéznym fondom. Z hodnoty týchto úverov tvoria úvery od Európskej investičnej banky 2 335 719 tis. eur a úvery od Rozvojovej banky Rady Európy 930 000 tis. eur. V priebehu roka 2020 boli z ďalších úverových tranží prijaté prostriedky vo výške

²³ Štátny dlh za rok 2019 bol revidovaný z dôvodu reklasifikovania spoločností National Development Fund I, a. s., National Development Fund II, s. r. o. a Slovak Investment Holding, a. s. do sektora verejnej správy vzhľadom na to, že uvedené spoločnosti majú vklady v Štátnej pokladnici ako dobrovoľní klienti. K ďalšej revízií prišlo z dôvodu spätnej imputácie tzv. zelenej energie do štátneho dlhu.

827 970 tis. eur, vrátane úveru COVID od Rozvojovej banky Rady Európy vo výške 200 000 tis. eur. Od Európskej únie sa do štátneho dlhu načerpala aj prvá tranža úveru SURE vo výške 300 000 tis. eur.

Hodnota zábezpek sa medziročne znížila o 58 423 tis. eur. Z tejto sumy tvorí pokles úrovne pasívneho kolaterálu z derivátových operácií 42 030 tis. eur. Zníženie úrovne zábezpek jednotlivých štátnych rozpočtových organizácií tvorí 16 393 tis. eur. (oproti roku 2019 najviac klesla výška zábezpek u Ministerstva financií SR až o 12 543 tis. eur).

Z hľadiska pôvodnej splatnosti je štátny dlh z 96,8 % dlhodobý (51 285 428 tis. eur). Krátkodobý štátny dlh, ktorý predstavuje len 3,2 % je tvorený najmä štátnymi pokladničnými poukážkami v menovitej hodnote 1 380 000 tis. eur, zábezpekami vo výške 177 586 tis. eur (z toho 66 310 tis. eur tvorí pasívny kolaterál z derivátových operácií uskutočnených na zabezpečenie dlhu v cudzej mene proti kurzovému riziku) a záväzkami z vkladov tých klientov Štátnej pokladnice, ktorí nie sú zaradení v sektore verejnej správy, v hodnote 203 187 tis. eur. Podrobnú štruktúru štátneho dlhu podľa pôvodnej splatnosti poskytuje nasledujúci prehľad.

Štátny dlh podľa pôvodnej splatnosti				v %
	Štátne dlhopisy a ŠPP	Bankové úvery a iné pôžičky	Ostatné záväzky	Spolu
Do 1 roka	3,0	0,0	50,1	3,20
Do 5 rokov	1,6	3,0	49,9	2,4
Do 7 rokov	4,2	11,1	0,0	5,0
Do 10 rokov	7,4	4,5	0,0	7,0
Do 15 rokov	42,4	10,2	0,0	38,4
Do 29 rokov	35,9	38,0	0,0	35,6
30 rokov a viac	5,5	33,2	0,0	8,4
Spolu	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: MF SR, ARDAL

2.4.2 Maastrichtský dlh ostatných subjektov verejnej správy

Konsolidovaná hodnota maastrichtského dlhu ostatných subjektov verejnej správy k 31.12.2020 dosiahla 2 134 485 tis. eur, z toho pre subjekty územnej samosprávy pripadá 1 175 412 tis. eur.

Dlh **obcí** (vrátane ich rozpočtových organizácií) dosiahol v roku 2020 výšku 1 593 710 tis. eur (vrátane záväzkov z pôžičiek od ŠFRB). Oproti stavu v roku 2019 je vyšší o 102 802 tis. eur. Rozhodujúcu časť dlhu obcí tvoria pôžičky od ŠFRB vo výške 732 655 tis. eur a bankové úvery 674 459 tis. eur. Treťou významnou položkou dlhu obcí sú prijaté návratné finančné výpomoci zo štátnych finančných aktív, vo výške zostatku 121 095 tis. eur. Z hľadiska splatnosti má dlh obcí prevažne dlhodobý charakter (97,5 %) a prevažná časť dlhu obcí je v rukách domácich veriteľov (96,3 %).

Dlh obcí podľa dlhového nástroja	v tis. eur			
	k 31.12.2018	k 31.12.2019	k 31.12.2020	Zmena
	1	2	3	4=(3-2)
Pôžičky zo ŠFRB (konsoliduje sa)	728 099	743 561	732 655	-10 906
Bankové úvery	628 608	655 959	674 459	18 500
Finančné výpomoci	46 549	25 209	121 095	95 886
z toho: NfV z VPS a ŠD (konsoliduje sa)	46 315	23 250	121 095	97 845
od ostat. subj. verejnej správy (konsoliduje sa)	234	1 959	0	-1 959
Zábezpeky	20 940	22 747	23 714	967
Dlhodobé záväzky z obchodného styku a prijaté preddavky	17 902	17 490	16 923	-567
Investičné dodávateľské úvery a dodávateľské úvery	17 610	12 106	12 043	-63
Finančný prenájom	5 343	5 236	5 041	-195
Ostatné nebankové pôžičky	3 901	4 562	3 750	-812
Cenné papiere	2 839	3 090	3 068	-22
Pôžičky z ENVF (konsoliduje sa)	1 111	948	962	14
Spolu nekonsolidovaný dlh obcí	1 472 902	1 490 908	1 593 710	102 802
Konsolidovaný príspevok obcí do konsolidovaného dlhu verejnej správy	697 143	721 190	738 998	17 808

Zdroj: MF SR

Z pohľadu nekonsolidovaného dlhu došlo k jeho zvýšeniu najmä z dôvodu prijatia návratných finančných výpomocí zo štátnych finančných aktív úhrnom o 99 845 tis. eur. O tieto prostriedky požiadalo spolu 1 719 obcí a miest, pri splnení podmienok zo strany Ministerstva financií SR²⁴. Prostriedky boli určené na zmiernenie negatívneho dopadu pandémie COVID-19, ktorý predpokladal aj výpadok dane z príjmov fyzických osôb. 70 % z tejto dane je príjmom obcí a miest.

Z NfV poskytnutých zo štátnych finančných aktív v minulých obdobiach, ktorých zostatok tvorí 21 250 tis. eur (napr. Mesto Košice (13 200 tis. eur), Bratislava časť Staré Mesto (2 000 tis. eur), Martin (1 750 tis. eur), Bardejov (800 tis. eur) a Kežmarok (3 500 tis. eur) bolo medziročne splatených 2 000 tis. eur Mestom Košice.

Pôžičky od ŠFRB na podporu obstarania obecných nájomných bytov ich výstavbou alebo obstaraním, modernizáciu a rekonštrukciu zariadení sociálnych služieb sú predmetom vzájomnej konsolidácie. Medziročne došlo k ich poklesu úhrnom o 10 906 tis. eur.

²⁴ NfV poskytnutá na základe žiadosti, maximálne do výpadku dane z príjmov fyzických osôb v roku 2020 podľa prognózy MFSR, účelové použitie na výkon samosprávnych pôsobností atď. Ďalšie informácie sú dostupné na webe MFSR:

<https://www.mfsr.sk/sk/verejnost/pomoc-samospravam/> a <https://www.mfsr.sk/sk/media/tlacove-spravy/finalny-zoznam-miest-obci-ktorym-sme-schvalili-pomoc.html>

Komerčné úvery od tuzemských bánk alebo zahraničných bánk sú druhým najväčším zdrojom financovania potrieb územnej samosprávy. Nárast hodnoty úverov o 18 500 tis. eur bol spôsobený novými úvermi, ktoré čerpali viaceré mestá (napr. mestská časť Bratislava Ružinov čerpala úver od Slovenskej sporiteľne vo výške 8 514 tis. eur, mestská časť Bratislava Staré mesto úver vo výške 1 461 tis. eur, mesto Považská Bystrica úver vo výške 1 149 tis. eur pričom z neho následne 377 tis. eur použila na splátku úverov z predchádzajúcich období).

Dlhodobé záväzky z obchodného styku a prijaté preddavky sa na dlhu obcí a ich rozpočtových organizácií podieľajú sumou 16 923 tis. eur.

Vyššie územné celky (vrátane ich rozpočtových organizácií) sa podieľajú na dlhu verejnej správy hodnotou 498 712 tis. eur, čo je o 107 711 tis. eur viac ako v predchádzajúcom roku. Zvýšenie dlhu VÚC bolo do veľkej miery spôsobené poskytnutím návratných finančných výpomocí v rámci pomoci COVID-19²⁵ zo štátnych finančných aktív v úhrnnej výške 52 074 tis. eur a ďalších návratných finančných výpomocí poskytnutých v priebehu roka 2020 v úhrnnej výške 76 880 tis. eur (Banskobystrický 25 000 tis. eur, Košický 20 000 tis. eur, Trnavský 15 000 tis. eur, Žilinský 8 800 tis. eur, Prešovský 8 000 tis. eur, Nitriansky 80 tis. eur). Prostriedky sú určené najmä na rekonštrukcie ciest II. a III. triedy v pôsobnosti samosprávnych krajov.

Dlh VÚC podľa dlhového nástroja	v tis. eur			
	k 31.12.2018	k 31.12.2019	k 31.12.2020	Zmena
	1	2	3	4=(3-2)
Bankové úvery	361 325	374 453	351 869	-22 584
Návratné finančné výpomoci zo VPS a ŠD (konsoliduje sa)	0	15 500	144 454	128 954
Zábezpeky	1 274	945	1 909	964
Dlhodobé záväzky z obchodného styku a prijaté preddavky	220	103	480	377
Spolu nekonsolidovaný dlh VÚC	362 819	391 001	498 712	107 711
Konsolidovaný príspevok VÚC do konsolidovaného dlhu verejnej správy	362 819	375 501	354 258	-21 243

Zdroj: MF SR

Dlh VÚC podľa samosprávnych krajov k 31.12.2020				v tis. eur
Samosprávny kraj	Bankové úvery	Návratné fin. výpomoci	Ostatné dlhové nástroje	Spolu
Žilinský	72 007	17 809	264	90 080
Prešovský	61 364	20 763	229	82 356
Trnavský	55 270	20 527	84	75 881
Košický	38 066	26 923	364	65 353
Bratislavský	55 677	5 675	423	61 775
Banskobystrický	13 082	40 208	400	53 690
Trenčiansky	41 508	5 523	619	47 650
Nitriansky	14 895	7 026	6	21 927
Spolu VÚC	351 869	144 454	2 389	498 712

Zdroj: MF SR

²⁵ NfV poskytnutá na základe žiadosti, maximálne do výpadku dane z príjmov fyzických osôb v roku 2020 podľa prognózy MFSR, účelové použitie na výkon samosprávnych pôsobností atď. Ďalšie informácie sú dostupné na webe MFSR: <https://www.mfsr.sk/sk/verejnost/pomoc-samospravam/> a <https://www.mfsr.sk/sk/media/tlacove-spravy/finalny-zoznam-miest-obci-ktorym-sme-schvalili-pomoc.html>

Bankové úvery vo výške 351 869 tis. eur, návratné finančné výpomoci v celkovej sume 144 454 tis. eur, prijaté zábezpeky v hodnote 1 909 tis. eur a dlhodobé záväzky z obchodného styku a prijaté preddavky vo výške 480 tis. eur. Z celkového dlhu predstavujú záväzky voči domácim veriteľom 299 120 tis. eur (60,0 %) a voči zahraničným veriteľom 199 592 tis. eur (40,0 %). Úvermi od zahraničných veriteľov disponuje Bratislavský (37 894 tis. eur), Trnavský (24 217 tis. eur), Trenčiansky (1 863 tis. eur), Žilinský (36 188 tis. eur), Prešovský (61 364 tis. eur) a Košický samosprávny kraj (38 066 tis. eur). Z hľadiska pôvodnej splatnosti je dlh VÚC majoritne tvorený dlhodobými záväzkami (93,9 %).

Vyššie územné celky čerpajú bankové úvery najmä za účelom predfinancovania investičných projektov financovaných z európskych štrukturálnych a investičných fondov, napríklad na obnovu budov samosprávnych krajov (hlavne školských zariadení) s cieľom zníženia ich energetickej náročnosti a celkovej modernizácie, na obnovu cestnej infraštruktúry a na refundáciu už vynaložených investičných výdavkov. Medziročne klesli bankové úvery úhrnom o 22 584 tis. eur. Viaceré (najmä) dlhodobé úvery boli priebežne splácané, ale boli prijaté aj nové úvery. Bratislavský samosprávny kraj prijal ďalšie úvery od Európskej investičnej banky spolu za 6 000 tis. eur, Trenčiansky samosprávny kraj prijal ďalší dlhodobý úver od Európskej investičnej banky vo výške 1 863 tis. eur, Banskobystrický samosprávny kraj prijal úver od tuzemskej banky vo výške 30 000 tis. eur, Prešovský samosprávny kraj prijal novú tranžu úveru z tuzemskej banky vo výške 3 768 tis. eur a Žilinský samosprávny kraj úver z domácej banky vo výške 2 600 tis. eur.

Obchodné spoločnosti štátu (patriace do ústrednej správy) majú po štátnom dlhu a obciach najväčší podiel na konsolidovanom dlhu verejnej správy (1,4 %).

Dlh Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s. (ŽSSK), ktorý dosiahol v roku 2020 hodnotu 506 420 tis. eur, medziročne vzrástol o 51 083 tis. eur z dôvodu čerpania nových úverov. Načerpanie prostriedkov je nevyhnuté pre financovanie zámerov zrýchlenia a skvalitnenia osobnej dopravy, s čím sú spojené nároky na modernizáciu, obnovu a údržbu vozňov a rušňov. Dlh ŽSSK tvoria bankové úvery od tuzemských veriteľov vo výške 505 920 tis. eur a krátkodobé zábezpeky v hodnote 500 tis. eur. Dlhodobé finančné výpomoci od medzinárodnej spoločnosti EUROFIMA²⁶ boli v priebehu roka 2020 úplne splatené.

Vývoj dlhu **Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s.**, ktorej hlavnou činnosťou je údržba a rozvoj diaľničnej siete, mal pozitívny vplyv na maastrichtský dlh verejnej správy. Medziročný pokles dlhu o 29 768 tis. eur na úroveň 97 602 tis. eur bol spôsobený splácaním bankových úverov z minulých rokov (dosiahli výšku 74 355 tis. eur). Tento vývoj bol umožnený prebytkovým hospodárením NDS, ktoré vyplynulo z nárastu príjmov z grantov a transferov z refundácie investičných výdavkov z prostriedkov EÚ a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu a súčasná úspora na prevádzkových a investičných výdavkoch. Zvyšok dlhu NDS pripadá na krátkodobé zábezpeky (2 501 tis. eur) a dlhodobé záväzky z obchodného styku a prijaté preddavky, ktorých stav sa oproti minulému roku zvýšil o 8 274 tis. eur na súčasnú hodnotu 20 746 tis. eur.

Dlh Železníc Slovenskej republiky (ŽSR), ktoré spravujú železničnú infraštruktúru vo vlastníctve štátu a zabezpečujú prepravné a dopravné služby, dosiahol v roku 2020 hodnotu 135 206 tis. eur, čo je o 4 675 tis. eur viac oproti stavu v roku 2019. Dlh predstavujú v prevažnej miere dlhodobé bankové úvery od tuzemských veriteľov vo výške 111 977 tis. eur, ktorých hodnota sa oproti minulému roku zvýšila o 4 236 tis. eur z dôvodu čerpania nových úverov. Zvyšnú časť dlhu tvoria krátkodobé zábezpeky vo výške 1 337 tis. eur a dlhodobé

²⁶ EUROFIMA je nadnárodná spoločnosť so sídlom vo Švajčiarsku, Bazileji. Bola založená na základe medzinárodnej zmluvy podpísanej 25 európskymi štátmi. Vznikla v roku 1956 na dobu fungovania 50 rokov. V roku 1984 valné zhromaždenie rozhodlo o pokračovaní vo fungovaní spoločnosti na ďalších 50 rokov, do roku 2056. Cieľom je poskytovať finančné zdroje pre členov EUROFIMI ako aj iné železničné spoločnosti za účelom modernizácia a obnovy železničného vybavenia (vozne, rušne). Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. drží v spoločnosti 0,50% podiel.

záväzky z obchodného styku a prijaté preddavky, ktorých stav oproti minulému roku vzrástol o 1 303 tis. eur na súčasných 21 892 tis. eur. ŽSR obdobne ako NDS financuje úvermi rozvoj a obnovu dopravnej infraštruktúry, v jej prípade koľajovú infraštruktúru (pri rýchlosti 160 km/h), vlakové stanice, nástupištia a ďalšie prislúchajúce objekty.

Dlh spoločnosti **MH Manažment, a. s.**, ktorý vznikol z emisie dlhopisov Fondu národného majetku v roku 1996, predstavuje 84 tis. eur. Oproti roku 2019 prišlo k poklesu dlhu o 15 130 tis. eur na úroveň 84 tis. eur z dôvodu odpisu nevyplatených dlhopisov, v prípade ktorých zanikla povinnosť splatiť menovitú hodnotu a výnos dlhopisu a cenný papier zanikol²⁷.

Dlh spoločnosti **MH Invest II, s. r. o.** tvorí v prevažnej miere návratná finančná výpomoc poskytnutá zo štátneho rozpočtu vo výške 2 720 tis. eur, ktorá bola prevedená zo spoločnosti MH Invest, s. r. o. Krátkodobé zábezpeky v hodnote 10 tis. eur predstavujú zvyšnú časť dlhu. Úroveň zadlženosti subjektu sa oproti predchádzajúcemu roku nezmenila.

Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a. s., spôsobila zvýšenie maastrichtského dlhu verejnej správy o 8 807 tis. eur, z čoho podstatnú časť predstavujú dlhodobé záväzky z obchodného styku a prijaté preddavky vo výške 7 000 tis. eur, 1 807 tis. eur predstavujú zábezpeky.

Dlh **Agentúry pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov takmer celý tvorí** návratná finančná výpomoc zo štátnych finančných aktív vo výške 330 000 tis. eur. Jej úroveň oproti stavu v roku 2019 klesla o 35 000 tis. eur, z dôvodu úhrady splátky. Finančná výpomoc je na úrovni celej verejnej správy predmetom konsolidácie. Zvyšnú časť dlhu subjektu predstavujú krátkodobé zábezpeky vo výške 1 485 tis. eur.

Dlh **ústredných zdravotníckych zariadení** medziročne vzrástol oproti stavu za rok 2019 o 13 826 tis. eur. Dlh vo výške 194 160 tis. eur tvoria v rozhodujúcej miere pôžičky od nebankových subjektov vo výške 132 921 tis. eur. Stav týchto pôžičiek sa oproti minulému roku zvýšil o 5 445 tis. eur. Dlh ústredných zdravotníckych zariadení ďalej tvoria bankové úvery, ktorých stav medziročne vzrástol o 1 652 tis. eur na úroveň 48 278 tis. eur, investičné dodávateľské úvery vo výške 4 332 tis. eur, zábezpeky vo výške 963 tis. eur, návratné finančné výpomoci vo hodnote 1 793 tis. eur a finančný prenájom vo výške 18 tis. eur. Dlhodobé záväzky z obchodného styku a prijaté preddavky zvyšujú úroveň dlhu ústredných zdravotníckych zariadení o 5 855 tis. eur.

Exportno-importná banka Slovenskej republiky prispela k zvýšeniu maastrichtského dlhu v roku 2020 sumou 175 880 tis. eur. Oproti predchádzajúcemu roku dlh tohto subjektu vzrástol o 51 418 tis. eur. Nárast bol spôsobený načerpaním bankových úverov od Poštovej banky vo výške 60 000 tis. eur a kontokorentného úveru od UniCredit Bank vo výške 3 022 tis. eur. Zároveň prišlo k splátke úverov voči Slovenskej záručnej a rozvojovej banke vo výške 10 000 tis. eur. Záväzky voči klientom dosiahli k 31.12.2020 hodnotu 12 826 tis. eur a zábezpeky 32 tis. eur.

K dopravným podnikom miestnej samosprávy pribudol v priebehu roka 2020 Dopravný podnik Považská Bystrica. Dopravné podniky dosiahli v roku 2020 dlh vo výške 71 897 tis. eur, čo znamená zvýšenie o 10 608 tis. eur oproti stavu v roku 2019. Väčšinu dlhu tvoria domáce bankové úvery v hodnote 52 637 tis. eur. Zvyšok predstavujú dlhodobé záväzky z obchodného styku a prijaté preddavky (17 357 tis. eur), dodávateľské úvery Dopravného podniku Považská Bystrica (1 477 tis. eur), krátkodobé zábezpeky (387 tis. eur) a finančný prenájom (39 tis. eur). Dlh dopravných podnikov majoritne tvoria záväzky so splatnosťou dlhšou ako jeden rok (99,5 %), voči tuzemským veriteľom (99,8 %). Bankové úvery čerpajú dopravné podniky za účelom postupnej obnovy vozového parku (autobusy, trolejbusy, električky) ako aj obnovu

²⁷ Podľa § 47k zákona č. 375/2015 Z. z. o zrušení Fondu národného majetku SR a o zmene a doplnení niektorých predpisov

prislúchajúcej infraštruktúry (trakčné vedenia, depá a podobne). Väčšina z komerčných úverov má zároveň dojednanú formu zabezpečenia v podobe nakúpeného investičného majetku alebo peňažnými pohľadávkami z obchodného styku (napr. zo zmlúv o službách v mestskej hromadnej doprave).

2.5 Porovnanie salda a dlhu verejnej správy v Európskej únii

V rámci Európskej únie (27 krajín) v roku 2020 dosiahlo 13 krajín vyšší schodok a 13 krajín dosiahlo vyšší dlh verejnej správy ako Slovenská republika. **Priemerný schodok EÚ 27 bol 6,9 % HDP a priemerný dlh verejnej správy EÚ 27 bol 90,7 % HDP.**

V rámci krajín EÚ 27 došlo k prepadu HDP o 659 910 mil. eur (o 6,4 p. b.) a nárastu dlhu o 1 239 950 mil. eur (o 13,2 p. b.). Slovenská republika dosiahla v porovnaní s priemerom krajín EÚ aj Eurozóny nižšie zvýšenie deficitu a dlhu.

Saldo a dlh verejnej správy v EÚ 27 (% HDP) ¹⁾							
Saldo verejnej správy				Hrubý dlh verejnej správy			
	2018	2019	2020		2018	2019	2020
EÚ (27 krajín)	-0,4	-0,5	-6,9	EÚ (27 krajín)	79,5	77,5	90,7
Euro zóna	-0,5	-0,6	-7,2	Euro zóna	85,7	83,9	98,0
Španielsko	-2,5	-2,9	-11,0	Grécko	186,2	180,5	205,6
Malta	1,9	0,4	-10,1	Taliansko	134,4	134,6	155,8
Grécko	0,9	1,1	-9,7	Portugalsko	121,5	116,8	133,6
Taliansko	-2,2	-1,6	-9,5	Španielsko	97,4	95,5	120,0
Belgicko	-0,8	-1,9	-9,4	Cyprus	99,2	94,0	118,2
Francúzsko	-2,3	-3,1	-9,2	Francúzsko	98,0	97,6	115,7
Rumunsko	-2,9	-4,4	-9,2	Belgicko	99,8	98,1	114,1
Rakúsko	0,2	0,6	-8,9	Chorvátsko	74,3	72,8	88,7
Slovinsko	0,7	0,4	-8,4	Rakúsko	74,0	70,5	83,9
Maďarsko	-2,1	-2,1	-8,1	Slovinsko	70,3	65,6	80,8
Chorvátsko	0,2	0,3	-7,4	Maďarsko	69,1	65,5	80,4
Litva	0,6	0,5	-7,4	Nemecko	61,8	59,7	69,8
Poľsko	-0,2	-0,7	-7,0	Fínsko	59,7	59,5	69,2
Česká republika	0,9	0,3	-6,2	Slovensko	49,6	48,2	60,6
Slovensko	-1,0	-1,3	-6,2	Írsko	63,0	57,4	59,5
Cyprus	-3,5	1,5	-5,7	Poľsko	48,8	45,6	57,5
Portugalsko	-0,3	0,1	-5,7	Holandsko	52,4	48,7	54,5
Fínsko	-0,9	-0,9	-5,4	Malta	44,8	42,0	54,3
Írsko	0,1	0,5	-5,0	Litva	33,7	35,9	47,3
Estónsko	-0,6	0,1	-4,9	Rumunsko	34,7	35,3	47,3
Lotyšsko	-0,8	-0,6	-4,5	Lotyšsko	37,1	37,0	43,5
Holandsko	1,4	1,8	-4,3	Dánsko	34,0	33,3	42,2
Nemecko	1,8	1,5	-4,2	Švédsko	38,9	35,0	39,9
Luxembursko	3,0	2,4	-4,1	Česká republika	32,1	30,3	38,1
Bulharsko	2,0	2,1	-3,4	Bulharsko	22,3	20,2	25,0
Švédsko	0,8	0,6	-3,1	Luxembursko	21,0	22,0	24,9
Dánsko	0,7	3,8	-1,1	Estónsko	8,2	8,4	18,2

Zdroj: Eurostat

1) Predchádzajúce obdobia sú zrevidované podľa aktuálneho press release (22.4.2021). Údaje sú usporiadané podľa poradia deficitu/dlhu v poslednom sledovanom období od najhoršieho (vzostupne).

V roku 2020 vládny schodok aj dlh v Eurozóne aj v rámci všetkých krajín EÚ výrazne vzrástol v porovnaní s rokom 2019 najmä z dôvodu pandémie COVID-19. V Eurozóne podiel deficitu k HDP vzrástol z 0,6 % v roku 2019 na 7,2 % HDP v roku 2020 a v rámci EÚ z 0,5% HDP na 6,9% HDP. V Eurozóne podiel vládneho dlhu k HDP vzrástol z 83,9 % ku koncu roka 2019 na 98,0 % HDP ku koncu roka 2020 a v rámci EÚ z 77,5% HDP na 90,7 % HDP.

Najvyššie schodky verejnej správy v rámci EÚ 27 v roku 2020 vykázali krajiny ako Španielsko 11,0 %, Malta 10,1 %, Grécko 9,7 %, Taliansko 9,5 %, Belgicko 9,4 %, Francúzsko 9,2 % a Rumunsko 9,2 %. Najvýraznejšie medziročné zhoršenie dosiahlo Grécko o 10,8 p. b., Malta o 10,5 p. b. a Rakúsko o 9,5 p. b. K najnižšiemu medziročnému zhoršeniu hospodárenia došlo v krajinách ako Švédsko o 3,7 p. b., Lotyšsko o 3,9 p. b. a Fínsko o 4,5 p. b.

Medzi krajinami s najvyšším dlhom sa nachádzajú krajiny s dlhodobo vysokými dlhmi ako Grécko a Taliansko. Sedem krajín dosiahlo úroveň zadlženosti nad 100 % HDP. Najvyšší dlh verejnej správy v roku 2020 opäť vykázalo Grécko 205,6 % HDP, Taliansko 155,8 % HDP, Portugalsko 133,6 % HDP, Španielsko 120,0 % HDP. Najvýraznejší medziročný nárast dlhu dosiahlo Grécko o 25,1 p. b., Taliansko o 24,5 p. b. a Cyprus o 24,2 p. b. K najnižšiemu medziročnému zadlženiu došlo v krajinách ako Írsko o 2,1 p. b., Luxembursko o 2,9 p. b. a Bulharsko o 4,8 p. b. Najnižší dlh vykázalo opäť Estónsko vo výške 18,2 % HDP, Luxembursko 24,9 % HDP a Bulharsko 25,0 % HDP.

3 Hospodárenie štátneho rozpočtu na hotovostnom princípe

Štátny rozpočet je základnou súčasťou rozpočtu verejnej správy a zabezpečuje sa ním financovanie hlavných funkcií štátu v príslušnom rozpočtovom roku. Štátny rozpočet schvaľuje parlament zákonom o štátnom rozpočte, ktorým sa určuje najmä výška príjmov štátneho rozpočtu, limit výdavkov štátneho rozpočtu, maximálna výška rozpočtovaného schodku alebo minimálna výška rozpočtovaného prebytku štátneho rozpočtu, ak nie sú príjmy a výdavky vyrovnané.

Plnenie príjmov štátneho rozpočtu ako aj realizácia výdavkov štátneho rozpočtu v hotovostnom vyjadrení významne ovplyvňuje aj hospodárenie celej verejnej správy v metodike ESA 2010. Legislatívne zmeny, ako aj prijaté opatrenia a zámery vlády SR uvedené v kapitole 2, sa vo väčšine prípadov realizujú práve cez príjmy a výdavky štátneho rozpočtu (napr. zmeny v daňovej legislatíve, opatrenia v oblasti odmeňovania verejnej správy, podporné schémy v čase krízy a podobne).

Schválený rozpočet je uvádzaný podľa zákona č. 468/2019 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2020 v znení zákona č. 217/2020 Z. z. (ďalej len „zákon o štátnom rozpočte“ alebo „novelizovaný rozpočet“). Skutočnosť je potom hodnotená voči novelizovanému štátnemu rozpočtu. Prekročenie alebo nenaplnenie rozpočtovaných príjmov a výdavkov je nutné vnímať aj v kontexte faktorov uvedených v kapitole 2.

Základné rozpočtové ukazovatele štátneho rozpočtu pre rok 2020 boli stanovené zákonom o štátnom rozpočte, ktorý určil celkové príjmy štátneho rozpočtu v hotovostnom vyjadrení sumou 14 366 447 tis. eur a celkové výdavky sumou 26 319 081 tis. eur. Pôvodne schválený schodok v decembri 2019 na rok 2020 vo výške 2 768 182 tis. eur sa tak zvýšil na 11 952 634 tis. eur.

Skutočné dosiahnuté hotovostné príjmy štátneho rozpočtu vo výške 15 750 634 tis. eur boli oproti schválenému rozpočtu v auguste 2020 vyššie o 1 384 187 tis. eur a oproti skutočnosti roku 2019 boli nižšie o 74 901 tis. eur. Plnenie celkových príjmov štátneho rozpočtu tak dosiahlo 109,6 %.

Skutočné dosiahnuté hotovostné výdavky štátneho rozpočtu vo výške 23 509 056 tis. eur boli nižšie ako v schválenom rozpočte, a to o 2 810 025 tis. eur, pričom medziročne sa zvýšili o 5 482 040 tis. eur. Plnenie celkových výdavkov štátneho rozpočtu tak dosiahlo 89,3 % ich rozpočtovanej hodnoty.

Schodok štátneho rozpočtu na hotovostnej báze vo výške 7 758 422 tis. eur je vo vzťahu k schválenému rozpočtu nižší o 4 194 212 tis. eur a vo vzťahu k upravenému rozpočtu je vykázaný schodok nižší o 3 763 890 tis. eur.

Súhrnný prehľad o rozpočtovaných a skutočne dosiahnutých základných rozpočtových ukazovateľoch v roku 2020²⁸ a za predchádzajúce dva roky na hotovostnej báze poskytujú nasledovné údaje:

²⁸ Podľa zákona č. 468/2019 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2020 v znení zákona č. 217/2020 Z. z.

Štátny rozpočet na hotovostnej báze						v tis. eur	
	Skutočnosť			Rozpočet 2020		Skutočnosť	Rozdiel
	2018	2019	Pôvodne schválený	Novelizovaný	Upravený	2020	
	1	2		3	4	5	6=5-3
Príjmy spolu	15 381 013	15 825 535	15 792 695	14 366 447	15 133 507	15 750 634	1 384 187
v tom: daňové príjmy	11 965 782	12 336 444	12 817 470	11 546 644	11 546 644	11 865 422	318 778
nedaňové príjmy	1 211 597	1 327 516	1 258 764	1 103 342	1 085 001	1 296 626	193 284
granty a transfery	2 203 634	2 161 575	1 716 461	1 716 461	2 501 862	2 588 586	872 125
Výdavky spolu	16 563 255	18 027 016	18 560 878	26 319 081	26 655 819	23 509 056	-2 810 025
v tom: bežné výdavky	14 160 931	15 168 067	16 932 740	24 690 943	23 969 457	20 846 610	-3 844 333
kapitálové výdavky	2 402 324	2 858 949	1 628 138	1 628 138	2 686 362	2 662 446	1 034 308
Schodok (-)	-1 182 242	-2 201 481	-2 768 183	-11 952 634	-11 522 312	-7 758 422	4 194 212

Schválené príjmy štátneho rozpočtu na rok 2020 boli oproti schváleným príjmom na rok 2019 nižšie úhrnom o 1 131 207 tis. eur, pričom sa predpokladali nižšie daňové príjmy o 917 913 tis. eur a nižšie nedaňové príjmy o 228 003 tis. eur. Naopak, vyššie príjmy sa očakávali z grantov a transferov i keď iba mierne o 14 709 tis. eur.

Z daňových príjmov bola medziročne nižšie rozpočtovaná daň z pridanej hodnoty o 268 001 tis. eur, spotrebné dane nižšie o 213 133 tis. eur, daň z príjmov právnickej osoby nižšie o 186 370 tis. eur a iné dane 202 504 tis. eur, v rámci ktorých neboli rozpočtované príjmy z nanomarkerov a odvod z obchodných reťazcov. Tieto dve dane sa nenaplnili ani v roku 2019. Pokles rozpočtovaných príjmov z daní súvisí s odhadovaným rastom ekonomiky pre rok 2020 z dôvodu negatívneho vplyvu pandémie na hospodársku aktivitu. V roku 2019 dosiahol rast ekonomiky 2,3 %, pre rok 2020 sa predpokladal rast ešte pred pandemiou na rovnakej úrovni 2,3 %.

Z nedaňových príjmov sa medziročne nižšie rozpočtovali odvody z hazardných hier o 85 110 tis. eur, administratívne poplatky o 79 012 tis. eur, pokuty, penále a iné sankcie o 21 874 tis. eur, príjem z predaja kapitálových aktív nižšie o 39 532 tis. eur. Naopak, vyšší príjem sa rozpočtoval napr. z vratiek o 34 244 tis. eur.

Príjmy z grantov a transferov sú takmer zo 100 % tvorené transfermi z rozpočtu Európskej únie. V porovnaní s rokom 2019 sa rozpočtovali vyššie len o 12 648 tis. eur.

Výdavky sa v novelizovanom rozpočte zvýšili na 26 319 080 tis. eur (oproti rozpočtu schválenom v decembri 2019 je to viac o 7 758 202 tis. eur). V medziročnom porovnaní schválených výdavkov štátneho rozpočtu na roky 2020 a 2019 sa predpokladalo ich zvýšenie o 8 780 179 tis. eur. Bežné výdavky sa rozpočtovali medziročne vyššie o 9 440 620 tis. eur, a to najmä na položke ostatných služieb a kapitálové výdavky nižšie o 660 441 tis. eur.

Na tejto skupine bežných výdavkov sa odzrkadlila novela štátneho rozpočtu v nadväznosti na mimoriadnu situáciu spôsobenú pandemiou COVID-19. V rámci úpravy rozpočtu kapitoly Všeobecná pokladničná správa sa zapracoval odhad výdavkov priamo súvisiacich s pandemiou v sume približne 4,9 mld. eur a výdavkov na zabezpečenie v rozpočte nekrytých titulov v sume približne 2,9 mld. eur. Uvedené bolo z dôvodu, že v čase novely rozpočtu nebola známa detailná štruktúra a použitie výdavkov v jednotlivých kapitolách ŠR a niektoré výdavky mohli byť refundované z realokovaných prostriedkov EÚ.

Z rozpočtovaných výdavkov (pod položkou Služby) priamo súvisiacich s pandémiou COVID-19 boli rozpočtované napr. zvýšený transfer Sociálnej poisťovni o 1 121 963 tis. eur na zabezpečenie jej platobnej schopnosti (výpadok príjmov za ekonomicky aktívne obyvateľstvo postihnuté pandémiou resp. krytie výdavkov na poskytovanie ošetrovného a nemocenského), výdavky pre kapitolu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR v objeme 1 067 371 tis. eur najmä na opatrenia schválené vládou v rámci „prvej pomoci“ na udržanie zamestnanosti a na podporu udržania zamestnanosti v predškolských zariadeniach, ďalej výdavky na verejné zdravotné poistenie v objeme 358 445 tis. eur, výdavky na kompenzáciu nákladov na nájomné v objeme 200 000 tis. eur, výdavky na kompenzáciu výpadku príjmov z tržieb dopravných spoločností v sume 195 210 tis. eur, nákup ochranných pomôcok a zdravotníckeho materiálu pre kapitolu Správa štátnych hmotných rezerv SR v sume 122 841 tis. eur a zvýšené výdavky v kapitole Ministerstva vnútra SR o 83 627 tis. eur napr. na zabezpečenie karanténnych centier, nákup ochranných a zdravotníckych pomôcok.

Okrem rozpočtovaných výdavkov na zmiernenie dopadov pandémie v bežných výdavkoch (v skutočnosti čerpaných v riadnych druhových výdavkoch, najmä v bežných transferoch) sa medziročne vyššie rozpočtovali mzdy, platy, služobné príjmy a OOV²⁹ spolu s poistnými odvodmi o 277 438 tis. eur a bežné transfery úhrnom o 1 157 350 tis. eur. Z bežných transferov sa medziročne vyššie rozpočtovali v rámci verejnej správy o 687 539 tis. eur, transfery na platené poistné za skupiny osôb ustanovené zákonom o 169 170 tis. eur, na rodičovský príspevok o 169 208 tis. eur.

Kapitálové výdavky sa medziročne rozpočtovali nižšie o 660 441 tis. eur, a to najmä na obstarávanie kapitálových aktív o 496 500 tis. eur, napr. nákup strojov, prístrojov, zariadení, techniky o 211 905 tis. eur (z toho v rezorte obrany o 183 466 tis. eur), nákup dopravných prostriedkov o 118 315 tis. eur, na realizáciu či modernizáciu stavieb menej o 65 322 tis. eur. Kapitálové transfery boli medziročne rozpočtované nižšie, úhrnom o 163 941 tis. eur, avšak transfery v rámci verejnej správy boli vyššie o 34 638 tis. eur a transfery iným subjektom nižšie o 198 579 tis. eur.

V priebehu rozpočtového roka 2020 sa vykonali v súlade s rozpočtovými pravidlami rozpočtové opatrenia, ktoré zvýšili celkovo schválené príjmy na rok 2020 o 767 061 tis. eur na 15 133 507 tis. eur a celkové schválené výdavky o 336 738 tis. eur na 26 655 819 tis. eur. Plánovaný schodok štátneho rozpočtu po úpravách počas roka 2020 mal byť k ultimu roka nižší oproti schválenému (novelizovanému) o 430 322 tis. eur, vo výške 11 522 312 tis. eur.

Úpravy rozpočtu sa realizovali na základe aktualizovaných informácií o plnení úloh a požiadaviek jednotlivých kapitol ŠR počas rozpočtového roka, legislatívnych zmien, ktoré môžu priniesť zmenu v príjmoch alebo výdavkoch, ako aj na základe aktuálneho vývoja ekonomiky a verejných financií.

V rámci úprav schváleného rozpočtu príjmov sa predpokladali príjmy vyššie o 767 061 tis. eur a v rámci nich bolo zohľadnené najmä vyššie plnenie transferov z rozpočtu Európskej únie o 786 878 tis. eur. Daňové príjmy zostali bez zmeny a v rámci nedaňových príjmov nenastali výrazné zmeny. Naopak, nižšie ako rozpočtované príjmy sa očakávali najmä príjmy z predaja kapitálových aktív o 5 569 tis. eur.

Celková úprava rozpočtu výdavkov predstavovala zníženie bežných výdavkov o 721 486 tis. eur a navýšenie kapitálových výdavkov o 1 058 224 tis. eur.

²⁹ Ostatné osobné vyrovnania

Schodok štátneho rozpočtu vykázaný k 31. 12. 2020 v sume 7 758 422 tis. eur bol krytý finančnými prostriedkami získanými z predaja štátnych dlhopisov v hodnote 6 630 451 tis. eur a prijatými bankovými úvermi v hodnote 1 127 970 tis. eur.

Nasledujúce informácie o príjmoch a výdavkoch štátneho rozpočtu popisujú ich hotovostné plnenie tak, ako sa prejavili na príjmových a výdavkových účtoch štátnych rozpočtových organizácií v priebehu roka 2020. **Komentár k jednotlivým položkám príjmov a výdavkov sa sústreďí na opis faktorov majúcich vplyv na ich hotovostné plnenie, pričom porovnanie dosiahnutej skutočnosti, jej medziročného vývoja ako aj rozpočtovaných hodnôt sa realizuje voči rozpočtu schváleného novelou zákona o štátnom rozpočte na rok 2020.**

Súčasťou Štátneho záverečného účtu SR je aj tabuľková príloha, ktorá dopĺňa opisnú časť hotovostných príjmov a výdavkov, v členení podľa ekonomickej a organizačnej klasifikácie. Podrobnejšie informácie o príjmoch a výdavkoch jednotlivých kapitol ŠR sú uvedené aj v záverečných účtoch kapitol, ktoré sa zverejňujú na ich webovom sídle.

Prípadné číselné rozdiely medzi tabuľkovou prílohou a údajmi v textovej časti záverečného účtu sú spôsobené automatickým zaokrúhľovaním.

3.1 Príjmy štátneho rozpočtu

3.1.1 Daňové príjmy

Pre rok 2020 boli daňové príjmy rozpočtované vo výške 11 546 644 tis. eur, čo bolo oproti rozpočtu 2019 menej o 917 913 tis. eur. Podľa pôvodne schváleného rozpočtu z decembra 2019 sa očakávali hotovostné daňové príjmy štátneho rozpočtu na rok 2020 v objeme 12 800 281 tis. eur.

Skutočné daňové príjmy boli oproti rozpočtu vyššie o 318 778 tis. eur a dosiahli výšku 11 865 422 tis. eur. Za vyšším výnosom je najmä vyšší výnos z dane z pridanej hodnoty a spotrebných daní. Naopak, pri dani z príjmu právnických osôb boli očakávania vyššie ako skutočnosť.

Celkové daňové príjmy štátneho rozpočtu na hotovostnom princípe boli v porovnaní so skutočnosťou v roku 2019 nižšie o 471 022 tis. eur, čo zodpovedá medziročnému poklesu na úrovni 3,8 %. Pokles ekonomickej aktivity z dôvodu pandémie COVID-19 sa odzrkadlil na medziročne nižšom výbere dane z príjmov právnických osôb o 401 414 tis. eur a spotrebných daní o 100 009 tis. eur. Najvyšší nárast zaznamenali DPH (63 876 tis. eur) a Iné dane za tovary a služby (18 340 tis. eur).

Prehľad o plnení daňových príjmov štátneho rozpočtu poskytujú nasledovné údaje:

Daňové príjmy štátneho rozpočtu				(v tis. eur)		
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel oproti rozpočtu	
	2018	2019	2020	2020	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Dane za tovary a služby	8 919 317	9 302 808	8 778 877	9 268 251	489 374	5,6
v tom:						
DPH	6 412 426	6 727 881	6 361 454	6 791 757	430 303	6,8
spotrebné dane	2 323 521	2 357 747	2 204 065	2 257 738	53 673	2,4
dane z používania, tovarov a z povolenia na výkon činnosti	152 839	157 996	142 800	141 232	-1 568	-1,1
iné dane za tovary a služby	30 530	59 184	70 558	77 524	6 966	9,9
Dane z príjmov a kapitálového majetku	3 015 714	2 989 186	2 731 510	2 561 644	-169 866	-6,2
v tom:						
daň z príjmov FO	10 609	-7 404	-48 281	-22 997	25 284	-52,4
daň z príjmov PO	2 750 974	2 750 974	2 546 921	2 349 560	-197 361	-7,7
daň z príjmov vyberaná zrážkou	209 170	245 615	232 870	235 081	2 211	0,9
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	23 365	21 079	20 408	19 904	-504	-2,5
Ostatné dane	-8 818	-895	-1 313	-1 312	1	-0,1
Sankcie uložené v daňovom konaní	16 204	24 267	17 162	16 935	-227	-1,3
Spolu	11 965 782	12 336 444	11 546 644	11 865 422	318 778	2,8

Zdroj: MF SR

Tak ako v predchádzajúcich rokoch najvyšší podiel z daňových príjmov pripadá na dane za tovary a služby (78,1 %) a na dane z príjmov a kapitálového majetku (21,6 %).

Dane za tovary a služby sa rozpočtovali vo výške 8 778 877 tis. eur. Skutočný výnos vo výške 9 268 251 tis. eur je oproti rozpočtu vyšší o 489 374 tis. eur, čo predstavuje plnenie rozpočtu na 105,6 %. V porovnaní s rokom 2019 došlo k poklesu ich hotovostného výnosu o 34 557 tis. eur. Nárast oproti schválenému rozpočtu bol spôsobený najmä vyšším výberom DPH oproti predpokladanému o 430 303 tis. eur, nárastom príjmu spotrebných daní o 53 673 tis. eur, nárastom príjmu z dane z poistenia o 6 809 tis. eur a zároveň poklesom príjmu dane z motorových vozidiel o 1 553 tis. eur.

Daň z pridanej hodnoty (DPH) sa rozpočtovala sumou 6 361 454 tis. eur a jej skutočný výber vo výške 6 791 757 tis. eur predstavuje plnenie rozpočtu na úrovni 106,8 %. Vyšší výnos v objeme 430 303 tis. eur pramení najmä zo stabilnej spotreby domácností pri udržaní úspešnosti výberu takmer na úrovni roka 2019. Skutočný výnos tejto dane bol v porovnaní s výnosom v roku 2019 vyšší o 63 876 tis. eur.

Spotrebné dane sa rozpočtovali sumou 2 204 065 tis. eur. Skutočný výnos bol o 53 673 tis. eur vyšší a dosiahol výšku 2 257 738 tis. eur. Výnos všetkých spotrebných daní bol vyšší ako sa predpokladalo pri rozpočte. Súvisí to najmä s vyšším ekonomickým rastom a spotrebou domácností v porovnaní s konzervatívnymi predpokladmi z dôvodu nepredvídateľného dopadu pandémie. Najväčší rozdiel bol pri minerálnom oleji (o 28 865 tis. eur), liehu (10 219 tis. eur) a tabakových výrobkoch (9 697 tis. eur). V porovnaní s rokom 2019 celkový výnos spotrebných daní poklesol o 100 009 tis. eur, t. j. o 4,2 %.

Dane z používania tovarov a z povolenia na výkon činnosti boli rozpočtované vo výške 142 800 tis. eur. V skutočnosti dosiahli výnos 141 232 tis. eur. Najväčšiu časť týchto daní tvorí daň z motorových vozidiel, ktorá bola rozpočtovaná v sume 142 701 tis. eur. Skutočný výnos bol 141 146 tis. eur. Súčasťou týchto daní je aj daň z úhrad za dobývací priestor (85 tis. eur) a výnos z dobiehajúcej cestnej dane.

Iné dane za tovary a služby tvoria výnos dane z poistenia a výnos z odvodu časti poistného z odvetví neživotného poistenia. Výnos dane z poistenia sa rozpočtoval v objeme 69 387 tis. eur, skutočný výnos bol 76 196 tis. eur. Kladný rozdiel vo výške 6 809 tis. eur bol spôsobený lepším vývojom makroprostredia. Odvod časti poistného bol k 31.12.2018 zrušený a pre rok 2020 sa rozpočtoval v sume 1 171 tis. eur z dobiehajúcich platieb. V skutočnosti prišli platby v objeme 1 328 tis. eur.

Dane z príjmov a kapitálového majetku sa rozpočtovali sumou 2 731 510 tis. eur. Skutočný výnos dosiahol 2 558 572 tis. eur, resp. 2 561 644 tis. eur po premietnutí 3 072 tis. eur zo sankcií³⁰. Oproti rozpočtu boli nižšie o 172 938 tis. eur (resp. o 169 866 tis. eur).

Celkový výnos podielovej dane z príjmov fyzických osôb, vrátane prevodov do obcí a VÚC, sa rozpočtoval vo výške 2 996 126 tis. eur. Skutočný výnos dane z príjmov fyzických osôb vrátane prevodov do obcí a VÚC dosiahol 3 120 154 tis. eur. Z toho výnos dane zo závislej činnosti predstavuje 3 090 068 tis. eur a výnos dane z podnikania, z inej samostatnej zárobkovej činnosti a z prenájmu 52 631 tis. eur. Prevod do obcí a VÚC predstavoval za rok 2020 spolu 3 146 223 tis. eur, resp. 3 143 151 tis. eur po presune časti sankcií. Prevod prostriedkov v zmysle § 50 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, ktorý znižuje celkový výnos dane z príjmov fyzických osôb, dosiahol sumu 22 544 tis. eur.

Daň z príjmov fyzických osôb je podielovou daňou a celý výnos dane sa prerozdeľuje stanoveným mechanizmom medzi obce a vyššie územné celky. Podiel obcí na výnose je 70 %, vyšším územným celkom pripadá zvyšných 30 % z výnosu. Na účte štátneho rozpočtu zostávajú priebežne len časti výnosu dane z dôvodu posunu medzi pripísaním dane na účet ŠR a jej prevedením na obce a vyššie územné celky.

Príjem štátneho rozpočtu z dane z príjmov fyzických osôb sa s ohľadom na uvedené pravidlá fiškálnej decentralizácie rozpočtoval sumou -48 281 tis. eur a skutočné plnenie dosiahlo hodnotu -26 069 tis. eur, resp. -22 997 tis. eur po presune časti sankcií.

Daň z príjmov právnických osôb (DPPO) sa rozpočtovala vo výške 2 546 921 tis. eur. Skutočný výnos dosiahol 2 349 560 tis. eur, čo predstavuje plnenie rozpočtu na 92,3 %. Výnos bol oproti rozpočtu nižší o 197 361 tis. eur. Za nižším hotovostným výnosom je nižšie vyrovnanie dane za rok 2019, ktoré malo vplyv na hotovostné príjmy za rok 2020. Okrem toho hotovostný výnos ponížili aj opatrenia na podporu podnikov z dôvodu poklesu hospodárstva v podobe odkladu preddavkov v roku 2020.

V rámci tzv. **asignácie dane**³¹ mali v roku 2020 fyzické a právnické osoby možnosť poukázať 2 % (v špecifických prípadoch právnické osoby len 1 % a fyzické osoby 3 %) z odvedenej dane na verejnoprospešný účel. V priebehu roka 2020 bolo týmto spôsobom prevedených 53 391 tis. eur, čo je v porovnaní s minulým rokom pokles o 19 680 tis. eur. Za poklesom je najmä posun termínov z dôvodu krízy. Termíny na podanie daňových priznaní fyzických aj právnických osôb sa presunuli až na koniec októbra 2020 a taktiež sa posunul termín na

³⁰ Vo FIN výkazoch príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu je zaznamenaný výnos dane z príjmov fyzických osôb (DPFO) v štátnom rozpočte vo výške -26 069 tis. eur a výnos zo sankcií 20 007 tis. eur. Výnos DPFO bez sankcií je znížený o prevod dane územným samosprávam, ktorý už zahŕňa sankcie. A z toho dôvodu je výnos z DPFO na účte štátneho rozpočtu vo FIN výkaze podhodnotený, a to o 3 072 tis. eur a sankcie sú o uvedenú sumu zároveň nadhodnotené. V tabuľke sú preto uvedené upravené výnosy DPFO a sankcií, pričom na celkové príjmy táto úprava vplyv nemá.

³¹ <https://www.mfsr.sk/sk/financie/institut-financnej-politiky/ekonomicke-statistiky/asignacia-dane/>
<https://www.mfsr.sk/sk/media/tlacove-spravy/slovensko-ma-lepsi-transparentnejši-model-asignacie.html>

prevedenie časti daní na verejnoprospešný účel. O prevod prostriedkov na osobitný účel bolo možné požiadať až do konca novembra 2020, pričom hotovostný prevod bol možný až do konca februára 2021. Za január a február roku 2021 sa na verejnoprospešné účely previedlo ďalších 16 367 tis. eur. Ak by sme analyticky porovnali celkovú sumu odvedenej dane na verejnoprospešný účel (rok 2020 vrátane januára a februára 2021), tak došlo len k miernemu poklesu celkových prostriedkov.

Prevod podielu dane	v tis. eur		
	Skutočnosť		
	2018	2019	2020
Prevod podielu dane z príjmov FO na osobitný účel	32 250	36 902	22 544
Prevod podielu dane z príjmov PO na osobitný účel	36 093	36 170	30 847
Spolu	68 343	73 071	53 391

Zdroj: MF SR

Daň z príjmov vyberaná zrážkou sa rozpočtovala sumou 232 870 tis. eur, v skutočnosti dosiahla výnos 235 081 tis. eur. Vyšší výnos bol najmä z vyššieho výberu daní z dividend. Naopak, nižší bol výnos z vkladov v bankách a z ročného zúčtovania zdravotných odvodov. Taktiež jednorazové vrátenie zaplatenej dane jednému subjektu za predchádzajúce roky znížilo výnos v roku 2020.

Výnos daní z medzinárodného obchodu a transakcií sa rozpočtoval v celkovej výške 20 408 tis. eur. V skutočnosti bol o 504 tis. eur nižší, vo výške 19 904 tis. eur. V porovnaní s rokom 2019 klesol o 1 175 tis. eur nižší. Najväčšiu časť na daniach z medzinárodného obchodu a transakcií tvorí výnos z podielu na vybraných finančných prostriedkoch, ktorého skutočný výnos vo výške 19 888 tis. eur predstavuje plnenie rozpočtu na 97,45 %.

Súčasťou daní z medzinárodného obchodu a transakcií je aj výnos z dovozného cla, ktoré sa uplatňuje na tovar dovážaný z krajín, ktoré nie sú členom EÚ a dobeh zrušenej dovoznej prirážky.

Ostatné dane boli v rozpočte tvorené daňou z emisných kvót a majetkovými daňami. V prvom polroku 2020 požiadali subjekty o vrátenie dane z emisných kvót v objeme 1 318 tis. eur. To bolo zapracované do rozpočtu. Majetkové dane boli rozpočtované v sume 5 tis. eur. Skutočnosť ostatných daní sa na konci roka zmenila len zanedbateľne.

Sankcie uložené v daňovom konaní a sankcie súvisiace s úhradou dane sa rozpočtovali v sume 17 162 tis. eur. Ich skutočná výška dosiahla sumu 20 007 tis. eur, resp. 16 935 tis. eur po presune podielu sankcií do dane z príjmov fyzických osôb, z ktorých bol poukázaný výnos územnej samosprávy.

V sledovanom roku 2020 neboli daňovými úradmi povolené úľavy na dani alebo odpustenia daňového nedoplatku na dani v zmysle § 70 daňového poriadku. Úľavy zo sankcie alebo odpustenie sankcie v zmysle § 157 daňového poriadku boli povolené daňovými úradmi v 415 prípadoch vo výške 745,2 tis. eur.

Povolené úľavy na dani / odpustenie daňového nedoplatku na dani / úľavy zo sankcie / odpustenie sankcie v tis. eur				
Finančný orgán	Úľavy na dani alebo odpustenie daňového nedoplatku na dani		Úľavy zo sankcie alebo odpustenie sankcie	
	počet	suma	počet	suma
Daňové úrady	0	0	413	737,5
Colné úrady /*	x	x	2	7,7
FR SR	x	x	x	x
Spolu	0	0	415	745,2

*Colné úrady neposkytujú úľavy a odpustenie dane v zmysle § 70 daňového poriadku

Zdroj: FR SR

Podrobné údaje o plnení daňových príjmov štátneho rozpočtu v roku 2020 sú uvedené v tab. č. 2 tabuľkovej prílohy štátneho záverečného účtu.

3.1.2 Nedaňové príjmy

Nedaňové príjmy do štátneho rozpočtu plynú najmä vo forme dividend, poplatkov a platieb, kapitálových príjmov z predaja dlhodobého hmotného majetku a úrokov z poskytnutých výpomocí. **V roku 2020 dosiahli tieto príjmy sumu 1 296 626 tis. eur, čo predstavuje 8,2 % z celkovo dosiahnutých príjmov štátneho rozpočtu.** Skutočné plnenie nedaňových príjmov predstavovalo 117,5 % rozpočtovanej hodnoty. V porovnaní s rokom 2019 sa vyinkasovaná suma znížila o 30 890 tis. eur, a to najmä z dôvodu nižších príjmov z dividend o 76 321 tis. eur a súčasne vyšších iných nedaňových príjmov o 48 544 tis. eur.

Súhrnný prehľad o plnení nedaňových príjmov poskytuje nasledovná tabuľka:

Nedaňové príjmy v tis. eur						
	Skutočnosť		Rozpočet 2020 3	Skutočnosť 2020 4	Rozdiel	
	2018 1	2019 2			v tis. eur 5=4-3	v % 6=4-3
Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku	451 113	516 837	448 184	434 268	-13 916	-3,1
v tom: dividendy	438 596	504 450	442 434	428 129	-14 305	-3,2
Administratívne poplatky a iné poplatky a platby	345 641	386 557	310 208	387 962	77 754	25,1
v tom: ostatné poplatky	224 022	261 942	204 573	191 808	-12 765	-6,2
pokuty, penále a iné sankcie	68 147	67 163	52 499	56 748	4 249	8,1
poplatky a platby z nepr. a náhod.						
predaja	52 627	56 372	52 356	111 807	59 451	113,6
Kapitálové príjmy	10 630	11 959	13 159	12 438	-721	-5,5
Úroky z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek, NFV	8 050	7 632	6 473	8 883	2 411	37,2
Iné nedaňové príjmy	396 163	404 531	325 318	453 075	127 757	39,3
v tom: odvod z hazardných hier	224 374	248 924	174 000	212 590	38 590	22,2
ostatné príjmy - iné	96 002	97 756	88 552	169 469	80 917	91,4
Spolu	1 211 597	1 327 516	1 103 342	1 296 626	193 285	17,5

Zdroj: MF SR

Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku sú svojou výškou dôležitou časťou nedaňových príjmov. Z tejto sumy najpodstatnejšiu časť tvoria **prijaté dividendy** z obchodných spoločností štátu, ktoré vyinkasovali vybrané kapitoly štátneho rozpočtu reálne v roku 2020 (najčastejšie rozdelené z výsledkov hospodárenia predchádzajúcich období).

Súhrnný prehľad prijatých dividend na hotovostnom princípe podľa kapitol ŠR poskytuje nasledovná tabuľka:

Príjem dividend podľa kapitol ŠR				v tis. eur		
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2018	2019	2020	2020	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Všeobecná pokladničná správa	362 631	437 471	418 035	418 035	0	0,0
Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	300 000	370 000	250 000	250 000	0	0,0
Západoslovenská energetika, a. s.	35 950	32 553	37 808	37 808	0	0,0
Stredoslovenská energetika, a. s.	3 270	4 586	96 204	96 204	0	0,0
Východoslovenská energetika HOLDING, a.s.	23 411	30 332	34 023	34 023	0	0,0
Ministerstvo financií SR	69 092	60 982	21 480	6 444	-15 036	-70,0
Tipos, národná lotériová spoločnosť, a.s.	6 000	2 000	3 000	3 300	300	10,0
Slovenská konsolidačná, a.s.	1 742	2 982	2 914	3 144	230	7,9
Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s.	2 350	6 000	850	0	-850	-100,0
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.	59 000	50 000	14 716	0	-14 716	-100,0
Ministerstvo hospodárstva SR	6 000	4 960	2 173	2 173	0	0,0
JAVYS, a.s.	6 000	4 960	2 173	2 173	0	0,0
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	597	768	495	779	284	57,4
Letisko Košice - Airport Košice, a.s.	570	757	495	779	284	57,4
Letisko Sliač, a.s.	20	0	0	0	0	x
Poštová banka, a.s.	7	11	0	0	0	x
Ministerstvo zah. vecí a európ. záležitostí SR	213	216	218	698	480	220,2
Správa služieb diplomatického zboru, a.s.	213	216	218	698	480	220,2
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	63	53	33	0	-33	-100,0
Technická inšpekcia, a.s.	63	53	33	0	-33	-100,0
Spolu	438 596	504 450	442 434	428 129	-14 305	-3,2

Zdroj: MF SR

Celková výška prijatých dividend v roku 2020 bola v sume 428 129 tis. eur. Najvyšší príjem z dividend bol v kapitole Všeobecná pokladničná správa v sume 418 035 tis. eur, do rozpočtu ktorej patria dividendy od Slovenského plynárenského priemyslu, a. s. a jednotlivých energetických spoločností. Druhý najvyšší príjem dosiahlo Ministerstvo financií SR, ktoré získalo z dividend 6 444 tis. eur, ale táto kapitola zaznamenala aj najvyšší medziročný pokles, a to až v sume 54 538 tis. eur. Celkové príjmy z dividend v kapitole Ministerstva financií SR boli rozpočtované v objeme 21 480 tis. eur, avšak boli znížené rozpočtovým opatrením. Dôvodom bolo najmä neplnenie príjmov z dividend od Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy, a. s., keďže riadne valné zhromaždenie spoločnosti schválilo preúčtovanie dosiahnutého zisku po zdanení za rok 2019 do nerozdeleného zisku. Schválený rozpočet dividend od tejto spoločnosti sa tak znížil o 14 716 tis. eur.

Príjmy z vlastníctva dosiahli 5 529 tis. eur, z toho najviac v rozpočte Ministerstva vnútra SR 1 339 tis. eur, Ministerstva spravodlivosti SR 737 tis. eur, Ministerstva zdravotníctva SR 620 tis. eur a Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR 610 tis. eur. Z celkovej

sumy tvorili najviac príjmy z prenájmu budov a priestorov 4 317 tis. eur a príjmy z prenájmu pozemkov 708 tis. eur.

Iné príjmy z podnikania v celkovej sume 609 tis. eur sú oproti roku 2019 nižšie až o 5 008 tis. eur nakoľko v nich už nie je zahrnutý osobitný odvod zo zisku po zdanení, ktorý prijímalo v minulých rokoch Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR od štátneho podniku Lesy SR, š. p. Tieto prostriedky už za rok 2020 boli ponechané priamo v podniku Lesy SR, š. p. ako posilnenie zdrojov na financovanie činností štátneho podniku. Z celkovo prijatej sumy iných príjmov z podnikania dosiahlo Ministerstvo financií SR 250 tis. eur od Exportno-importnej banky SR, Ministerstvo životného prostredia SR 200 tis. eur od Vodohospodárskej výstavby, š. p. a Ministerstvo dopravy a výstavby SR čiastku 147 tis. eur ako podiel zo zisku plynúceho z výnosov z prenájmu odpočívadiel za rok 2019.

Príjem z administratívnych poplatkov a iných poplatkov a platieb závisí od počtu jednotlivých konaní v priebehu roka. Schválený rozpočet vo výške 310 208 tis. eur dosiahol plnenie o 77 754 tis. eur vyššie (387 962 tis. eur), čo je za posledné tri roky najviac.

Súhrnný prehľad o plnení administratívnych poplatkov a iných poplatkov a platieb poskytuje nasledovná tabuľka:

Administratívne poplatky a iné poplatky a platby	v tis. eur					
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2018	2019	2020	2020	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Administratívne poplatky	224 866	263 022	205 352	219 407	14 055	6,8
z toho: súdne poplatky	24 438	19 384	9	26 986	26 977	x
Pokuty, penále a iné sankcie	68 147	67 163	52 500	56 748	4 248	8,1
Poplatky a platby z nepriemyselného a náhod. predaja	52 624	56 372	52 356	111 807	59 451	113,6
Spolu	345 637	386 557	310 208	387 962	77 754	25,1

Zdroj: MF SR

V rámci tejto kategórie dosiahli najvyšší príjem **ostatné administratívne poplatky**, a to čiastku 191 808 tis. eur, z ktorých rozhodujúca suma plyní do rozpočtu kapitoly Všeobecnej pokladničnej správy (177 584 tis. eur).

Súdne poplatky rozpočtované v rámci ostatných poplatkov dosiahli skutočné plnenie vo výške 26 986 tis. eur, takmer v celej výške v kapitole Všeobecná pokladničná správa. V roku 2020 sa takmer všetky súdne poplatky platili prostredníctvom systému e-Kolok, tak ako aj všetky ostatné administratívne poplatky.

Pokuty, penále a iné sankcie dosiahli úhrnom 56 748 tis. eur, a sú vyrubované zo strany štátnych úradov najmä v súvislosti s porušením daňových, colných, cenových a ostatných predpisov. Najväčší podiel tvorí kapitola Ministerstva vnútra SR (38 130 tis. eur), kde išlo najmä o príjmy od fyzických osôb, právnických osôb alebo zahraničných osôb najmä za uložené pokuty za dopravné priestupky (24 759 tis. eur), pokuty za neuhradené diaľničné známky a mýto (6 040 tis. eur), pokuty z tzv. objektívnej zodpovednosti (zodpovednosť držiteľa vozidla za niektoré skutky vodiča) v sume 4 129 tis. eur a pokuty za chýbajúcu emisnú a technickú kontrolu motorových vozidiel (2 844 tis. eur).

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR prijalo za porušenie predpisov sumu 5 968 tis. eur vo forme blokových pokút a pokút za porušovanie pracovnoprávných predpisov a predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ukladané najmä inšpektorátmi

práce) a odvodov za neplnenie povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím podľa § 65 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR získalo príjmy za porušenie predpisov v celkovej výške 2 245 tis. eur. Najväčší objem príjmov (2 080 tis. eur) dosiahla Štátna veterinárna a potravinová správa SR spolu s regionálnymi úradmi veterinárnej a potravinovej správy, a to z pokút, ktoré boli uložené prevádzkovateľom v obchodných sieťach.

Protimonopolný úrad SR dosiahol príjem 2 125 tis. eur z pokút uložených podnikateľským subjektom v oblasti dodržiavania pravidiel hospodárskej súťaže. Keďže počas roka 2020 boli uhradené aj pohľadávky z pokút uložených v minulých rokoch, skutočne dosiahnuté príjmy prekročili schválený rozpočet.

Všeobecná pokladničná správa získala príjem z pokút v sume 2 072 tis. eur. Z toho Finančné riaditeľstvo SR vybralo pokuty za porušenie predpisov vo výške 1 022 tis. eur, Rada pre vysielanie a retransmisiiu v sume 466 tis. eur, Úrad pre reguláciu hazardných hier v sume 236 tis. eur a Úrad na ochranu osobných údajov SR v sume 126 tis. eur. Čiastka 222 tis. eur bola pripísaná na účet samotnej kapitoly.

Poplatky a platby z nepriemyselného a náhodného predaja prijali kapitoly v celkovej čiastke 111 807 tis. eur, z toho takmer v celej výške za predaj výrobkov, tovarov a služieb (109 073 tis. eur). Oproti schválenému rozpočtu dosiahli tieto poplatky vyššie plnenie až o 113,6 %. Najvyššiu čiastku získalo Ministerstvo dopravy a výstavby SR, a to 76 858 tis. eur, pričom schválený rozpočet bol prekročený až o 62 824 tis. eur najmä z dôvodu, že príjmy z jednorazových úhrad sa nerozpočtujú. Išlo najmä o príjmy získané na základe výberového konania na pridelenie frekvencií z frekvenčných pásiem 700 MHz, 900 MHz a 1 800 MHz. Predmetné frekvencie boli pridelené pre budovanie tzv. 5G sietí – primárne frekvenčné pásmo 700 MHz. Ostatné dve frekvencie boli ponúkané ako zostávajúce k frekvenciám, ktoré už súčasní poskytovatelia celoplošných mobilných elektronických komunikačných služieb majú k dispozícii. Jednorazové platby za dané frekvencie za štyroch operátorov tvorili sumu 57 665 tis. eur (5G), suma 15 185 tis. eur bola úhrada za správu frekvencií a suma 1 295 tis. eur boli príjmy za oznamovaciu povinnosť. Ďalšiu sumu vo výške 2 608 tis. eur tvorili výnosy z mýta na koncesných cestách od Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s.

Ministerstvo spravodlivosti SR získalo čiastku 16 703 tis. eur najmä z vedľajšieho hospodárstva za predaj výrobkov, tovarov a služieb a za lekárske výkony v Zbore väzenskej a justičnej stráže, ďalej za právne služby, náhrady trov preddavkované zo štátneho rozpočtu (svedočné, znalecké a tlmočnicke úkony) a iné. Ministerstvo vnútra SR prijalo čiastku 4 528 tis. eur, napríklad za napojenie na pulty centrálnej ochrany, za ochranu objektov spoločností Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a. s., služby policajného doprovodu pri ochrane osôb alebo peňazí a iné.

Kapitálové príjmy sú príjmy z predaja hnutel'ného aj nehnuteľného majetku štátu, ktorý je vyhlásený za prebytočný alebo neupotrebitel'ný. Jednotlivé kapitoly štátneho rozpočtu sú zodpovedné za pravidelné vyhodnocovanie fyzického stavu majetku a rozhodnutie o jeho prebytočnosti alebo neupotrebitel'nosti. V návrhu rozpočtu sa premietajú zámery na odpredaj tohto majetku, pričom z dôvodu splnenia legislatívnych podmienok na predaj majetku štátu môže k plneniu tohto zámeru dôjsť až nasledujúce obdobie. Hotovostné plnenie kapitálových príjmov dosiahlo 12 438 tis. eur, z toho najviac predaj pozemkov 7 110 tis. eur a predaj kapitálových aktív 4 951 tis. eur.

Príjmy z predaja pozemkov boli dosiahnuté v najväčšom objeme v kapitole Ministerstva vnútra SR (5 685 tis. eur). Išlo o príjmy z predaja pozemkov v súvislosti s predajom bytov zamestnancom a pozemkov, ktoré boli identifikované ako prebytočné, teda ktoré neslúžili na plnenie úloh ministerstva. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR dosiahlo

sumu 1 130 tis. eur za predaj vybraných budov s pozemkami v Bratislave v správe Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho.

Objemovo najväčší rozpočet príjmov z predaja kapitálových aktív tak ako v predchádzajúcich rokoch predpokladala kapitola Ministerstva vnútra SR (aj z dôvodu veľkého počtu rozpočtových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti), a to v sume 4 149 tis. eur. Skutočné plnenie k 31. 12. 2020 dosiahla len v objeme 1 822 tis. eur a išlo v prevažnej miere o úhradu zostatkových cien odpredaných bytov zamestnancom a v menšej miere o predaj prebytočného hnutel'ného a nehnuteľného majetku iným subjektom ako zamestnancom. Nižšie skutočné plnenie oproti schválenému rozpočtu bolo v dôsledku toho, že sa v roku 2020 nerealizovali nové odpredaje bytov zamestnancom.

Úroky z tuzemských úverov, pôžičiek a návratných finančných výpomocí dosiahli 8 883 tis. eur, pričom kapitola Všeobecná pokladničná správa tvorí takmer 100 % týchto príjmov z dôvodu poskytnutých návratných finančných výpomocí v predchádzajúcich obdobiach a úročenia účtov finančného hospodárenia. *Úroky z účtov finančného hospodárenia so Štátnou pokladnicou* dosiahli sumu 4 052 tis. eur, čo znamená prekročenie rozpočtovanej sumy o 1 295 tis. eur. Uvedené príjmy boli vyššie oproti rozpočtovaným z dôvodu vyšších priemerných zostatkov na účtoch štátnych finančných aktív, na účtoch prostriedkov Európskej únie, na účtoch štátnych príspevkových organizácií a verejných vysokých škôl. Plnenie príjmov bolo pozitívne ovplyvnené aj skutočnosťou, že Štátna pokladnica previedla do príjmov štátneho rozpočtu saldo kurzových rozdielov z konverzných operácií za rok 2020.

Úroky z návratných finančných výpomocí boli rozpočtované v sume 3 711 tis. eur, a to za Agentúru pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov. V skutočnosti dosiahli sumu 4 830 tis. eur. Plnenie rozpočtovaných príjmov z úrokov z návratnej finančnej výpomoci poskytnutej Agentúre pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov je na úrovni 100,0 %. Nemocnica s poliklinikou Liptovský Mikuláš a Nemocnica s poliklinikou Ilava uhradili úroky z návratnej finančnej výpomoci poskytnutej zdravotníckym zariadeniam v roku 2009. Plnenie týchto príjmov bolo pozitívne ovplyvnené aj splácaním úrokov z návratnej finančnej výpomoci poskytnutej v roku 2018 spoločnosti GA Drilling, a. s. a v roku 2019 spoločnosti Tachyum, s. r. o.

Iné nedaňové príjmy tvoria najmä odvod z hazardných hier, odvod prevádzkovateľov distribučných sústav a prenosovej sústavy, ostatné odvody a príjem z nezrovnalostí a iných vratiek za prostriedky EÚ. K 31. 12. 2020 dosiahli tieto príjmy celkovú výšku 453 075 tis. eur.

Príjem z odvodu z hazardných hier je súčasťou rozpočtu kapitoly Všeobecná pokladničná správa a dosiahol 212 590 tis. eur, čo predstavuje 122,2 % schváleného rozpočtu (prekročenie rozpočtu o 38 590 tis. eur) a až 46,9 % celkových iných nedaňových príjmov. Tieto príjmy boli prekročené z dôvodu, že sa oproti pôvodne rozpočtovanej sume v novele štátneho rozpočtu na rok 2020 predpokladal väčší výpadok týchto príjmov ako bola nakoniec skutočnosť.

Príjmy z odvodu tvorili finančné prostriedky zo zúčtovania vzťahov so štátnym rozpočtom zo strany podnikateľských subjektov, príspevkových a rozpočtových organizácií, ústredných orgánov, neziskových organizácií, obcí a vyšších územných celkov, ktorým tieto prostriedky štátneho rozpočtu boli poskytnuté. V roku 2020 objem týchto odvodov dosiahol 31 125 tis. eur, z toho takmer 100% plnenia je súčasťou príjmov kapitoly Všeobecná pokladničná správa, ktorá vykonáva záverečné zúčtovanie s prijímateľmi prostriedkov štátneho rozpočtu. Najväčší podiel na tejto sume predstavuje príjem z finančného zúčtovania s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR v sume 12 943 tis. eur, Ministerstvom dopravy a výstavby SR v sume 8 447 tis. eur, Ministerstvom zdravotníctva SR v sume 4 689 tis. eur, Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR v sume 1 894 tis. eur a Ministerstvom vnútra SR v sume 988 tis. eur.

Vrátené neoprávnene použité alebo zadržané finančné prostriedky sa rozpočtovali vo výške 322 tis. eur a v skutočnosti dosiahli 20 791 tis. eur. Tento rozdiel bol spôsobený najmä príjmami z nezrovnalostí a iných vratiek za prostriedky Európskej únie, ktoré pôvodne rozpočtované neboli a dosiahli skutočnosť 16 413 tis. eur a taktiež príjmami od fyzickej osoby s nárastom oproti schválenému rozpočtu v sume 3 636 tis. eur. Vrátenia za nezrovnalosti vznikli väčšinou nedodržaním zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku pri realizácii projektov financovaných z prostriedkov EÚ zo strany prijímateľov. Najvyššiu sumu z tohto titulu získala kapitola Ministerstva financií SR (6 713 tis. eur). Išlo o príjmy na základe zistených nezrovnalostí najmä z titulu verejného obstarávania pri realizácii projektov OP II. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR dosiahlo príjmy z individuálnych nezrovnalostí a iných vratiek od prijímateľov za projekty zazmluvnené v rámci Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v sume 2 525 tis. eur. Kapitola Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR získala sumu 1 561 tis. eur za Operačný program Ľudské zdroje a Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia. Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR dosiahlo čiastku 1 385 tis. eur najmä z Operačného programu Technická pomoc za programové obdobie 2007-2013 a programové obdobie 2014-2020.

Okrem nezrovnalostí a vratiek za prostriedky EÚ boli významným príjmom aj vrátené neoprávnene použité alebo zadržané finančné prostriedky od fyzických osôb v sume 3 667 tis. eur, z toho najviac v kapitole Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (3 599 tis. eur). Išlo o vratky z poskytnutých dávok sociálnej pomoci a štátnych sociálnych dávok z minulých rokov od ich poberateľov, ktorým vznikla povinnosť ich vrátenia za určité obdobie, alebo len časti z vyplnenej sumy, keďže ich napríklad poberali dlhšie ako mali nárok.

Zvyšnú časť iných nedaňových príjmov v hodnote 169 469 tis. eur tvorili najmä príjmy kapitoly Ministerstva hospodárstva SR v sume 104 255 tis. eur. Išlo najmä o *odvody prevádzkovateľov distribučných sústav a prenosovej sústavy*, ktorí sú povinní odvádzať do štátneho rozpočtu odvod z množstva elektriny dodanej koncovým odberateľom elektriny (68 839 tis. eur) a príjem v sume 35 200 tis. eur ako *kompenzáciu za neuplatnenie predkupného práva štátu* na menšinový podiel zahraničného investora v spoločnosti Východoslovenská energetika Holding, a.s.

Kapitola Všeobecná pokladničná správa dosiahla príjmy vo výške 42 328 tis. eur, z toho čiastka 35 422 tis. eur bola príjmom súvisiacim s ukončením súdnych sporov medzi Slovenskou republikou (zastúpenou MF SR) a Devín bankou, a.s. Táto suma bola pôvodne rozpočtovaná v rámci príjmov z vratiek.

Ministerstvo spravodlivosti SR získalo čiastku 9 993 tis. eur najmä z *úhrad trov konania a výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody, z úhrad pohľadávok obvinených a odsúdených, z prepadnutých kaucii, zábezpek, z prepísaných mánk a škôd*.

Príjmy kapitoly Ministerstva vnútra SR v sume 7 203 tis. eur tvorili odvody za odňatie poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy, príjmy z predpísaných mánk a škôd, príjmy z trov konania, príjmy z dedičského konania, príjmy z poplatkov za obnovu evidencie pozemkov a iné.

Podrobné údaje o plnení nedaňových príjmov štátneho rozpočtu v roku 2020 sú uvedené v tab. č. 3 tabuľkovej prílohy štátneho záverečného účtu.

3.1.3 Granty a transfery

Granty a transfery boli na rok 2020 rozpočtované v celkovej výške 1 716 461 tis. eur, čo je oproti roku 2019 viac len o 14 709 tis. eur. Skutočné príjmy štátneho rozpočtu z grantov a transferov dosiahli sumu 2 588 586 tis. eur a v porovnaní s rokom 2019 je to viac o 427 010 tis. eur. Rozhodujúcu časť týchto prostriedkov ako v rozpočte tak aj v skutočnom plnení tvoria každý rok zdroje z rozpočtu EÚ, alokované a čerpané v rámci príslušných programových období (aktuálne ako aj dobiehajúce programové obdobia).

Súhrnný prehľad o plnení grantov a transferov poskytuje nasledovná tabuľka:

Granty a transfery				v tis. eur		
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2018	2019	2020	2020	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Tuzemské granty a transfery	33 861	34 631	38 772	37 226	-1 546	-3,99
Zahraničné granty a transfery	2 169 773	2 126 944	1 677 689	2 551 360	873 671	52,08
z toho: prostriedky z rozpočtu EÚ	2 169 725	2 126 921	1 677 689	2 551 329	873 640	52,07
Spolu	2 203 634	2 161 575	1 716 461	2 588 586	872 125	48,09

Zdroj: MF SR

Tuzemské granty a transfery v rámci verejnej správy dosiahli plnenie 37 226 tis. eur, pričom objemovo najvýznamnejšiu predstavujú príspevky zdravotných poisťovní na činnosť operačných stredísk záchrannej zdravotnej služby a na správu a rozvoj národného zdravotníckeho informačného systému vo výške 37 076 tis. eur v zmysle zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorých prijímateľom je Ministerstvo zdravotníctva SR.

Zahraničné transfery boli rozpočtované vo výške 1 677 689 tis. eur. Skutočné plnenie týchto príjmov bolo vo výške 2 551 329 tis. eur, čo predstavuje oproti schválenému rozpočtu vyššie plnenie až o 873 640 tis. eur. Išlo o prostriedky z rozpočtu Európskej únie pre programy, ktoré sa v Slovenskej republike poskytujú prostredníctvom certifikačného orgánu (Ministerstva financií SR a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR) alebo Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

Prostriedky za štrukturálne operácie³² boli v roku 2020 rozpočtované za programy 3. programového obdobia 2014-2020, a to za fondy - Európsky fond regionálneho rozvoja (vrátane programov európskej územnej spolupráce, pre ktoré je Ministerstvo financií SR certifikačným orgánom - Interreg V-A SK-AT 2014-2020, Interreg V-A SK-CZ 2014-2020), Európsky sociálny fond, Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí, Kohézny fond, Európsky námorný a rybársky fond a Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby.

Prostriedky za poľnohospodárske fondy boli v roku 2020 rozpočtované za Európsky poľnohospodársky záručný fond (Priame platby a Trhovo orientované výdavky) a za Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (Program rozvoja vidieka).

Po schválení rozpočtu príjmov za prostriedky EÚ došlo postupne v priebehu roka 2020 k úprave rozpočtu na úroveň 2 464 567 tis. eur. K úpravám došlo v nadväznosti na vysporiadanie finančných prostriedkov za finančné opravy v zmysle § 15 zákona č. 523/2004 Z. z.

³² Prostriedky za štrukturálne operácie zahŕňajú fondy – Európsky fond regionálneho rozvoja (vrátane programov európskej územnej spolupráce pre ktoré je Ministerstvo financií SR certifikačným orgánom - Interreg V-A SK-AT 2014-2020, Interreg V-A SK-CZ 2014-2020), Európsky sociálny fond, Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí, Kohézny fond, Európsky námorný a rybársky fond a Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby.

o rozpočtových pravidlách verejnej správy, v nadväznosti na prijaté oznámenia o výške prostriedkov, ktoré budú použité v nasledujúcich rokoch v zmysle § 8 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a v nadväznosti na ostatné viazania prostriedkov v zmysle § 18 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Zároveň z dôvodu rýchlejšej implementácie projektov v rámci OP Technická pomoc 2014 - 2020 bol navýšený rozpočet Úradu vlády SR v sume 9 323 tis. eur z kapitoly VPS – Rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ – rýchlejšia realizácia a väčší počet projektov a ďalšie výdavky súvisiace s financovaním spoločných programov.

Skutočné plnenie príjmov zo zahraničných transferov vo výške 2 551 329 tis. eur predstavuje plnenie na úrovni 104 % z upraveného rozpočtu. Vyššie plnenie príjmov nastalo z titulu vysporiadania programových korekcií za programové obdobie 2007 – 2013.

Príjmy za štrukturálne operácie, pri ktorých plní úlohu certifikačného orgánu Ministerstvo financií SR sú vo výške 1 891 242 tis. eur (z toho štrukturálne fondy 2. programového obdobia v sume 196 858 tis. eur, Kohézny fond 2. programového obdobia v sume 109 230 tis. eur, štrukturálne fondy 3. programového obdobia v sume 1 266 285 tis. eur a Kohézny fond 3. programového obdobia v sume 318 869 tis. eur). Príjmy za štrukturálne operácie, pri ktorých plní úlohu certifikačného orgánu Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR sú v sume 5 793 tis. eur. **Príjmy za poľnohospodárske fondy** boli vo výške 654 294 tis. eur.

Plnenie príjmov sa realizuje prostredníctvom platobných jednotiek, ktoré môžu byť aj na ministerstvách, ktoré neplnia funkciu certifikačného orgánu. Nasledujúci opis prostriedkov z rozpočtu EÚ zaradených do príjmov rozpočtu je z pohľadu rozhodujúcich organizácií resp. rezortov. Použitie týchto prostriedkov vo výdavkoch štátneho rozpočtu je komentované v samostatných častiach 3.2. a 3.4.

Kapitola Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (v rámci toho Pôdohospodárska platobná agentúra a platobná jednotka) prijala sumu 744 403 tis. eur, ktorá bola rozdelená do oblasti pôdohospodárstva a do oblasti rozvoja vidieka. Za oblasť pôdohospodárstva išlo o príjmy z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu v objeme 454 743 tis. eur, príjmy z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka vo výške 199 551 tis. eur určené na financovanie opatrení programu Rozvoja vidieka SR 2014 - 2020 a príjmy z Európskeho námorného a rybárskeho fondu vo výške 84 tis. eur určené na financovanie opatrení Operačného programu Rybné hospodárstvo 2014 – 2020. Z ostatných zdrojov išlo najmä o príjmy z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v sume 90 025 tis. eur³³.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR prijalo sumu 480 968 tis. eur, z toho v rámci Operačného programu Ľudské zdroje 462 062 tis. eur a Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia sumu 13 113 tis. eur.

Ministerstvo životného prostredia SR prijalo sumu 323 045 tis. eur. Išlo o príjmy z rozpočtu Európskej únie, ktoré boli určené na financovanie opatrení Operačného programu Kvalita životného prostredia v členení na prostriedky z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v sume 125 865 tis. eur a z Kohézneho fondu v sume 155 086 tis. eur. V rámci Operačného programu Životné prostredie v sume 42 094 tis. eur.

³³ Zostatok nenaplnených rozpočtovaných príjmov EÚ v rámci EFRR v celkovej sume 194 306 tis. eur bol základe Dohody o prechode práv a povinností, uzavretej v súlade so zákonom č. 134/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony a v súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky č. 355 zo dňa 4. júna 2020 (ďalej len „Dohoda“) zo dňa 30.09.2020 medzi rozpočtovými kapitolami MPRV SR a MIRRI SR rozpočtovým opatrením Ministerstva financií SR č. 63 oddelimitovaný v prospech Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR.

Ministerstvo dopravy a výstavby SR prijalo sumu 298 391 tis. eur, z toho plnenie príjmov v rámci Operačného programu Doprava (programové obdobie 2007-2013) bolo v sume 95 173 tis. eur (z toho fond ERDF v sume 20 401 tis. eur a Kohézny fond v sume 74 772 tis. eur) a plnenie príjmov v rámci Operačného programu Integrovaná infraštruktúra (programové obdobie 2014- 2021) v sume 203 217 tis. eur (z toho fond ERDF v sume 39 434 tis. eur a Kohézny fond v sume 163 783 tis. eur).

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR prijalo sumu 206 445 tis. eur, v tom v rámci Operačného programu integrovaná infraštruktúra 25 395 tis. eur, v rámci Operačného programu Technická pomoc sumu 5 454 tis. eur, v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu v sume 109 496 tis. eur, v rámci Interreg V-A SK-AT v sume 8 088 tis. eur, v rámci Interreg V-A SK-CZ v sume 3 877 tis. eur, v rámci Regionálneho operačného programu (programové obdobie 2007-2013) v sume 48 690 tis. eur a v rámci Operačného programu Bratislavský kraj (programové obdobie 2007-2013) v sume 175 595 tis. eur.

V kapitole Ministerstva hospodárstva SR bolo prijatých 201 160 tis. eur na poskytnutie podpory z európskych štrukturálnych a investičných fondov v programovom období 2014 – 2020. Je zamerané na vytvorenie stabilného prostredia priaznivého pre inovácie pre všetky relevantné subjekty a podporu zvýšenia efektívnosti a výkonnosti systému výskumu, vývoja a inovácií, ako základného piliera pre zvyšovanie konkurencieschopnosti, udržateľného hospodárskeho rastu a zamestnanosti. Hlavným cieľom je rozšírenie výskumnej a inovačnej infraštruktúry a kapacít na rozvoj excelentnosti v oblasti výskumu a inovácií a podpora kompetenčných centier. Navýšenie prostriedkov štátneho rozpočtu vo finančnom pláne OP II s cieľom implementovať pomoc mikro, malým a stredným podnikom na uľahčenie prekonania obmedzení súvisiacich s pandémiou COVID-19 v sume 97 699 tis. eur.

Výdavky OP II boli v roku 2020 použité aj na financovanie finančných nástrojov, kde zámerom je poskytovanie finančných prostriedkov na podporu zvyšovania konkurencieschopnosti podnikov, zabezpečovanie prístupu k finančným zdrojom pre podniky na Slovensku a zvyšovanie investícií do podpory podnikov najmä v oblasti technologického rozvoja, inovácií, výskumu a vývoja. Táto podpora predstavuje návratnú pomoc a môže sa poskytnúť formou úverov, záruk, rizikového kapitálu a iného kapitálového financovania.

Ministerstvo vnútra SR prijalo zo zahraničných transferov 72 238 tis. eur, v rámci Operačného programu Ľudské zdroje sumu 38 537 tis. eur a v rámci Operačného programu Efektívna verejná správa sumu 33 701 tis. eur.

Bližšie informácie o príjmoch z rozpočtu EÚ sú uvedené v samostatnej kapitole 3.4 Vzťahy štátneho rozpočtu k Európskej únii.

Podrobné údaje o príjmoch štátneho rozpočtu podľa kapitol, kategórií rozpočtovej klasifikácie a podľa zdrojov za rok 2020 sú uvedené v tab. č. 4 až 6 tabuľkovej prílohy štátneho záverečného účtu.

3.2 Výdavky štátneho rozpočtu

Pri rozpočtovaní hotovostných výdavkov štátneho rozpočtu na rok 2020 sa zohľadňovali zámery a ciele rozpočtovej politiky vlády SR ako aj legislatívne zmeny tak, aby sa dodržali pravidlá rozpočtového hospodárenia, najmä:

- možnosť použitia kapitálových výdavkov na určený účel aj v nasledujúcich dvoch rozpočtových rokoch po rozpočtovom roku, na ktorý boli rozpočtované,
- možnosť použitia prostriedkov Európskej únie vrátane spolufinancovania zo štátneho rozpočtu aj v nasledujúcich rozpočtových rokoch až do ich vyčerpania na určený účel,
- pri bežných transferoch s výnimkou miezd, poskytnutých príjmom po 1. auguste rozpočtového roka, možnosť ich použitia do konca prvého štvrťroka nasledujúceho roka,
- viacročné rozpočtovanie na tri rozpočtové roky,
- rozpočtovanie formou bežných a kapitálových výdavkov pri uplatňovaní rozpočtovej klasifikácie,
- využívanie programového rozpočtovania, aby bolo možné transparentné hodnotenie formulovaných zámerov,
- poskytovanie dotácií v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok v nadväznosti na zákon č. 67/2020 o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19, ktorý umožňuje používanie bežných a kapitálových výdavkov v predĺženej lehote.

Podrobný prehľad o výdavkoch štátneho rozpočtu v roku 2020 podľa kategórií rozpočtovej klasifikácie a kapitol štátneho rozpočtu, o bežných transferoch a kapitálových výdavkoch je uvedený v tab. 7 až 9 tabuľkovej prílohy štátneho záverečného účtu.

3.2.1 Výdavky štátneho rozpočtu podľa ekonomickej klasifikácie

Novelou štátneho rozpočtu v roku 2020 boli schválené výdavky vo výške 26 319 081 tis. eur, čo v porovnaní so schváleným rozpočtom pre rok 2019 (17 538 901 tis. eur) predstavovalo nárast o 33,4 %. Skutočne bolo vynaložených 23 509 057 tis. eur, na čom sa bežné výdavky podieľali objemom 20 846 610 tis. eur a kapitálové výdavky objemom 2 662 446 tis. eur.

Realizované výdavky boli oproti schválenému rozpočtu nižšie o 2 810 024 tis. eur a v medziročnom porovnaní vzrástli o 5 482 041 tis. eur, a to najmä z dôvodu krytia potrieb vyvolaných pandémiou COVID-19.

3.2.1.1 Bežné výdavky

Bežné výdavky boli rozpočtované v sume 24 690 943 tis. eur a ich skutočné čerpanie predstavovalo sumu 20 846 610 tis. eur. Rozdiel skutočnosti oproti rozpočtu znamenal nižšie čerpanie o 3 844 333 tis. eur, a to najmä v kategórii tovarov a služieb, kde sa rozpočtovali mimoriadne výdavky na boj s pandémiou.

Prehľad bežných výdavkov v štruktúre ekonomickej klasifikácie je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Bežné výdavky podľa ekonomickej klasifikácie				v tis. eur		
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2018	2019	2020	2020	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	2 026 060	2 322 962	2 426 676	2 573 842	147 166	6,1
Poistné a príspevok do poisťovní	728 292	832 828	855 329	928 542	73 213	8,6
Tovary a služby	1 634 652	1 727 981	10 434 091	2 267 098	-8 166 993	-78,3
Bežné transfery	9 771 657	10 284 025	10 974 577	15 076 858	4 102 281	37,4
<i>v tom:</i>						
<i>v rámci verejnej správy</i>	4 411 134	4 612 021	4 741 599	7 534 939	2 793 340	58,9
<i>jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám</i>	3 757 414	4 002 928	4 381 650	5 400 185	1 018 535	23,2
<i>nefin. subjektom a transfery PO nezaraďeným vo verejnej správe</i>	713 871	814 907	848 014	1 163 129	315 115	37,2
<i>do zahraničia</i>	824 498	845 686	1 001 112	976 976	-24 136	-2,4
<i>do tuzemských finančných inštitúcií</i>	64 740	8 501	2 203	1 629	-574	-26,1
Splácanie úrokov a platby súvisiace s úverom	270	270	270	270	0	0,0
Spolu	14 160 931	15 168 066	24 690 943	20 846 610	-3 844 333	-15,6

Zdroj: MF SR

Výdavky na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania

Zákon o štátnom rozpočte na rok 2020 stanovil pre zamestnancov rozpočtových organizácií kapitol štátneho rozpočtu limit výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania (OOV) ako záväzný ukazovateľ z kódu 111 (zdroj štátneho rozpočtu) a 11H (transfery od ostatných subjektov verejnej správy) v úhrnnej sume 2 426 671 tis. eur. V priebehu roka bol rozpočet výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a OOV na zdroji 111 rozpočtovými opatreniami zvýšený o 73 447 tis. eur na 2 500 118 tis. eur. Okrem zdroja 111 boli výdavky na mzdy, platy, služobné príjmy a OOV upravené aj zo zdrojov EÚ a prostriedkov na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu o sumu 87 166 tis. eur a z iných zdrojov o 107 tis. eur, na sumu 2 587 391 tis. eur. **V skutočnosti bolo na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania zamestnancov rozpočtových organizácií kapitol štátneho rozpočtu za všetky zdroje vynaložených celkom 2 573 842 tis. eur, čo je o 250 880 tis. eur (10,8 %) viac než v roku 2019.**

Z prostriedkov štátneho rozpočtu zo zdroja 111 boli na mzdy, platy, služobné príjmy a OOV zamestnancov vyčerpané finančné prostriedky v sume 2 486 569 tis. eur. Na zdrojoch 111, 72e, 72g a 72h boli v súhrne vyplatené mzdy na úrovni 2 486 676 tis. eur. Z iných zdrojov ako vyššie uvedených boli čerpané finančné prostriedky v sume 87 166 tis. eur (ide o prostriedky EÚ a prostriedky na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu).

V rámci skutočne vyčerpaných výdavkov na mzdy a platy v rozpočtových organizáciách kapitol štátneho rozpočtu bola pre 1 110 zamestnancov (0,9 % zo skutočného počtu zamestnancov za rok 2020) vyplatená odmena pri príležitosti letnej dovolenky v sume 1 168 tis. eur (medziročne o 21 346 tis. eur menej). Pri príležitosti vianočných sviatkov bola pre 643 osôb (0,5 % zo skutočného počtu zamestnancov za rok 2020) vyplatená odmena v sume 1 070 tis. eur (medziročný pokles o 14 880 tis. eur).

Limit výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania bol ako záväzný ukazovateľ na zdroji 111 a 11H vo všetkých kapitolách štátneho rozpočtu dodržaný.

Skutočný medziročný nárast záväzného ukazovateľa výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania zamestnancov rozpočtových organizácií kapitol štátneho rozpočtu najvýraznejšie ovplyvnila *valorizácia platov štátnych zamestnancov a zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme na úrovni 10 % od 1. januára 2020* zabezpečená v rozpočte výdavkov miezd a platov v sume 200 500 tis. eur. Na zvýšenom čerpaní výdavkov miezd a platov sa výrazne podieľalo schválenie nových zákonov a prijatých uznesení vlády SR, na zabezpečenie ktorých boli na mzdy a platy uvoľnené finančné prostriedky v sume 108 059 tis. eur. Vo významnej miere sa na tejto sume podieľalo zvýšenie miezd o 73 480 tis. eur na kapitole Ministerstva obrany SR súvisiace so zmenou systému odmeňovania profesionálnych vojakov v štátnej službe vyplývajúcej z novely zákona č. 281/2015 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov.

Ďalším významným prvkom, ktorý ovplyvnil rozpočet mzdových výdavkov v sume 37 836 tis. eur boli odmeny pre zamestnancov plniacich úlohy v rámci akcie "Spoločná zodpovednosť", prostriedky určené na sanáciu výdavkov priamo implikovaných vznikom pandémie súvisiacej s ochorením COVID-19, resp. s plnením Nariadenia vlády SR schváleným UV SR č. 616/2020, ktorým sa dopĺňalo nariadenie č. 103/2020 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti dotácií v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 najmä na kapitolách Ministerstva vnútra SR, Ministerstva obrany SR, Ministerstva zdravotníctva SR a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Dôvodom, ktorý znížil úroveň čerpania miezd bola skutočnosť, že výdavky v sume 36 390 tis. eur boli v dôsledku neobsadenia rozpočtovaných miest (vo výraznej miere aj z dôvodu pozastavení výberových konaní pri zhoršenej situácii spôsobenej pandemiou) v tejto kategórii viazané a použité podľa potrieb kapitol štátneho rozpočtu v iných kategóriách, najmä na zabezpečenie kapitálových výdavkov a bežných prevádzkových potrieb. Okrem toho medziročné čerpanie výdavkov na mzdy a platy kapitol štátneho rozpočtu bolo ovplyvnené aj ich znížením, ktoré súviselo s prijatými úspornými opatreniami a s realizáciou centrálného úradného doručovania v súhrnnej sume 35 900 tis. eur.

Trom kapitolám štátneho rozpočtu (Ministerstvu investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, Ministerstvu zdravotníctva SR a Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny SR) boli v priebehu roka pridelené v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách účelovo určené finančné prostriedky na osobné výdavky v sume 5 541 tis. eur, z toho na mzdy 3 996 tis. eur, z ktorých sa vyčerpalo 4 434 tis. eur, z toho na mzdy 3 285 tis. eur. V zmysle uvedeného zákona nebolo možné tieto výdavky použiť na iný účel, ako bol uvedený pri úprave záväzného ukazovateľa a kapitola bola povinná v prípade nepoužitia týchto prostriedkov v plnej výške zostatok nevyčerpaných zdrojov viazať, resp. ponechať na účte.

Pre zamestnancov **aparátov ústredných orgánov** boli schválené výdavky na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania v sume 287 670 tis. eur ako záväzný ukazovateľ **z kódu 111** (zdroj štátneho rozpočtu) a **11H** (transfery od ostatných subjektov verejnej správy). V priebehu roka bol tento limit rozpočtovými opatreniami zvýšený na 296 044 tis. eur. Na základe vykonaných rozpočtových opatrení vyššie čerpanie mzdových výdavkov v aparátoch ústredných orgánov súviselo najmä s personálnym posilnením niektorých aparátov ústredných orgánov, konkrétne Ministerstva zdravotníctva SR (zriadenie odborných útvarov v súvislosti s riešením pandémie COVID-19), Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (zriadenie ministerstva), Ministerstva financií SR (investičné autority a finančná

gramotnosť), Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (posilnenie Slovenskej lesnícko-drevárskej inšpekcie), Kancelárie Národnej rady SR (zvýšenie počtu zamestnancov schválených predsedom NR SR), Kancelárie Ústavného súdu SR (zvýšenie poradcov a odborných zamestnancov sudcov Ústavného súdu SR) v celkovej sume 3 658 tis. eur. Vyššie čerpanie mzdových výdavkov súviselo aj so zabezpečením novej legislatívy (1 998 tis. eur), ako aj so zvýšením platových náležitostí ústavných činiteľov, ústavných sudcov, sudcov, prokurátorov a štátnych zamestnancov vo verejnej funkcii od 1. januára 2020 v sume 1 990 tis. eur.

Zamestnancom aparátov ústredných orgánov boli za všetky zdroje spolu, t. j. vrátane prostriedkov EÚ a prostriedkov na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu, vyplatené mzdy a platy v sume 341 911 tis. eur. Skutočné výdavky na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania zamestnancov aparátu ústredného orgánu medziročne vzrástli o 18 783 tis. eur a zohľadňovali najmä medziročné zvýšenie platov štátnych zamestnancov a zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme na úrovni 10 %. Závazný limit miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní aparátov ústredných orgánov na zdroji 111 a 11H bol vo všetkých kapitolách štátneho rozpočtu dodržaný.

Zamestnanosť v rozpočtových organizáciách ústrednej správy

Limit počtu zamestnancov pre rozpočtové organizácie kapitol štátneho rozpočtu na rok 2020 bol schválený uznesením vlády SR č. 500/2019 k Návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2020-2022 v počte 130 495 osôb (2019: 130 090). Schválený limit počtu zamestnancov rozpočtových organizácií medziročne vzrástol o 405 osôb. Najvýraznejší podiel na zvýšení záväzného limitu počtu zamestnancov mali nasledujúce kapitoly štátneho rozpočtu:

- o 142 osôb na kapitole Ministerstva spravodlivosti SR (117 osôb na plánované zriadenie Detenčného ústavu Hronovce, PPP Rimavská Sobota –Sabová a zvýšenie počtu justičných čakatel'ov o 50 osôb od 1. júla 2020, v prepočítanom počte 25 osôb),
- o 132 osôb na Ministerstve vnútra SR na úseku regionálneho školstva v nadväznosti na nový zákon o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch,
- o 55 prokurátorov na Generálnej prokuratúre SR na realizáciu novely zákona o Policajnom zbore,
- o 40 zamestnancov na Úrade pre verejné obstarávanie v súvislosti so vznikom regionálnych centier,
- o 32 zamestnancov na Ministerstve pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR na zabezpečenie novej legislatívy (zákona o poskytovaní pomoci v poľnohospodárskej prvovýrobe a zákona o cenách) a na posilnenie Slovenskej lesnícko-drevárskej inšpekcie,
- o 25 zamestnancov na kapitole Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR na schválené zákony (zákon o kybernetickej bezpečnosti, zákon proti byrokracii, zákon o výkone správy v oblasti informačných technológií) a na inštitucionálne zabezpečenie slovenskej inovačnej diplomacie,
- o 13 zamestnancov na Ministerstve financií SR na zabezpečenie schválenej legislatívy (zákon o pravidlách sporov týkajúcich sa zdanenia, zákon o e-kase, zákon o medzinárodnej spolupráci pri správe daní).

Na medziročný nárast schváleného záväzného ukazovateľa mali vplyv tiež delimitácie niektorých činností z príspevkových organizácií do rozpočtových organizácií, konkrétne

napr. na Ministerstve pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR ide o delimitáciu 42 osôb v nadväznosti na presun diaľkového prieskumu zeme a geoinformatiky a na Ministerstve školstva, vedy, výskumu a športu SR o delimitáciu 19 osôb, z toho zo zrušeného Národného ústavu celoživotného vzdelávania 18 osôb. V súvislosti so zabezpečením sčítania obyvateľov, bytov a domov došlo na Štatistickom úrade SR k dočasnému zvýšeniu počtu zamestnancov o 20 osôb. V súlade so schváleným uznesením vlády SR č. 181/2017 boli v nadväznosti na požiadanie kapitol štátneho rozpočtu zvýšené administratívne kapacity osobitne sledované o 19 osôb. K najvýraznejšiemu zníženiu počtu zamestnancov došlo na Slovenskej akadémii vied, ktoré súviselo s presunom 207 pracovných miest z rozpočtových organizácií do príspevkových organizácií v nadväznosti na vykonané organizačné zmeny.

V rámci schváleného limitu počtu zamestnancov rozpočtových organizácií kapitol štátneho rozpočtu a aparátov ústredných orgánov boli uznesením vlády Slovenskej republiky schválené aj administratívne kapacity osobitne sledované v počte 1 585 osôb (2019: 1 557). Ide o osobitne sledovanú kategóriu zamestnancov, ktorá je v zmysle uznesenia vlády SR č. 181/2017 v znení UV SR č. 355/2020 zapojená do implementácie európskych štrukturálnych a investičných fondov v programovom období 2014 – 2020 od roku 2017 rozpočtovaná bez nárokov na finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu.

V priebehu roka 2020 bol limit počtu zamestnancov rozpočtových organizácií zvýšený rozpočtovými opatreniami o 1 461 osôb na 131 956 osôb, v tom predovšetkým z dôvodu zamestnávania projektových zamestnancov o 1 120 osôb (osobné výdavky sú kryté z finančných prostriedkov príslušných projektov), z nich podstatná časť (1 091 osôb) bola zamestnaná v rámci kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Na realizáciu schválenej legislatívy sa v priebehu roka upravil limit počtu zamestnancov rozpočtových organizácií o 184 osôb, najvýraznejšie na kapitole Ministerstva vnútra SR (asistenti učiteľa regionálneho školstva v počte 133 osôb), na Úrade vlády SR (zriadenie útvaru na zabezpečenie činnosti podpredsedu vlády SR pre legislatívu a strategické plánovanie od 1.6.2020 v počte 42 osôb).

Administratívne kapacity osobitne sledované schválené na rok 2020 uznesením vlády SR č. 500/2019 boli zvýšené o 5 osôb na počet 1 590. Skutočný počet administratívnych kapacít osobitne sledovaných v roku 2020 dosiahol počet 1 384, čo je medziročne viac o 36 osôb (2,7 %).

Skutočné plnenie počtu zamestnancov rozpočtových organizácií kapitol štátneho rozpočtu dosiahlo úroveň 125 575 osôb, čo je v porovnaní s ich skutočným plnením v roku 2019 o 1 361 osôb viac. V porovnaní s pôvodne schváleným limitom počtu zamestnancov je skutočnosť nižšia o 4 920 zamestnancov (3,8 %) a s upraveným limitom o 6 381 osôb (4,8 %). Z porovnania skutočného plnenia počtu zamestnancov so schváleným limitom vyplýva, že počet zamestnancov schválený uznesením vlády SR č. 500/2019 nenaplnila s výnimkou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR a Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR žiadna kapitola štátneho rozpočtu. Upravený limit počtu zamestnancov nenaplnila ani jedna kapitola štátneho rozpočtu a ani žiadna z 3 organizácií rozpočtovaných v kapitole Všeobecná pokladničná správa. V absolútnom vyjadrení je možné konštatovať dlhodobé výrazné neplnenie limitu počtu zamestnancov voči schválenému aj upravenému limitu na kapitole Ministerstva vnútra SR (voči schválenému limitu o 3 438 osôb, z toho o 2 371 policajtov a voči upravenému limitu počtu zamestnancov o 3 581 osôb, z toho o 2 251 policajtov).

Pre **aparáty ústredných orgánov** bol na rok 2020 schválený záväzný **limit počtu zamestnancov** v počte 13 424 osôb, z toho administratívne kapacity osobitne sledované v počte 1 149 osôb. Schválený limit počtu zamestnancov bol v priebehu roka zvýšený o 199 osôb na 13 623 osôb. V skutočnosti bolo v aparátoch ústredných orgánov v roku 2020 zamestnaných 12 280 osôb, čo je v porovnaní s rokom 2019 o 222 zamestnancov viac. V niektorých aparátoch

ústredných orgánov došlo k zvýšeniu počtu zamestnancov, z toho najvýraznejšie zvýšenie bolo zaznamenané na Ministerstve investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (o 100 osôb). Najčastejším dôvodom úprav zvýšenia počtu zamestnancov bolo personálne posilnenie úradov (o 85 osôb), z toho najmä na Ministerstve investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (o 46 osôb), na Ministerstve zdravotníctva SR (o 36 osôb) a na Ministerstve pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (o 32 osôb). Na zvýšení počtu zamestnancov aparátov ústredných orgánov sa podieľali aj projektoví zamestnanci v počte 37 osôb. K medziročnému zníženiu skutočného počtu zamestnancov došlo v 12 aparátoch ústredných orgánov, z toho najvýraznejšie bolo zaznamenané na kapitole Ministerstva pôdohospodárstva rozvoja vidieka SR (o 35 osôb) a na kapitole Ministerstva spravodlivosti SR (o 29 osôb). Administratívne kapacity osobitne sledované schválené uznesením vlády SR č. 500/2019 boli v aparátoch ústredných orgánov v priebehu roka zvýšené o 29 osôb na počet 1 178 osôb a ich skutočné plnenie dosiahlo stav 1 046 administratívnych kapacít osobitne sledovaných.

Uznesením vlády SR č. 500/2019 bola v prílohe č. 2 na rok 2020 schválená systemizácia príslušníkov finančnej správy, systemizácia príslušníkov Hasičského a záchranného zboru a príslušníkov Horskej záchranej služby v štátnej službe, systemizácia policajtov v štátnej službe a systemizácia profesionálnych vojakov v štátnej službe. Záväzné ukazovatele systemizácie boli vo všetkých dotknutých kapitolách štátneho rozpočtu dodržané. Na kapitole Ministerstva vnútra SR boli nad rámec systemizácie policajtov v štátnej službe použité finančné prostriedky zo zdroja 35 - Iné zdroje zo zahraničia z programu mimo EÚ v sume 26 tis. eur, o ktoré bolo možné v súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách prekročiť upravený objem finančných prostriedkov na služobné príjmy schválených v systemizácii.

Prehľad o plnení limitu počtu zamestnancov rozpočtových organizácií kapitol štátneho rozpočtu, miezd, plátov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní aparátov ústredných orgánov kapitol štátneho rozpočtu na rok 2020 vrátane vyhodnotenia systemizácií schválených uznesením vlády SR je uvedený v tabuľkách 22, 24, 25, 26 a 27 tabuľkovej časti štátneho záverečného účtu.

Poistné a príspevok do poisťovní

Kapitoly štátneho rozpočtu rozpísali v roku 2020 výdavky na poisťné a príspevok do poisťovní v sume 855 329 tis. eur. V priebehu roka bola táto suma upravená na 932 891 tis. eur v súhrne za všetky zdroje. Skutočné výdavky na poisťné a príspevok do poisťovní medziročne vzrástli o 95 714 tis. eur (11,5 %) a dosiahli sumu 928 542 tis. eur. Vyššie čerpanie výdavkov na poisťné nadväzuje na zvýšené čerpanie výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné výdavky, ktoré je rozpísané v časti týkajúcej sa miezd. Výdavky na poisťné a príspevok do poisťovní boli čerpané v tejto štruktúre:

Výdavky na poisťné do Sociálnej poisťovne v sume 351 109 tis. eur dosiahli medziročný nárast 7,8 % (2019: 325 639 tis. eur), z toho najvyšší objem tvorilo poisťné na starobné poistenie 199 854 tis. eur, poisťné do rezervného fondu solidarity predstavovalo 68 468 tis. eur a poisťné na invalidné poistenie sumu 40 005 tis. eur.

Poisťné na osobitné účty na kapitolách štátneho rozpočtu, do pôsobnosti ktorých patrí riadenie ozbrojených, bezpečnostných a záchranných zložiek medziročne vzrástlo o 16,1 % a dosiahlo sumu 287 354 tis. eur (2019: 247 438 tis. eur), z toho rozhodujúci podiel predstavovalo poisťné na výsluhový dôchodok v sume 222 644 tis. eur.

Poisťné na invalidný výsluhový dôchodok dosiahlo sumu 33 561 tis. eur a na nemocenské zabezpečenie 15 515 tis. eur. Nárast poisťného na osobitné účty súvisel predovšetkým s vyšším čerpaním výdavkov na mzdy a platy štátnych zamestnancov v služobnom pomere.

Poistné do zdravotných poisťovní medziročne vzrástlo o 11,8 % a dosiahlo sumu 270 209 tis. eur (2019: 241 701 tis. eur), v tom do Všeobecnej zdravotnej poisťovne bolo odvedených 192 849 tis. eur a do ostatných zdravotných poisťovní 77 360 tis. eur.

Príspevok do doplnkových dôchodkových poisťovní bol odvedený v sume 19 815 tis. eur (2019: 18 000 tis. eur) a medziročne vzrástol o 10,1 %.

Príspevky na starobné dôchodkové sporenie boli odvedené v sume 55 tis. eur (2019: 49 tis. eur) a medziročne vzrástli o 12,2 %.

Tovary a služby

Výdavky na tovary a služby boli rozpočtované v sume 10 434 091 tis. eur. V čerpaní 2 267 097 tis. eur (oproti schválenému rozpočtu je skutočné čerpanie nižšie o 78,3 %) sa odrazila najmä skutočnosť, že v rámci služieb sa rozpočtujú aj zálohové platby na projekty EÚ a prostriedky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie projektov v súlade s koncepciou finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu. Zúčtovanie poskytnutých zálohových platieb sa však vykonáva na príslušných položkách rozpočtovej klasifikácie podľa skutočne realizovaných výdavkov (napríklad bežné a kapitálové transfery).

Tovary a služby				v tis. eur		
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2018	2019	2020	2020	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Služby	713 722	735 990	9 508 028	1 085 979	-8 422 049	-88,6
Materiál	189 815	209 816	198 477	366 310	167 833	84,6
Rutinná a štandardná údržba	288 069	329 707	259 868	343 076	83 208	32,0
Energie, voda a komunikácie	178 373	174 697	170 065	198 151	28 086	16,5
Nájomné za nájom nehnuteľných a hnuťelných vecí	163 704	168 435	190 578	177 259	-13 319	-7,0
Dopravné	67 937	72 742	74 112	75 780	1 668	2,3
Cestovné náhrady	33 032	36 595	32 963	20 542	-12 421	-37,7
Tovary a služby spolu	1 634 652	1 727 982	10 434 091	2 267 097	-8 166 994	-78,3

Zdroj: MF SR

Z celkových výdavkov za **služby**, realizovaných vo výške 1 085 979 tis. eur, boli najvyššie výdavky vynaložené na **nezrovnalosti a iné vratky za prostriedky Európskej únie zaradené do štátneho rozpočtu a za prostriedky spolufinancovania** v sume 341 157 tis. eur, ktoré boli realizované prevažne kapitolou Všeobecná pokladničná správa. Tá z celkovej čiastky 324 219 tis. eur poukázala najviac finančných prostriedkov za nezrovnalosti na účet Operačného programu Doprava (96 596 tis. eur), Operačného programu Výskum a vývoj (58 288 tis. eur), Regionálneho operačného programu (42 357 tis. eur), Operačného programu Životné prostredie (41 015 tis. eur) a ďalších.

Druhou podpoložkou z hľadiska významnosti sú **špeciálne služby**, vo výške 227 570 tis. eur, pričom najviac prostriedkov na tento účel vyčerpalo Ministerstvo obrany SR, a to v sume 110 599 tis. eur, najmä na zabezpečenie obrany štátu, na sanáciu environmentálnej záťaže územia v rezorte obrany (Piešťany, Michalovce, Martin, Sliač a Jamník) a v súvislosti s realizáciou modernizačných projektov rezortu obrany (napr. viacúčelové taktické lietadlá a viacúčelové vrtuľníky).

Významnou sumou na čerpaní výdavkov na špeciálne služby sa taktiež podieľalo Ministerstvo financií SR, a to v objeme 24 495 tis. eur. Financovali sa z nich najmä mimosúdne vyrovnania (18 227 tis. eur), z titulu náhrady škody za neoprávnene vybratú daň z emisných kvót, najmä s U.S. Steel Košice, s. r. o. (9 891 tis. eur), SLOVNAFT, a.s. (2 099 tis. eur), SLOVMAG, a.s. (1 167 tis. eur) a iné. Ďalej sa financovali výdavky súvisiace s poskytovaním audítorských služieb pri výkone auditu konsolidovaných účtovných závierok vybraných účtovných jednotiek verejnej správy a ústrednej správy (1 680 tis. eur), týkajúce sa auditu a overenia účtovných závierok za rok 2018, ktoré boli fakturované v roku 2020, arbitrážne konania vedené voči Slovenskej republike a ďalšie výdavky sa týkali projektov - Riadenie, kontrola a audit EŠIF – prioritná os 1 Operačného programu Technická pomoc 2014 – 2020, Posilnené inštitucionálne kapacity a efektívna verejná správa – prioritná os 1. Operačného programu Efektívna verejná správa 2014 – 2020.

Ministerstvo životného prostredia SR vo výdavkoch na špeciálne služby čerpalo 17 900 tis. eur a tieto prostriedky použilo v prevažnej miere na sanácie environmentálnych záťaží v rámci projektov, ako napríklad služby na podporu riadenia a implementácie, Operačný program Kvalita životného prostredia, geologický prieskum vybraných pravdepodobných environmentálnych záťaží, sanácia vybraných environmentálnych záťaží SR a sanácia svahových deformácií na vybraných lokalitách Slovenska.

Ministerstvo spravodlivosti SR sa na čerpaní výdavkov na špeciálne služby podieľalo sumou 15 566 tis. eur a prostredníctvom týchto finančných prostriedkov boli realizované v prevažnej miere úhrady súvisiace s osobným bankrotom, ktoré realizuje Centrum právnej pomoci (odmena pre správcu konkurzu) a výdavky na súdne konania na súdoch (služby advokátov, exekútorov a notárov).

Ministerstvo vnútra SR sa na výdavkoch na špeciálne služby podieľalo sumou 12 320 tis. eur a prevažne uhrádzalo výdavky na súdne konania na súdoch (advokátom, znalcom, tlmočníkom, prekladateľom, exekútorom, notárom, svedkom a prísediacim).

Výdavky na špeciálne služby boli v skutočnosti nižšie oproti schválenému rozpočtu o 41 276 tis. eur, a túto skutočnosť ovplyvnila najmä kapitola Ministerstva obrany SR z dôvodu presunu finančných prostriedkov na plnenie iných úloh v rámci rezortu obrany.

Treťou najvyššou položkou v rámci služieb sú výdavky na **všeobecné služby**, ktoré dosiahli 75 575 tis. eur. Ide o výkony obstarávané dodávateľským spôsobom, ktoré predstavujú širokú paletu služieb súvisiacich so správou štátnych budov a zariadení (napr. čistiace a upratovacie služby, odvoz a likvidácia odpadu, ako aj platby za externé služby, ako sú tlmočenie, prekladateľské služby, výkon revízií a kontrol dopravnej techniky, výdavky na prevádzku varovného systému civilnej obrany, odmeny asistentov poslancov a podobne). Kapitola Ministerstva vnútra SR disponuje najväčším počtom budov, zariadení a dopravnej techniky a dosiahla najvýznamnejšie výdavky na všeobecné služby, a to 16 869 tis. eur. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR vynaložilo na všeobecné služby čiastku 6 563 tis. eur, Ministerstvo financií SR sumu 6 241 tis. eur, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR sumu 6 202 tis. eur, Úrad vlády SR sumu 5 751 tis. eur, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR sumu 5 322 tis. eur. Ostatné kapitoly poskytli na tento účel menšie čiastky.

Výdavky na **stravovanie** zamestnancov podľa platných predpisov boli v sume 74 576 tis. eur, kde najvýznamnejšiu sumu čerpalo Ministerstvo vnútra SR, a to v sume 39 756 tis. eur na zabezpečenie stravovania zamestnancov rezortu, na pitný režim a na výdavky súvisiace so zaradením bezpečnostných zložiek a kritickej infraštruktúry do nepretržitého výkonu služby v súvislosti s mimoriadnou situáciou a vyhláseným núdzovým stavom. Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny SR čerpalo v rámci tejto podpoložky 7 374 tis. eur, Ministerstvo obrany

SR 6 471 tis. eur, Ministerstvo financií SR 5 408 tis. eur a Ministerstvo spravodlivosti SR sumu 4 514 tis. eur.

Služby v oblasti informačno-komunikačných technológií dosiahli 43 866 tis. eur. Ide o výdavky na zaškolenie IT pracovníkov pri nadobúdaní nových softvérov, výdavky za údržbu a vytvorenie intranetových a internetových webových sídiel, na výkony aplikačnej podpory k informačným systémom štátu, štúdie, expertízy a posudky týkajúce sa informačných technológií. V najvyššej miere sa na týchto službách podieľalo Ministerstvo financií SR, a to sumou 23 952 tis. eur. Čerpanie finančných prostriedkov súviselo najmä s prevádzkou informačného systému pre systém štátnej pokladnice (11 006 tis. eur), na podpornú infraštruktúru pre informačné systémy riadenia verejných financií (9 950 tis. eur) a ďalšie.

Druhú najvýznamnejšiu sumu v tejto podpoložke čerpalo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR v sume 6 213 tis. eur, ktoré financovalo najmä servis Centrálného úložiska digitálneho edukačného obsahu, servisné služby a realizáciu zmenových požiadaviek pre projekt Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva. Štatistický úrad SR sa na týchto výdavkoch podieľal sumou 4 584 tis. eur, najmä na služby pre podporné systémy, služby v oblasti podpory Registra právnických osôb a služby pre prípravu Sčítania obyvateľov, domov a bytov.

Na **školenia, kurzy, semináre, a konferencie** sa použilo 41 047 tis. eur. Na týchto výdavkoch sa najviac podieľalo Ministerstvo obrany SR v sume 36 747 tis. eur. Prostriedky boli čerpané najmä v programe Rozvoj obrany a súviseli s realizáciou modernizačných projektov. Na medziročnom zvýšení výdavkov na tieto služby sa podieľala práve kapitola Ministerstva obrany SR (o 32 703 tis. eur), z dôvodu úhrad za výcvik pilotov k vrtuľníkom a k viacúčelovým taktickým lietadlám.

Z ostatných položiek služieb boli významné napr. **prídely do sociálneho fondu** (29 311 tis. eur) realizovaný v súlade so zákonom č. 152/1994 Z. z. o sociálnom fonde a o doplnení zákona č. 286/1992 Zb. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov, kde je stanovená hranica minimálnej výšky tvorby sociálneho fondu, ktorá je pre každého zamestnávateľa záväzná, výdavky **na náhrady** (29 072 tis. eur), čerpané najmä na Ministerstve vnútra SR na zabezpečenie zdravotnej starostlivosti pre vybrané skupiny zamestnancov (špecializované vyšetrenia, vyšetrenia leteckého personálu a iné služby týkajúce sa poskytovania zdravotnej starostlivosti), ďalej výdavky **na štúdie, expertízy a posudky** (22 411 tis. eur) čerpané v rozhodujúcej miere Ministerstvom vnútra SR v sume 14 869 tis. eur, najmä na znalecké posudky a odborné vyjadrenia pre činnosť Policajného zboru. Na **odmeny zamestnancom mimo pracovného pomeru** bolo vynaložených 21 601 tis. eur, z toho najviac na kapitolách Ministerstva školstva vedy, výskumu a športu SR 2 907 tis. eur, Ministerstva vnútra SR v sume 2 780 tis. eur a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR v sume 2 498 tis. eur. Ďalšie kapitoly sa podieľali na tomto čerpaní v menších objemoch. Výdavky **na dane** boli čerpané v sume 19 687 tis. eur, **na odmeny a príspevky** 14 922 tis. eur a **na propagáciu, reklamu a inzerciu** boli čerpané v sume 14 891 tis. eur.

Výdavky na **materiál** predstavujú druhé najvyššie čerpanie finančných prostriedkov v rámci tovarov a služieb. Dosiahli sumu 366 310 tis. eur, pričom ide o výdavky, ktoré súvisia priamo s prevádzkou jednotlivých rozpočtových organizácií, ale aj s poskytovaním určitej formy pomoci napr. pre fyzické osoby.

Najviac prostriedkov sa vynaložilo na **špeciálny materiál** (103 596 tis. eur). Na tejto podpoložke sa najvýznamnejšie podieľalo Ministerstvo obrany SR sumou 90 008 tis. eur, ktoré realizovalo úhrady v rámci programu Rozvoj obrany, v celkovej sume 64 525 tis. eur, najmä v súvislosti s realizáciou projektov - viacúčelové taktické lietadlá a samohybnej kanónovej húfnice Zuzana 2. V programe Obrana čerpalo sumu 25 483 tis. eur, najmä na zabezpečenie činnosti

Ozbrojených síl Slovenskej republiky. Ministerstvo vnútra SR čerpalo v rámci tejto podpoložky sumu 9 869 tis. eur na nákup špeciálneho materiálu ako napr. občianske preukazy formátu EÚ, cestovné pasy s biometriou, osvedčenia o evidencii vozidla, testy na alkohol a iné.

Na podpoložke **pracovné odevy a pracovné pomôcky** (76 457 tis. eur) sa významne podieľala kapitola Ministerstva vnútra SR sumou 46 269 tis. eur. Finančné prostriedky použila najmä na nákup osobných ochranných pomôcok v sume 37 340 tis. eur, obstaraných v súvislosti s pandémiou COVID-19 pre príslušníkov Policajného zboru, Hasičský a záchranársky zväz a pre pracovníkov kritickej infraštruktúry (ako napr. rúška, respirátory, ochranné obleky, ochranné okuliare, jednorazové rukavice, ochranné návleky na obuv a iné). Taktiež boli realizované úhrady za pracovné odevy a obuv, uniformy pre príslušníkov Policajného zboru SR a výstrojný materiál (napr. potreby na zlaňovanie, vesty, prilby, ochranné štíty a iné). Výrazné navýšenie skutočnosti oproti schválenému rozpočtu (o 38 298 tis. eur) súviselo s nutnosťou zabezpečiť ochranné pracovné potreby pre zamestnancov v súvislosti s pandémiou COVID-19. Na výdavkoch na pracovné odevy a pracovné pomôcky sa významne podieľalo taktiež Ministerstvo obrany SR sumou 17 717 tis. eur a Ministerstvo financií SR vo výške 5 888 tis. eur.

Výdavky na **všeobecný materiál** (70 565 tis. eur) boli ďalšou významnou podpoložkou v rámci čerpania bežných výdavkov na materiál, najmä prostredníctvom Ministerstva vnútra SR, ktoré čerpalo 26 33 tis. eur a Ministerstva obrany SR v sume 13 016 tis. eur. Ministerstvo vnútra SR použilo finančné prostriedky najmä na nákup tabuliek s evidenčným číslom na dopravné prostriedky v hodnote 6 838 tis. eur, na výpočtovú techniku a príslušenstvo do tlačiarň v sume 6 063 tis. eur a v rámci programu COVID bolo čerpaných 5 093 tis. eur na nákup dezinfekčných a čistiacich prostriedkov, testov na koronavírus, medicínskych certifikátov a iného drobného zdravotníckeho materiálu. Ministerstvo obrany SR taktiež použilo finančné prostriedky z tejto podpoložky na nákup hygienických a čistiacich prostriedkov, zdravotníckeho materiálu, dezinfekčných prostriedkov, lekárničiek, operačnej a ochrannej výstroje zdravotníckeho personálu, kancelárskych potrieb, tonerov a pod.

V rámci výdavkov na materiál boli významne čerpané finančné prostriedky na **špeciálne stroje, prístroje, zariadenie, techniku a náradie** (46 313 tis. eur), **potravinu** (21 588 tis. eur), **výpočtovú techniku** (16 895 tis. eur).

Rutinná a štandardná údržba predstavovala výdavky v sume 343 076 tis. eur. Išlo najmä o dodávateľsky obstarávané práce a výkony, ktorými sa zabezpečuje bežná prevádzka majetku, napr. budov, prevádzkového zariadenia, kancelárskeho vybavenia, softvéru a pod. Objemovo najväčšie čerpanie si vyžiadala údržba **softvéru** (123 895 tis. eur), údržba **špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení a techniky** (72 925 tis. eur), údržba **budov, objektov alebo ich častí** (67 896 tis. eur), **komunikačnej infraštruktúry** (32 636 tis. eur) a ďalej údržba **prevádzkových strojov, prístrojov, zariadení techniky a náradia** (16 410 tis. eur), **výpočtovej techniky** (14 601 tis. eur) a **telekomunikačnej techniky** (14 342 tis. eur).

Najvyšší objem finančných prostriedkov na **údržbu softvéru** čerpalo Ministerstvo financií SR v sume 42 275 tis. eur. V rámci tejto podpoložky boli čerpané aj zdroje EÚ a príslušné spolufinancovanie. Oproti schválenému rozpočtu boli skutočné výdavky vyššie o 22 103 tis. eur, najmä z dôvodu priebežného uvoľňovania finančných prostriedkov z kapitoly Všeobecná pokladničná správa na financovanie obstarávaných centrálnych licenčných zmlúv (SAP a ORACLE), financovanie rozpočtového informačného systému, informačného systému pre podporu boja proti podvodom, zabezpečenia financovania legislatívnych zmien do daňových a colných informačných systémov a iné.

Najvyšší objem finančných prostriedkov na údržbu **špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení a techniky** čerpalo najmä Ministerstvo obrany SR, a to 59 303 tis. eur na údržbu pozemnej a leteckej techniky ozbrojených síl SR.

Na výdavkoch spojených s údržbou **budov a objektov alebo ich častí** použila kapitola Ministerstva dopravy a výstavby SR finančné prostriedky v sume 38 104 tis. eur, z toho Slovenská správa ciest sumu 37 991 tis. eur na bežnú údržbu a opravy úsekov ciest I. triedy. Na týchto výdavkoch sa významne podieľalo aj Ministerstvo vnútra SR sumou 12 015 tis. eur, ktoré ich použilo na úhradu výdavkov za práce a služby, ktorými sa zabezpečuje bežná prevádzka majetku, stavebné práce, údržba a opravy.

Položku **energie, voda a komunikácie**, ktorá dosiahla úhrnom sumu 198 151 tis. eur, tvoria prevažne výdavky na všetky druhy energií, poštové a telekomunikačné služby, ako aj výdavky na komunikačnú infraštruktúru. V rozhodujúcej miere sa na nich podieľajú úhrady **energií** (82 858 tis. eur) a **komunikačná infraštruktúra** (64 011 tis. eur). V rámci komunikačnej infraštruktúry sa uhrádzajú napríklad poplatky za užívanie rezortných a medzinárodných spojovacích sietí, elektronický prenos dát, prístup k internetu, poplatok za vydanie kvalifikovaného certifikátu pre elektronický podpis a podobne. Na energiách sa významne podieľajú najmä kapitoly Ministerstvo vnútra SR (28 916 tis. eur) a Ministerstvo obrany SR (19 420 tis. eur) a na komunikačnej infraštruktúre Ministerstvo vnútra SR (16 807 tis. eur) a Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (16 053 tis. eur).

Výdavky na **nájomné za nájom** dosiahli súhrnne 177 259 tis. eur, z toho za nájom budov a objektov alebo ich častí 174 784 tis. eur. Najvýznamnejšiu sumu čerpalo Ministerstvo dopravy a výstavby SR v sume 130 282 tis. eur, hlavne na úhradu nerozporovaných častí mesačných jednotkových platieb za mesiace november a december 2019 a január až október 2020 fakturovaných spoločnosťou GRANVIA, a.s. v súlade s Koncesnou zmluvou R1, a to v sume 126 273 tis. eur.

V **dopravnom** sú zahrnuté celkové výdavky vo výške 75 780 tis. eur, z toho na pohonné hmoty 32 000 tis. eur a na servis dopravných prostriedkov, údržbu, opravy a výdavky s tým spojené bolo vynaložených 31 505 tis. eur. Rozhodujúcou kapitolou v tejto podpoložke je Ministerstvo vnútra SR (20 148 tis. eur), ktoré použilo tieto finančné prostriedky najmä na servisné prehliadky, údržbu a opravu automobilov v hodnote 14 763 tis. eur, servis, údržbu a opravy leteckej techniky v sume 3 202 tis. eur a v rámci prevencie COVID-19 boli zvýšené výdavky na pravidelnú dezinfekciu vozidiel.

Bežné transfery

Transfery, ako platby jednotlivcom alebo skupinám subjektov tvorili v roku 2020 až 64,1 % z celkových výdavkov štátneho rozpočtu.

Bežné transfery boli realizované zo štátneho rozpočtu vo výške 15 076 858 tis. eur, pričom rozpočet bol schválený vo výške 10 974 578 tis. eur. Prehľad bežných transferov podľa skupín prijímateľov poskytuje nasledovná tabuľka:

Bežné transfery				v tis. eur		
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2018	2019	2020	2020	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
V rámci verejnej správy	4 411 134	4 612 021	4 741 599	7 534 939	2 793 340	58,9
Jednotlivcom a nezisk. PO	3 757 414	4 002 928	4 381 650	5 400 185	1 018 535	23,2
Nefinančným subjektom	713 871	814 907	848 014	1 163 129	315 115	37,2
Do zahraničia	824 498	845 667	1 001 112	976 976	-24 136	-2,4
Do tuzemských finančných inštitúcií	64 740	8 501	2 203	1 629	-574	-26,1
Spolu	9 771 657	10 284 024	10 974 578	15 076 858	4 102 280	37,4

Zdroj: MF SR

Transfery v rámci verejnej správy predstavujú platby subjektom, ktoré sú v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom klasifikované pod jedným zo subsektorov ústredná správa (S.1311), územná samospráva (S.1313) alebo fondy sociálneho a zdravotného zabezpečenia (S.1314).

Na transfery *rozpočtovej organizácii* sa vynaložilo 2 401 445 tis. eur, z toho najviac Všeobecná pokladničná správa (2 359 367 tis. eur), pričom najvyššiu hodnotu predstavuje dotovanie štátnych finančných aktív za účelom realizácie opatrení na zmiernenie dopadu pandémie COVID-19. Z týchto prostriedkov bola určená suma 575 000 tis. eur na základe Uznesenia vlády SR č. 757/2020 k návrhu finančnej stabilizácii zdravotníckych zariadení a ďalšiu sumu 500 000 tis. eur predstavujú poskytnuté prostriedky na základe Uznesenia vlády č. 444/2020.

Ďalšie výdavky v rámci transferov rozpočtovej organizácii vynaložila kapitola Všeobecnej pokladničnej správy na vyrovnanie samostatného účtu štátneho dlhu (vedeného Ministerstvom financií SR), ktorý bol uhradený v objeme 796 703 tis. eur. Ide o účet s povoleným debetným zostatkom, prostredníctvom ktorého ARDAL realizuje transakcie súvisiace s úrokmi a poplatkami, a na ktorý ARDAL priebežne prevádza prijaté úroky a poplatky súvisiace s finančnými operáciami vykonávanými v mene a na účet Ministerstva financií SR³⁴.

Výdavky štátneho dlhu				v tis. eur		
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2018	2019	2020	2020	v tis. eur	v %
	2	4	3	4	5=4-3	6=4-3
dlhová služba - transfer	1 134 322	1 036 908	1 156 602	796 703	-359 899	-31,1
manipulačné poplatky	270	270	270	270	0	0,0
Celkom štátny dlh	1 134 592	1 037 178	1 156 872	796 973	-359 899	-31,1

Zdroj: MF SR

V hotovostnom rozpočte štátneho dlhu v roku 2020 sa podarilo ušetriť 359 899 tis. eur. Pozitívnym vplyvom bol pokles úrokových sadzieb. Významným faktorom boli aj nákupy slovenských štátnych dlhopisov zo strany ECB (NBS). Pokles úrokových sadzieb v situácii, kedy sa predávajú dlhopisy s vysokými úrokovými sadzbami kupónov v porovnaní s výnosom do splatnosti, spôsobil vysoké prijaté prémie pri aukciách štátnych dlhopisov a teda zodpovedajúce úspory na nákladoch dlhu. Vývoj úrokových sadzieb na finančných trhoch a aktívna správa portfólia sa prejavili v poklese priemernej váženej úrokovej sadzby záväzkov

³⁴ Od roku 2012 je saldo príjmových a výdavkových transakcií vzťahujúcich sa k finančným operáciám ARDAL presunuté do výdavkovej rozpočtovej položky transfer rozpočtovej organizácii.

štátu z úrovne 2,09 % p. a. v roku 2019 na úroveň 1,51 % p. a. na konci roka 2020. Na správu Štátneho dlhu výrazne vplýval systém Štátnej pokladnice, ktorý zabezpečil okrem centralizácie finančných zdrojov verejného sektora aj zlepšenú pozíciu štátu voči medzibankovému trhu.

Prehľad príjmov a výdavkov na saldo účte Štátneho dlhu			v tis. eur
	Skutočnosť		
	2018	2019	2020
Príjmy	179 245	267 660	542 142
Výdavky spolu	1 313 567	1 304 568	1 338 845
v tom:			
úroky zo štátnych dlhopisov + obchodov + úverov	1 249 841	1 242 950	1 206 625
úroky z refinančného systému - ŠP	51 806	53 434	54 798
disážio (diskont CP)	6 683	3 040	60 687
poplatky	5 237	5 144	16 735
Spolu saldo	1 134 322	1 036 908	796 703

Zdroj: MF SR

Na **transfery obciam** bola vynaložená suma 1 431 723 tis. eur, čo je v porovnaní s rokom 2019 o 231 758 tis. eur viac. Na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy sa vyčerpalo 1 143 357 tis. eur (2019: 1 008 541 tis. eur). Tieto prostriedky sú kryté najmä zo zdrojov štátneho rozpočtu, a to hlavne prostredníctvom kapitoly Ministerstva vnútra SR (1 122 863 tis. eur).

Podrobnejšie údaje o transferoch obciam sú uvedené v časti 3.2.3. Vzťahy štátneho rozpočtu k obciam.

Na transfery **sociálnej poisťovni a zdravotným poisťovniam** bolo vynaložených 970 033 tis. eur. Na tejto podpoložke sa podieľala najmä Všeobecná pokladničná správa sumou 969 865 tis. eur, ktorá poskytla transfer výlučne Sociálnej poisťovni. Skutočné čerpanie bolo vyššie oproti schválenému rozpočtu o 760 269 tis. eur, z dôvodu zabezpečenia platobnej schopnosti Sociálnej poisťovne v súvislosti so zvýšenými výdavkami na nemocenské a ošetrovné vyvolané pandémiou COVID-19.

Verejným vysokým školám boli poskytnuté finančné prostriedky v sume 697 092 tis. eur (2019: 575 715 tis. eur), a to predovšetkým prostredníctvom rezortu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR v sume 691 143 tis. eur. Z toho v rámci programu Vysokoškolské vzdelávanie a veda, sociálna podpora študentov vysokých škôl bola poskytnutá suma 613 902 tis. eur na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov, na výskumnú vývojovú alebo umeleckú činnosť, na rozvoj škôl a finančnú podporu študentov z radov Slovákov žijúcich v zahraničí. V rámci programu Národný program rozvoja vedy a techniky bolo poskytnutých 23 352 tis. eur.

Príspevkovej organizácii sa poukázali rozpočtové prostriedky vo výške 582 538 tis. eur (2019: 429 442 tis. eur), pričom ide o čerpanie prostriedkov príspevkových organizácií ústrednej správy, ktoré sú v gescii jednotlivých ministerstiev. Bežnými transfermi sa spolufinancuje činnosť štátnych príspevkových organizácií v oblasti kultúry, školstva, vedy a výskumu či zdravotníctva. Skutočné čerpanie transferov príspevkovým organizáciám bolo oproti schválenému rozpočtu vyššie o 291 894 tis. eur, na čom sa najviac podieľalo Ministerstvo životného prostredia SR (o 63 163 tis. eur), Ministerstvo obrany SR (o 62 564 tis. eur), Ministerstvo zdravotníctva SR (o 51 704 tis. eur), Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (o 32 298 tis. eur), Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (o 21 290 tis. eur), Ministerstvo hospodárstva SR (o 15 040 tis. eur), Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (o 14 870 tis. eur) a Ministerstvo kultúry SR (o 11 256 tis. eur).

Vyššie čerpanie vyplynulo najmä z potreby dofinancovania činností vyplývajúcich z plánov hlavných úloh, finančného zabezpečenia povinností vyplývajúcich z osobitných predpisov, ako aj zo zmlúv o poskytnutí nenávratného finančného príspevku v rámci operačných programov a z medzinárodných záväzkov SR.

Významnou hodnotou na čerpaní týchto transferov sa podieľala kapitola Ministerstva kultúry SR v sume 104 611 tis. eur, ktorá použila prostriedky na bežnú činnosť 25 príspevkových organizácií vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti. Ide najmä o výdavky na vlastnú činnosť organizácií v zmysle kontraktov na príslušný rok, vrátane výdavkov na mzdy a odvody.

Ministerstvo zdravotníctva SR poukázalo príspevkovým organizáciám v zriaďovateľskej pôsobnosti sumu 96 868 tis. eur, najmä na realizáciu plnenia úloh v rámci Akčných plánov Národného onkologického programu, financovanie dotácií na podporu protidrogových aktivít, na podporu projektov výskumu a vývoja, na úhradu výdavkov pre subjekty hospodárskej mobilizácie v zmysle zmluvy o hospodárskej mobilizácii, na sanáciu výdavkov priamo implikovaných vznikom pandémie súvisiacej s ochorením COVID – 19, na poskytnutie finančných prostriedkov pre zdravotníckych pracovníkov vykonávajúcich svoje povolanie v tzv. prvej línii, na úhradu nákladov pre subjekty hospodárskej mobilizácie vynaložených na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v súvislosti s druhou vlnou pandémie COVID – 19, na zriadenie a prevádzkovanie mobilných odberových miest, na úhradu výdavkov plánovaných revízií osobných ochranných pomôcok, na financovanie rezidentského programu pre Slovenskú zdravotnícku univerzitu v Bratislave, na nákup do pohotovostnej zásoby pre Univerzitnú nemocnicu Bratislava a pre Národný ústav detských chorôb.

Kapitola Ministerstva životného prostredia SR čerpala sumu 89 975 tis. eur. Tieto finančné prostriedky boli určené najmä na úhrady príspevkov na činnosť príspevkovým organizáciám, a to najmä Slovenskej inovačnej a energetickej agentúre (20 804 tis. eur), Slovenskej agentúre životného prostredia (19 170 tis. eur) a Štátnej ochrane prírody SR (3 005 tis. eur). Prostriedky boli použité na účely zlepšovania informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku, na spracovanie dokumentov miestnych územných systémov ekologickej stability pre potreby vytvorenia základnej východiskovej bázy pre reguláciu návrhu budovania zelenej infraštruktúry. Skutočné čerpanie bolo oproti schválenému rozpočtu o 63 163 tis. eur vyššie. Navýšenie výdavkov súviselo najmä s poskytnutím finančných prostriedkov na sanáciu výpadku vlastných príjmov ôsmich príspevkových organizácií v pôsobnosti rezortu, v súvislosti s negatívnym vplyvom pandémie, ako aj s úhradou výdavkov na udržateľnosť projektov a valorizáciu miezd.

Ministerstvo obrany SR vynaložilo na bežné transfery príspevkovým organizáciám vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti celkovú sumu 64 364 tis. eur, v tom Ústrednej vojenskej nemocnici SNP Ružomberok čiastku 63 213 tis. eur najmä v súlade s uznesením vlády SR č. 665/2020 k návrhu na prípravu a vykonanie celoštátneho testovania obyvateľstva SR na prítomnosť ochorenia COVID-19 v čase núdzového stavu a Bytovej agentúre rezortu ministerstva obrany čiastku 1 151 tis. eur.

Slovenská akadémia vied poukázala finančné prostriedky v sume 60 372 tis. eur, najmä na výdavky súvisiace s bežnou prevádzkou príspevkových organizácií vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti. Išlo najmä o transfery Biomedicínskeho centru SAV (8 351 tis. eur), Centru spoločných činností SAV (6 595 tis. eur), Chemickému ústavu SAV (3 110 tis. eur), Centru experimentálnej medicíny SAV (2 970 tis. eur) a ostatným príspevkovým organizáciám v zriaďovateľskej pôsobnosti.

Transfery vyšším územným celkom dosiahli úhrnom 544 446 tis. eur, z toho na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy sa vyčerpalo 520 691 tis. eur.

Podrobnejšie údaje o transferoch vyšším územným celkom sú uvedené v časti 3.2.4. Vzťahy štátneho rozpočtu k vyšším územným celkom.

Transfery **Železničiam SR** v sume 325 893 tis. eur poskytla kapitola Ministerstva dopravy a výstavby SR. Finančné prostriedky boli použité v rámci podprogramu Podpora verejných služieb a prevádzkovanie dráh (324 995 tis. eur) na prevádzkovanie železničnej infraštruktúry. Schválený rozpočet bol navýšený na základe rozpočtového opatrenia Ministerstva financií SR č. 57/2020 o 53 293 tis. eur z dôvodu negatívneho vplyvu pandémie súvisiacej s ochorením COVID-19 na hospodárenie spoločnosti.

Transfery **Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s.**, boli poskytnuté v sume 306 970 tis. eur, čo je o 49 723 tis. eur viac oproti schválenému rozpočtu. Finančné prostriedky boli použité na zabezpečenie dopravných služieb vo verejnom záujme pri prevádzkovaní osobnej dopravy na dráhe. Schválený rozpočet bol navýšený na základe rozpočtového opatrenia obdobne ako pri Železničiach SR.

Transfery **ostatným subjektom verejnej správy** predstavovali čerpanie v sume 135 851 tis. eur a boli realizované najmä Ministerstvom kultúry SR (88 059 tis. eur), Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR (33 929 tis. eur) a Ministerstvom financií SR (5 056 tis. eur).

Transfery **štátnym účelovým fondom** sa čerpali v objeme 83 092 tis. eur, z toho Ministerstvo hospodárstva SR pridelo 58 027 tis. eur, a to Národnému jadrovému fondu – odvody od prenosovej sústavy a distribučných sústav v zmysle zákona č. 308/2018 Z. z. o Národnom jadrovom fonde a o zmene a doplnení zákona č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (57 717 tis. eur) a Národnému jadrovému fondu v zmysle citovaného zákona na prefinancovanie zachytených rádioaktívnych materiálov od neznámych vlastníkov (310 tis. eur). Ministerstvo dopravy a výstavby SR čerpalo z tejto podpoložky 25 000 tis. eur pre Štátny fond rozvoja bývania na financovanie obnovy bytových budov.

Transfery **Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s.**, boli poskytnuté v sume 55 814 tis. eur na prípravu a realizáciu opráv a údržby diaľnic a rýchlостných ciest na základe Zmluvy o poskytnutí dotácií z rozpočtovej kapitoly Ministerstva dopravy a výstavby SR.

Transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám boli rozpočtované vo výške 4 381 649 tis. eur a ich skutočné čerpanie predstavovalo 5 400 184 tis. eur, a to najmä na platby vo forme sociálnych príspevkov a dávok, dôchodkov, transferov občianskym združeniam, neziskovým organizáciám, cirkvám a podobne.

Transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám					v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2018	2019	2020	2020	v tis. eur	v %
	2	4	3	4	5=4-3	6=4-3
Sociálne dávky	1 349 189	1 544 851	1 834 924	2 040 403	205 479	11,2
Transfery na platené poistné za skupiny osôb ustanovené zákonom	1 484 358	1 483 741	1 476 289	1 487 289	11 000	0,7
Transfery OZ, nadáciám, neziskovým organizáciám, polit. stranám a hnutiam, odborovým organizáciám, cirkev. a súkrom. školám, cirkvám, náboženským spoločnostiam...	429 280	513 876	530 095	596 282	66 187	12,5
Na aktívne opatrenia trhu práce	191 432	185 461	174 893	167 506	-7 387	-4,2
Príspevok na osobitný účet	90 123	76 349	81 311	46 694	-34 617	-42,6
Jednotlivcom	67 504	55 957	36 839	63 495	26 656	72,4
Ostatné transfery	145 528	142 693	247 298	223 649	-23 649	-9,6
Spolu	3 757 414	4 002 928	4 381 649	4 625 318	243 669	5,6

Zdroj: MF SR

Sociálne dávky boli čerpané v objeme 2 040 403 tis. eur. Najväčší objem výdavkov v rámci sociálnych dávok realizuje kapitola Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, napríklad na rodičovský príspevok (581 640 tis. eur), ostatné dávky poskytované štátom (482 890 tis. eur), na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia (453 200 tis. eur) a prídavok na dieťa (332 116 tis. eur). V rámci týchto výdavkov ide aj o poskytovanie peňažného príspevku na opatrovanie.

Ďalšiu významnú časť sociálnych dávok tvorí dávka v hmotnej núdzi a príspevky k dávke v sume 112 911 tis. eur, vyplácaná na základe zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi. Je tu tiež zahrnutý resocializačný príspevok a osobitný príspevok, ktorý sa poskytuje dlhodobo nezamestnaným osobám, ktoré si nájdu zamestnanie. V rámci ostatných dávok poskytovaných štátom, ktoré predstavovali sumu 480 490 tis. eur, boli finančné prostriedky použité na úhrady nesystémových dávok sociálneho poistenia a na zdvojnásobený vianočný príspevok dôchodcom, ktorý uhrádza štát podľa § 82b, § 168a a § 285 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

Transfery na platené poistné za skupiny osôb ustanovené zákonom³⁵ dosiahli súhrnne 1 487 289 tis. eur, ktoré boli v prevažnej miere poskytované Ministerstvom zdravotníctva SR v sume 1 167 029 tis. eur, a to na úhradu zdravotnej starostlivosti za poistencov štátu, za poistencov, ktorí nie sú zamestnancami alebo samostatne zárobkovo činnými osobami, a to napríklad nezaopatrené deti, fyzické osoby poberajúce dôchodok, fyzické osoby poberajúce rodičovský príspevok, fyzické osoby obvinené vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody a iné.

Transfery občianskym združeniam, nadáciám, neziskovým organizáciám, politickým stranám a hnutiam, odborovým organizáciám, cirkevným a súkromným školám, cirkvám, náboženským spoločnostiam a cirkevnej charite boli poskytnuté vo výške 596 282 tis. eur, čo je o 66 187 tis. eur viac ako bolo rozpočtované. Z celkovej výšky transferov poskytnutých

³⁵ Napríklad podľa zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení v znení neskorších predpisov, zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

občianskym združeniam, nadáciám a neinvestičným fondom vo výške 145 179 tis. eur bolo vyčerpaných najviac v kapitole Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, a to 80 552 tis. eur. Najväčšie sumy boli použité najmä v oblasti športu v sume 69 856 tis. eur, najmä na príspevky uznanému športu, na národný športový projekt a príspevky pre organizácie podporované v rámci Programov pre mládež na roky 2014-2020 v zmysle uzatvorených zmlúv.

Transfery cirkevnej školy v sume 125 441 tis. eur a súkromnej škole vo výške 106 474 tis. eur boli poskytnuté takmer výlučne Ministerstvom vnútra SR na zabezpečenie výchovy a vzdelávania mládeže v základných a stredných školách, na zabezpečenie prevádzky škôl, na financovanie normatívnych výdavkov a na úhradu nenormatívnych výdavkov škôl a školských zariadení (najmä na vzdelávacie poukazy, príspevky pre asistentov učiteľov a príspevky na výchovu a vzdelávanie detí materských škôl).

Neziskovým organizáciám poskytujúcim všeobecne prospešné služby boli poskytnuté prostriedky v celkovej výške 106 769 tis. eur. Najvýznamnejšiu časť výdavkov čerpal Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (87 407 tis. eur), a to prevažne na financovanie sociálnych služieb a ústavnej starostlivosti pre nešťátne centrá pre deti a rodiny.

Z celkového transferu cirkvi, náboženskej spoločnosti a cirkvej charite vo výške 71 767 tis. eur boli v najväčšej miere poukázané prostriedky prostredníctvom kapitoly Ministerstva kultúry SR, a to v sume 54 443 tis. eur na platy duchovných a zákonné odvody a prevádzku cirkví a náboženských spoločností.

Na celkovú výšku **ostatných transferov** 223 649 tis. eur mali podstatný vplyv transfery na peňažné náležitosti v ozbrojených silách v sume 74 663 tis. eur, čerpané najmä Ministerstvom obrany SR sumou 53 661 tis. eur, predovšetkým na stabilizačný príspevok profesionálnym vojakom podľa § 190 zákona č. 281/2015 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov a Ministerstvom vnútra SR vo výške 15 262 tis. eur najmä na príspevky na bývanie pre príslušníkov Policajného zboru SR.

Na **aktívne opatrenia trhu práce** boli čerpané výdavky v sume 167 506 tis. eur, výlučne Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ktoré prostredníctvom nich financovalo najmä národné projekty Operačného programu Ľudské zdroje, rozvoj aktívnej politiky trhu práce a individuálnu štátnu pomoc. Išlo o výdavky Úradov práce, sociálnych vecí a rodiny poskytované formou príspevkov v súlade so zákonom č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Transfery jednotlivcom dosiahli sumu 63 495 tis. eur. Na týchto výdavkoch sa významne podieľalo Ministerstvo dopravy a výstavby SR sumou 26 597 tis. eur. Išlo najmä o výdavky na štátny príspevok pre mladých k hypotekárnym úverom (18 015 tis. eur), štátnu prémie k stavebnému sporeniu a štátny príspevok k hypotekárnym úverom pre celkom 305 464 poberateľov štátnej prémie k stavebnému sporeniu.

Na tejto podpoložke sa významne podieľalo taktiež Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny sumou 16 845 tis. eur, ktoré realizovalo dotácie v súvislosti s pandémiou COVID-19 a Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR sumou 11 914 tis. eur, ktoré prostredníctvom Metodicko-pedagogického centra, v rámci národných projektov Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov a Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov II., poskytlo sumu 10 531 tis. eur na pedagogických asistentov v školách a odborných zamestnancov, a to školských psychológov, špeciálnych pedagógov a sociálnych pedagógov na školách zapojených do týchto projektov.

Príspevok na osobitný účet dosiahol súhrnne sumu 46 694 tis. eur a bol čerpaný výlučne Ministerstvom obrany SR, ktoré uskutočňuje úhrady v zmysle § 94 ods. 4 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Transfery nefinančným subjektom boli rozpočtované vo výške 848 014 tis. eur a ich čerpanie dosiahlo úroveň 1 163 129 tis. eur.

Transfery nefinančným subjektom				v tis. eur		
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2018	2019	2020	2020	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Ostatnej právnickej osobe	530 115	649 596	819 527	867 591	48 064	5,9
Právnickej osobe založenej štátom	74 255	54 270	28 260	187 588	159 328	563,8
Fyzickej osobe podnikateľovi	109 485	111 041	227	107 950	107 723	47455,1
Spolu	713 855	814 907	848 014	1 163 129	315 115	37,2

Zdroj: MF SR

Najvyšší podiel tvorili transfery *ostatnej právnickej osobe*, (867 591 tis. eur), ktoré boli v rozhodujúcej miere hradené rezortom Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR v sume 526 545 tis. eur, a to priame platby z Európskeho poľnohospodárskeho a záručného fondu (364 873 tis. eur) na projektové podpory poskytnuté v rámci programu rozvoja vidieka SR 2014 - 2020 (119 567 tis. eur), ďalej na trhovo orientované výdavky v rámci Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (11 334 tis. eur) a nenávratné finančné prostriedky vyplatené z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Skutočné čerpanie oproti rozpočtu bolo o 174 612 tis. eur nižšie, z dôvodu, že schválený rozpočet vychádza z očakávaných odhadov čerpania týchto prostriedkov v jednotlivých výzvach, a nie z už zazmluvnených prostriedkov. Ďalšie významné čerpanie v rámci tejto podpoložky uskutočnilo Ministerstvo hospodárstva SR v sume 258 075 tis. eur. Z toho 161 885 tis. eur boli prostriedky pre spoločnosť OKTE, a. s., ktorá vykonávala činnosť zúčtovateľa podpory na výrobu elektriny a tieto prostriedky previedla prevádzkovateľom regionálnych distribučných sústav. Ministerstvo hospodárstva SR malo povinnosť podľa uznesenia vlády SR č. 629/2019 do konca roka 2020 uhradiť platbu za rok 2018 pre spoločnosť OKTE, a.s. na zabezpečenie riešenia sumy neuhradených nákladov na podporu výroby elektriny doplatkom podľa zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby tepla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov. Ďalšia suma v objeme 35 923 tis. eur bola určená na podporu podnikateľským subjektom, ako dotácia na nájomné na základe uznesenia vlády SR č. 349/2020 k návrhu zákona, ktorým sa dopĺňa zákon č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva SR v znení neskorších predpisov a doplnení zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením COVID-19.

Na transferoch *právnickej osobe založenej štátom* (187 588 tis. eur), sa v najvyššej miere podieľala kapitola Ministerstva hospodárstva SR sumou 131 552 tis. eur, čo je oproti schválenému rozpočtu o 120 737 tis. eur viac. Finančné prostriedky boli vynaložené najmä na financovanie programu Posilnenie konkurencieschopnosti a rastu malého a stredného podnikania (79 885 tis. eur) – prioritná os 11, zameraná na zvýšenie miery participácie znevýhodnených sociálnych skupín (ako napr. ženy, mladí do 30 rokov, seniori nad 50 rokov, dlhodobo nezamestnaní, štátni príslušníci z tretích krajín, sociálne znevýhodnení a osoby so zdravotným postihnutím) na podnikaní.

Taktiež bol financovaný program Rozvoj konkurencieschopných malých a stredných podnikateľov v Bratislavskom kraji (29 365 tis. eur) – prioritná os 12, s cieľom zabezpečiť dlhodobý rast konkurencieschopnosti malých a stredných podnikateľov. Na tejto podpoložke sa

tiež významne podieľalo Ministerstvo životného prostredia SR sumou 34 904 tis. eur, čo je oproti schválenému rozpočtu o 26 904 tis. eur viac. Z toho 34 230 tis. eur bolo určených Slovenskému vodohospodárskemu podniku, š. p. na neregulované platby a povodňové zabezpečovacie práce. Navýšenie skutočne čerpaných výdavkov bolo spôsobené presunmi prostriedkov na ťarchu iných výdavkových titulov.

Transfery *fyzickej osobe podnikateľovi* (107 949 tis. eur) boli poskytnuté v rozhodujúcej miere Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR v sume 104 603 tis. eur. Najväčší podiel na uvedenom objeme malo vyplatenie prostriedkov EÚ a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu, konkrétne priamych platieb z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (81 449 tis. eur), dotácií z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (19 772 tis. eur), najmä na úhrady agroenvironmentálnych záväzkov súvisiacich s klímou, platieb na udržiavanie postupov a metód ekologického poľnohospodárstva, na poskytnutie pomoci na začatie podnikateľskej činnosti pre mladých poľnohospodárov, na kompenzačné platby v horských oblastiach a na platby iných projektov.

Vo výdavkovej položke **transfery do zahraničia** sa zahŕňajú najmä odvody Slovenskej republiky do rozpočtu Európskej únie na financovanie spoločných programov a politík EÚ. Skutočné čerpanie týchto výdavkov na úrovni 877 392 tis. eur je nižšie oproti rozpočtu o 36 249 tis. eur.

Medzinárodným organizáciám sa poukázalo 86 446 tis. eur, na čom sa podieľalo najmä Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR sumou 21 729 tis. eur, ktoré realizovalo najmä úhrady členských príspevkov do medzinárodných organizácií, ako napríklad Mierové operácie OSN, OECD, NATO a iné.

Významná suma týchto transferov bola realizovaná Všeobecnou pokladničnou správou vo výške 20 123 tis. eur, Ministerstvom obrany SR v sume 15 521 tis. eur na úhradu príspevkov do NATO a EÚ, kapitolou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR v objeme 13 718 tis. eur, ktorá realizovala úhrady pravidelných príspevkov na členstvo v medzinárodných organizáciách, ako napr. CERN, European Molecular Biology Laboratory (EMBL), Joint Institute for Nuclear Research Dubna, EUROPEAN SPACE AGENCY (ESA) a platby iným medzinárodným inštitúciám.

Transfery do tuzemských finančných inštitúcií boli poskytnuté v celkovej sume 1 629 tis. eur. V najväčšej miere sa na tejto sume podieľalo Ministerstvo financií SR, ktoré poskytlo transfery na úhradu výdavkov na činnosť Kancelárie Rady pre rozpočtovú zodpovednosť v objeme 1 275 tis. eur.

3.2.1.2 Kapitálové výdavky

Kapitálové výdavky tvoria výdavky na obstaranie hmotného a nehmotného majetku, vrátane výdavkov súvisiacich s obstaraním tohto majetku (napr. montážne práce, dopravné) a kapitálové transfery, teda platby vykonané s cieľom umožniť príjemcovi nadobudnúť kapitálové aktíva alebo kompenzovať ich poškodenie alebo zničenie.

Rozpočet kapitálových výdavkov na rok 2020 predstavoval sumu 1 628 138 tis. eur, ktorá sa rozpočtovými opatreniami zvýšila na 2 686 362 tis. eur. V skutočnosti sa čerpalo 2 662 446 tis. eur (2019: 2 858 949 tis. eur). Podstatné zmeny v upravenom rozpočte vznikli v dôsledku realizácie § 8 zákona o rozpočtových pravidlách. V zmysle uvedeného paragrafu môže Ministerstvo financií SR na konci bežného rozpočtového roka viazať výdavky (znižiť upravený rozpočet) o nevyčerpané prostriedky, ktoré budú v nasledujúcom rozpočtovom roku použité a týmto spôsobom navýšia upravený rozpočet nasledujúceho rozpočtového roka. O sumu viazaných prostriedkov Ministerstvo financií SR môže povoliť prekročenie limitu výdavkov v nasledujúcom rozpočtovom roku.

V roku 2020 sa spolu použili kapitálové výdavky rozpočtované pred rokom 2020 v sume 427 741 tis. eur. V roku 2020 sa zaviazali kapitálové výdavky rozpočtované v rokoch 2018, 2019 a 2020 v sume 1 043 351 tis. eur. Kapitálové výdavky rozpočtované v roku 2018, ktoré neboli podľa zákona o rozpočtových pravidlách použité do konca roka 2020, možno v súlade s ustanovením § 33a ods. 1 zákona č. 67 z 2. apríla 2020 o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v znení neskorších predpisov použiť do 31. decembra 2021.

Prehľad o kapitálových výdavkoch poskytuje nasledovná tabuľka:

Kapitálové výdavky	v tis. eur					
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2018	2019	2020	2020	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Obstarávanie kapitálových aktív	721 148	1 096 498	786 511	1 053 912	267 401	-28
strojov, prístrojov, zariadení, techniky	198 434	594 668	519 173	449 679	-69 495	-13
realizácia stavieb a ich technického zhodnotenia	218 274	144 967	86 523	286 549	200 027	-40
ost. kapitálové výdavky (dokumentácia, rekonštrukcia a modernizácia strojov a ost.)	116 377	99 126	110 750	179 192	68 442	12
pozemkov a nehmotných aktív	78 003	69 433	25 866	80 428	54 562	-63
dopravných prostriedkov	97 326	114 606	37 232	50 955	13 723	-68
budov, objektov a ich častí	12 734	73 698	6 967	7 109	142	-91
Kapitálové transfery	1 681 176	1 762 451	841 627	1 608 534	766 907	-52
v rámci verejnej správy	1 319 259	1 228 162	257 857	1 188 889	931 032	-79
nefinančným subjektom	331 578	465 570	534 565	354 849	-179 716	15
jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám	22 417	65 711	49 205	59 182	9 977	-25
do zahraničia	275	3 008	0	5 614	5 614	0
transfery finančným inštitúciám	7 647	0	0	0	0	0
Spolu	2 402 324	2 858 949	1 628 138	2 662 446	1 034 308	-43

Zdroj: MF SR

Obstarávanie kapitálových aktív predstavuje obstaranie majetku dlhodobej povahy do vlastníctva štátu dodávateľským spôsobom alebo v rámci vlastných výkonov štátu. Rozpočet na obstarávanie kapitálových aktív bol stanovený sumou 786 511 tis. eur, ktorá sa rozpočtovými opatreniami počas roka zvýšila na 1 065 997 tis. eur. Skutočné čerpanie predstavovalo sumu 1 053 912 tis. eur.

Nákup strojov, prístrojov, zariadení a techniky dosiahol v skutočnosti 449 679 tis. eur. V porovnaní s predchádzajúcim rokom išlo o pokles o 42 586 tis. eur. Najväčší podiel na tejto sume predstavoval nákup špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení a techniky v objeme 390 445 tis. eur, ktorý zaznamenal medziročný pokles o 155 153 tis. eur.

Ministerstvo obrany SR čerpalo prostriedky v sume 375 111 tis. eur, predovšetkým v rámci programu Rozvoj obrany - Rozvoj výzbroje, techniky a materiálu, napr. na viacúčelové taktické stíhacie lietadlá (353 722 tis. eur) a na Rozvoj komunikačných a informačných systémov (11 327 tis. eur). Pokles skutočnosti oproti schválenému rozpočtu o 47 448 tis. eur bol z dôvodu presunu rozpočtových prostriedkov na použitie do roku 2021. V porovnaní so skutočným čerpaním v roku 2019 došlo k poklesu výdavkov o 142 923 tis. eur.

Ministerstvo financií SR čerpalo výdavky vo výške 9 140 tis. eur, z toho najviac (8 606 tis. eur) čerpalo Finančné riaditeľstvo SR v rámci programu Vybudovanie nosnej infraštruktúry bezpečného informačno-komunikačného systému.

Výdavky Ministerstva vnútra SR boli čerpané v sume 3 110 tis. eur, v rámci programu Efektívna a spoľahlivá štátna správa na ochranu verejného poriadku, bezpečnosť osôb a majetku, boj proti kriminalite, na bezpečnosť schengenského priestoru, na záchranu života a zdravia, na všeobecnú vnútornú správu a živnostenské podnikanie. Finančné prostriedky boli použité napr. na obstaranie hasičského vybavenia, na obstaranie špeciálnych zariadení pre ochranu štátnej hranice s Ukrajinou, na nákup spravodajskej techniky pre potreby policajného zboru a na služby súvisiace s obstaraním špeciálnej techniky pre zaistenie bezpečnostných záujmov SR a operatívno pátracej činnosti pre letisko Košice a Poprad.

Výdavky na nákup výpočtovej techniky dosiahli sumu 38 326 tis. eur. Najvýznamnejšie finančné prostriedky boli čerpané na Ministerstve vnútra SR (17 123 tis. eur), kde išlo o obstaranie mobilných pracovných staníc, riadiacich a dohľadových pracovísk, hardvérových bezpečnostných modulov (napr. zariadenia k zabezpečovacím systémom, ich implementácia a testovanie), na Ministerstve financií SR (7 041 tis. eur) predovšetkým na vybudovanie nosnej infraštruktúry bezpečného informačno-komunikačného systému pre Finančné riaditeľstvo SR. Finančné prostriedky na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny SR (4 489 tis. eur) boli čerpané v rámci Národného projektu Efektívnymi službami k občanovi pre menej rozvinuté regióny a na Ministerstve investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (3 468 tis. eur) išlo o výdavky z projektu Národný systém riadenia incidentov kybernetickej bezpečnosti vo verejnej správe.

Schválený rozpočet na nákup prevádzkových strojov, prístrojov, zariadení a techniky bol v sume 76 397 tis. eur, skutočné čerpanie bolo o 63 440 tis. eur nižšie, z toho najvýznamnejší pokles zaznamenalo Ministerstvo zdravotníctva SR o 63 808 tis. eur, z dôvodu presunu finančných prostriedkov na rozpočtové a príspevkové organizácie v pôsobnosti ministerstva. Výdavky Ministerstva zdravotníctva SR predstavovali sumu 5 242 tis. eur, súviseli s nákupom vybavenia laboratórií pre diagnostiku ochorenia COVID-19, vybavenia analytických laboratórií a nákup plúcnych ventilátorov.

Realizácia stavieb a ich technického zhodnotenia predstavovala výdavky v hodnote 286 549 tis. eur. V porovnaní s rokom 2019 došlo k zvýšeniu výdavkov o 141 582 tis. eur a k vyššiemu čerpaniu oproti schválenému rozpočtu o 200 026 tis. eur. Najvyšší podiel na výdavkoch mala kapitola Ministerstva dopravy a výstavby SR (128 679 tis. eur), Ministerstvo obrany SR (89 239 tis. eur), Ministerstvo vnútra SR (16 577 tis. eur) a Ministerstvo zdravotníctva SR (15 276 tis. eur).

Výdavky na rekonštrukciu a modernizáciu (156 590 tis. eur) boli najvyššie na Ministerstve obrany SR a dosiahli sumu 83 430 tis. eur, išlo predovšetkým o rekonštrukciu a modernizáciu nehnuteľného majetku v rámci programu Rozvoj obrany – Rozvoj infraštruktúry síl na rekonštrukciu a modernizáciu nehnuteľného majetku, a to najmä na riešenie infraštruktúry v súvislosti s realizáciou projektu viacúčelové taktické lietadlá v rámci projektu Modernizácia leteckej základnej Sliač, rekonštrukciu atletického štadióna Vojenského športového centra Dukla Banská Bystrica v rámci projektu Zvýšenie kvality života personálu, na plynofikáciu a zateplenie objektov a podobne³⁶.

Na Ministerstve dopravy a výstavby SR (26 104 tis. eur) to boli výdavky Slovenskej správy ciest v rámci projektu Výstavby cestnej siete napr. na rekonštrukcie a modernizácie ciest I. triedy,

³⁶ Niektoré informácie o výdavkoch Ministerstva obrany nie je možné prezentovať z dôvodu ich povahy.

mostov, vozoviek, prechodov pre chodcov a v rámci programu Cestná infraštruktúra na výstavbu verejných komunikácií v regióne Nitra.

Ministerstvo vnútra SR čerpalo výdavky vo výške 12 040 tis. eur, tieto boli použité na rekonštrukciu a modernizáciu objektov, budov a častí Okresných riaditeľstiev Policajného zboru (napr. Trebišov, Prievidza, Rimavská Sobota) v rámci programov Efektívna a spoľahlivá štátna správa (Ochrana verejného poriadku, bezpečnosti osôb a majetku, boj proti kriminalite, Záchrana života a zdravia, Všeobecná vnútorná správa a živnostenské podnikanie, Kataster a Riadenie a kontrola).

Výdavky Ministerstva spravodlivosti SR dosiahli na tejto podpoložke hodnotu 8 863 tis. eur, napr. v rámci programu Kvalita životného prostredia na modernizáciu administratívnych budov zboru väzenskej a justičnej stráže (5 927 tis. eur), na rekonštrukcie budov súdov a pod.

Ministerstvo hospodárstva SR čerpalo prostriedky vo výške 7 484 tis. eur v rámci programu Hospodárska mobilizácia v súvislosti s technickým zhodnotením integrovaných bezpečnostných systémov v objektoch osobitnej dôležitosti spoločnosti SLOVNAFT, a. s. (7 150 tis. eur).

Kancelária Národnej rady SR čerpala výdavky v celkovej sume 5 627 tis. eur, najmä na rekonštrukciu a modernizáciu národnej kultúrnej pamiatky Bratislavský hrad (5 197 tis. eur).

Výdavky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR v sume 4 357 tis. eur sa týkali predovšetkým rekonštrukcie budov úradov práce (2 481 tis. eur) a rekonštrukcie Centier pre deti a rodiny (1 374 tis. eur).

Najvyšší nárast skutočnosti oproti schválenému rozpočtu bol na kapitole Ministerstva obrany SR (o 52 793 tis. eur) z dôvodu presunu rozpočtových prostriedkov z minulých rokov a na Ministerstve dopravy a výstavby SR (o 22 600 tis. eur) súviselo s viacerými faktormi ako sú verejné obstarávania, uzatvorenie zmlúv, vydanie povolení a pod.

Čerpanie výdavkov na realizáciu nových stavieb bolo vo výške 127 774 tis. eur a medziročne sa zvýšilo o 94 310 tis. eur. Najvyššie boli výdavky Ministerstva dopravy a výstavby SR 102 576 tis. eur, predovšetkým na financovanie DPH úsekov PPP projektu D4/R7 odovzdaných do predčasného užívania v priebehu roka 2020 (56 727 tis. eur), na financovanie akceptačných protokolov vo forme odplaty za činnosti súvisiace s PPP projektom D4/R7 vykonané Národnou diaľničnou spoločnosťou (9 130 tis. eur). Nárast oproti schválenému rozpočtu (o 95 331 tis. eur) bol spôsobený napr. použitím uvoľnených prostriedkov z minulého roka.

Významné čerpanie dosiahlo aj Ministerstvo zdravotníctva SR (15 170 tis. eur), išlo o výstavbu Detenčného ústavu Hronovce a prípravu výstavby novej nemocnice Rázsochy - búracie práce. Ministerstvo obrany SR vykazovalo výdavky v sume 5 809 tis. eur v rámci programu Rozvoj infraštruktúry síl na realizáciu nových stavieb v projektoch modernizácie Vojenského výcvikového priestoru Lešť, modernizácie letiska Kuchyňa a na vybudovanie prístrešku pre garážovanú techniku v Prešove.

Nákup pozemkov a nehmotných aktív predstavoval sumu 80 428 tis. eur, pričom schválený rozpočet bol prekročený o 54 562 tis. eur. Z týchto výdavkov boli najvyššie výdavky na nákup softvéru 69 399 tis. eur (2019: 57 054 tis. eur) a nákup pozemkov 8 357 tis. eur (2019: 10 574 tis. eur)

Kapitola Ministerstva financií SR čerpala výdavky na softvér v sume 14 014 tis. eur, z toho predovšetkým Finančné riaditeľstvo SR na projekt Vybudovanie nosnej infraštruktúry bezpečného informačno-komunikačného systému (7 726 tis. eur), na Informačný systém pre podporu boja proti podvodom (2 486 tis. eur) a úrad Ministerstva financií SR na nákup softvéru v rámci programu Centrálné licenčné zmluvné vzťahy (3 712 tis. eur).

Štatistický úrad SR dosiahol výdavky vo výške 11 366 tis. eur, išlo o nákup softvéru určeného pre sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021, a to na softvér pre 1. etapu – na územnú prípravu na sčítanie domov a bytov a pre nadväzujúcu 2. etapu - na elektronické sčítanie obyvateľov³⁷.

Výdavky Ministerstva vnútra SR boli vo výške 6 946 tis. eur, išlo predovšetkým o zabezpečenie vývoja, testovania, implementácie, upgrade a rollout riešenia informačných systémov ministerstva a informačno-komunikačných technológií v rámci programu Efektívna a spoľahlivá štátna správa pre informačné systémy ministerstva.

Ministerstvo zdravotníctva SR vynaložilo finančné prostriedky vo výške 6 781 tis. eur, predovšetkým na financovanie národného projektu - Integrovaný systém úradov verejného zdravotníctva v Úrade verejného zdravotníctva SR.

Výdavky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR tvorili sumu 6 652 tis. eur, z toho najviac pre Štátny inštitút odborného vzdelávania na národný projekt Duálne vzdelávanie a zvýšenie atraktivity a kvality odborného vzdelávania a prípravy (3 600 tis. eur) a v rámci programu Informačné technológie financované zo ŠR na IS Centrálné úložisko digitálneho edukačného programu - CUDEO (1 736 tis. eur).

Výdavky Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR boli v sume 4 290 tis. eur, z toho najviac v rámci Národného systému riadenia incidentov kybernetickej bezpečnosti vo verejnej správe.

Skutočné čerpanie výdavkov na nákup softvéru na Ministerstve obrany SR bolo nižšie o 4 541 tis. eur oproti schválenému rozpočtu, dôvodom bol presun prostriedkov na plnenie iných prioritných úloh rezortu obrany v roku 2021.

Nákup nových pozemkov predstavoval sumu 8 357 tis. eur, z toho najviac Ministerstvo dopravy a výstavby SR (5 107 tis. eur) najmä na výstavbu cestnej siete a prípravu projektov plánovaných na financovanie z fondov EÚ.

Na ***rekonštrukciu a modernizáciu strojov a zariadení, výpočtovej a telekomunikačnej techniky, softvéru a komunikačnej infraštruktúry*** boli použité kapitálové výdavky v hodnote 58 286 tis. eur, z toho jednoznačne prevládali ako v rozpočte, tak aj v plnení výdavky na softvér 55 754 tis. eur. Z pohľadu kapitol boli najvýznamnejšie sumy čerpané v kapitole Ministerstva financií SR (26 427 tis. eur), Ministerstva vnútra SR (12 931 tis. eur), Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (11 045 tis. eur) a na Štatistickom úrade SR (1 734 tis. eur).

Výdavky na rekonštrukciu a modernizáciu softvéru predstavovali sumu 55 755 tis. eur. Najviac čerpalo výdavky Ministerstvo financií SR (26 107 tis. eur), napr. Finančné riaditeľstvo SR na Informačný systém pre výmenu informácií (4 354 tis. eur), na Colný informačný systém (4 124 tis. eur), na Prierezový informačný systém (3 778 tis. eur) a na informačný systém pre podporu boja proti podvodom (3 561 tis. eur). Úrad Ministerstva financií SR čerpal výdavky na nákup softvérového zabezpečenia projektu UNITAS na zjednotenie výberu daní, cla a poisťných odvodov (3 561 tis. eur), na modernizáciu nadrezortného účtovného systému (2 454 tis. eur).

Ministerstvo vnútra SR výdavky v sume 12 911 tis. eur čerpalo najmä na modernizáciu existujúcich softvérov a aplikácií, napr. v súvislosti s novelou zákona o cestnej premávke, na úpravu Schengenského informačného systému, úpravu systému evidencie vozidiel, úpravu

³⁷ Na Slovensku prvýkrát v histórii došlo k zmene spôsobu sčítania a namiesto tradičného sčítania sa uskutočnilo integrované sčítanie, ktoré je z hľadiska použitých metód kombinovaným sčítaním. Je založené na kombinácii údajov z administratívnych zdrojov údajov (databázy, ktoré spravujú ministerstvá alebo ostatné orgány štátnej správy) a údajov získaných od obyvateľov. Je moderným plne elektronickým sčítaním a jediným štatistickým zisťovaním, ktorého obsah, rozsah a spôsob vykonania v SR ustanovuje osobitný zákon (zákon 223/2019 Z. z. o sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

informačného systému CESDaP (centrálne evidencie správnych deliktov a priestupkov), úpravu systému registra obyvateľov, na úpravu centrálného informačného systému matrik a iné.

Výdavky Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (11 045 tis. eur) boli použité najmä na aktualizáciu a zvýšenie výkonnosti systémovej a aplikačnej podpory informačného systému integrovaných obslužných miest (IS IOM) a informačného systému Centrálnej správy referenčných údajov (IS CSRÚ).

Štatistický úrad SR dosiahol výdavky vo výške 1 734 tis. eur, išlo o technické zhodnotenie integrovaného štatistického informačného systému.

Nákup dopravných prostriedkov dosiahol 50 955 tis. eur, z toho najväčší podiel výdavkov tvorila kapitola Ministerstva obrany SR 38 196 tis. eur a Ministerstva vnútra SR 8 132 tis. eur. V porovnaní s rokom 2019 bol zaznamenaný pokles výdavkov o 63 651 tis. eur.

Ministerstvo obrany SR realizovalo výdavky na *nákup lietadiel* v hodnote 22 728 tis. eur, pričom išlo o platby za viacúčelové vrtuľníky. Z uvedenej sumy bola časť prostriedkov čerpaná na úhradu DPH za dodané 3 ks vrtuľníkov UH-60M Blackhawk v roku 2020 a ďalšie prostriedky boli čerpané na úhradu zmluvných splátok. Výdavky na *nákup osobných automobilov* boli vo výške 5 046 tis. eur, išlo o nákup osobných automobilov najmä pre Ozbrojené sily SR na plnenie úloh domáceho a medzinárodného krízového manažmentu. Na *nákup nákladných vozidiel, ťahačov, prípojných vozidiel* boli výdavky v hodnote 4 170 tis. eur v rámci programu Rozvoj obrany a Obrana na špeciálnu techniku pre Ozbrojené sily SR. Ministerstvo čerpalo výdavky na *nákup špeciálnych automobilov* v sume 4 161 tis. eur, z toho najmä na projekt ťažká ženijná technika pre Ozbrojené sily SR (3 153 tis. eur) a na špeciálne automobily pre Vojenskú políciu (822 tis. eur). Pokles skutočne čerpaných prostriedkov oproti schválenému rozpočtu o 23 192 tis. eur súvisel s nerealizovaním niektorých projektov (napr. bojové obrnené vozidlá 8x8, viacúčelové taktické vozidlá).

Výdavky Ministerstva vnútra SR tvorili v prevažnej miere výdavky na *nákup osobných automobilov* vo výške 6 656 tis. eur v rámci programu Efektívna a spoľahlivá štátna správa (Centrálne podpora). Finančné prostriedky boli použité na nákup osobných automobilov a príslušenstva, na úpravu služobných vozidiel pre potreby výkonu policajných a záchranných zložiek a rôznych útvarov ministerstva. Čerpanie výdavkov na *nákup nákladných vozidiel, ťahačov, prípojných vozidiel* predstavovalo sumu 1 398 tis. eur. Išlo o prostriedky z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, v rámci operačného programu Kvalita životného prostredia, na zvýšenie odborných a intervenčných kapacít na regionálnej a lokálnej úrovni, na posilnenie intervenčných kapacít Hasičského a záchranného zboru na refundáciu výdavkov na obstaranie hasičskej techniky.

Pri **nákupe budov, objektov alebo ich častí** výdavky dosiahli hodnotu 7 109 tis. eur. Oproti predchádzajúcemu obdobiu bol zaznamenaný pokles o 68 589 tis. eur. Pokles bol zaznamenaný aj medzi schváleným rozpočtom a skutočnosťou najviac na Ministerstve zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (o 3 500 tis. eur), dôvodom bol presun do kategórie kapitálových transferov na použitie v roku 2021, na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny SR (o 2 161 tis. eur), dôvodom bol presun finančných prostriedkov, ktoré boli rozpočtované na nákup budov pre štátne centrá pre deti a rodiny. Najvýznamnejšiu sumu čerpalo Ministerstvo spravodlivosti SR (3 245 tis. eur), išlo o na nákup budovy pre Okresný súd Žiar nad Hronom.

Ostatné kapitálové výdavky dosiahli sumu 112 692 tis. eur (2019: 8 838 tis. eur). Dôvodom výrazného medziročného nárastu bolo čerpanie finančných prostriedkov na Správe štátnych hmotných rezerv SR v hodnote 107 449 tis. eur, išlo o tvorbu pohotovostných zásob - nákup zdravotníckych pomôcok určených na riešenie pandémie spôsobenú koronavírusom. Medzi nakúpené zdravotnícke pomôcky patrí okrem iného nákup testov na ochorenie COVID-19

(62 204 tis. eur), respirátorov FFP2, FFP3, jednorazových masiek (33 507 tis. eur), ochranných odevov (6 461 tis. eur), jednorazových nitrilových rukavíc (3 844 tis. eur), ochranných okuliarov, čiapok a pod.

Kapitálové transfery

Kapitálové transfery zahŕňajú platby vykonávané s cieľom umožniť príjemcovi nadobudnúť kapitálové aktíva alebo kompenzovať ich poškodenie alebo zničenie. Schválený rozpočet pre rok 2020 bol stanovený sumou 841 627 tis. eur. V skutočnosti kapitálové transfery boli vo výške 1 608 534 tis. eur (2019: 1 762 451 tis. eur) a tvoria 60,4 % z celkových kapitálových výdavkov. Z celkovej sumy kapitálových transferov bolo zo zdrojov EŠIF použitých 777 523 tis. eur a zo zdroja ŠR 713 465 tis. eur (spolufinancovanie v sume 117 546 tis. eur). Dôvodom zvýšenia rozpočtu počas roka úhrnom o 778 738 tis. eur bolo najmä čerpanie finančných prostriedkov na realizáciu projektov v rámci rozvoja dopravnej infraštruktúry, budovanie diaľnic a rýchlostných ciest.

Kapitálové transfery				v tis. eur		
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2018	2019	2020	2020	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
V rámci verejnej správy	1 319 259	1 228 162	257 857	1 188 889	931 032	-79
Nefinančným subjektom	331 578	465 570	534 565	354 849	-179 716	15
Jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám	22 417	65 711	49 205	59 182	9 977	-25
Do zahraničia	275	3 008	0	5 614	5 614	0
Finančným inštitúciám	7 647	0	0	0	0	0
Spolu	1 681 176	1 762 451	841 627	1 608 534	766 907	-52

Zdroj: MF SR

Transfery v rámci verejnej správy tvorili 1 188 889 tis. eur (2019: 1 228 162 tis. eur), čo predstavuje až 73,9 % z celkových kapitálových transferov. Ministerstvo dopravy a výstavby SR poskytlo transfer v celkovej hodnote 650 896 tis. eur, a to najmä Národnej diaľničnej spoločnosti (434 170 tis. eur), a. s., Železničiam SR (98 000 tis. eur) a Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s. (54 496 tis. eur).

Transfery určené Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. boli najmä na financovanie prípravy a pokračujúcej výstavby diaľnic a rýchlostných ciest, vrátane dofinancovania projektov financovaných z prostriedkov operačného programu Integrovaná infraštruktúra, predovšetkým na investičné akcie D1 Hubová - Ivachnová (150 584 tis. eur), D1 Prešov západ - Prešov juh (66 844 tis. eur), R4 Prešov severný obchvat (37 831 tis. eur), R2 Kriváň – Lovinobaňa (31 309 tis. eur) a ďalšie. Železničiam SR boli poskytnuté transfery za účelom modernizácie a rozvoja železničnej dopravnej cesty, napr. na modernizáciu železničnej trate Púchov-Žilina pre traťovú rýchlosť do 160 km/hod. (52 160 tis. eur), na Komunikačnú infraštruktúru služieb telematiky³⁸ ŽSR (21 135 tis. eur). Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s. sa poskytnú finančné prostriedky v rámci OP II, hlavne na modernizáciu vozového parku železničných koľajových vozidiel a na obnovu vozidiel ozubnicovej železnice vo Vysokých Tatrách.

³⁸ Predmetom projektu je dobudovanie elektronickej (širokopásmovej) komunikačnej siete ŽSR s použitím zariadení pre viacnásobné využitie existujúcich optických vlákien. Uvedený projekt technologicky nadväzuje na zrealizovaný projekt „Modernizácia komunikačných zariadení na sieti TEN-T (telematika)“, ktorý bol financovaný z Operačného programu Doprava 2007 – 2013 (<https://www.opii.gov.sk/opiiapp.php/Projekty/show?id=1864>)

Kapitálové transfery územnej samospráve tvoria druhú najväčšiu skupinu výdavkov z tejto skupiny. Obciam bolo poskytnutých 325 274 tis. eur (2019: 305 671 tis. eur). Najvyššími sumami sa na transferoch obciam podieľali Ministerstvo životného prostredia SR (92 159 tis. eur), Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (68 784 tis. eur), Ministerstvo dopravy a výstavby SR (58 586 tis. eur), Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (40 892 tis. eur), Všeobecná pokladničná správa (29 539 tis. eur), a Ministerstvo vnútra SR (26 758 tis. eur). Z celkovej poskytnutej sumy tvorili prostriedky z rozpočtu EÚ 214 864 tis. eur, z toho najmä z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci 2. programového obdobia (119 445 tis. eur), Kohézneho fondu v rámci 2. programového obdobia (66 794 tis. eur) a z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (20 951 tis. eur).

Bližší popis vzťahov štátneho rozpočtu a obcí je v kapitole 3.2.3.

Vyšším územným celkom boli poskytnuté transfery v celkovej hodnote 56 333 tis. eur, z toho zo zdrojov EÚ bolo 39 529 tis. eur. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR poskytlo 28 221 tis. eur prostredníctvom nenávratných finančných prostriedkov z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Bližší popis vzťahov štátneho rozpočtu a VÚC je v kapitole 3.2.4.

Príspevkovým organizáciám bolo poskytnutých 152 518 tis. eur. Najviac prostriedkov poskytlo Ministerstvo zdravotníctva SR (61 395 tis. eur), Ministerstvo kultúry SR (27 080 tis. eur), Ministerstvo životného prostredia SR (20 279 tis. eur), Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (18 652 tis. eur) a Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (16 656 tis. eur).

Ministerstvo zdravotníctva SR poskytlo transfery organizáciám kapitoly, ale aj príspevkovým organizáciám mimo pôsobnosti ministerstva napr. Slovenskej akadémii vied. Prostriedky poskytnuté zdravotníckym zariadeniam boli predovšetkým určené na financovanie vybavenia nemocníc v súvislosti s riešením pandemickej situácie spôsobenej ochorením COVID-19, na obstaranie nového prístrojového vybavenia, na rekonštrukciu, stavebné úpravy a modernizáciu priestorov a budov zdravotníckych zariadení. Najviac prostriedkov išlo pre Univerzitnú nemocnicu Bratislava (19 696 tis. eur), Fakultnú nemocnicu s poliklinikou F. D. Roosevelta, B. Bystrica (8 403 tis. eur), Univerzitnú nemocnicu L. Pasteura, Košice (4 943 tis. eur), Národný ústav detských chorôb Bratislava (4 538 tis. eur), Fakultnú nemocnicu s poliklinikou Nové Zámky (4 036 tis. eur). Nemocniciam boli poskytnuté aj finančné prostriedky na financovanie opatrení hospodárskej mobilizácie v celkovej sume 2 493 tis. eur.

Kapitola Ministerstva kultúry SR poskytla transfery pre Slovenskú národnú galériu na rekonštrukciu a modernizáciu (18 200 tis. eur), na vybavenie laboratórnej techniky (2 812 tis. eur), pre Slovenské národné múzeum, napr. na obnovu Spišského hradu (1 565 tis. eur) a ďalšie.

Ministerstvo životného prostredia SR poskytlo transfer v rámci programu Kvalita životného prostredia, najmä pre účely monitorovania a hodnotenia množstva a režimu povrchových vôd, na skvalitnenie Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia a na spracovanie dokumentov miestnych územných systémov ekologickej stability pre potreby vytvorenia základnej východiskovej bázy pre reguláciu návrhu budovania zelenej infraštruktúry. Najvýznamnejší príjemcovia boli Slovenský hydrometeorologický ústav (12 552 tis. eur), Výskumný ústav vodného hospodárstva (1 942 tis. eur) a Slovenská agentúra životného prostredia (1 796 tis. eur).

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR poskytlo finančné prostriedky v rámci OP Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám (9 941 tis. eur), predovšetkým na podporu projektov z oblasti predškolského vzdelávania (výstavba a rekonštrukcia materských

škôlok), základného a stredného školstva (rekonštrukcia budov škôl, výbava a modernizácia odborných učební a pod.) ako aj na projekty z oblasti modernizácie zdravotníckej infraštruktúry (prijímatelia nemocnice), transfer Národnej agentúre pre sieťové a elektronické služby (NASES) poskytlo na rozvoj ústredného portálu softvérových a hardvérových komponentov (5 578 tis. eur) a pod.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR vykazovalo transfery prostredníctvom Integrovaného regionálneho operačného programu v rámci prioritnej osi - Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám. Išlo napr. o projekty stredných škôl s cieľom zvýšenia počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní a projekty s cieľom modernizovať infraštruktúru ústavných zariadení poskytujúcich akútnu zdravotnú starostlivosť, za účelom zvýšenia ich produktivity a efektívnosti.

Transfery verejným vysokým školám boli v sume 33 520 tis. eur, z toho najviac poskytla kapitola Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (25 675 tis. eur) napr. na rekonštrukcie študentských domovov (10 632 tis. eur), na spolufinancovanie pre Slovenskú technickú univerzitu v Bratislave na projekt Zlepšenie univerzitných kapacít a kompetencií vo výskume, vývoji a inováciách (3 151 tis. eur), pre Univerzitu Komenského v Bratislave na projekt Univerzitný vedecký park (2 836 tis. eur) a pod. Ministerstvo životného prostredia SR rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia, prioritná os Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch poskytlo finančné prostriedky v sume 5 618 tis. eur, predovšetkým na zníženie energetickej náročnosti budov, z toho najviac pre Žilinskú univerzitu v Žiline (2 346 tis. eur) a Univerzitu veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach (1 853 tis. eur).

Transfery **nefinančným subjektom** tvorili 354 849 tis. eur, čo predstavuje 22,1 % z celkovej výšky kapitálových transferov. Najvyššiu hodnotu vykazovali kapitoly Ministerstva životného prostredia SR (109 291 tis. eur), Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (108 654 tis. eur), Ministerstva hospodárstva SR (81 680 tis. eur) a Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (33 911 tis. eur).

Ostatným právnickým osobám boli poskytnuté transfery v celkovej výške 269 933 tis. eur. Najvýznamnejšie prostriedky poskytlo Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR vo výške 100 354 tis. eur ako nenávratné finančné príspevky z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a z Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Išlo napr. o podporu na investície do poľnohospodárskych podnikov (22 760 tis. eur), na investície na spracovanie, uvádzanie na trh alebo vývoj poľnohospodárskych výrobkov (28 730 tis. eur), na investície do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych činností (13 875 tis. eur) a pod.

Transfery Ministerstva hospodárstva SR vo výške 80 068 tis. eur boli poskytnuté predovšetkým v rámci operačného programu Integrovaná infraštruktúra na podporu zvyšovania konkurencieschopnosti podnikov, zabezpečovanie prístupu k finančným zdrojom pre podniky na Slovensku a zvyšovanie investícií do podpory podnikov najmä v oblasti technologického rozvoja, inovácií, výskumu a vývoja. Pokles medzi skutočným čerpaním výdavkov a schváleným rozpočtom (o 51 591 tis. eur) bol ovplyvnený procesom verejného obstarávania tovarov a služieb podľa zákona o verejnom obstarávaní, procesom vyhlasovania výziev na poskytovanie dotácií a negatívny vplyv mala aj celková ekonomická situácia v súvislosti s dopadom COVID-19.

Ministerstvo životného prostredia SR poskytlo transfery v sume 52 958 tis. eur v rámci programu Kvalita životného prostredia, najviac spoločnosti Severoslovenské vodárne a kanalizácie, a. s. (16 579 tis. eur) na účely zásobovania vodou, odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd regiónu Stredné Kysuce, spoločnosti U. S. Steel Košice (16 088 tis. eur) na odprašovanie a kontrolu emisií a spoločnosti Bukóza Invest s.r.o. (2 369 tis. eur) na recykláciu zberového papiera. Dôvodom poklesu skutočne poskytnutých finančných prostriedkov oproti

schválenému rozpočtu o 326 341 tis. eur je využívanie danej položky pri rozpise schváleného rozpočtu celého operačného programu a následný presun podľa prijímaných žiadostí o platbu.

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR vykázalo transfery v sume 31 723 tis. eur, z toho predovšetkým v rámci Integrovaného regionálneho programu - Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám (13 967 tis. eur) a na regionálne príspevky pre najmenej rozvinuté okresy v zmysle zákona č. 336/2015 Z. z o podpore najmenej rozvinutých okresov v znení neskorších predpisov (8 307 tis. eur).

Transfery právnickým osobám založeným štátom, obcou, alebo vyšším územným celkom boli vykázané vo výške 74 058 tis. eur, najviac poskytlo Ministerstvo životného prostredia SR (56 036 tis. eur), išlo predovšetkým o transfery vodárenským spoločnostiam v rámci operačného programu Kvalita životného prostredia pre účely inovácie a modernizácie kanalizácií a čističiek odpadových vôd, na protipovodňovú ochranu a pod. (Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s. 28 019 tis. eur, Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. 14 248 tis. eur, Žilinská teplárenská, a.s. 3 153 tis. eur a ďalšie). Transfery Všeobecnej pokladničnej správy boli vo výške 8 675 tis. eur a boli určené napr. pre MBB a. s. na revitalizáciu, rekonštrukciu a vybavenie existujúcej športovej infraštruktúry a jej príslušenstva (3 350 tis. eur), pre Správu majetku Sereď, s.r.o. na rekonštrukciu a prestavbu futbalového štadióna v meste Sereď (2 000 tis. eur), pre Arénu DSZ, a.s. na výstavbu multifunkčnej športovej haly v meste Dunajská Streda (2 000 tis. eur). Ministerstvo dopravy a výstavby SR vykázalo transfery vo výške 7 798 tis. eur, napr. pre Letisko M.R. Štefánika Bratislava na prechod na ECAC (European Committee for Civil Aviation) Standard 3 a ďalšie.

Transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám boli poskytnuté vo výške 59 182 tis. eur (2019: 65 711 tis. eur), z toho občianskym združeniam, nadáciám a neinvestičným fondom 25 691 tis. eur (2019: 41 262 tis. eur). Najviac prostriedkov poskytla Všeobecná pokladničná správa (15 597 tis. eur), predovšetkým Slovenskej basketbalovej asociácii na dostavbu a rekonštrukciu športovej infraštruktúry (8 460 tis. eur) a Slovenskej kanoistike na rekonštrukcia areálu Divoká Voda v BA - Čunovo a modernizáciu areálu vodného slalomu Ondreja Cibáka v Liptovskom Mikuláši (5 000 tis. eur). Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR poskytlo transfer (6 830 tis. eur) napr. Slovenskému futbalovému zväzu na rekonštrukciu, modernizáciu a budovanie futbalových štadiónov (4 500 tis. eur).

Transfery neziskovej právnickej osobe boli poskytnuté vo výške 21 713 tis. eur, z toho najviac Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (9 828 tis. eur) prostredníctvom Integrovaného regionálneho operačného programu v rámci prioritnej osi - Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch, a Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (7 181 tis. eur), v rámci operačného programu - Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám predovšetkým na projekty modernizácie a zvyšovania kapacít základných a stredných škôl, kde prijímateľmi boli neziskové organizácie (súkromné základné a stredné školy) a na regionálne príspevky pre najmenej rozvinuté okresy v zmysle zákona č. 336/2015 Z. z o podpore najmenej rozvinutých okresov v znení neskorších predpisov.

Transfery do zahraničia tvorili 5 614 tis. eur, pričom takmer celú sumu predstavoval príspevok Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (4 555 tis. eur). Išlo najmä o poskytnutie nenávratných finančných prostriedkov z Európskeho fondu regionálneho rozvoja prostredníctvom Operačného programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Slovensko – Česká republika na Kvalitné životné prostredie.

3.2.2 Výdavky podľa funkčnej klasifikácie

Výdavky štátneho rozpočtu podľa funkčnej klasifikácie sa triedia v súlade s vyhláškou Štatistického úradu SR č. 257/2014 Z. z. (tzv. COFOG). Táto klasifikácia predstavuje rozdelenie výdavkov podľa funkcie, pričom funkciou sa rozumie určitá oblasť činností, ktorú daná organizácia financuje napr. oblasť školstva, zdravotníctva, kultúry, bezpečnosti a podobne. Výdavky sa triedia do tej funkcie, s ktorou súvisia, bez ohľadu na hlavný predmet činnosti samotnej organizácie.

Výdavky štátneho rozpočtu podľa funkčnej klasifikácie					v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2018	2019	2020	2020	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Sociálne zabezpečenie	3 489 088	3 681 041	4 151 824	5 281 817	1 129 993	27,22
Všeobecné verejné služby	3 243 931	3 369 586	11 850 355	5 169 293	-6 681 062	-56,4
Ekonomická oblasť	3 425 054	3 396 094	2 902 274	4 859 360	1 957 086	67,43
Vzdelávanie	2 230 541	2 489 719	2 707 683	2 790 385	82 702	3,05
Verejný poriadok a bezpečnosť	1 968 630	2 124 826	2 015 833	2 251 808	235 975	5,41
Obrana	988 363	1 508 816	1 508 852	1 691 586	182 734	12,11
Rekreácia, kultúra a náboženstvo	401 622	508 000	462 356	580 572	118 216	9,87
Ochrana životného prostredia	472 392	502 447	417 825	422 987	5 162	1,24
Zdravotníctvo	197 279	298 145	205 534	371 336	165 802	80,67
Bývanie a občianska vybavenosť	146 354	148 342	96 545	89 912	-6 633	-6,87
Spolu	15 747 229	17 078 082	26 319 081	23 509 056	-2 810 025	-11

Oddiely funkčnej klasifikácie sú zoradené podľa hodnoty za skutočnosť 2020

Zdroj: MF SR

Celkové výdavky podľa funkčnej klasifikácie sú zhodné s výdavkami podľa ekonomickej klasifikácie, sú však opisované z pohľadu činnosti, ktoré financujú rozpočtové organizácie štátnej správy. V prípade metodicky správneho uplatňovania tejto klasifikácie sú zdôvodnenia plnenia alebo prekročenia schváleného rozpočtu totožné s tými, ktoré sú uvedené v kapitole 3.2.1.

Všeobecné verejné služby

Výdavky na všeobecné verejné služby tvorili 22,0% podiel z celkových výdavkov štátneho rozpočtu. Tieto výdavky zahrňujú prostriedky verejnej správy na činnosť vymedzeného okruhu ústredných orgánov štátnej správy, výdavky na správu štátneho dlhu, na základný výskum, na zahraničnú hospodársku pomoc. V porovnaní s minulým rokom došlo k zvýšeniu výdavkov o 1 799 707 tis. eur.

Najviac finančných prostriedkov bolo čerpaných v oblasti *Výkonné a zákonodarné orgány, finančné a rozpočtové záležitosti, zahraničné vzťahy* (3 768 665 tis. eur). V rámci *finančných a rozpočtových záležitostí* vykazuje kapitola Všeobecná pokladničná správa sumu 1 887 498 tis. eur (2019: žiadne prostriedky), ide o výdavky zo ŠR, ktorým bol posilnený samostatný účet návratných finančných výpomocí vo VPS, na finančnú stabilizáciu zdravotníckych zariadení (575 000 tis. eur), na zabezpečenie dostatočných finančných prostriedkov pre poskytovateľov finančnej pomoci na udržanie zamestnanosti a prevádzky v malých alebo stredných podnikoch a na zabezpečenie likvidity malých, stredných a veľkých podnikov (500 000 tis. eur), na návratné finančné výpomoci obciam a VÚC ako kompenzácia

výpadku dane z príjmov (151 919 tis. eur), na vklad majetku štátu do kapitálového fondu Slovenskej elektrizačnej a prenosovej sústavy (130 000 tis. eur).

Odvody do rozpočtu Európskej únie založené na dani z pridanej hodnoty a hrubom národnom produkte dosiahli v kapitole Všeobecná pokladničná správa sumu 877 392 tis. eur. Výdavky Ministerstva financií SR predstavovali 456 492 tis. eur.

Ekonomická oblasť

Výdavky v tomto oddiele tvorili 20,6 % z celkových výdavkov. V rámci ekonomickej oblasti sa triedia výdavky súvisiace s rôznymi druhmi dopravy a budovaním dopravnej infraštruktúry, s poľnohospodárstvom, lesníctvom, odvetviami palív a energií, ťažbou nerastných surovín a pod. Najvyššie výdavky v tejto oblasti malo Ministerstvo dopravy a výstavby SR (1 788 930 tis. eur) Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (1 136 888 tis. eur) a Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (1 030 676 tis. eur).

V skupine *Doprava* dosiahli skutočné výdavky 1 729 826 tis. eur (2019: 1 501 012 tis. eur), a v porovnaní so schváleným rozpočtom došlo k nárastu o 718 493 tis. eur, v súvislosti s výstavbou, rekonštrukciou a modernizáciou cestnej a železničnej infraštruktúry.

V skupine *Všeobecná ekonomická, obchodná a pracovná oblasť* došlo k zvýšeniu skutočnosti (1 735 589 tis. eur) v porovnaní so schváleným rozpočtom o 903 120 tis. eur. Najväčšie zvýšenie nastalo u Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR vo výške 914 211 tis. eur, spôsobené nárastom výdavkov za *Všeobecnú pracovnú oblasť*, išlo o peňažné príspevky pre zamestnávateľov a pre samostatne zárobkovo činné osoby na podporu udržania zamestnanosti v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu a odstránením ich následkov, projekt s názvom Prvá pomoc.

V skupine *Poľnohospodárstvo, lesníctvo, rybárstvo a poľovníctvo* bola dosiahnutá skutočnosť 925 501 tis. eur (2019: 991 746 tis. eur), pričom ide najmä o financovanie operačných programov v oblasti poľnohospodárstva zo zdrojov EÚ.

Sociálne zabezpečenie

Výdavky v oddiele sociálne zabezpečenie tvorili 22,5 % z celkových výdavkov. Ide o prostriedky štátneho rozpočtu, ktoré sa vynakladajú na poskytovanie sociálnej ochrany v starobe, na podporu rodiny a detí, na sociálnu pomoc občanom v hmotnej a sociálnej núdzi, na chorobu, invaliditu a ťažké zdravotné postihnutie a pod. V kapitole Všeobecná pokladničná správa bolo najväčšie čerpanie v skupine *Staroba* 970 095 tis. eur, nárast oproti schválenému rozpočtu o 760 499 tis. eur bol z dôvodu vyplatenia transferu Sociálnej poisťovni.

Najvyššou úsporou oproti schválenému rozpočtu v sume 23 709 tis. eur boli výdavky v skupine *Sociálna pomoc občanom v hmotnej a sociálnej núdzi*. Nižšie výdavky ako plánované, boli z dôvodu počtu poberateľov najmä dávky v hmotnej núdzi.

Vzdelávanie

Výdavky na vzdelávanie v roku 2020 predstavovali 11,9 % z celkových výdavkov. Okrem financovania všetkých stupňov vzdelávania sa výdavky vynaložili aj na služby v školstve, napr. v oblasti stravovania, dopravy, lekárskej starostlivosti a na činnosť orgánov a organizácií, ktoré vzdelávanie zabezpečujú. Oproti minulému roku výdavky vzrástli o 300 666 tis. eur. Najvyššie celkové výdavky určené na vzdelávanie boli na kapitole Ministerstva vnútra SR (1 640 761 tis. eur) a kapitole Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (1 124 618 tis. eur). Medziročný nárast tvorili najmä zvýšené výdavky na úhradu preneseného výkonu štátnej správy obciam ako aj bežné výdavky pre príspevkové organizácie. V oblasti vzdelávania boli výdavky vynaložené najmä na *vzdelávanie inde neklasifikované* vo výške

1 474 966 tis. eur, na *sekundárne vzdelávanie* vo výške 629 348 tis. eur a na *terciárne vzdelávanie* vo výške 409 723 tis. eur.

Verejný poriadok a bezpečnosť

Výdavky predstavovali 9,6 % z celkových výdavkov. Ide o oblasť činností štátnej polície, súdov, potreby väzenstva, ochranu pred požiarmi ako aj financovanie ústredných orgánov, ktoré tieto činnosti kompetenčne zabezpečujú. Výdavky oproti minulému roku vzrástli o 126 982 tis. eur. Na celkovom prekročení schváleného rozpočtu o 235 976 tis. eur sa podieľali najmä výdavky na *verejný poriadok a bezpečnosť inde neklasifikované* (o 159 032 tis. eur) a na *ochranu pred požiarmi* (o 36 488 tis. eur). Jedným z dôvodov nárastu skutočnosti bol napr. nákup pracovných odevov, obuvi a pracovných pomôcok (37 667 tis. eur) a nákup komunikačnej infraštruktúry (o 28 030 tis. eur) predovšetkým na kapitole Ministerstva vnútra SR.

Obrana

Výdavky v oddiele Obrana tvoria 7,2 % z celkových výdavkov. Ide hlavne o výdavky na vojenskú a civilnú ochranu a zahraničnú vojenskú pomoc. Výdavky na *vojenskú obranu* dosiahli 1 604 050 tis. eur, z toho výdavky Ministerstva obrany SR boli v celkovej hodnote 1 586 551 tis. eur, z toho na mzdové prostriedky sa použilo 554 939 tis. eur a na obstaranie tovarov a služieb 529 670 tis. eur, išlo predovšetkým o projekt viacúčelové taktické lietadlá.

Ochrana životného prostredia

Výdavky v tomto oddiele tvoria 1,8 % z celkových výdavkov. V tomto odvetví boli výdavky v hodnote 422 987 tis. eur rovnako ako v predchádzajúcich rozpočtových obdobiach vynaložené najmä na *znižovanie znečisťovania* (194 838 tis. eur) a na *nakladanie s odpadmi* (90 763 tis. eur). Najvyšší medziročný pokles nastal v skupine *nakladanie s odpadmi*, a to o 26 402 tis. eur.

Rekreácia, kultúra a náboženstvo

Výdavky na rekreácie, kultúru a náboženstvo boli realizované vo výške 580 572 tis. eur. Najväčšia časť výdavkov bola v kapitole Ministerstva kultúry SR (337 585 tis. eur). Celkovo boli najvyššie výdavky v skupine *kultúrnych služieb* v celkovej výške 241 486 tis. eur a v skupine *rekreačné a športové služby* 171 029 tis. eur. Medziročný nárast bol najvyšší v *kultúrnych službách* o 29 281 tis. eur.

Zdravotníctvo

Výdavky v tomto oddiele tvorili 1,6 % z celkových výdavkov. Patria sem výdavky, ktoré zahŕňajú činnosti ako je ústavná a ambulantná zdravotná starostlivosť, verejné zdravotné služby (prevádzka krvnej banky, zisťovanie chorôb, zber epidemiologických údajov). Na výdavkoch sa najväčšou mierou podieľalo Ministerstvo zdravotníctva SR (274 524 tis. eur), ktoré v skupine *zdravotníctvo inde neklasifikované* čerpalo výdavky vo výške 126 076 tis. eur (2019: 71 586 tis. eur), kde bol zaznamenaný aj najvyšší medziročný nárast o 54 491 tis. eur. Išlo napr. o dotácie určené príspevkovým organizáciám, ostatným právnickým osobám, ale aj realizáciu nových stavieb.

V skupine *ústavná zdravotná starostlivosť* realizovalo Ministerstvo zdravotníctva SR výdavky vo výške 80 059 tis. eur, najmä na zdravotnú starostlivosť poskytovanú vo všeobecných nemocniciach napr. v oblasti dotácií príspevkovým organizáciám napr. aj na riešenie drogovej problematiky, farmácie, informatiky, na činnosť Inšpektorátu kúpeľov a žriediel Ministerstva zdravotníctva SR, pre Národné monitorovacie centrum pre drogy a na zabezpečenie zdravotnej starostlivosti v zmysle § 9 zákona č. 580/2004 Z. z.

Bývanie a občianska vybavenosť

Výdavky v tomto oddiele dosiahli výšku 89 912 tis. eur a v rozhodujúcej miere sa na nich podieľalo Ministerstvo dopravy a výstavby SR (60 773 tis. eur). Výdavky boli použité na výstavbu a obnovu bytového fondu, pre Štátny fond rozvoja bývania na štátnu prémii k stavebnému sporeniu, na poskytnutie štátneho príspevku a štátneho príspevku pre mladých k hypotekárnym úverom, na náhradné nájomné byty.

Podrobný prehľad o výdavkoch štátneho rozpočtu podľa funkčnej klasifikácie je uvedený v tab. č. 11 tabuľkovej prílohy štátneho záverečného účtu.

3.2.3 Vzťahy štátneho rozpočtu k obciam

V roku 2020 bolo do rozpočtov obcí poskytnutých celkovo 1 756 998 tis. eur vo forme bežných a kapitálových grantov a transferov, čo je za ostatné tri roky najvyššia suma. Bežné granty a transfery tvorili sumu 1 431 724 tis. eur a kapitálové granty a transfery čiastku 325 274 tis. eur. V porovnaní so skutočnosťou 2019 je to v úhrne za všetky zdroje výdavkov (vrátane EÚ a mimorozpočtových zdrojov) viac o 251 362 tis. eur, zo zdroja 111 (štátny rozpočet) o 227 582 tis. eur viac.

Granty a transfery zo zdroja 111 boli poskytnuté v sume 1 418 916 tis. eur. Z toho bežné granty a transfery tvorili čiastku 1 367 998 tis. eur a kapitálové granty a transfery sumu 50 918 tis. eur. Na financovanie kompetencií preneseného výkonu štátnej správy bolo poskytnutých 1 143 357 tis. eur (2019: 1 008 541 tis. eur) len v rámci bežných transferov, a to v kapitole Ministerstva vnútra SR 1 122 863 tis. eur (2019: 1 000 033 tis. eur), Štatistického úradu SR suma 11 136 tis. eur a Ministerstva dopravy a výstavby SR suma 9 358 tis. eur (2019: 8 508 tis. eur).

Súhrnný prehľad grantov a transferov poskytnutých obciam podľa funkčnej klasifikácie poskytuje nasledovná tabuľka:

Granty a transfery poskytnuté obciam podľa oddielov funkčnej klasifikácie						v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť		Rozdiel	
	2018	2019	2020	2020	z toho: zdroj 111*	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5	6=4-3	7=4-3
Vzdelávanie	900 572	1 020 641	1 005 190	1 147 803	1 105 188	142 613	14,2
Ekonomická oblasť	104 412	111 897	10 019	235 586	81 773	225 567	2 251,4
Sociálne zabezpečenie	65 524	122 471	67 984	157 051	139 578	89 067	131,0
Ochrana životného prostredia	130 150	108 786	0	92 425	0	92 425	x
Všeobecné verejné služby	33 000	50 530	22 227	65 096	59 216	42 869	192,9
Rekreácia, kultúra a náboženstvo	13 593	19 204	15 380	27 997	20 133	12 617	82,0
Bývanie a občianska vybavenosť	62 653	66 384	2 700	17 982	0	15 282	566,0
Verejný poriadok a bezpečnosť	35 615	5 700	565	13 058	13 028	12 493	2 211,2
Zdravotníctvo	20	23	0	0	0	0	x
Spolu	1 345 539	1 505 636	1 124 065	1 756 998	1 418 916	632 933	56,3

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Najväčšie pozitívne rozdiely medzi schváleným rozpočtom a skutočnosťou boli zaznamenané v ekonomickej oblasti o 225 567 tis. eur, z toho u Ministerstva pôdohospodárstva SR

o 69 587 tis. eur, Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR o 59 440 tis. eur a Ministerstva dopravy a výstavby SR o 55 223 tis. eur. Vo vzdelávaní bol rozdiel 142 613 tis. eur, z toho u Ministerstva vnútra 126 738 tis. eur, v ochrane životného prostredia o 92 425 tis. eur, z toho u Ministerstva životného prostredia SR 91 602 tis. eur.

Do rozpočtov obcí boli poskytnuté granty a transfery z jednotlivých rozpočtových kapitol v nasledovnom členení:

Granty a transfery poskytnuté obciam podľa kapitol ŠR						v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť		Rozdiel	
	2018	2019	2020	2020	z toho: zdroj 111*	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5	6=4-3	7=4-3
Ministerstvo vnútra SR	951 259	1 046 728	1 026 460	1 198 579	1 160 086	172 119	16,8
Ministerstvo práce, soc.vecí a rodiny SR	65 546	122 504	67 982	216 089	198 920	148 107	217,9
Ministerstvo životného prostredia SR	128 816	107 992	0	94 512	0	94 512	x
Ministerstvo pôdohospod. a rozvoja vidieka SR	44 670	84 458	0	69 587	0	69 587	x
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	71 312	42 513	10 019	68 566	22 048	58 547	584,4
Ministerstvo investícií, reg.rozvoja a infor.SR	x	5 187	0	42 214	4 334	42 214	x
Všeobecná pokladničná správa	42 742	54 451	18 080	29 831	16 837	11 751	65,0
Ministerstvo školstva, vedy, výsk. a športu SR	16 759	24 464	924	16 266	640	15 342	1 660,4
Štatistický úrad SR	x	x	0	11 136	11 136	11 136	x
Ministerstvo hospodárstva SR	5 157	2 389	0	4 905	381	4 905	x
Ministerstvo kultúry SR	6 422	2 162	0	4 091	4 091	4 091	x
Úrad vlády SR	12 836	12 679	600	1 001	443	401	x
Ministerstvo financií SR	0	86	0	221	0	221	x
Ministerstvo zdravotníctva SR	20	23	x	x	x	x	x
Spolu	1 345 539	1 505 636	1 124 065	1 756 998	1 418 916	632 933	56,3

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Okrem kapitol, prostredníctvom ktorých sa každoročne financujú kompetencie preneseného výkonu štátnej správy (najmä Ministerstvo vnútra SR) sa u väčšiny kapitol štátneho rozpočtu schvaľoval rozpočet nulový alebo veľmi nízky oproti dosiahnutej skutočnosti. Je to z dôvodu, že schválený rozpočet prípadne rozpis uvoľnených zdrojov z minulých rokov sa nerozpisuje na konkrétne položky rozpočtu a presun prostriedkov na základe reálne predložených žiadostí o platbu sa zohľadňuje až v upravenom rozpočte. Uvedené malo za následok zvýšenie rozpočtu oproti schválenému rozpočtu väčšinou v celkovej sume skutočného čerpania.

Prehľad o poskytnutých kapitálových grantoch a transferoch podľa kapitol

Kapitálové granty a transfery poskytnuté obciam podľa kapitol ŠR						v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť		Rozdiel	
	2018	2019	2020	2020	z toho: zdroj 111*	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5	6=4-3	7=4-3
Ministerstvo životného prostredia SR	125 965	95 490	0	92 159	0	92 159	x
Ministerstvo pôdohospod. a rozvoja vidieka SR	44 046	83 197	0	68 784	0	68 784	x
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	62 704	33 304	0	58 586	12 109	58 586	x
Ministerstvo investícií, reg. rozvoja a infor.SR	0	4 829	0	40 892	3 786	40 892	x
Všeobecná pokladničná správa	39 115	50 120	18 080	29 539	16 546	11 459	63,4
Ministerstvo vnútra SR	51 361	23 650	0	26 758	15 151	26 758	x
Ministerstvo hospodárstva SR	5 157	2 389	0	4 524	0	4 524	x
Ministerstvo kultúry SR	4 425	553	0	2 532	2 532	2 532	x
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	7 452	2 309	100	627	623	527	527,0
Úrad vlády SR	10 904	9 550	0	558	0	558	x
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	164	194	0	171	171	171	x
Ministerstvo financií SR	0	86	0	144	0	144	x
Spolu	351 293	305 671	18 180	325 274	50 918	307 094	1 689,2

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Na celkovom objeme poskytnutých grantov a transferov obciam sa najväčšou sumou každoročne podieľa Ministerstvo vnútra SR. V roku 2020 vynaložilo 1 198 579 tis. eur, čo je oproti schválenému rozpočtu viac o 172 119 tis. eur. Z celkovej sumy bolo v rámci bežných výdavkov vynaložených 1 122 863 tis. eur na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy na úseku školstva najmä v rámci programu Výchova a vzdelávanie mládeže (1 105 438 tis. eur) na úhradu nákladov na poskytovanie výchovy, na vzdelávacie poukazy, na asistentov učiteľa, na úhradu nákladov na odstránenie havarijných stavov budov, na dopravné, na príspevok pre materské školy, na lyžiarske kurzy a iné. Na matričnú činnosť sa použila čiastka 9 075 tis. eur podľa zákona č. 154/1994 Z. z. o matrikách v znení neskorších predpisov a podľa Výnosu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 207- 2005/04291 z 3. novembra 2005 o rozsahu a podmienkach poskytovania dotácií na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy na úseku matrik v znení neskorších predpisov. Na zabezpečenie priebehu voľby do Národnej rady Slovenskej republiky sa použila suma 5 859 tis. eur a na register obyvateľstva suma 1 799 tis. eur.

Suma vo výške 48 958 tis. eur bola vynaložená rámci bežných výdavkov na úhradu nákladov mimo preneseného výkonu štátnej správy, z toho zo zdroja štátny rozpočet 22 072 tis. eur. Z tejto sumy bolo 17 112 tis. eur poskytnutých obciam na úhradu výdavkov počas mimoriadnej situácie v súvislosti s ohrozením verejného zdravia II. stupňa z dôvodu pandémie koronavírusu v územnej pôsobnosti okresných úradov. Ďalšia suma 3 883 tis. eur sa vynaložila na mimoriadne udalosti (záchranné práce počas mimoriadnej udalosti, povodňové zabezpečovacie a záchranné práce), čiastka 1 075 tis. eur na zabezpečenie starostlivosti o vojnové hroby.

Čiastka 14 614 tis. eur bola poskytnutá obciam, ktoré sú evidované v Atlase rómskych komunít v rámci prioritnej osi Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít. Zo zdroja Európsky sociálny fond boli poskytnuté prostriedky vo výške 8 845 tis. eur najmä v rámci programu Integrácia marginalizovaných komunít.

Kapitálové prostriedky boli poskytnuté obciam v čiastke 26 758 tis. eur, z toho suma 11 819 tis. eur na podporu zvýšenia ochrany pred požiarmi prostredníctvom výstavby, rekonštrukcie a modernizácie stavieb, nadobudnutie budov na účel hasičských staníc a hasičských zbrojníc. Na technickú vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít sa vynaložilo 11 577 tis. eur, na riešenie havarijných stavov budov, rekonštrukcie plynových kotolní, budov, vnútorných priestorov, objektov a sociálnych zariadení sa poskytla suma 3 198 tis. eur.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR poskytlo v podobe grantov a transferov pre obce celkovú sumu 216 089 tis. eur. Z toho čiastka 72 987 tis. eur predstavovala úhradu dotácií na stravu podľa novely zákona č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti MPSVR SR pre všetky deti posledného ročníka materských škôl a pre deti, ktoré navštevovali základnú školu. Nakoľko v schválenom rozpočte 2020 nebola zohľadnená novela zákona č. 544/2010 Z. z., ktorou sa poskytujú dotácie na zabezpečenie stravovacích návykov detí, ktoré navštevujú MŠ a ZŠ, finančné prostriedky boli poskytnuté v roku 2020 dvomi rozpočtovými opatreniami.

Ďalšia čiastka 57 832 tis. eur tvorila príspevok mestám a obciam na spolufinancovanie sociálnych služieb pre zariadenia sociálnych služieb (najmä zariadenia pre seniorov, zariadenia opatrovateľskej služby, denné stacionáre, domovy sociálnych služieb, útulky a iné). Suma 17 169 tis. eur bola poskytnutá na národné projekty Operačného programu Ľudské zdroje. Ďalšia dotácia v objeme 7 136 tis. eur sa poukázala obciam a právnickým osobám ňou zriadených, v súlade so zákonom č. 544/2010 Z. z. a Nariadením vlády SR č. 103/2020 Z. z. v znení neskorších nariadení vlády SR o niektorých opatreniach v oblasti dotácií v pôsobnosti MPSVR SR v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 (odmeny zamestnancom v 1. línii za sociálne služby a sociálnu kuratelú, výživové doplnky).

Z kapitoly Ministerstva životného prostredia SR smerovala obciam suma 94 512 tis. eur, z toho kapitálové výdavky v čiastke 92 159 tis. eur a bežné výdavky 2 353 tis. eur. Kapitálové výdavky boli v celom objeme poskytnuté v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia. Najväčší príjemcovia finančných prostriedkov boli obec Dvory nad Žitavou (4 347 tis. eur na dobudovanie kanalizácie a intenzifikácie čističky odpadových vôd), obec Pohronská Polhora (3 004 tis. eur na kanalizáciu), obec Tekovské Lužany (2 651 tis. eur na kanalizáciu a čističku odpadových vôd) a ďalšie obce. Kapitálové výdavky boli použité najmä na zníženie energetickej náročnosti budov, vybudovanie zberných dvorov, dobudovanie kanalizácie a čističiek odpadových vôd, rekonštrukcie kotolní a iné. Z bežných výdavkov bola čiastka 2 251 tis. eur taktiež poskytnutá v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia (napr. na účely riešenia biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov, na obstaranie záhradných kompostérov).

Z rozpočtovej kapitoly Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR boli poskytnuté obciam celkové prostriedky v sume 69 587 tis. eur, z toho kapitálové transfery v celkovej sume 68 784 tis. eur. Čerpanie sa týkalo výlučne poskytnutia prostriedkov EÚ a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu z poľnohospodárskych fondov a z Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka 2014-2020 bola poskytnutá celková čiastka 35 275 tis. eur. Prostriedky čerpali obce najmä na prestavby, rekonštrukcie a modernizácie domov smútku vrátane ich okolia a výstavbu nových, ďalej na investície súvisiace so zvyšovaním kvality života obyvateľov – odstraňovanie divokých skládok odpadov resp. opusteného odpadu, nákup prídavných zariadení na komunálnu techniku na čistenie, údržbu zelene a zimnú údržbu miestnych komunikácií a chodníkov a investície súvisiace so zvýšením bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch (montáž kamerových systémov a iných bezpečnostných prvkov). Pre ďalších prijímateľov boli poskytnuté finančné

prostriedky na výstavbu, rekonštrukciu, modernizáciu, dostavbu kanalizácie, vodovodu alebo čistiarne odpadových vôd, odvodňovacích kanálov, prehlbovanie existujúcich obecných studní, zlepšenie vzhľadu obcí – úprava a tvorba verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod.

Z Európskeho fondu regionálneho rozvoja 2014-2020 boli vyplatené nenávratné finančné príspevky v celkovom objeme 33 509 tis. eur. Z tohto objemu boli prostredníctvom Integrovaného regionálneho operačného programu 2014-2020 poskytnuté prostriedky v sume 31 686 tis. eur (z toho najmä v rámci prioritnej osi Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám čiastka 19 685 tis. eur, prioritnej osi Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch čiastka 7 180 tis. eur, prioritnej osi Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie čiastka 4 815 tis. eur). Prostredníctvom Operačného programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Slovensko – Česká republika 2014-2020 boli poskytnuté nenávratné finančné príspevky v sume 1 390 tis. eur najmä v rámci prioritnej osi Kvalitné životné prostredie.

V kapitole Ministerstva dopravy a výstavby SR bolo vo forme bežných a kapitálových grantov a transferov pre obce poukázaných 68 566 tis. eur. Z kapitálových výdavkov bolo 43 102 tis. eur vynaložených na modernizáciu električkových tratí Dúbravsko-Karlovej radiály v Bratislave, suma 12 109 tis. eur na rozvoj cyklistickej dopravy a cykloturistiky a 3 374 tis. eur na výstavbu a obnovu bytového fondu (dotácie na obstaranie nájomných bytov a obstaranie ich technickej vybavenosti).

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR poskytlo obciam celkovú sumu 42 214 tis. eur, z toho v rámci kapitálových výdavkov čiastku 40 892 tis. eur. Z nej suma 18 159 tis. eur bola poskytnutá v rámci programu Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám, 8 726 tis. eur predstavovali regionálne príspevky pre najmenej rozvinuté okresy v zmysle zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov v znení neskorších predpisov. Čiastka 6 382 tis. eur sa poskytla na ochranu prírodného a kultúrneho dedičstva a biodiverzity a suma 6 253 tis. eur na zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie.

Z kapitoly Všeobecná pokladničná správa boli obciam poskytnuté dotácie v celkovej čiastke 29 831 tis. eur v súlade so zákonom o štátnom rozpočte a podľa výnosu³⁹ Ministerstva financií Slovenskej republiky na základe uznesení vlády Slovenskej republiky, predovšetkým na usporiadanie významných výročí v roku 2020 a na športovú infraštruktúru. Dotácie na individuálne potreby obcí neboli v roku 2020 poskytnuté.

Zákomom o štátnom rozpočte bola poskytnutá čiastka 5 380 tis. eur na záchranu a obnovu kultúrnych pamiatok. Na základe uznesenia vlády SR č. 574/2019 boli poukázané prostriedky 10 000 tis. eur na riešenie aktuálnych potrieb mesta Bratislava ako hlavného mesta Slovenskej republiky. Ďalšie prostriedky boli poukázané pre potreby okresu Stará Ľubovňa (2 102 tis. eur), na organizačné a finančné zabezpečenie podujatí k 75. výročiu ukončenia druhej svetovej vojny (1 443 tis. eur) a ďalšie.

Z kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR bola obciam poskytnutá celková čiastka 16 266 tis. eur, z toho bežné prostriedky v sume 15 640 tis. eur. Najväčšia čiastka 15 623 tis. eur bola poskytnutá obciam a základným školám v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí z prostriedkov EÚ a spolufinancovania v rámci výziev „V základnej škole úspešnejší s horizontálnymi princípmi ako investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania a podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe“ a taktiež „Čitateľská, matematická a prírodovedná gramotnosť v základnej škole s horizontálnymi princípmi ako investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania“.

³⁹ Výnos z 9. decembra 2005 č. 26825/2005 – 441 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva financií Slovenskej republiky

Štatistický úrad SR poskytol obciam celkovú sumu 11 136 tis. eur formou bežných výdavkov na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v rámci 1. etapy sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021, a to na sčítanie domov a bytov, ktoré sa uskutočnilo v roku 2020.

Podľa zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov bolo 70,0 % z celkového výnosu dane z príjmov fyzických osôb príjmom rozpočtov obcí, rovnako ako aj v roku 2019. Skutočný (hotovostný) prevod dane z príjmov fyzických osôb do rozpočtov obcí bol vykonaný vo výške 2 202 356 tis. eur vrátane zúčtovania za predchádzajúci rok (2019: 2 217 254 tis. eur).

Prehľad záväzných limitov dotácií obciam za rok 2020 je uvedený v tabuľkovej časti štátneho záverečného účtu SR, v tabuľke č. 20.

3.2.4 Vzťahy štátneho rozpočtu k vyšším územným celkom

V roku 2020 bolo zo štátneho rozpočtu do rozpočtov vyšších územných celkov poskytnutých celkovo 600 779 tis. eur vo forme grantov a transferov, čo je najviac za ostatné tri roky. Bežné granty a transfery tvorili sumu 544 446 tis. eur a kapitálové granty a transfery čiastku 56 333 tis. eur.

Granty a transfery zo zdroja 111 boli poskytnuté z jednotlivých kapitol v celkovej sume 538 228 tis. eur, z toho bežné granty a transfery v čiastke 530 681 tis. eur a kapitálové granty a transfery v čiastke 7 547 tis. eur. Na financovanie kompetencií preneseného výkonu štátnej správy bolo poskytnutých 520 691 tis. eur (2019: 471 446 tis. eur) v celej čiastke z kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.

Súhrnný prehľad grantov a transferov poskytnutých VÚC podľa funkčnej klasifikácie poskytuje

Granty a transfery poskytnuté VÚC podľa oddielov funkčnej klasifikácie						v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť		Rozdiel	
	2018	2019	2020	2020	z toho: zdroj 111*	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5	6=4-3	7=4-3
Vzdelávanie	434 220	474 510	593 121	528 605	520 841	-64 516	-10,9
Ekonomická oblasť	14 597	49 321	0	53 666	5 267	53 666	x
Sociálne zabezpečenie	2 080	654	620	9 555	9 521	8 935	1 441,1
Všeobecné verejné služby	325	871	0	3 495	0	3 495	x
Ochrana životného prostredia	2 532	2 597	0	2 859	0	2 859	x
Rekreácia, kultúra a náboženstvo	3 585	2 798	0	2 599	2 599	2 599	x
Bývanie a občianska vybavenosť	0	130	0	0	0	0	x
Verejný poriadok a bezpečnosť	5	0	0	0	0	0	x
Spolu	457 344	530 881	593 741	600 779	538 228	7 038	1,2

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Do rozpočtov VÚC boli poskytnuté granty a transfery z jednotlivých rozpočtových kapitol v nasledovnom členení:

Granty a transfery poskytnuté VÚC podľa kapitol ŠR						v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť		Rozdiel	
	2018	2019	2020	2020	z toho: zdroj 111*	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5	6=4-3	7=4-3
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	431 228	473 866	593 121	528 605	520 841	-64 516	-10,9
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	7 264	49 134	0	29 179	0	29 179	x
Ministerstvo investícií, reg. rozvoja a infor. SR	x	392	0	16 363	0	16 363	x
Všeobecná pokladničná správa	5 293	2 996	0	10 695	7 035	10 695	x
Ministerstvo práce, soc. vecí a rodiny SR	2 080	654	620	9 555	9 521	8 935	1 441,1
Ministerstvo životného prostredia SR	2 532	2 597	0	2 859	0	2 859	x
Ministerstvo vnútra SR	5	x	0	2 655	0	2 655	x
Ministerstvo kultúry SR	1 425	769	0	599	599	599	x
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	7 200	x	0	232	232	232	x
Úrad vlády SR	317	473	0	37	0	37	x
Spolu	457 344	530 881	593 741	600 779	538 228	7 038	1,2

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Okrem kapitol, prostredníctvom ktorých sa každoročne financujú kompetencie preneseného výkonu štátnej správy (najmä Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR) sa u ostatných kapitol schvaľoval rozpočet nulový. Jedným z dôvodov je skutočnosť, že schválený rozpočet pre výdavky hradené z prostriedkov EÚ a prislúchajúceho spolufinancovania zo štátneho rozpočtu vychádza z očakávaných odhadov čerpania týchto prostriedkov v jednotlivých výzvach, a nie z už zazmluvnených prostriedkov. Uvedené odhady sa sledujú v štruktúre operačného programu na úrovni prioritných osí (opatrení), a nie v štruktúre podľa typu prijímateľov (odlíšených ekonomickou klasifikáciou). V schválenom rozpočte teda nie je možné presne definovať finančné objemy podľa konečných prijímateľov pomoci. Druhým dôvodom je skutočnosť, že finančné prostriedky, týkajúce sa už zazmluvnených projektov (rozpočtované už aj podľa reálnych prijímateľov) nie sú vždy vyplatené v danom rozpočtovom roku, ale až v nasledujúcom, čo umožňuje prevod finančných prostriedkov podľa § 8 zákona 523/2004 Z. z. Uvoľnené prostriedky z predošlého obdobia vstupujú až do upraveného rozpočtu, čím umožňujú čerpanie na tejto podpoložke bez predchádzajúceho schváleného rozpočtu.

Prehľad o poskytnutých kapitálových grantoch a transferoch podľa kapitol

Kapitálové granty a transfery poskytnuté VÚC podľa kapitol ŠR						v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť		Rozdiel	
	2018	2019	2020	2020	z toho: zdroj 111*	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5	6=4-3	7=4-3
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	5 023	46 729	0	28 222	0	28 222	x
Ministerstvo investícií, reg. rozvoja a infor. SR	0	52	0	14 254	0	14 254	x
Všeobecná pokladničná správa	5 234	2 652	0	10 660	7 000	10 660	x
Ministerstvo životného prostredia SR	2 532	2 593	0	2 497	0	2 497	x
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	7 200	0	0	231	231	231	x
Ministerstvo práce, soc. vecí a rodiny SR	269	359	0	218	184	218	x
Ministerstvo školstva, vedy, výsk. a športu SR	1 074	46	1 000	212	130	-788	-78,8
Úrad vlády SR	177	338	0	37	0	37	x
Ministerstvo kultúry SR	694	43	0	2	2	2	x
Spolu	22 203	52 812	1 000	56 333	7 547	55 333	5 533,3

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Na celkovom objeme poskytnutých grantov a transferov VÚC sa najväčšou sumou podieľalo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, ktoré na tento účel vynaložilo 528 605 tis. eur. Z tejto sumy smerovala čiastka 520 691 tis. eur v rámci bežných výdavkov na financovanie kompetencií preneseného výkonu štátnej správy na úseku školstva. Išlo najmä o finančné prostriedky v sume 520 292 tis. eur školám v zriaďovateľskej pôsobnosti vyšších územných celkov podľa zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov (oproti roku 2019 zvýšenie o 48 846 tis. eur). Tieto boli poskytnuté na zabezpečenie miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní vrátane poistného a príspevkov do poisťovní, prevádzky a modernizácie učebných pomôcok, špeciálnych učebných pomôcok a na riešenie havarijných situácií. Oproti schválenému rozpočtu bolo skutočné plnenie výdavkov nižšie až o 71 284 tis. eur najmä z dôvodu, že tieto prostriedky boli rozpočtovými opatreniami presunuté na Ministerstvo vnútra SR. Ďalšia čiastka 399 tis. eur bola poskytnutá vyšším územným celkom na financovanie školských úradov v ich zriaďovateľskej pôsobnosti.

Z kapitoly Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR smerovala pre VÚC čiastka 29 179 tis. eur, z toho suma 28 222 tis. eur formou kapitálových transferov. Išlo výlučne o poskytnutie nenávratných finančných prostriedkov z Európskeho fondu regionálneho rozvoja 2014-2020. Najväčšia suma 25 209 tis. eur bola vyplatená prostredníctvom Integrovaného regionálneho operačného programu 2014-2020 najmä v rámci prioritných osí Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch (najmä na rekonštrukcie ciest) a Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám (projekty stredných škôl s cieľom zvýšiť počet žiakov na praktickom vyučovaní). Suma 2 692 tis. eur bola poukázaná prostredníctvom Operačného programu cezhraničnej spolupráce Slovensko – Česká republika 2014-2020, a to v rámci prioritnej osi Kvalitné životné prostredie. Najviac preplatených žiadostí o platbu bolo v rámci Nitrianskeho, Trenčianskeho a Prešovského kraja.

Formou bežných transferov poskytla kapitola vyšším územným celkom sumu 957 tis. eur výlučne z Európskeho fondu regionálneho rozvoja 2014-2020. Najväčšia suma 506 tis. eur bola vyplatená prostredníctvom Operačného programu cezhraničnej spolupráce Slovensko – Česká republika 2014-2020 v rámci prioritných osí Kvalitné životné prostredie a Rozvoj miestnych iniciatív.

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR poskytlo celkovú sumu 16 363 tis. eur, v tom kapitálové výdavky 14 254 tis. eur. Z kapitálových výdavkov bola suma 11 154 tis. eur vynaložená v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu na ochranu prírodného a kultúrneho dedičstva a biodiverzity a suma 2 748 tis. eur v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu – Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám. Z bežných výdavkov bola čiastka 1 085 tis. eur poskytnutá v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu – Technická pomoc a suma 802 tis. eur predstavovala transfery pre informačno-poradenské centrá.

Z kapitoly Všeobecná pokladničná správa sa poukázala suma 10 695 tis. eur, z toho formou kapitálových transferov 10 660 tis. eur. Najvyššia čiastka 5 000 tis. eur smerovala Banskobystrickému samosprávnemu kraju na sanáciu cesty II/531 Muráň - Muránska Huta. Trenčiansky samosprávny kraj dostal sumu 3 660 tis. eur na sanáciu starého mostného objektu a realizáciu výstavby nového mostného objektu cez Vážsky kanál v Ilave a Prešovský samosprávny kraj čiastku 2 000 tis. eur na projekt rekonštrukcie Múzea moderného umenia Andy Warhola v Medzilaborciach.

Kapitola Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR poukázala čiastku 9 555 tis. eur, z toho suma 9 243 tis. eur predstavovala dotácie poskytnuté v súlade so zákonom č. 544/2010 Z. z. a Nariadením vlády SR č. 103/2020 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti dotácií v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19. Tieto prostriedky boli vynaložené najmä na odmeny zamestnancom v 1. línii za sociálne služby a sociálnu kuratelu a na výživové doplnky.

Kapitola Ministerstva životného prostredia SR vynaložila na transfery vyšším územným celkom celkovú sumu 2 859 tis. eur, z toho kapitálové transfery 2 497 tis. eur a bežné transfery 362 tis. eur. Kapitálové transfery boli realizované v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia a príjemcami finančných prostriedkov boli Prešovský samosprávny kraj (1 021 tis. eur), Trenčiansky samosprávny kraj (934 tis. eur) a Žilinský samosprávny kraj (542 tis. eur). Prostriedky boli použité najmä na účely zníženia energetickej náročnosti budov.

Podľa zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov bolo 30 % z celkového výnosu dane z príjmov fyzických osôb príjmom rozpočtov vyšších územných celkov, rovnako ako v roku 2019. Skutočný prevod dane z príjmov fyzických osôb do rozpočtov vyšších územných celkov bol vykonaný vo výške 943 867 tis. eur (2019: 950 252 tis. eur).

Prehľad záväzných limitov dotácií VÚC za rok 2020 je uvedený v tabuľkovej časti štátneho záverečného účtu SR, v tabuľke č. 21.

3.2.5 Čerpanie rezerv štátneho rozpočtu

V zmysle § 10 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách“) sa na krytie nepredvídaných výdavkov nevyhnutných na zabezpečenie rozpočtového hospodárenia alebo na krytie zníženia rozpočtovaných príjmov vytvárajú v štátnom rozpočte rozpočtové rezervy.

Zákonné rezervy uvoľnené platobným príkazom					v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2018	2019	2020	2020	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Rezerva vlády SR	3 477	5 083	5 000	1 015	-3 985	20,3
Rezerva predsedu vlády SR	3 144	3 360	1 500	1 755	255	17
Rezerva na prostriedky a odvody EÚ	0	0	79 698	0	-79 698	0
Spolu	6 621	8 443	86 198	2 770	-83 428	3,2

Zdroj: MF SR

Rezerva vlády Slovenskej republiky

Rezerva vlády SR je rozpočtovaná na krytie nepredvídaných a mimoriadnych potrieb súvisiacich so zabezpečením plnenia vnútorných a zahraničných úloh Slovenskej republiky. O jej použití rozhoduje vláda SR na návrh ministra financií. Rezerva vlády bola rozpočtovaná v sume 5 000 tis. eur. Z rezervy vlády SR bola uvoľnená suma 1 015 tis. eur prostredníctvom platobných príkazov.

V zmysle uznesenia vlády SR č. 146 z 3. apríla 2019 k návrhu Ideového zámeru zriadiť Hrob neznámeho vojaka ako protokolárne miesto SR v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislava v celkovej sume 795 tis. eur. Podľa uznesenia vlády SR č. 146/2019 síce boli poukázané prostriedky v sume 820 tis. eur, no zároveň príjemca hlavného mesta Bratislava dňa 18.12.2021 vrátil 25 tis. eur. Reálne čerpanie výdavkov na uvedený účel predstavovalo 795 tis. eur.

V zmysle uznesenia vlády SR č. 105 zo dňa 5. marca 2020 k návrhu podpory pilotných projektov pastoračnej práce v rómnych komunitách v celkovej sume 219 tis. eur. Podľa bodu C.1. uznesenia vlády SR č. 105/2020 boli poukázané prostriedky v sume 219 tis. eur do 31. marca 2020. V bode C.2. uznesenia vlády č. 105/2020 bola uložená úloha pre ministra financií uvoľniť finančné prostriedky v sume 192 tis. eur v termíne do 31. januára 2021. Reálne čerpanie výdavkov na uvedený účel za rok 2020 predstavovalo 219 tis. eur.

Nevyčerpané zostali finančné prostriedky v sume 3 985 tis. eur.

Rezerva predsedu vlády Slovenskej republiky

Rezerva predsedu vlády SR je rozpočtovaná v rámci kapitoly Úrad vlády SR. Údaje uvedené za skutočnosť za roky 2018, 2019 a 2020 predstavujú čerpanie podľa stavu Štátnej pokladnice k 31. 12. príslušného rozpočtového roka, na základe realizovaných platobných príkazov a upravené o vrátené dotácie.

Schválený rozpočet rezervy v sume 1 500 tis. eur bol úpravami zvýšený na čiastku 1 755 tis. eur. Celkovo sa príjmom, ktorými boli najmä obce a mestá, občianske združenia, neziskové organizácie, cirkev a náboženské organizácie, poskytlo 1 755 tis. eur, a to platobným príkazom 1 755 tis. eur a rozpočtovými opatreniami sa poskytlo 80 tis. eur prostredníctvom jednotlivých kapitol štátneho rozpočtu pre konečných príjemcov.

K zvýšeniu čerpania oproti schválenému rozpočtu prišlo z dôvodu úprav schváleného rozpočtu v priebehu roka. Rezerva predsedu vlády SR bola použitá na dotácie poskytované najmä obciam, mestám, občianskym združeniam, neziskovým organizáciám, cirkevným inštitúciám a kapitolám na základe rozhodnutia predsedu vlády SR formou bežných, resp. kapitálových transferov.

Rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ

Rezerva na prostriedky Európskej únie a odvody Európskej únii bola rozpočtovaná na rok 2020 v sume 79 698 tis. eur. Uvedená rezerva sa vytvorila na zabezpečenie plynulého financovania spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie. Prostriedky z rezervy v roku 2020 boli určené na rýchlejšiu realizáciu a väčší počet projektov, ďalšie výdavky súvisiace s financovaním spoločných programov a na zefektívnenie systému finančného riadenia fondov EÚ a iných finančných nástrojov.

Počas roka boli z rezervy použité prostriedky v sume 32 237 tis. eur prostredníctvom rozpočtových opatrení na základe predložených žiadostí príslušných kapitol štátneho rozpočtu. Uvedená rezerva bola v priebehu roka upravená o sumu 39 555 tis. eur. Nevyčerpané prostriedky rezervy z roku 2020 v celkovom objeme 87 016 tis. eur boli spolu so zostatkom z rozviazaných prostriedkov z predchádzajúcich rokov v sume 35 860 tis. eur viazané na použitie v nasledujúcich rokoch.

3.3 Štátne finančné aktíva

Štátne finančné aktíva (ŠFA) rovnako ako aj štátne finančné pasíva⁴⁰ sú súčasťou návrhu štátneho rozpočtu verejnej správy na príslušný rok. Finančné operácie so štátnymi finančnými aktívami a iné operácie, ktoré ovplyvňujú stav štátnych finančných aktív, nie sú súčasťou príjmov štátneho rozpočtu a výdavkov štátneho rozpočtu. Správu štátnych finančných aktív vykonáva Ministerstvo financií SR, v rozsahu zákona o rozpočtových pravidlách, pričom na niektoré transakcie sa vyžaduje súhlas vlády a na niektoré aj súhlas národnej rady SR⁴¹.

Podľa zákona o rozpočtových pravidlách sú štátnymi finančnými aktívami:

- peňažné prostriedky štátu vytvorené z výsledkov rozpočtového hospodárenia štátneho rozpočtu z minulých rokov,
- peňažné prostriedky štátu zo splácania istín poskytnutých návratných výpomocí, úverov a pôžičiek,
- peňažné prostriedky v pokladnici a na bežných účtoch štátnych rozpočtových organizácií a štátnych príspevkových organizácií a odvod za porušenie finančnej disciplíny pri nakladaní so štátnymi finančnými aktívami,
- pohľadávky štátu z poskytnutých návratných finančných výpomocí, úverov a pôžičiek,
- cenné papiere vo vlastníctve štátu,
- majetkové účasti štátu,
- ďalšie peňažné prostriedky na základe rozhodnutia vlády alebo národnej rady.

Prostriedky ŠFA sú vedené na samostatných (bežných) účtoch v Štátnej pokladnici a ich zostatok prechádza vždy do nasledujúceho rozpočtového roka. Na účtoch ŠFA sa klasifikujú príjmy, výdavky a finančné operácie.

⁴⁰ Štátne finančné pasíva, ktorými sú najmä záväzky z vydaných štátnych dlhopisov a pokladničných poukážok, záväzky z prijatých vládnych úverov sú bližšie hodnotené v Súhrnnej účtovnej závierke, keďže ide o stavovú veličinu. Výdavkové finančné operácie na splátky istín a rozpočtové výdavky na úhradu úrokov z týchto záväzkov sú predmetom hotovostného plnenia štátneho rozpočtu opísaného v tomto Štátnom záverečnom účte.

⁴¹ § 13 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.

Do príjmov ŠFA patria napr. dividendy, osobitný odvod vybraných finančných inštitúcií⁴² a osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach⁴³.

Ako výdavky sa klasifikujú napríklad kapitálové transfery do obchodných spoločností.

Medzi finančné operácie na strane výdavkov patrí poskytovanie návratných finančných výpomocí, úhrada podielov na základnom imaní zahraničných finančných inštitúcií (napríklad Európskej investičnej banky) a ďalšie transakcie. Príjmové finančné operácie predstavujú najmä splátky istín poskytnutých návratných finančných výpomocí, úverov a pôžičiek.

Štátne finančné aktíva v roku 2020 plnili dôležitú úlohu v transferovaní prostriedkov štátneho rozpočtu na financovanie niektorých opatrení na zmiernenie dopadu pandémie COVID-19 na subjekty verejnej správy resp. hospodárstvo SR. Objem takto určených prostriedkov sa podľa novely štátneho rozpočtu predpokladal na úrovni 979 919 tis. eur.

Nasledovný prehľad ŠFA abstrahuje od účtov, ktoré slúžia na operácie so štátnym dlhom. Odpočet plnenia ŠFA pod tabuľkou reflektuje na návrh rozpočtu verejnej správy na rok 2020.

Vybrané účty štátnych finančných aktív	v tis. eur		
	Skutočnosť		
	2018	2019	2020
Stav k 1.1.	2 116 449	2 107 459	2 122 602
Príjmy – zvýšenie ŠFA	645 719	336 524	2 143 859
z toho:			
účelové prostriedky z FNM/MH Manažment, a.s.	518	7 655	1 126 303
návratné finančné výpomoci	52 172	61 934	517 173
osobitný odvod finančných inštitúcií	134 177	153 411	148 950
osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach	458 788	112 597	210 535
anonymné vklady	44	28	1
ostatné	20	899	140 897
Výdavky – zníženie ŠFA	654 709	321 381	911 996
z toho:			
účelové prostriedky z FNM/ MH Manažment, a.s.	312 483	312 586	41 244
návratné finančné výpomoci	64 154	1 605	645 299
osobitný odvod finančných inštitúcií	0	0	0
osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach	277 923	0	90 936
anonymné vklady	0	0	72
ostatné	149	7 190	134 445
Stav k 31.12.	2 107 459	2 122 602	3 354 465

Zdroj: MF SR

Rozpočtované príjmy štátnych finančných aktív pre rok 2020 boli v sume 524 347 tis. eur, z čoho príjmové finančné operácie tvorili 99 420 tis. eur (ako splátky NFV). Oproti roku 2019 sa príjmy spolu s príjmovými finančnými operáciami rozpočtovali vyššie úhrnom o 149 924 tis. eur, pričom išlo najmä o predpokladané vyššie príjmy z osobitného odvodu vybraných finančných inštitúcií (o 145 763 tis. eur) v nadväznosti na novelu príslušnej legislatívy⁴⁴ v roku 2019, ktorej cieľom bolo predĺženie platnosti odvodu a zvýšenia sadzby odvodu z 0,2 % na 0,4 %.

⁴² Zákon č. 384/2011 Z. z. o osobitnom odvode vybraných finančných inštitúcií a o doplnení niektorých zákonov v z.n.p.

⁴³ Zákon č. 235/2012 Z. z. o osobitnom odvode z podnikania v regulovaných odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.

⁴⁴ Novela zákona č. 463/2019 Z. z. o osobitnom odvode vybraných finančných inštitúcií a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V roku 2020 bol prijatý zákon č. 353/2020 Z. z. o zrušení osobitného odvodu vybraných finančných inštitúcií a o niektorých opatreniach súvisiacich s jeho zrušením a doplnení zákona č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v znení neskorších predpisov.

Medziročne vyššie sa rozpočtovali aj príjmy (finančné operácie) zo splátok poskytnutých návratných finančných výpomocí (o 3 549 tis. eur).

Rozpočtované výdavky štátnych finančných aktív pre rok 2020 boli v sume 151 715 tis. eur, z čoho výdavkové finančné operácie tvorili 151 605 tis. eur. Oproti roku 2019 sa výdavky spolu s výdavkovými finančnými operáciami rozpočtovali vyššie úhrnom o 88 765 tis. eur, a to čisto z dôvodu príspevkov a vkladov do imania medzinárodných finančných inštitúcií. Išlo najmä o vklad do Európskeho mechanizmu pre stabilitu (ESM) 136 000 tis. eur, Rozvojovej banky Rady Európy (6 000 tis. eur), Medzinárodnej investičnej banky (2 955 tis. eur), Medzinárodnej finančnej korporácie (3 000 tis. eur), Medzinárodnej banky pre obnovu a rozvoj (3 000 tis. eur) a ďalších subjektov. Ostatné výdavky, napríklad na poskytnuté NFV územnej samospráve (mimo COVID opatrení) neboli na rok 2020 rozpočtované a vznikli na základe aktuálnych požiadaviek subjektov.

Celkové saldo príjmov a výdavkov ŠFA v roku 2020 sa pôvodne rozpočtovalo vo výške 362 633 tis. eur a po vylúčení finančných operácií 414 818 tis. eur, čo je o 162 146 tis. eur viac ako v roku 2019. Skutočné plnenie vybraných účtov ŠFA predstavovalo 1 231 862 tis. eur.

Účelové prostriedky FNM/MH Manažment, a.s. boli v minulosti tvorené najmä prevodom dividend obchodných spoločností štátu, v ktorých podiely do roku 2016 spravoval Fond národného majetku.

Medziročný nárast príjmov o 1 118 648 tis. eur súvisel najmä s tvorbou finančnej rezervy na opatrenia proti pandémie COVID-19 vo výške 500 000 tis. eur a vytvorenie finančného krytia ďalšej fázy oddľžovania zdravotníckych zariadení v objeme 575 000 tis. eur. Tieto prostriedky boli rozpočtované vo výdavkoch novelizovaného štátneho rozpočtu⁴⁵ a budú realizované prostredníctvom účtov ŠFA. Ďalšie príjmy tvorili napríklad vrátka nevyčerpaných prostriedkov Ministerstva zdravotníctva SR (50 528 tis. eur), ktoré boli poskytnuté v roku 2011 na účel stabilizácie príspevkových organizácií⁴⁶ v pôsobnosti rezortu zdravotníctva a obrany, v ktorých prebiehala zmena právnej formy, výťažok z oddľženia Somálska voči členom MMF (616 tis. eur) a vrátenie nevyčerpaných prostriedkov z Medzinárodnej finančnej korporácie (145 tis. eur).

Na strane výdavkov sa z objemu 41 244 tis. eur realizovali navýšenia základného imania spoločností štátu (Letové prevádzkové služby, š.p. 13 200 tis. eur, Nemocnica sv. Michala 10 000 tis. eur a Slovensko-IT 4 000 tis. eur.), navýšenia základného imania resp. účasti v zahraničných inštitúciách (Medzinárodná banka pre obnovu a rozvoj 2 220 tis. eur, Medzinárodná investičná banka 2 955 tis. eur a Medzinárodná rozvojová agentúra 100 tis. eur). Prešovskému samosprávnemu kraju bola poskytnutá NFV vo výške 8 000 tis. eur ako posledná tranža na opravu ciest II. a III. triedy v pôsobnosti samosprávneho kraja.

Bežný účet návratných finančných výpomocí (NFV) zaznamenal v roku 2020 príjem vo výške 517 173 tis. eur čo je medziročne viac o 455 239 tis. eur. Príjmy na tomto účte boli v roku 2020 tvorené najmä prevodom prostriedkov z účtu rozpočtových výdavkov kapitoly Všeobecná pokladničná správa, ktoré boli zároveň použité vo výdavkoch resp. výdavkových finančných operáciách. Novelou štátneho rozpočtu sa zabezpečili zdroje aj na realizáciu opatrení na zmiernenie dopadu pandémie, medzi ktoré patrili najmä poskytnutie návratných finančných výpomocí územnej samospráve (151 919 tis. eur), zvýšenie základného imania Všeobecnej zdravotnej poisťovne (198 000 tis. eur), úhrada deficitu z podpory zelenej energie (130 000 tis. eur) a ďalšie. Hodnota týchto prostriedkov, ktoré tvorili príjmy a zároveň výdavky na „účte NFV“ bola spolu 479 919 tis. eur.

⁴⁵ [Uznesenie vlády č. 444/2020, materiál č. UV-14646/2020](#)

⁴⁶ [Uznesenie vlády č. 548/2011, materiál č. UV-27184/2011](#)

Ďalšie prostriedky prijaté na „účet NFV“ boli splátka istiny z poskytnutej návratnej finančnej výpomoci Agentúre pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov 35 000 tis. eur (rozpočtované vo výške 64 800 tis. eur) a splátka istiny z poskytnutej návratnej finančnej výpomoci Mestu Košice, 2 000 tis. eur. Rozpočtovaná splátka NFV od Národnej transfúznej služby SR vo výške 28 000 tis. eur sa nezrealizovala z dôvodu posunu jej splatnosti na rok 2021.

Okrem vyššie spomenutých výdavkov boli ďalej poskytnuté návratné finančné výpomoci vyšším územným celkom⁴⁷ spolu 68 880 tis. eur (najmä na opravy a rekonštrukciu ciest II. a III. triedy, vrátane súvisiacej cestnej infraštruktúry, opravy majetku a investície do majetku vo vlastníctve samosprávneho kraja určeného na výkon samosprávnych pôsobností na úseku sociálnych služieb, zdravotníctva, kultúry, cestovného ruchu, vzdelávania, športu a regionálneho rozvoja).

Slovenskej záručnej a rozvojovej banke, a.s. bolo poskytnutých 50 000 tis. eur na zvýšenie základného imania za účelom poskytovania úverov malým a stredným podnikom na prekonanie vplyvov pandémie COVID-19.

Ministerstvu hospodárstva SR bolo prevedených 20 000 tis. eur na zvýšenie základného imania spoločnosti MH Manažment, a.s. a Ministerstvu zdravotníctva SR 14 000 tis. eur na zvýšenie základného imania spoločností so 100% účasťou štátu, ktoré sú zdravotníckymi zariadeniami. Spoločnosti Slovak Investment Holding, a.s. bolo prevedených 12 500 tis. eur v rámci investície do Venture to Future Fund.

Osobitný odvod finančných inštitúcií má prispievať k vytvoreniu mechanizmu podieľania sa týchto finančných inštitúcií na nákladoch budúcich finančných kríz v bankovom sektore, k zabezpečeniu spravodlivého rozdelenia záťaže a k predchádzaniu vzniku rozsiahlych výdavkov pre daňových poplatníkov, vládu a hospodárstvo v prípade riešenia finančných kríz, k stimulovaniu vybraných finančných inštitúcií obmedzovať systémové riziká a k ochrane stability finančného sektora Slovenskej republiky. Rozpočet na rok 2020 predpokladal s príjmami z tohto odvodu vo výške 288 839 tis. eur, čo je o 145 763 tis. eur viac ako v roku 2019, z dôvodu už spomínaného zvýšenia sadzby z 0,2 na 0,4 %. V skutočnosti boli prijaté odvody vo výške 148 950 tis. eur, (2019: 143 411 tis. eur). Výdavky z tohto účtu ŠFA neboli v roku 2020 realizované.

Prostriedky osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach, v zmysle zákona č. 235/2012 Z. z., slúžia na perspektívne vytvorenie účelovo určenej osobitnej časti ŠFA, z ktorých sa budú financovať prioritné projekty vlády. Rozpočet na rok 2020 predpokladal príjem vo výške 126 064 tis. eur, čo je len mierne vyšší rozpočet ako v roku 2019. Skutočné vyinkasované príjmy na príslušný účet ŠFA z tohto osobitného odvodu boli v hodnote 119 598 tis. eur. Výdavky z tohto účtu ŠFA vo výške 90 936 tis. eur pôvodne určené na odkúpenie Národného futbalového štadióna sa vrátili naspäť do ŠFA, z dôvodu nerealizovania tohto odkupu z rozhodnutia vlády SR.

Zmena stavu prostriedkov anonymných vkladov o 70 tis. eur predstavovalo precenenie prostriedkov v cudzej mene ku koncu roka 2020.

Na ostatných účtoch ŠFA došlo k príjmu a zároveň aj k výdavku 134 150 tis. eur z dôvodu navýšenia vkladu v Európskom mechanizme pre stabilitu (ESM⁴⁸) po uplynutí dočasnej korekcie distribučného kľúča. Základné imanie ESM bolo pri jeho vzniku rozdelené na základe distribučného kľúča, podľa ktorého mali národné centrálné banky členov v roku 2012 upísané podiely na kapitáli Európskej centrálnej banky. Zároveň však bola členským štátom eurozóny, ktorých HDP na obyvateľa v trhových cenách bol v roku pred vstupom do ESM nižší ako 75 %

⁴⁷ Banskobystrickému samosprávnemu kraju 25 000 tis. eur, Košickému samosprávnemu kraju 20 000 tis. eur, Trnavskému samosprávnemu kraju 15 000 tis. eur, Žilinskému samosprávnemu kraju 8 800 tis. eur

⁴⁸ Od vzniku ESM bolo použitých 793 350 tis. eur na kapitálovú účasť SR v tomto mechanizme, z toho v roku 2020 uvedených 134 150 tis. eur.

priemerného HDP na obyvateľa v EÚ, udelená korekcia kľúča, a to na obdobie dvanástich rokov odo dňa prijatia eura daným členom. K 1.1.2021 uplynula táto korekcia distribučného kľúča. Tieto prostriedky boli rozpočtované v ŠFA na rok 2020.

Ďalší príjem v hodnote 6 581 tis. eur tvorilo vyrovnanie pohľadávky Srbskej republiky.

3.4 Vzťahy štátneho rozpočtu k Európskej únii

Príjmy Slovenskej republiky z rozpočtu EÚ tvoria zahraničné transfery a zahraničné granty poskytnuté z rozpočtu EÚ. Príjmy zo zahraničných transferov boli rozpočtované v SR na rok 2020 vo výške 1 667 689 tis. eur. Rozpočet zahraničných transferov bol upravený na úroveň 2 464 567 tis. eur. Skutočné plnenie príjmov SR z rozpočtu EÚ bolo vo výške 2 551 360 tis. eur, z toho príjmy za zahraničné transfery sú vo výške 2 551 329 tis. eur a príjmy za zahraničné granty poskytnuté z rozpočtu EÚ sú vo výške 31 tis. eur.

Odvody a príspevky SR do všeobecného rozpočtu EÚ tvoria odvody do rozpočtu EÚ a príspevky do Európskeho rozvojového fondu. Odvody a príspevky SR do všeobecného rozpočtu EÚ boli rozpočtované na rok 2020 v sume 1 021 341 tis. eur.

Prehľad o odvodoch a príspevkoch SR do všeobecného rozpočtu EÚ za rok 2020:

Príjmy z rozpočtu EÚ a odvody a príspevky do všeobecného rozpočtu EÚ					v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2018	2019	2020	2020	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Zahraničné transfery	2 169 725	2 126 921	1 677 689	2 551 329	873 640	52,1
Zahraničné granty z rozpočtu EÚ	7	22	0	31	31	-
Spolu príjmy z rozpočtu EÚ	2 169 732	2 126 943	1 677 689	2 551 360	873 671	52,1
Tradičné vlastné zdroje	93 385	84 326	107 700	79 553	-28 147	-26,1
Odvody SR do rozpočtu EÚ bez tradičných vlastných zdrojov	731 424	750 226	913 641	877 392	-36 249	-4,0
Odvody do rozpočtu EÚ spolu	824 809	834 552	1 021 341	956 945	-64 396	-6,3
Príspevky SR do Európskeho rozvojového fondu	16 512	17 181	17 933	17 181	-752	-4,2
Odvody a príspevky SR spolu	841 321	851 733	1 039 274	974 126	-65 148	-6,3
Čistá finančná pozícia	1 328 411	1 275 210	638 415	1 577 234	938 819	147,1

Zdroj: MF SR

Rozpočtované finančné prostriedky na odvody SR do rozpočtu EÚ 2020 vzrástli oproti roku 2019 o 9,1% (+85 362 tis. eur). Na tomto navýšení sa podieľali odhady tradičných vlastných zdrojov a zdroja založeného na DPH, ktorých predikcia nebola ovplyvnená bezprecedentnou situáciou spôsobenou pandémiou COVID19 ako aj predpokladaná zvýšená spoluúčasť SR na financovaní rozpočtu EÚ zo zdroja HND pri odchode Spojeného kráľovstva bez dohody. Počas roka prešiel rozpočet EÚ deviatimi rozpočtovými úpravami, ktoré zohľadňovali potrebu navýšenia platobných rozpočtových prostriedkov z dôvodu boja členských štátov proti pandémii COVID19, prejavu solidarity s obyvateľmi regiónov postihnutými živelnými pohromami ako aj aktualizáciou vlastných zdrojov s cieľom zohľadniť ekonomický vývoj. Odvody SR do rozpočtu EÚ sa tak počas roka navýšili o 52 178 tis. eur.

Odvody za tradičné vlastné zdroje (80 % z výberu cla a odvodov a poplatkov v sektore cukru) boli rozpočtované v sume 107 700 tis. eur. V priebehu roka 2020 Slovenská republika odviedla 79 553 tis. eur.

Ostatné odvody do rozpočtu EÚ (zdroj založený na DPH, zdroj založený na HND, podiel SR na korekcii Veľkej Británie, podiel SR na korekciách pre Dánsko, Holandsko a Švédsko) boli rozpočtované v sume 913 641 tis. eur, v priebehu roka boli znížené na sumu 908 160 tis. eur. Konečný odvod vlastných zdrojov predstavoval sumu 877 392 tis. eur.

Príspevky Slovenskej republiky do Európskeho rozvojového fondu boli rozpočtované v sume 17 933 tis. eur, poukázané finančné prostriedky boli v sume 17 181 tis. Ide o fond mimo rozpočtu EÚ, ktorého cieľom je poskytovanie rozvojovej pomoci krajinám Afriky, Karibiku a Pacifiku a zámorským krajinám a teritóriám. Jednotlivé členské štáty do Európskeho rozvojového fondu prispievajú finančné prostriedky v prospech účtu Európskej komisie (EK) a tiež v prospech účtu Európskej investičnej banky (EIB). Príspevok je vykazovaný ako oficiálna rozvojová pomoc SR.

Na základe realizovaných príjmov z rozpočtu EÚ v roku 2020 vo výške 2 551 360 tis. eur a odvodov a príspevkov do všeobecného rozpočtu EÚ vo výške 974 126 tis. eur predstavuje **čistá finančná pozícia Slovenskej republiky voči rozpočtu EÚ za rok 2020 sumu 1 577 234 tis. eur**, čo predstavuje medziročný nárast o 302 024 tis. eur.

Prehľad o ročných príjmoch z rozpočtu EÚ a odvodoch a príspevkoch Slovenskej republiky do všeobecného rozpočtu EÚ je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Prehľad o ročných príjmoch z rozpočtu EÚ a odvodoch a príspevkoch SR do všeobecného rozpočtu EÚ				v tis. eur
Rok	Celkové príjmy	Celkové odvody a príspevky	Čistá finančná pozícia	
2004	303 990	290 689	13 301	
2005	704 993	485 614	219 379	
2006	893 623	526 326	367 297	
2007	910 838	589 800	321 038	
2008	893 497	643 374	250 123	
2009	1 119 659	695 726	423 933	
2010	1 672 483	627 529	1 044 954	
2011	2 041 093	704 656	1 336 437	
2012	2 137 849	722 831	1 415 018	
2013	2 185 358	825 098	1 360 260	
2014	1 265 091	785 366	479 725	
2015	4 288 873	695 508	3 593 365	
2016	1 947 481	739 903	1 207 578	
2017	1 425 572	738 045	687 527	
2018	2 169 732	841 321	1 328 411	
2019	2 126 943	851 733	1 275 210	
2020	2 551 360	974 126	1 577 234	
Spolu	28 638 435	11 737 645	16 900 790	

Zdroj: MF SR

Za obdobie od vstupu Slovenskej republiky do EÚ boli celkovo do rozpočtu Slovenskej republiky prijaté príjmy z EÚ vo výške 28 638 435 tis. eur a Slovenská republika odviedla do všeobecného

rozpočtu EÚ sumu vo výške 11 737 645 tis. eur, na základe čoho **čistá finančná pozícia voči EÚ dosiahla 16 900 790 tis. eur.** Od roku 2004 Slovenská republika prijala z rozpočtu EÚ 2,4 násobok prostriedkov, ktoré do rozpočtu odvieďa.

3.4.1 Príjmy z rozpočtu Európskej únie

Príjmy z rozpočtu EÚ sa rozpočtujú pod ekonomickou klasifikáciou zahraničné transfery – 341 Prostriedky z rozpočtu Európskej únie pre programy, ktoré sa v Slovenskej republike poskytujú prostredníctvom certifikačného orgánu (Ministerstva financií SR a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR) alebo Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky.

Príjmy zo zahraničných transferov sa rozpočtujú v rámci jednotlivých kapitol na úrovni platobných jednotiek, Pôdohospodárskej platobnej agentúry a Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny SR.

Prostriedky za štrukturálne operácie boli v roku 2020 rozpočtované za programy 3. programového obdobia 2014-2020, a to za fondy - Európsky fond regionálneho rozvoja (vrátane programov európskej územnej spolupráce pre ktoré je Ministerstvo financií SR certifikačným orgánom - Interreg V-A SK-AT 2014-2020, Interreg V-A SK-CZ 2014-2020), Európsky sociálny fond, Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí, Kohézny fond, Európsky námorný a rybársky fond a Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby.

Prostriedky za poľnohospodárske fondy boli v roku 2020 rozpočtované za Európsky poľnohospodársky záručný fond (Priame platby a Trhovo orientované výdavky) a za Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (Program rozvoja vidieka).

Schválený rozpočet príjmov zo zahraničných transferov na rok 2020 bol vo výške 1 677 689 tis. eur.

Rozpočet príjmov za prostriedky EÚ bol v roku 2020 upravený na úroveň 2 464 567 tis. eur. K úpravám došlo v nadväznosti na vysporiadanie finančných prostriedkov za finančné opravy v zmysle § 15 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy, v nadväznosti na prijaté oznámenia o výške prostriedkov, ktoré budú použité v nasledujúcich rokoch v zmysle § 8 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a v nadväznosti na ostatné viazania prostriedkov v zmysle § 18 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Zároveň z dôvodu rýchlejšej implementácie projektov v rámci OP Technická pomoc 2014 - 2020 bol navýšený rozpočet Úradu vlády SR v sume 9 323 tis. eur z kapitoly VPS – Rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ – rýchlejšia realizácia a väčší počet projektov a ďalšie výdavky súvisiace s financovaním spoločných programov.

Skutočné plnenie príjmov zo zahraničných transferov vo výške 2 551 329 tis. eur predstavuje plnenie na úrovni 104 % z upraveného rozpočtu. Vyššie plnenie príjmov nastalo z titulu vysporiadania programových korekcií za programové obdobie 2007 – 2013. Príjmy za štrukturálne operácie, pri ktorých plní úlohu certifikačného orgánu Ministerstvo financií SR sú vo výške 1 891 242 tis. eur (z toho štrukturálne fondy 2. programového obdobia v sume 196 858 tis. eur, Kohézny fond 2. programového obdobia v sume 109 230 tis. eur, štrukturálne fondy 3. programového obdobia v sume 1 266 285 tis. eur a Kohézny fond 3. programového obdobia v sume 318 869 tis. eur). Príjmy za štrukturálne operácie, pri ktorých plní úlohu certifikačného orgánu Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR sú v sume 5 793 tis. eur. Príjmy za poľnohospodárske fondy boli vo výške 654 294 tis. eur (z toho za Európsky poľnohospodársky fond rozvoja vidieka v sume 199 551 tis. eur a za Európsky poľnohospodársky záručný fond v sume 454 743 tis. eur).

Do skutočnosti príjmov z rozpočtu EÚ vstupujú aj **príjmy zo zahraničných grantov poskytnutých z rozpočtu EÚ**, ktoré boli zapojené cez príjmy SR v roku 2020 vo výške 31 tis. eur. V rámci zahraničných grantov sú uvedené výlučne zahraničné granty poskytnuté z rozpočtu EÚ, ktorých poskytovanie riadi EÚ centralizovaným spôsobom.

Skutočné plnenie príjmov SR z rozpočtu EÚ je vo výške 2 551 360 tis. eur, z toho príjmy zo zahraničných transferov sú vo výške 2 551 329 tis. eur.

Vyššia skutočnosť príjmov oproti výdavkom je spôsobená faktom, že dochádza k vyplácaniu zálohových platieb a predfinancovania z limitov výdavkov platobných jednotiek, avšak do súhrnných žiadostí o platbu sú zaradené až po ich zúčtovaní a teda dochádza k nerovnomernému priebežnému čerpaniu príjmov a výdavkov v programovom období 2014- 2020.

Taktiež ohľadom programového obdobia 2007-2013 došlo na základe vysporiadania nezrovnalostí k naplneniu príjmov SR, pričom už výdavky kvôli obdobiu oprávnenosti neboli realizované. Nesúlad príjmov a výdavkov za prostriedky EÚ je na konci roka eliminovaný imputovanou štatistickou pohľadávkou (bližšie v kapitole 2).

Prehľad je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Plnenie príjmov z rozpočtu EÚ				v tis. eur		
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2018	2019	2020	2020	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Pol'nohospodárske fondy 3. programové obdobie	650 931	711 195	580 717	654 294	73 577	12,7
Pol'nohospodárske fondy spolu - MPRV SR	650 931	711 195	580 717	654 294	73 577	12,7
Štrukturálne fondy, Kohézny fond, Európsky fond pre rybné hospodárstvo 2. programové obdobie	93 018	126 667	0	306 088	306 088	-
Štrukturálne fondy, Kohézny fond, Európsky námorný a rybársky fond 3. programové obdobie	1 412 676	1 263 251	1 068 197	1 559 035	490 838	46,0
Programy EÚS 3. programové obdobie (CO MF SR)	4 158	14 718	18 019	26 119	8 100	45,0
Štrukturálne operácie - MF SR	1 509 852	1 404 636	1 086 216	1 891 242	805 026	74,1
OP Sociálneho začlenenia najodkázanejších osôb	8 942	11 090	10 756	5 793	-4 963	-46,1
Štrukturálne operácie - MPSVR SR	8 942	11 090	10 756	5 793	-4 963	-46,1
Spolu zahraničné transfery	2 169 725	2 126 921	1 677 689	2 551 329	873 640	52,1
Zahraničné granty z rozpočtu EÚ	7	22	0	31	31	-
Spolu príjmy z rozpočtu EÚ	2 169 732	2 126 943	1 677 689	2 551 360	873 671	52,1

*Do kategórie programov Európskej územnej spolupráce, t.j. EÚS (CO MF SR) sú zaradené programy Interreg V-A SK-AT 2014-2020 a Interreg V-A SK-CZ 2014-2020. Zdroj: MF SR

3.4.2 Výdavky štátneho rozpočtu rozpočtované vo väzbe na príjmy z Európskej únie

Vo väzbe na príjmy z Európskej únie sa v štátnom rozpočte rozpočtujú výdavky za prostriedky EÚ, k nim zodpovedajúce výdavky na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu.

Výdavky za prostriedky EÚ

Výdavky za prostriedky EÚ boli na rok 2020 rozpočtované vo výške 1 677 689 tis. eur, teda v rovnakej výške ako príjmy z rozpočtu EÚ. Skutočné plnenie výdavkov EÚ je vo výške 2 326 905 tis. eur.

Na rozdiel od schváleného rozpočtu výdavkov z prostriedkov EÚ, ktoré boli zákonom o štátnom rozpočte na rok 2020 vyčlenené pre kapitoly, v ktorých sa nachádzajú platobné jednotky, Pôdohospodárska platobná agentúra a Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR za Fond pre najodkázanejšie osoby, skutočné čerpanie výdavkov sa prejavuje tiež v rozpočtových kapitolách, v ktorých sa realizujú projekty na úrovni konečných prijímateľov. Na základe uvedeného sa v niektorých kapitolách prejavuje negatívne saldo príjmov a výdavkov za prostriedky EÚ.

Rozpočet výdavkov za prostriedky EÚ bol v roku 2020 upravený v nadväznosti na vysporiadanie finančných prostriedkov za finančné opravy v zmysle § 15 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy, v nadväznosti na prijaté oznámenia o výške prostriedkov, ktoré budú použité v nasledujúcich rokoch v zmysle § 8 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a v nadväznosti na ostatné viazania prostriedkov v zmysle § 18 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Zároveň z dôvodu rýchlejšej implementácie projektov v rámci OP Technická pomoc 2014 - 2020 bol navýšený rozpočet Úradu vlády SR v sume 9 323 tis. eur z kapitoly VPS – Rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ – rýchlejšia realizácia a väčší počet projektov a ďalšie výdavky súvisiace s financovaním spoločných programov.

Po úpravách dosiahol rozpočet úroveň 2 327 116 tis. eur, pričom celkové čerpanie výdavkov za prostriedky EÚ v roku 2020 je nepatrne nižšie a to vo výške 2 326 905 tis. eur.

Skutočné plnenie výdavkov za prostriedky EÚ vo výške 2 326 905 tis. eur predstavuje plnenie na úrovni 100 % z upraveného rozpočtu. Výdavky za štrukturálne operácie, pri ktorých plní úlohu certifikačného orgánu Ministerstvo financií SR, sú vo výške 1 668 787 tis. eur (z toho štrukturálne fondy 3. programového obdobia v sume 1 307 742 tis. eur a Kohézny fond 3. programového obdobia v sume 361 045 tis. eur). Výdavky za štrukturálne operácie, pri ktorých plní úlohu certifikačného orgánu Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, sú v sume 4 636 tis. eur. Výdavky za poľnohospodárske fondy boli vo výške 653 482 tis. eur (z toho za Európsky poľnohospodársky fond rozvoja vidieka v sume 198 799 tis. eur a za Európsky poľnohospodársky záručný fond v sume 454 683 tis. eur).

Výdavky za prostriedky EÚ					v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2018	2019	2020	2020	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Poľnohospodárske fondy 3. programové obdobie	650 225	709 672	580 717	653 482	72 765	12,5
Poľnohospodárske fondy spolu - MPRV SR	650 225	709 672	580 717	653 482	72 765	12,5
Štrukturálne fondy, Kohézny fond, Európsky fond pre rybné hospodárstvo 2. programové obdobie	0	0	0	0	0	-
Štrukturálne fondy, Kohézny fond, Európsky námorný a rybársky fond 3. programové obdobie	1 416 456	1 354 785	1 068 197	1 642 695	574 498	53,8
Programy EÚS 3. programové obdobie (CO MF SR)	2 602	15 624	18 019	26 092	8 073	44,8
Štrukturálne operácie - MF SR	1 419 058	1 370 409	1 086 216	1 668 787	582 571	53,6
OP Sociálneho začlenenia najodkázanejších osôb	11 949	12 300	10 756	4 636	-6 120	-56,9
Štrukturálne operácie - MPSVR SR	11 949	12 300	10 756	4 636	-6 120	-56,9
Spolu výdavky za prostriedky EÚ	2 081 232	2 092 381	1 677 689	2 326 905	649 216	38,7

Zdroj: MF SR

Výdavky na spolufinancovanie zo ŠR

Boli rozpočtované vo výške 271 634 tis. eur, z toho prostriedky na spolufinancovanie zo ŠR k prostriedkom EÚ vo výške 262 832 tis. eur, prostriedky na spolufinancovanie k zahraničným grantom a prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv vo výške 8 452 tis. eur a prostriedky na spolufinancovanie vnútorných politík v sume 350 tis. eur. Skutočné plnenie výdavkov na spolufinancovanie zo ŠR je vo výške 387 187 tis. eur, z toho prostriedky na spolufinancovanie zo ŠR k prostriedkom EÚ vo výške 378 051 tis. eur, prostriedky na spolufinancovanie k zahraničným grantom a prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv vo výške 7 594 tis. eur a prostriedky na spolufinancovanie vnútorných politík v sume 1 542 tis. eur.

▪ Spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu k prostriedkom EÚ

Z rovnakého dôvodu ako pri úprave výdavkov z prostriedkov EÚ došlo k úprave rozpočtu na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu. Zároveň z dôvodu rýchlejšej implementácie projektov v rámci OP Technická pomoc 2014 - 2020 bol navýšený rozpočet Úradu vlády SR v sume 2 018 tis. eur z kapitoly VPS – Rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ – rýchlejšia realizácia a väčší počet projektov a ďalšie výdavky súvisiace s financovaním spoločných programov.

Čerpanie výdavkov na spolufinancovanie zo ŠR k prostriedkom EÚ v roku 2020 za štrukturálne operácie je mierne nižšie ako upravený rozpočet a predstavuje sumu 303 596 tis. eur. Nižšie čerpanie oproti upravenému rozpočtu sa prejavilo v kapitole Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, Kancelárie najvyššieho súdu SR, Ministerstva obrany SR a Slovenskej akadémie vied z rovnakého dôvodu, ako pri výdavkoch EÚ.

Skutočné plnenie výdavkov na spolufinancovanie zo ŠR vo výške 378 051 tis. eur predstavuje plnenie na úrovni 100 % z upraveného rozpočtu. Výdavky za štrukturálne operácie, pri ktorých plní úlohu certifikačného orgánu Ministerstvo financií SR, sú vo výške 302 778 tis. eur (z toho štrukturálne fondy 3. programového obdobia v sume 252 273 tis. eur a Kohézny fond 3. programového obdobia v sume 50 505 tis. eur).

Výdavky za štrukturálne operácie, pri ktorých plní úlohu certifikačného orgánu Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, sú v sume 818 tis. eur. Výdavky za poľnohospodárske fondy boli vo výške 74 455 tis. eur (z toho za Európsky poľnohospodársky fond rozvoja vidieka v sume 67 814 tis. eur a za Európsky poľnohospodársky záručný fond v sume 6 641 tis. eur).

Výdavky spolufinancovania zo ŠR k prostriedkom EÚ					v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2018	2019	2020	2020	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Poľnohospodárske fondy 3. programové obdobie	80 894	79 641	64 356	74 455	10 099	15,7
Poľnohospodárske fondy spolu - MPRV SR	80 894	79 641	64 356	74 455	10 099	15,7
Štrukturálne fondy, Kohézny fond, Európsky fond pre rybné hospodárstvo 2. programové obdobie	0	0	0	0	0	-
Štrukturálne fondy, Kohézny fond, Európsky námorný a rybársky fond 3. programové obdobie	228 230	213 068	194 338	301 319	106 981	55,0
Programy EÚS 3. programové obdobie (CO MF SR)	94	897	2 240	1 459	-781	-
Štrukturálne operácie - MF SR	228 324	213 965	196 578	302 778	106 200	54,0
OP Sociálneho začlenenia najodkázanejších osôb	2 109	2 171	1 898	818	-1 080	-56,9
Štrukturálne operácie - MPSVR SR	2 109	2 171	1 898	818	-1 080	-56,9
Spolu výdavky za prostriedky ŠR	311 327	295 777	262 832	378 051	115 219	43,8

Zdroj: MF SR

▪ **Spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu k zahraničným grantom z EÚ a k prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv**

Okrem výdavkov na spolufinancovanie zo ŠR k prostriedkom EÚ sú rozpočtované aj výdavky na spolufinancovanie zo ŠR k zahraničným grantom (finančný nástroj pre životné prostredie LIFE+ a programy európskej územnej spolupráce), k prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv (Finančný mechanizmus EHP a Nórsky finančný mechanizmus) a k prostriedkom na spolufinancovanie fondov pre oblasť vnútorných záležitostí na roky 2014 - 2020.

Čerpanie výdavkov na spolufinancovanie k zahraničným grantom z prostriedkov EÚ v roku 2020 predstavovalo sumu 3 576 tis. eur. Čerpanie výdavkov k prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv v roku 2020 predstavovalo sumu 4 018 tis. eur.

Prehľad výdavkov na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu k zahraničným grantom z EÚ a k prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Spolufinancovanie zo ŠR k zahraničným grantom/k prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv					v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2018	2019	2020	2020	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Finančný nástroj pre životné prostredie LIFE + (2. a 3. programové obdobie)	1 548	3 145	1 500	1 571	71	4,7
Programy EÚS (2. a 3. programové obdobie)	1 258	3 176	2 935	2 005	-930	-31,7
Spolu spolufinancovanie k zahraničným grantom z prostriedkov EÚ	2 806	6 321	4 435	3 576	-859	-19,4
Finančný mechanizmus EHP	999	1 073	1 563	1 564	1	0,1
Nórsky finančný mechanizmus	1 318	1 177	2 454	2 454	0	0,0
Spolu spolufinancovanie k prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv	2 317	2 250	4 017	4 018	1	0,0
Spolu	5 123	8 571	8 452	7 594	-858	-10,2

Zdroj: MF SR

Celkový prehľad výdavkov na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu k prostriedkom EÚ, k zahraničným grantom z prostriedkov EÚ a k prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv vrátane vnútorných politík EÚ je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Celkový prehľad spolufinancovania zo ŠR vrátane vnútorných politík EÚ					v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2018	2019	2020	2020	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Spolufinancovanie k prostriedkom EÚ (štrukturálne operácie, poľnohospodárske fondy)	311 327	295 777	262 832	378 051	115 219	43,8
Spolufinancovanie k zahraničným grantom z prostriedkov EÚ (EÚS, LIFE +)	2 806	6 321	4 435	3 576	-859	-19,4
Spolufinancovanie k prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv (EHP, NFM)	2 317	2 250	4 017	4 018	1	0,0
Spolu	316 450	304 348	271 284	385 645	114 361	42,2
Vnútorné politiky EÚ	9 624	1 841	350	1 542	1 192	340,6
Spolu (vrátane vnútorných politík EÚ)	231 143	306 189	271 634	387 187	115 553	42,5

Zdroj: MF SR

V zmysle uznesenia vlády SR č. 355/2020 boli k 1.10.2020 delimitované platobné jednotky Ministerstva financií SR, Úradu vlády SR a Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka na Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR. **Plnenie príjmov z prostriedkov EÚ a čerpanie výdavkov z prostriedkov EÚ je uvedené v tabuľke č. 16. Čerpanie výdavkov na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu k prostriedkom EÚ, k zahraničným grantom z prostriedkov EÚ a k prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv bez vnútorných politík EÚ je uvedené v tabuľke č. 17.**

3.4.3 Prostriedky poskytnuté SR používané prostredníctvom samostatných účtov

Časť finančných prostriedkov z rozpočtu EÚ a prostriedkov poskytnutých Slovenskej republike na základe medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná, používajú štátne rozpočtové organizácie **prostredníctvom samostatných účtov**:

V rámci programov *Európskej územnej spolupráce* prijala Slovenská republika prostredníctvom certifikačného orgánu MF SR príspevky EÚ vo výške 4 615 tis. eur a prispievajúcich členských štátov EÚ vo výške 1 184 tis. eur na financovanie OP INTERACT III 2014-2020. Na financovanie programov bolo použitých 4 328 tis. eur za prostriedky EÚ a 764 tis. eur za spolufinancovanie z príspevkov členských štátov EÚ.

Z Úradu pre finančné mechanizmy v Bruseli boli Slovenskej republike v rámci programového obdobia 2014 – 2021 poukázané prostriedky z *Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu* vo výške 10 963 tis. eur. Subjektom zapojeným do implementácie boli prevedené prostriedky vo výške 10 963 tis. eur.

Slovenskej republike boli v roku 2020 v rámci *finančnej obálky* poskytnuté prostriedky na úhradu cestovných výdavkov súvisiacich s účasťou zástupcov Slovenskej republiky na zasadaniach výborov a pracovných skupín Rady EÚ vo výške 631 tis. eur. V roku 2020 boli uhradené cestovné výdavky súvisiace s účasťou zástupcov SR na zasadnutiach výborov a pracovných skupín Rady EÚ v sume 151 tis. eur. V súvislosti s pandemickou situáciou a obmedzením cestovania na zasadnutia Rady EÚ boli na základe návrhu Rady EÚ prevedené nevyužitú finančné prostriedky vo výške 522 tis. eur.

3.4.4 Zhrnutie čerpania záväzkov programových období po vstupe SR do EÚ

Slovenská republika v roku 2020 realizovala výdavky v rámci programového obdobia 2014 - 2020. Zároveň vzhľadom na ukončovanie programového obdobia 2007-2013 došlo aj k naplneniu príjmov platobných jednotiek.

V rámci 2. programového obdobia 2007 – 2013 stále pokračuje proces uzatvárania s EK. Ku koncu roka 2020 boli s EK uzatvorené dva operačné programy PS INTERACT II, (čerpanie: 28 733 tis. eur, t. j. 98,0 %) a OP Rybné hospodárstvo (čerpanie 10 207 tis. eur, t. j. 79,3 %). Výsledné čerpanie bude známe po uzavretí obdobia zo strany EK.

V rámci 3. programového obdobia 2014 – 2020 z celkového záväzku 10 operačných programov vyčerpala SR na národnej úrovni k 31.12.2020 prostriedky EÚ vo výške 5 468 188 tis. eur, čo predstavuje čerpanie na úrovni 39,67 % záväzku. Implementáciu a čerpanie v r. 2020 vo výraznej miere ovplyvnila zmena legislatívy EÚ vo vzťahu k možnosti preplácania 100 % deklarovaných výdavkov zo strany EK. Uvedené malo pozitívny dopad na príjmy z EK a na plnenie pravidla n+3, ktoré sa plnilo rýchlejšie. Zo strany dotknutých orgánov bolo vyvinuté maximálne úsilie o akceleráciu čerpania, ako aj na projekty zamerané na opatrenia na eliminovanie dopadov pandémie COVID – 19.

V rámci realokácie⁴⁹ zdrojov na elimináciu dopadov pandémie COVID - 19 bolo presunutých celkovo 1,105 mld. eur do oblastí zameraných na (v mil. eur):

- podporu udržania zamestnanosti tzv. Kurzarbeit: 410,26 mil. eur (OP Ľudské zdroje);
- podporu zdravotníckeho systému: 204,0 mil. eur (OP Integrovaná infraštruktúra, Integrovaný regionálny OP);
- podporu pre mikro, malé a stredné podniky: 330,20 mil. eur (OP Integrovaná infraštruktúra);

⁴⁹ Na základe uznesenia vlády SR č. 257/2020 zo dňa 28.04.2020 - Návrh opatrení financovaných z operačných programov európskych štrukturálnych a investičných fondov na boj s pandemiou COVID-19 a odstraňovanie a zmiernenie jej dôsledkov.

- podporu zložiek integrovaného záchranného systému: 51 mil. eur (OP Kvalita živného prostredia);
- iné opatrenia na zmiernenie dopadov COVID -19: 109,30 mil. eur (OP Ľudské zdroje).

Z celkovej realokácie zdrojov určených na elimináciu dopadov COVID-19 bolo k 31.12.2020 za EÚ zdroj na národnej úrovni vyčerpaných 342,96 mil. EUR, čo predstavuje 31,04 % podiel presunutých zdrojov.

Tabuľková príloha k hotovostnému plneniu ŠR

Zoznam tabuliek

Tab. č. 1	Bilancia príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu za rok 2020
Tab. č. 2	Daňové príjmy štátneho rozpočtu za rok 2020
Tab. č. 3	Nedaňové príjmy štátneho rozpočtu, granty a transfery za rok 2020
Tab. č. 4	Príjmy kapitol ŠR za rok 2020 – záväzné ukazovatele
Tab. č. 5	Príjmy štátneho rozpočtu podľa kategórií a kapitol ŠR za rok 2020
Tab. č. 6	Príjmy štátneho rozpočtu podľa zdrojov v roku 2020
Tab. č. 7	Výdavky štátneho rozpočtu podľa kategórií a kapitol ŠR za rok 2020
Tab. č. 8	Bežné transfery za rok 2020
Tab. č. 9	Kapitálové výdavky za rok 2020
Tab. č. 10	Finančné operácie na samostatných účtoch štátnych rozpočtových organizácií za rok 2020
Tab. č. 11	Výdavky štátneho rozpočtu podľa funkčnej klasifikácie za rok 2020
Tab. č. 12	Výdavky štátneho rozpočtu podľa kapitol ŠR a zdrojov v roku 2020
Tab. č. 13	Výdavky štátneho rozpočtu na vedu a techniku podľa kapitol ŠR za rok 2020
Tab. č. 14	Výdavky štátneho rozpočtu na vedu a techniku podľa funkčnej klasifikácie za rok 2020
Tab. č. 15	Prehľad výdavkov štátneho rozpočtu na realizáciu programov za rok 2020
Tab. č. 16	Prehľad príjmov a výdavkov z rozpočtu Európskej únie zaradených do príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu podľa kapitol ŠR
Tab. č. 17	Prostriedky ŠR na financovanie spoločných programov SR a EÚ podľa kapitol ŠR
Tab. č. 18	Prehľad vzťahu jednotlivých kapitol ŠR k štátnemu rozpočtu za rok 2020
Tab. č. 19	Vývoj príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu v rokoch 2020 a 2019
Tab. č. 20	Záväzné limity dotácií zo ŠR obciam za rok 2020
Tab. č. 21	Záväzné limity dotácií zo ŠR vyšším územným celkom za rok 2020
Tab. č. 22	Prehľad o plnení limitu počtu zamestnancov, miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní v kapitolách ŠR za rok 2020
Tab. č. 23	Prehľad o čerpaní miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní v kapitolách ŠR za rok 2020
Tab. č. 24	Systemizácia colníkov v štátnej službe za rok 2020
Tab. č. 25	Systemizácia príslušníkov Hasičského záchranného zboru a príslušníkov Horskej záchrannej služby v štátnej službe za rok 2020
Tab. č. 26	Systemizácia policajtov v štátnej službe za rok 2020
Tab. č. 27	Systemizácia profesionálnych vojakov v štátnej službe za rok 2020
Tab. č. 28	Príjmy štátnych príspevkových organizácií podľa kategórií a kapitol ŠR za rok 2020
Tab. č. 29	Výdavky štátnych príspevkových organizácií podľa kategórií a kapitol ŠR za rok 2020
Tab. č. 30	Výdavky štátnych príspevkových organizácií podľa funkčnej klasifikácie za rok 2020
Tab. č. 31	Finančné operácie štátnych príspevkových organizácií za rok 2020